

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ
ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΚΑΙ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

Λημνιός Ιωάννης
Τερζίδης Μιλτιάδης

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

Παρασκευόπουλος Λεωνίδας

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1996

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

1.1	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	4
1.2	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	5
1.3	ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1	ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	12
2.2	ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	12
2.2.1	ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΗΡΑΤΟΣ	13
2.2.2	ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ	14
2.2.3	ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	15
2.3	ΥΨΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	16
2.4	ΚΥΡΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	21
2.4.1	Ι.Κ.Α.	22
2.4.1.1	Συντάξεις γήρατος Ι.Κ.Α.	22
2.4.1.2	Σύνταξη αναπηρίας Ι.Κ.Α.	27
2.4.1.3	Σύνταξη θανάτου Ι.Κ.Α.	28

2.4.2	Ο.Γ.Α.	33
2.4.2.1	Σύνταξη γήρατος Ο.Γ.Α	34
2.4.2.2	Συντάξεις Αναπηρίας Ο.Γ.Α.	35
2.4.2.3	Λοιπά είδη συντάξεων Ο.Γ.Α.	35
2.4.3	Τ.Ε.Β.Ε.	37
2.4.3.1	Σύνταξη γήρατος Τ.Ε.Β.Ε	38
2.4.3.2	Σύνταξη αναπηρίας Τ.Ε.Β.Ε.	38
2.4.3.3	Συνταξιοδότηση απασχολούμενων συνταξιούχων Τ.Ε.Β.Ε. (Διπλοσυνταξιούχοι Ν. 2084/92).	39
2.4.3.4	Σύνταξη θανάτου Τ.Ε.Β.Ε.	40
2.4.3.5	Σύνταξη από τρομοκρατική πράξη	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

3.1	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	43
3.1.1	ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	44
3.1.2	ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	45
3.1.3	ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	46
3.2	ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	48
3.2.1	Ασφαλιστικές εισφορές	48
3.2.2	Κοινωνικοί πόροι	50
3.2.3	Πρόσοδοι από αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων (Αξιοποίηση αποθεματικών)	50
3.2.4	Κρατική επιχορήγηση	51

3.3	Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ	52
3.3.1	Χρηματοδότηση του Ι.Κ.Α.	54
3.3.2	Χρηματοδότηση του Ο.Γ.Α.	55
3.3.3	Χρηματοδότηση του Τ.Ε.Β.Ε.	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1	ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	60
4.2	ΔΑΠΑΝΕΣ Ι.Κ.Α.	63
4.3	ΔΑΠΑΝΕΣ Ο.Γ.Α.	68
4.4	ΔΑΠΑΝΕΣ Τ.Ε.Β.Ε.	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΙΤΙΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

5.1	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	78
5.2	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	80
5.2.1	Δημογραφική γήρανση	80
5.2.2	Βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα	84
5.2.3	Σύνταξη αναπηρίας	85
5.2.4	Πρόσθετοι συνταξιούχοι	86
5.2.5	Άλλοι παράγοντες	87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	88
6.2	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	90
6.2.1	ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ	91
6.2.2	ΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	91
6.2.3	ΔΙΑΘΕΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ Φ.Π.Α. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Η ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΠΟΡΩΝ	92
6.2.4	ΑΝΑΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	93
6.2.5	ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΕ ΔΑΝΕΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΣΚΑΙΡΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ	93
6.2.6	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	94
6.2.7	ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ	94
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	95

Το φαινόμενο της κοινωνικής προστασίας όπως δημιουργήθηκε και εξελίχθηκε διαχρονικά, δεν ήταν μια τυχαία διαδικασία αλλά μια ανάγκη δημιουργίας του. Η απόλυτη ελευθερία της οικονομίας και η σχετική εκβιομηχάνιση της παραγωγής δημιούργησαν από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα τόσες κοινωνικές αδικίες και κινδύνους, ώστε η παρέμβαση του νομοθέτη ήταν αναγκαία.

Η ανάπτυξη της κοινωνικής προστασίας αποτελεί ένα ιδεατό μοντέλο κράτους, βασισμένο στις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και της σχεδιασμένης συλλογικής δράσης, με απώτερο στόχο την επίτευξη - ποσοτικά και ποιοτικά - της ευημερίας των πολιτών του και την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη σημαντική μείωση της κοινωνικής ανισότητας.

Ο τρόπος με τον οποίο υλοποιείται το δικαίωμα της κοινωνικής προστασίας διαφέρει από χώρα σε χώρα και εξαρτάται απ' την παράδοση, το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης, τη συνολική φιλοσοφία για την κοινωνική προστασία, καθώς και απ' την πολιτική βούληση. Παρ' όλες τις επιμέρους διαφορές, υπάρχουν ουσιαστικοί κοινοί τελικοί στόχοι και συγκλίσεις σε ευρύτερες επιδιώξεις.

Στη χώρα μας η αναπτυξιακή πορεία της κοινωνικής ασφάλισης σηματοδοτείται από κρίσιμα οργανωτικά και διαχειριστικά προβλήματα, τα οποία προξενούν μια σειρά προβλημάτων χρηματοδότησης, με προεξάρχοντα τα μεγάλα ελλείμματα των ασφαλιστικών οργανισμών και τα οποία οδηγούν στην αποσταθεροποίηση του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος.

Το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και πολυκερματισμό των φορέων. Ο μεγάλος αριθμός ασφαλιστικών ταμείων αποτελεί μειονέκτημα, διότι διαχωρίζει τους εργαζόμενους σε πολλές κατηγορίες, παρέχοντας αλλού περισσότερα και αλλού λιγότερα. Η δέσμευση των πόρων ορισμένων ταμείων από το κράτος, καθώς και η ελλιπής διοίκηση και διαχείριση, δυσχεραίνουν το έργο της κοινωνικής πρόνοιας.

Η Κοινωνική Ασφάλιση παρέχεται από ένα μεγάλο σχετικά αριθμό ασφαλιστικών φορέων (λειτουργούν 236 ασφαλιστικοί οργανισμοί) και καλύπτει τα μέλη της ελληνικής κοινωνίας απ' τους διαφόρους κοινωνικοοικονομικούς κινδύνους. Κινδύνους που, είτε αυξάνουν τις οικονομικές ανάγκες της οικογένειας, είτε ελαττώνουν το εισόδημά της. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί καλύπτουν το 97% περίπου του πληθυσμού στον κλάδο της σύνταξης και ασθένειας, με καταβολή ασφαλιστικών παροχών σε χρήμα ή σε είδος. Η χρηματοδότησή τους προέρχεται κυρίως από εισφορές του Κράτους, των εργοδοτών και των εργαζομένων.

Το ελληνικό πρότυπο κοινωνικής ασφάλισης έχει εμφανίσει μεγάλο αριθμό προβλημάτων και δυσλειτουργιών που χρονιάζουν, με αποτέλεσμα να υπονομεύονται σοβαρά πλέον οι στόχοι και επιδιώξεις του. Απαιτείται άμεση αντιμετώπιση της κατάστασης που έχει διαμορφωθεί και οι ενέργειες δεν θα πρέπει να περιοριστούν σε προβλήματα που σχετίζονται μόνο με την υγιή διαχείριση (μεγάλα οικονομικά ελλείμματα των ασφαλιστικών οργανισμών) αλλά και με την οργάνωση του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, καθώς και με το σύνολο των πολιτικών και κοινωνικών επιλογών.

Στη παρούσα εργασία γίνεται προσπάθεια αποτύπωσης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης της χώρας μας εστιάζοντας στο σύστημα συνταξιοδότησης, όπου παρουσιάζονται και τα κύρια προβλήματα χρηματοδότησης. Σκοπός μας ήταν, εκτός από την αποτύπωση του ισχύοντος συστήματος, να διερευνήσουμε τις αιτίες που οδήγησαν στην αύξηση των δαπανών συνταξιοδότησης των ασφαλιστικών ταμείων και ποιες χρηματοδοτικές δυνατότητες υπάρχουν σήμερα.

Το πρώτο κεφάλαιο είναι εισαγωγικό στην κοινωνική ασφάλιση και στην εξέλιξη του θεσμού στη χώρα μας. Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζεται το συνταξιοδοτικό σύστημα που ισχύει στη χώρα μας, εστιάζοντας στους τρεις μεγαλύτερους ασφαλιστικούς φορείς (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΕΒΕ). Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται τα συστήματα χρηματοδότησης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζονται οι δαπάνες τους και ιδιαίτερα η διαχρονική εξέλιξη των δαπανών για συντάξεις των τριών μεγάλων ταμείων. Στο πέμπτο κεφάλαιο

διερευνώνται οι αιτίες αύξησης των δαπανών και στο έκτο κεφάλαιο προτείνονται, όπως εμφανίζονται στη σχετική βιβλιογραφία, διάφοροι τρόποι ενίσχυσης της χρηματοδοτικής τους ικανότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

1.1 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η δράση της κοινωνικής ασφάλισης ξεκινά από τους αρχαίους ανατολικούς λαούς, όπου έχουμε αναφορές για συλλογικά μέτρα πρόνοιας στις νομοθεσίες των Σουμερίων, Βαβυλωνίων, Αιγυπτίων, Ασσυρίων, Φοινίκων, στη Βουδιστική θρησκεία, στους Ιουδαϊκούς νόμους και στα διδάγματα του Κομφούκιου στην Κίνα.

Στην Αρχαία Ελλάδα έχουμε παρεμβάσεις της εκάστοτε κρατικής εξουσίας με τη μορφή κοινωνικών μεταρρυθμίσεων, όπως του Σόλωνα το 593 π.χ. (Αθήνα), του Λυκούργου 800 π.χ. (Σπάρτη), του Περιάνδρου 629 π.χ. (Κόρινθος), οι οποίες θεσπίζουν μέτρα που αφορούν εξασφάλιση τροφής, στέγης, προστασία αδυνάτων, αναδασμό γης και προστασία της δημόσιας υγείας. Υπήρχε ο θεσμός των «δημοσιευόντων ιατρών», που εκλέγονταν από την πόλη για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αντί ορισμένης αμοιβής από υποχρεωτικές εισφορές των πολιτών.

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο υπήρχε εκτεταμένη ιδρυματική περίθαλψη των απόρων πολιτών. Η Αγία Ελένη και ο συγκλητικός Εύβουλος θεωρούνται ιδρυτές των πρώτων νοσοκομείων. Λειτουργήσαν τότε ορφανοτροφεία, γηροκομεία και άλλα κοινωφελή ιδρύματα, με βάση τις αρχές της φιλανθρωπίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Στους χρόνους της τουρκοκρατίας ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων ενδιαφέρθηκαν να οργανώσουν ειδικά συστήματα κοινωνικής προστασίας σε συντεχνιακή βάση. Έτσι υπήρχαν συγκεντρωμένα κεφάλαια από εισφορές προς αντιμετώπιση διαφόρων κινδύνων που απειλούσαν τα μέλη της συγκεκριμένης κοινότητας.

Οι ιστορικές αυτές αναφορές μας δείχνουν την αναγκαιότητα του ανθρώπου να προστατευτεί από τον οποιοδήποτε κίνδυνο που απειλεί τη ζωή του και να προστατεύσει τη σωματική του ακεραιότητα κατά τη διάρκεια της καθημερινής του εργασίας.

Η αναγκαιότητα αυτή οδήγησε τους εργαζόμενους να δημιουργήσουν τους κατάλληλους μηχανισμούς, που θα τους επέτρεπαν αρχικά τη στοιχειώδη προστασία τους από τους κινδύνους της ασθένειας, της αναπηρίας και στη συνέχεια των γηρατειών.

1.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στη χώρα μας η ανάπτυξη της κοινωνικής ασφάλισης συνδέεται με την ισχυροποίηση της εργατικής τάξης. Για να κερδίσουν οι εργαζόμενοι τις όποιες κατακτήσεις τους στον τομέα της Κ.Α. χρειάστηκαν πολύχρονοι και σκληροί αγώνες.

Το 1836 συστήνεται το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο. Οι αρχές δημιουργίας του βασίζονται στο σύστημα Πρόνοιας του 18^{ου} αιώνα που είχαν αναπτύξει οι ναυτικοί συνεταιρισμοί των νησιών και των παραλίων του Αιγαίου.

Για την περίθαλψη των χήρων και των ορφανών διετίθετο το 1/70 των καθαρών κερδών κάθε ταξιδιού. Η καθ' αυτή λειτουργία του Ν.Α.Τ. άρχισε το 1861 με την ψήφιση του νόμου ΧΛΒ' (29-7-1861), με τον οποίο ορίζονται τα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των «πάσης θαλάσσης εργατών», καθώς και των «καταπεπονημένων - αναπήρων εργατών και χήρων και ορφανών αυτών».

Την ίδια χρονιά διαμορφώνονται τα ασφαλιστικά ταμεία των μεταλλουργών (νόμος ΧΣ' περί μεταλλείων) και με το νόμο ΧΝΒ' ορίζονται τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα των δημοσίων υπαλλήλων.

Το 1914 ψηφίζεται ο νόμος 281 «περί σωματείων», όπου στο άρθρο 12 περιλαμβάνονται οι διατάξεις για τη δημιουργία αλληλοβοηθητικών ταμείων που θα αποσκοπούν στην παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα μέλη τους και στη συνταξιοδότηση των «ανίκανων προς εργασία ένεκα γήρατος, δυστυχήματος, νόσου ή εις οικογενείας αποβιούντων μελών».

Το 1922 η Ελλάδα αριθμούσε 5 εκατομμύρια κατοίκους, λόγω όμως της μικρασιατικής καταστροφής και της εισροής 1,5 εκατομμυρίου (380.000

οικογένειες) ομογενών προσφύγων δημιουργήθηκαν οξύτατα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Η κυβέρνηση του Γούναρη ψηφίζει το νόμο 2882 του 1922 «περί Υπουργείου Υγιεινής και Κοινωνικής Πρόνοιας», που αποσκοπεί στην επίλυση του «προσφυγικού προβλήματος» αλλά ταυτόχρονα και στον προγραμματισμό και την οργάνωση των κοινωνικών υπηρεσιών. Η οικονομική κατάσταση του Κράτους είναι προβληματική και υπό την εγγύηση της Κοινωνίας των Εθνών χορηγούνται δύο δάνεια 12,3 εκατομμυρίων και 3 εκατομμυρίων λιρών Αγγλίας για την αποκατάσταση και περίθαλψη των προσφύγων.

Η έλλειψη κρατικών πόρων και η οικονομική ύφεση που παρατηρήθηκε την περίοδο 1922-1935, είχε ως αποτέλεσμα την ασυντόνιστη και αποσπασματική ανάπτυξη πολλών επαγγελματικών ασφαλιστικών ταμείων, όπως των καπνεργατών (1925), υγειονομικών (1928), νομικών (1929), αρτεργατών (1929), εφημεριδοπωλών (1929), κληρικών (1930), τυπογράφων (1931), κεραμοποιών (1934), που δημιουργήθηκαν κυρίως λόγω των συντεχνιακών πιέσεων των εργαζομένων (Βλέπε Πίνακα 1).

Ο Ε. Βενιζέλος στις 7 Απριλίου 1929 ανακοινώνει στη Θεσσαλονίκη την υιοθέτηση ενός γενικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων. Στις 19 Μαΐου 1932 κατατίθεται ο νόμος 7533 για την ίδρυση του Ι.Κ.Α. Αν και πολλά άρθρα που δημοσιεύτηκαν στον τύπο της εποχής εκείνης προφήτευαν «την ανατολή ενός χρυσού αιώνα για τον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων», ωστόσο οι πολιτικές αναταραχές και οι συνεχείς ανακατατάξεις κυβερνητικών σχημάτων, είχαν ως συνέπεια την αναστολή της δημιουργίας ενός ενιαίου ασφαλιστικού φορέα.

Πριν την ίδρυση του Ι.Κ.Α., το 1925, υπήρχαν 21 ασφαλιστικά ταμεία με 16.818 ασφαλισμένους και 2.072 συνταξιούχους. Η αναλογία ασφαλισμένων προς συνταξιούχους ήταν 1/8,2. Ο συνολικός πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο αυτή ήταν 6.204.684 άτομα. Το 55% ήταν αγροτικός, το 15% ημιαστικός και μόνο το 30% ήταν αστικός πληθυσμός. Η ασφαλιστική κάλυψη ανερχόταν μόλις στο 7% του πληθυσμού.

Η δεκαετία 1930-40 χαρακτηρίζεται απ' την ίδρυση και ανάπτυξη των επικουρικών ασφαλίσεων στην Ελλάδα, όπου ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών αναπτύσσουν παράλληλα με την κύρια ασφάλιση έναν επιπλέον ασφαλιστικό φορέα.

Το 1961 ο πληθυσμός της Ελλάδας ανερχόταν στα 8,4 εκατομμύρια από τα οποία το 56,7% του πληθυσμού (αγροτικός και ημιαστικός) δεν είχε καμία ασφαλιστική κάλυψη. Τη χρονιά αυτή αλλάζει το επαγγελματικό - ασφαλιστικό πρότυπο που βασιζόταν στη Γερμανική παράδοση και υιοθετείται ένα νέο πρότυπο καθολικής ασφάλισης που παρομοιάζει περισσότερο το Βρετανικό.

Με το νόμο 4169/61 δημιουργείται ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων που αναλαμβάνει την κάλυψη του αγροτικού πληθυσμού.

Στα επόμενα χρόνια έχουμε την ίδρυση πολλών Ταμείων Ασφάλισης (1966 Δ.Ε.Η., 1965 ΕΤΒΑ κ.λ.π.).

Η απουσία της ασφαλιστικής ενότητας με τη διάσπαση της ασφάλισης σε πολλούς φορείς, δημιούργησε έντονες ανισότητες στις παροχές των ταμείων. Έγινε μια προσπάθεια ενοποίησης των ασφαλιστικών ταμείων κατά την περίοδο της δικτατορίας με τη δημιουργία το 1968 του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, το οποίο ήταν υπεύθυνο για την κοινωνική ασφάλιση. Όμως η προσπάθεια εγκαταλείφθηκε μόλις αντέδρασαν οι ασφαλισμένοι των «ευγενών» ταμείων (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., Τραπεζών).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ (ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ)	
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ
1836	Ίδρυση διαφόρων αλληλοβοηθητικών Ταμείων κατά κλάδους
1852	Αξιωματικών του Στρατού
1856	Ταμείο αξιωματικών του στρατού
1856	Αξιωματικών του Πολεμικού Ναυτικού
1861	Δημοσίων Υπαλλήλων (Μετοχικό Ταμείο)
1861	Λειτουργία του ΝΑΤ (Ιδρύθηκε με διάταγμα στις 18-12-1936)
1882	Των εργαζομένων στα μεταλλεία - ορυχεία
1907	Ταμείο Συντάξεων Σιδηροδρόμων
1928	Υγειονομικών (ΤΣΑΥ)
1928	Εφημεριδοπωλών
1929	Νομικών
1929	Εφημεριδοπωλών
1930	Κληρικών (ΤΑΚΕ)
1931	Εκτελωνιστών
1931	Τυπογράφων
1932	Αυτοκινητιστών (ΤΣΑ)
1934	Μηχανικών (ΤΣΜΕΔΕ)
1934	Εργατών Τύπου
1934	Επαγγελματοβιοτεχνικών (ΤΕΒΕ)
1937	Των εργατών και Υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα - ΙΚΑ
1940	Ταμείο Εμπόρων (ΤΑΕ)
1945	Ασφάλιση ανεργίας
1961	Ασφάλιση Αγροτών (ΟΓΑ)
1982	Γενίκευση ΙΚΑ
1982	Επέκταση ΟΓΑ

ΠΗΓΗ: Σ. ΣΟΥΛΗΣ "ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ"

1.3 ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η κοινωνική ασφάλιση των ομάδων του πληθυσμού στη χώρα μας ασκείται από ειδικούς φορείς που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ., εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις. Το Δημόσιο επίσης καλύπτει τους δημόσιους υπαλλήλους (πολιτικούς και στρατιωτικούς), τους βουλευτές και ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού όπως τους αναπήρους, τα θύματα πολέμου και αγωνιστές εθνικής αντίστασης.

Οι φορείς διακρίνονται σε κατηγορίες ανάλογα:

- α) με τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας που καλύπτουν (αστικό - αγροτικό).
- β) τις παροχές που χορηγούν.
- γ) με την υπηρεσία που τους εποπτεύει.

Συγκεκριμένα οι φορείς διακρίνονται σε:

- α) Κύριας Ασφάλισης, με την παροχή σύνταξης.
- β) Επικουρικής Ασφάλισης με παροχή της επικουρικής σύνταξης, όπου μόνο το 1/5 των ασφαλισμένων στην κύρια ασφάλιση έχουν το προνόμιο της δεύτερης σύνταξης.
- γ) Ασθενείας, με παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, νοσηλευτικής, μητρότητας και προληπτικής υγιεινής.
- δ) Πρόνοιας, για την παροχή εφ' άπαξ βοηθήματος με την αποχώρηση μισθωτού από την εργασία.
- ε) Αλληλοβοηθείας, με σκοπό την παροχή συμπληρωματικών παροχών ασθενείας, πρόνοιας και σύνταξης.

Η εποπτεία ασκείται:

- σε 212 φορείς απ' το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- σε 1 από το Υπουργείο Οικονομικών.
- σε 10 απ' το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.
- σε 1 απ' τη Βουλή των Ελλήνων.

- σε 2 απ' τις Υπηρεσίες ασφάλισης (Ο.Λ.Π, Ε.ΥΔ.Α.Π).
- σε 3 απ' το Υπουργείο Εργασίας.
- σε 6 απ' το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και
- σε 1 απ' το Υπουργείο Γεωργίας
- Ο αριθμός των ασφαλιστικών φορέων θεωρείται ότι είναι σχετικά μεγάλος και ανέρχεται στο ύψος των 236 (Πίνακας 2).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Φορείς κοινωνικής ασφάλισης, κατά είδος παρεχόμενης προστασίας

<i>I. Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων</i>	
Κύριας ασφάλισης	26
Επικουρικής ασφάλισης	52
Ασθενείας	19
Πρόνοιας	65
Λοιπών Παροχών (ταμεία αλληλοβοήθειας)	50
Σύνολο	212
<i>II. Υπουργείου Εθνικής Άμυνας</i>	
Επικουρικής ασφάλισης	4
Πρόνοιας	6
Σύνολο	10
<i>III. Υπουργείου Οικονομικών</i>	
Επικουρικής ασφάλισης	1
Σύνολο	1
<i>IV. Υπουργείου Εργασίας</i>	
Ανεργίας στράτευσης και οικογενειακών επιδομάτων (ΟΑΕΔ)	1
Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.)	1
Πρόνοιας (Εργατική Εστία)	1
Σύνολο	3
<i>V. Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας</i>	
Κύριας ασφάλισης	1
Ασθενείας	1
Πρόνοιας	4
Σύνολο	6
<i>VI. Υπουργείου Γεωργίας</i>	
Κοινής Ωφέλειας (Ε.Λ.Γ.Α.)	1
Σύνολο	1
<i>VII. Βουλής των Ελλήνων</i>	
Πρόνοιας	1
Σύνολο	1
<i>VIII. Υπηρεσίες ασφάλισης</i>	
Υπαλλήλων ΟΛΠ (κύριας σύνταξης και ασθενείας)	1
Προσωπικού Ε.ΥΔ.Α.Π.	1
Σύνολο	2
Γενικό Σύνολο Φορέων	236

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1995

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Η Κοινωνική Ασφάλιση πρέπει να καλύπτει τα άτομα μιας κοινωνίας απ' τους διάφορους κοινωνικοοικονομικούς κινδύνους που διατρέχουν σε κάθε εποχή. Οι κοινωνικοί κίνδυνοι έχουν δύο συνισταμένες: η μία βασική, που συνδέεται με την έναρξη της ίδιας της ζωής και η άλλη περιστασιακή, που συνδέεται με τις ιδιαιτερότητες της εποχής. Τους κινδύνους μπορούμε να τους κατατάξουμε σε δύο κατηγορίες:

α) Κίνδυνοι που αυξάνουν τις οικονομικές ανάγκες της οικογενείας:

1. Ασθένεια.
2. Αύξηση των μελών της οικογενείας.
3. Φυσικές καταστροφές, πληθωρισμός, δυσμενής οικονομική εξέλιξη.

β) Κίνδυνοι που ελαττώνουν το εισόδημα της οικογενείας:

1. Ασθένεια.
2. Γήρας.
3. Αναπηρία, θάνατος του προστάτη της οικογενείας.
4. Ανεργία.
5. Εργατικό ατύχημα και επαγγελματικές ασθένειες.

2.2. ΕΙΔΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Κύριο μέλημα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι η καταβολή παροχών για την κάλυψη ορισμένων ασφαλιστικών κινδύνων στους ασφαλισμένους.

Το γήρας, η αναπηρία και ο θάνατος του προστάτη της οικογένειας αποτελούν βασικούς κινδύνους, οι οποίοι καλύπτονται απ' τους διάφορους Ασφαλιστικούς φορείς με τη χορήγηση συντάξεων. Σύμφωνα με τους παραπάνω

κινδύνους που καλύπτουν οι συντάξεις κατατάσσονται σε: γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

2.2.1. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΓΗΡΑΤΟΣ

Ο κοινωνικός κίνδυνος του γήρατος καλύπτεται στη χώρα μας από 32 φορείς κύριας ασφάλισης και 57 φορείς επικουρικής ασφάλισης. Οι φορείς είναι συνήθως μικτοί και καλύπτουν και άλλους κινδύνους, ενώ οι κίνδυνοι γήρατος, αναπηρίας και θανάτου καλύπτονται από κοινό κλάδο του φορέα.

Οι προϋποθέσεις της συνταξιοδότησης.

Βασικές προϋποθέσεις για την απονομή συντάξεων λόγω γήρατος είναι η συμπλήρωση ενός ορίου ηλικίας και ενός ορισμένου χρόνου ασφάλισης. Το όριο ηλικίας που ισχύει στο Ι.Κ.Α. αλλά και σε άλλους φορείς είναι το 65^ο έτος για τους άνδρες και το 60^ο για τις γυναίκες. Παρατηρούνται όμως παρεκκλίσεις από το γενικό κανόνα.

Το ύψος των συντάξεων.

Δύο είναι οι πρακτικές που διέπουν το ύψος της σύνταξης. Η πρώτη αφορά ένα σύστημα πάγιων ομοιόμορφων παροχών όπως αυτές που χορηγούνται στη χώρα μας απ' τον Ο.Γ.Α. και η δεύτερη αφορά συστήματα αναλογικών παροχών, που χαρακτηρίζουν όλους σχεδόν τους υπόλοιπους φορείς.

Προσδιοριστικά στοιχεία των αναλογικών συντάξεων είναι:

α) Η βάση του υπολογισμού των συντάξεων, είτε ως μέσο όρο των μισθών ενός χρονικού διαστήματος, είτε ως ποσοστό του τελευταίου μισθού.

β) Η κλιμάκωση των συντάξεων.

Ο υπολογισμός του ποσού της σύνταξης ανάλογα με το μισθό και τη διάρκεια ασφάλισης δε γίνεται με τον ίδιο τρόπο από τους διάφορους φορείς. Η ανομοιογένεια αυτή οφείλεται στην επιδίωξη από ορισμένα συνταξιοδοτικά συστήματα ευρύτερης προστασίας, των χαμηλότερων εισοδηματικών ομάδων ασφαλισμένων και δημιουργία κινήτρων για την παραμονή του ασφαλισμένου στην εργασία.

Πρόσθετη ή Επικουρική Ασφάλιση.

Η επικουρική ασφάλιση αφορά τη συνταξιοδοτική προστασία. Προβλέπεται η κάλυψη των μισθωτών του δημοσίου δικαίου για επικουρική σύνταξη και εφόπαξ, και των μισθωτών του ιδιωτικού δικαίου για επικουρική μόνο σύνταξη. Η εξέλιξη αυτή φαίνεται ότι ανταποκρινόταν στις προ 20ετίας ανάγκες, όταν οι συνθήκες της κύριας ασφάλισης ήταν κατά κανόνα χαμηλές.

Από τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, που εποπτεύονται σήμερα από το Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παλαιότερο θεωρείται το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Βιομηχανικών και Επαγγελματικών Επιμελητηρίων, που ιδρύθηκε το 1925. Έκτοτε δημιουργήθηκαν και άλλοι φορείς ανεβάζοντας σήμερα το σύνολο των φορέων σε 57 και τον αριθμό των κλάδων επικουρικής ασφάλισης σε 11.

Αποφασιστικό βήμα στην επέκταση του θεσμού της επικουρικής ασφάλισης υπήρξε ο Ν. 971/1979 «περί συστάσεως Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών», με τον οποίο επιδιώχθηκε η ασφαλιστική κάλυψη 900.000 μισθωτών, οι οποίοι στερούνταν μέχρι τότε επικουρικής ασφάλισης. Σκοπός του ΤΕΑΜ ορίστηκε η χορήγηση περιοδικών παροχών (συντάξεων) σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου. Πόροι του Ταμείου ορίστηκαν οι εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών σε ποσοστό 3% αντίστοιχα, οι τόκοι των κεφαλαίων και οι πρόσοδοι περιουσίας.

2.2.2. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ.

Σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου τα μέλη της οικογένειας του δικαιούνται σύνταξη, γνωστή ως σύνταξη επιζώντων ή σύνταξη θανάτου.

Οι συντάξεις θανάτου χωρίζονται σε:

- α) Σύνταξη αναπηρίας ή θανάτου από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο.
- β) Σύνταξη αναπηρίας ή θανάτου από ατύχημα εκτός εργασίας.

Για όλους τους ασφαλιστικούς φορείς ο κύριος αποδέκτης των παροχών προς τους επιζώντες είναι η χήρα του εκλιπόντος, ενώ τρεις βασικοί παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη: η οικογενειακή κατάστασή της, η υγεία και η ηλικία της.

Τα παιδιά αποτελούν το δεύτερο, κατά σειρά, δικαιούχο παροχών. Εδώ διακρίνονται δύο κατηγορίες παιδιών: τα φυσικά παιδιά εξ αίματος και τα παιδιά που βρίσκονται υπό τη φροντίδα του εκλιπόντος. Στα παιδιά οι παροχές συνήθως χορηγούνται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας που τελειώνει η εκπαίδευση.

Το ύψος των παροχών για σύνταξη θανάτου του προσάτη της οικογενείας μπορεί να υπολογιστεί ή με ομοιόμορφο τρόπο για όλους ή να συνδεθεί με το ύψος του μισθού. Το ελάχιστο ύψος της σύνταξης πρέπει να είναι για μια χήρα με δύο παιδιά ίσο με τη σύνταξη γήρατος του ζευγαριού, όταν όμως έχουν συμπληρωθεί οι προϋποθέσεις εισφορών.

Επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2084/92 άρθρο 11, στα πλαίσια της ισότητας των δύο φύλων προβλέπεται η συνταξιοδότηση και του χήρου συζύγου, με τις ίδιες προϋποθέσεις που δικαιούται και η χήρα σύζυγος. Μέχρι πρότινος το δικαίωμα της συνταξιοδότησης ενός συζύγου λόγω θανάτου ανήκε μόνο στη γυναίκα.

2.2.3. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Κατά μία έννοια η παροχή αναπηρίας μπορεί να θεωρηθεί ως μια πρόωρη συνταξιοδότηση γήρατος. Το πιο δύσκολο τεχνικό πρόβλημα του κλάδου είναι να οριστεί και κυρίως να υπολογιστεί ο βαθμός αναπηρίας.

Με τον όρο αναπηρία εννοούμε τη σωματική ή πνευματική πάθηση ή βλάβη ενός προσώπου σε τέτοια διάρκεια και βαθμό, ώστε να αποκλείεται ουσιαστικά η βιοποριστική του ικανότητα.

Η συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας δεν σχετίζεται με την ηλικία, αρκεί να έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης και να διαπιστωθεί η αναπηρία.

Ο βαθμός αναπηρίας που παρέχει δικαίωμα για την απολαβή συντάξεως αναπηρίας διαφέρει από οργανισμό σε οργανισμό. Οι περισσότεροι κλαδικοί φορείς ασφάλισεως μισθωτών και εργοδοτικοί φορείς δίνουν σύνταξη όταν η σωματική αναπηρία υπερβαίνει το 67%. Το Ι.ΚΑ. και μερικοί κλαδικοί φορείς μισθωτών

δίνουν σύνταξη με βασικό κριτήριο την υποκειμενική, βιοποριστική (ασφαλιστική) αναπηρία. Εξετάζονται δηλαδή οι συνέπειες της αναπηρίας.

Όσοι απολύονται λόγω ανικανότητας, η οποία δεν οφείλεται στην υπηρεσία, η σύνταξη υπολογίζεται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και του ασφαλιστέου μισθού τους. Σε περίπτωση όμως κατά την οποία για την ανικανότητα ευθύνεται η υπηρεσία, η σύνταξη υπολογίζεται με βάση το ποσοστό ανικανότητας τους και του ποσού της σύνταξης που αναλογεί σε 35 έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

Έτσι, όποιος έχει υποστεί ανικανότητα 100% δικαιούται τη σύνταξη που αναλογεί σε 35 χρόνια συντάξιμης υπηρεσίας. Αν η ανικανότητα είναι κάτω του 50% δεν παρέχεται δικαίωμα σύνταξης ανικανότητας.

2.3. ΥΨΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

α) Υπολογισμός (βασικό ποσό - προσαυξήσεις).

Οι συντάξεις, ιδιαίτερα αυτές που αναπληρώνουν την απώλεια εισοδημάτων από επαγγελματική δραστηριότητα, προσδιορίζονται με πολλές μεθόδους στους διάφορους ασφαλιστικούς φορείς.

Ο υπολογισμός συνήθως ξεκινάει από ένα βασικό ποσό, ορισμένα δηλαδή εισοδήματα του ασφαλισμένου, απ' αυτά που υποβλήθηκαν σε ασφαλιστικές εισφορές. Σημασία όμως δεν έχουν τα πραγματικά εισοδήματα αλλά ένα συγκεκριμένο ποσοστό τους. Οι ασφαλιστικές παροχές δεν έχουν χαρακτήρα πλήρους αποζημίωσης, αλλά καλύπτουν μόνο αφηρημένες ανάγκες. Για να μην αντιμετωπίζονται πάντως απρόσωπα οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι, συνυπάρχουν και ορισμένα υποκειμενικά κριτήρια. Πρόκειται για τις προσαυξήσεις και ορισμένες άλλες προσωπικές ανάγκες ή συνθήκες του συνταξιούχου.

Οι συντάξεις που συμπληρώνουν μόνο ορισμένη απώλεια εισοδημάτων, άλλοτε αποτελούνται από βασικό ποσό με προσαυξήσεις και άλλοτε διαμορφώνονται στο ίδιο επίπεδο για όλους τους ασφαλισμένους. Παρατηρούμε δηλαδή μια ουσιαστική αποσύνδεση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων από τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις.

Εδώ τίθεται το ζήτημα πόσο δικαιολογημένη είναι η τάση περιορισμού της βάσης υπολογισμού παροχών, σε σχέση με τη βάση υπολογισμού εισφορών.

Ξεκάθαρη είναι η διάταξη του άρθρου 59 του καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρίας «Η ΕΘΝΙΚΗ», όπου «συντάξιμες αποδοχές λογίζονται ο τακτικός μηνιαίος μισθός, τα επιδόματα ευδόκιμης και πολυετούς υπηρεσίας, καθώς και η χορηγούμενη Α.Τ.Α. που αναλογεί στο άθροισμα των προηγούμενων ποσών. Δεν λογίζονται ως συντάξιμες αποδοχές (παρά την υποβολή σε εισφορές), το επιδόματα οικογενειακών βαρών, τα ειδικά επιδόματα υπεύθυνου θέσεως, αμοιβές για υπερωρίες, τα δώρα εορτών, τα έξοδα κινήσεως και οι τυχόν έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις».

Σύμφωνα με την κοινή λογική ο κάθε εργαζόμενος με μεγάλη απόδοση και υψηλές αποδοχές θα περίμενε αυξημένη ασφαλιστική κάλυψη, πράγμα που δε γίνεται γιατί υπερισχύουν οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης. Όταν λοιπόν ο νομοθέτης περιορίζει κάπως τη βάση υπολογισμού παροχών, εξακολουθεί να είναι συνεπής στα γενικά πλαίσια του κοινωνικοασφαλιστικού θεσμού.

Φθάσαμε έτσι στο ζήτημα τίνος ακριβώς διαστήματος οι αποδοχές έχουν σημασία για το ύψος των συντάξεων. Υπάρχει εδώ μεγάλη ποικιλία νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων. Μπορεί να έχουν σημασία οι τελευταίες αποδοχές πριν από τη συνταξιοδότηση, μπορεί όμως κι ένας μέσος όρος αποδοχών μεγαλύτερης περιόδου.

Έτσι ο υπολογισμός του βασικού ποσού της σύνταξης είναι το συγκεκριμένο ποσοστό των παραπάνω συντάξιμων αποδοχών, με την προσθήκη τυχόν προσαυξήσεων, που προβλέπουν διάφορα ασφαλιστικά καθεστάτα.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι το ύψος των συντάξεων είναι η απόρροια των παραπάνω νομοθετικών λειτουργιών, σε συνδυασμό με το νομικό πλαίσιο του καθενός ξεχωριστού ταμείου, που συνταξιοδοτεί τον ασφαλισμένο.

β) Κατώτατα - Ανώτατα Όρια.

Το συνταξιοδοτικό σύστημα στην Ελλάδα υποστηρίζει νομοθετικά τα όρια των κατώτατων και ανώτατων συντάξεων των ταμείων.

Τα κατώτατα όρια δεν έχουν ασφαλιστική αλλά προνοιακή εξήγηση και σκοπό έχουν τη διασφάλιση των χαμηλοσυνταξιούχων. Στο Ι.Κ.Α. ανέρχονται σε 18 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη για συντάξεις γηρατειών και αναπηρίας ή σε 16 τέτοια ημερομίσθια για συντάξεις θανάτου, ενώ οι αγροτικές συντάξεις έχουν ενιαίο ύψος (κατώτατα και ανώτατα).

Η θέσπιση ανωτάτων ορίων στις συντάξεις προκαλεί άνιση μεταχείριση σε βάρος των υψηλόμισθων ασφαλισμένων, που προσδοκούν μεγαλύτερη προστασία καταβάλλοντας υψηλότερες εισφορές. (Βλέπε Πίνακες 3, 4).

γ) Αναπροσαρμογή.

Η μείωση της αγοραστικής αξίας των συντάξεων από νομισματικές υποτιμήσεις, περιορίζει σημαντικά την κοινωνική προστασία των πολιτών στους κινδύνους των γηρατειών, αναπηρίας, εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και θανάτου προστάτη οικογενείας. Έτσι, δημιουργήθηκε ένας μηχανισμός για ν' αναπληρώνει την αξία που χάνεται. Αυτός ο μηχανισμός λειτουργεί με δύο προγράμματα, ένα δυναμικό και ένα αυτόματο.

Η δυναμική μέθοδος αναπροσαρμογής των συντάξεων είναι η θεωρητικά αδέσμευτη απόφαση του ασφαλιστικού φορέα, αν και τότε θα αυξηθούν οι συντάξεις.

Η αυτόματη μέθοδος αναπροσαρμογής των συντάξεων είναι η υποχρεωτική για τον ασφαλιστικό φορέα αύξηση των συντάξεων, μόλις διαπιστωθούν συγκεκριμένα περιστατικά, όπως η τετράμηνη ποσοστιαία αύξηση του τιμαρίθμου.

Με τη δυναμική αναπροσαρμογή σταθμίζονται οι οικονομικές δυνατότητες του ασφαλιστικού οργανισμού, πριν από κάθε αύξηση των συντάξεων, ώστε να μην κινδυνεύει μακροπρόθεσμα η χορήγησή τους. Με την αυτόματη αναπροσαρμογή

κατοχυρώνεται ένα σταθερό επίπεδο ασφαλιστικής προστασίας των συνταξιούχων χωρίς ν' ασκούν πιέσεις κάθε τόσο για ευνοϊκές κανονιστικές πράξεις.

Στη χώρα μας συναντάμε και τις δύο μεθόδους αναπροσαρμογής των συντάξεων. Η δυναμική αναπροσαρμογή εκδηλώνεται με απόφαση της διοίκησης για ορισμένη δραχμική ή ποσοστιαία αύξηση των συντάξεων και η αυτόματη με την ιδιαίτερη νομοθετική επιταγή ν' αυξάνονται οι συντάξεις ανάλογα με το δείκτη τιμών καταναλωτή, τη λεγόμενη Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Εξέλιξη συντάξεων αναπηρίας ταμείων κύριας κλαδικής ασφάλισης.

ΕΤΗ		1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Ι.Κ.Α.	Ανώτερη	50.025	63.025	75.425	90.425	107.600	126.700	140.425
	Μέση	8.942	11.318	17.839	21.555	26.081	32.182	37.150
	Κατώτερη	7.140	9.000	16.270	19.530	23.650	29.410	34.320
ΤΕΒΕ	Ανώτερη	13.000	16.700	25.938	32.214	41.000	55.000	70.000
	Μέση	4.883	6.900	9.439	12.180	15.269	21.136	20.127
	Κατώτερη	4.500	6.000	9.000	11.000	14.300	20.000	20.000
ΟΓΑ	Ανώτερη	2.773	4.751	8.360	9.909	12.130	16.669	21.188
	Μέση	2.252	3.158	4.318	4.311	5.333	7.410	7.532

ΠΗΓΗ: Κ.Ε.Π.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Εξέλιξη συντάξεων γήρατος ταμείων κύριας κλαδικής ασφάλισης.

ΕΤΗ		1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Ι.Κ.Α.	Ανώτερη	50.025	63.025	75.425	90.425	107.600	126.700	140.425
	Μέση	8.942	11.318	17.839	21.555	26.081	32.182	37.150
	Κατώτερη	7.140	9.000	16.270	19.530	23.650	23.650	34.320
ΤΕΒΕ	Ανώτερη	14.500	18.700	27.300	32.214	43.000	55.000	71.000
	Μέση	5.204	6.916	9.984	12.180	16.124	21.628	20.800
	Κατώτερη	4.500	6.000	9.000	11.000	14.300	20.000	20.000
ΟΓΑ	Ανώτερη	11.259	18.157	34.116	35.321	41.857	55.944	61.359
	Μέση	2.350	2.753	4.069	4.070	5.078	7.086	7.096

ΠΗΓΗ: Κ.Ε.Π.Ε.

2.4. ΚΥΡΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΟΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Οι ασφαλισμένοι για κύρια σύνταξη στα ταμεία κύριας ασφάλισης και το δημόσιο φαίνονται στον Πίνακα 5.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης κατά φορέα

TAMEIA	1975	1980	1985	1989	%
1 Ι.Κ.Α.	1.005.000	1.410.000	1.615.000	1.740.000	37,93%
2 Συντάξ. Αυτοκινητιστ.	136.719	82.000	73.340	72.000	1,57%
3 Συντ. Προσωπικ. ΓΣΟ	4.600	5.940	10.000	11.700	0,25%
4 Συντ. Προσωπικ. ΗΣΑΠ	1.450	1.510	1.826	1.850	0,04%
5 Συντ. Προσωπικ. Ευαγγελισ	1.128	1.800	2.300	680	0,01%
6 Ασφ. Τυπογράφων	21.250	25.814	24.000	25.550	0,56%
7 Συντ. Προσωπ. Εθν. Ασφ.	606	847	1.141	1.400	0,03%
8 Συντ. Προσωπ. Εθν. Τράπεζας	7.388	10.715	15.033	15.100	0,33%
9 Συντ. Προσωπ. Ελλάδ. - Κτηματ.	4.180	4.052	4.230	4.700	0,10%
10 Συντ. Προσωπ. Α.Τ.Ε.	5.260	4.800	6.910	7.100	0,15%
11 Ασφ. Προσωπ. Ιονικής Τράπ.	1.670	1.962	2.366	3.100	0,07%
12 Ασφ. Προσωπ. ΕΤΒΑ	628	650	700	725	0,02%
13 Ασφ. Προσωπ. ΟΤΕ	36.000	48.755	63.086	73.000	1,59%
14 Επαγγ. Βιοτεχν. Ελλάδ.	210.000	285.000	342.683	446.944	9,74%
15 Ασφ. Εμπόρων	44.798	90.900	126.873	160.400	3,50%
16 Ασφ. Ναυτικ. Πρακτόρ.	2.123	4.613	5.004	6.774	0,15%
17 Συντ. Εκτελωνιστών	3.146	3.200	4.150	4.400	0,10%
18 Προνοίας Ξενοδόχων	2.433	3.897	5.166	5.900	0,13%
19 Νομικών	25.135	30.299	35.020	37.600	0,82%
20 Συντ. Υγειονομικών	28.216	38.842	48.986	57.600	1,26%
21 Συντ. Μηχανικών	21.061	32.000	45.420	55.800	1,22%
22 Συντ. Προσωπ. Εφημερίδ.	1.493	1.985	3.358	5.233	0,11%
23 Ασφ. Τεχνικ. Τύπου	861	775	1.117	1.100	0,02%
24 ΟΓΑ	1.668.802	1.374.000	1.702.000	1.520.000	33,13%
25 Ασφ. Κληρικών	8.529	9.930	10.086	11.000	0,24%
26 Υπηρ. Ασφ. ΔΕΗ	20.000	26.337	28.940	35.000	0,76%
27 ΝΑΤ	125.000	110.000	88.000	68.000	1,48%
28 Δημόσιο	148.614	174.961	204.876	212.600	4,63%
ΣΥΝΟΛΟ	3.536.090	3.785.774	4.471.611	4.585.206	99,94%

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Παρατηρώντας τον Πίνακα 5 συμπεραίνουμε ότι τρία ασφαλιστικά ταμεία Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α. και Τ.Ε.Β.Ε., καλύπτουν περίπου το 80% των ασφαλισμένων για κύρια σύνταξη. Στην παρούσα εργασία ασχοληθήκαμε με την διαχρονική εξέλιξη των δαπανών για συντάξεις μόνο των τριών αυτών μεγάλων ταμείων και τα συμπεράσματά που θα εξαχθούν, θα καλύπτουν το πρόβλημα στο μεγαλύτερο ποσοστό.

2.4.1. Ι.Κ.Α.

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ιδρύθηκε το 1934 με το Νόμο 6298/34, η Λειτουργία του όμως ως ασφαλιστικού οργανισμού άρχισε το 1937. Οι κύριες ασθένειες των εργαζομένων της εποχής εκείνης ήταν η ελονοσία και η φυματίωση και τα πρώτα προγράμματα παροχής νοσηλείας στράφηκαν προς αυτές τις υπηρεσίες.

Σήμερα το Ι.Κ.Α. καλύπτει το 38% περίπου του πληθυσμού και αποτελεί στη χώρα μας το μεγαλύτερο ασφαλιστικό οργανισμό.

Στο Ι.Κ.Α. είναι ασφαλισμένοι όλοι οι μισθωτοί, οι εργάτες και ιδιωτικοί υπάλληλοι που κατοικούν στις πόλεις και δεν έχουν άλλη ασφαλιστική κάλυψη.

Το συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ι.Κ.Α. σήμερα αφορά την παροχή συντάξεων στις περιπτώσεις γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

2.4.1.1. Συντάξεις γήρατος Ι.Κ.Α.

Το γήρας, δηλαδή, η κάμψη της ικανότητας των ασφαλισμένων για συνέχιση της εργασίας τους, που κατά τεκμήριο επέρχεται με τη συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας, δικαιολογεί τη σύνταξη γήρατος.

Πέντε είναι οι περιπτώσεις που οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. μπορούν να πάρουν πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος:

Περίπτωση 1^η

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και μετά, οι άντρες ηλικίας 65 χρόνων και γυναίκες 60 χρόνων με χρόνο ασφάλισης 4.500 ημέρες εργασίας, έχουν δικαίωμα πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος. Ενώ για τους άντρες που στις 31/12/91 είχαν συμπληρώσει το 63^ο έτος της ηλικίας τους και για τις γυναίκες το 58^ο απαιτούνται 4.050 ημέρες εργασίας.

Περίπτωση 2^η

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1^α του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και μετά οι άντρες ηλικίας 62 χρόνων και γυναίκες 57 χρόνων με χρόνο ασφάλισης 10.000 ημέρες ασφάλισης δικαιούνται πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος.

Περίπτωση 3^η

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 825/78 οι άνδρες και γυναίκες ηλικίας 58 ετών με χρόνο ασφάλισης 10.500 ημέρες από εξαρτημένη εργασία και μέχρι 300 ημέρες το χρόνο δικαιούνται πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος. Ενώ από της 1/1/1998 το όριο ηλικίας για τους άντρες αυξάνεται από το 58^ο στο 60^ο, για τις γυναίκες παραμένει το 58^ο.

Περίπτωση 4^η

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. β' του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και μετά οι άντρες ηλικίας 60 χρόνων και γυναίκες 55 χρόνων με χρόνο ασφάλισης ίδιο με τις περιπτώσεις 1 και 2 έχουν δικαίωμα πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος. Ενώ για τους ασφαλισμένους που μέχρι της 31/12/91 είχαν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας τους και οι γυναίκες το 53^ο, απαιτούνται 4.050 ημέρες εργασίας.

Οι απασχολούμενοι σε βαριά κι ανθυγιεινή εργασία για χρόνο που καλύπτει 4/5 του συνολικού χρόνου ασφάλισης που χρειάζεται κατά περίπτωση και από

αυτόν, 1.000 το λιγότερο ημέρες εργασίας στην τελευταία δεκαετία δικαιούται πλήρη σύνταξη γήρατος.

Για τους οικοδόμους και το προσωπικό καθαριότητας των ΟΤΑ, τα πιο πάνω όριο ηλικίας μειώνονται κατά δυο χρόνια, εφόσον έχουν πραγματοποιήσει τις ημέρες εργασίας που προβλέπονται στην περίπτωση απασχόλησης σε βαριά ή ανθυγιεινή εργασία.

Περίπτωση 5^η

Σύμφωνα με το άρθρο 2 Ν.1759/88 για τους οικοδόμους, οι άντρες ηλικίας 58 ετών και γυναίκες 53 ετών, με χρόνο ασφάλισης 4.500 ημέρες σε οικοδομικές ή τεχνικές εργασίες, από τις οποίες οι 500 ημέρες καλύφθηκαν τουλάχιστον μέσα στην τελευταία δεκαετία, προβλέπεται πλήρης σύνταξη γήρατος.

Μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος.

Τρεις είναι οι περιπτώσεις που οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. μπορούν να πάρουν μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος. Αυτές είναι οι εξής:

Περίπτωση 1^η

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 3^α του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και μετά οι άνδρες ηλικίας 60 χρόνων και γυναίκες 55 χρόνων με χρόνο ασφάλισης μέχρι το 1993 4.350 ημέρες και μέχρι της 1/1/1994 4.500 ημέρες δικαιούνται μειωμένη σύνταξη.

Περίπτωση 2^η

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 3^α του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και μετά οι άνδρες ηλικίας 60 χρόνων και γυναίκες 55 με χρόνο ασφάλισης 10.000 ημέρες δικαιούνται μειωμένη σύνταξη.

Και στις δύο περιπτώσεις από τις συνολικές ημέρες εργασίας 100 τουλάχιστον πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί σε κάθε χρόνο της πενταετίας πριν από την αίτηση για συνταξιοδότηση. Στο πέμπτο έτος μπορεί να υπολογισθεί το έτος υποβολής αίτησης. Η μείωση υπολογίζεται σε 0,5% για κάθε μήνα που λείπει

από το μήνα που υποβάλλεται η αίτηση μέχρι το μήνα που συμπληρώνεται το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη με τον ίδιο αριθμό ημερών ασφάλισης.

Η μείωση μπορεί να είναι από 0,5% μέχρι 30% στην πρώτη περίπτωση και μέχρι 12% στη δεύτερη.

Περίπτωση 3^η

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 825/78 οι άνδρες και γυναίκες ηλικίας 56 χρόνων με χρόνο ασφάλισης 10.500 ημέρες, όπως και στην πλήρη σύνταξη, δικαιούνται μειωμένη.

Ειδικές περιπτώσεις

α) Μητέρες με ανήλικα ή ανίκανα παιδιά.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 3^δ του ΑΝ 1846/51 που ισχύει από της 17/10/1990 και αφορά γυναίκες ηλικίας 55 ετών με χρόνο ασφάλισης 5.500 ημέρες και ένα τουλάχιστον ανήλικο παιδί ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία ανεξαρτήτως ηλικίας, δικαιούνται σύνταξη. Πρέπει επίσης να μην έχουν πάρει σύνταξη από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ, ή άλλον οργανισμό κύριας ασφάλισης.

Η σύνταξη χορηγείται μειωμένη στα 50 χρόνια, και εδώ η μείωση υπολογίζεται σε 0,5% για κάθε μήνα που λείπει μέχρι τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας της, ενώ μπορεί να είναι από 0,5% μέχρι 30%. Σημειώνεται ότι η σύνταξη σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τα πλήρη κατώτατα όρια των συντάξεων λόγω γήρατος, εφόσον η ασφαλισμένη δεν παρέχει εξαρτημένη εργασία.

β) Τυφλοί

Το άρθρο 1 Ν 612/77 προϋποθέτει ολική τύφλωση του ασφαλισμένου και από τα δύο μάτια με χρόνο ασφάλισης 4.050 ημέρες και χορήγηση σύνταξης ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας.

Το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με πλασματικό χρόνο 10.500 ημερών ή τον πραγματικό και χορηγείται επίδομα απόλυτης παραπληγίας.

γ) Παραπληγικοί

Σύμφωνα με το άρθρο 3 Ν 1759/88 και το Ν 1902/90 για άτομα παραπληγικά και τετραπληγικά με χρόνο ασφάλισης 4.050 ημέρες, χορηγείται σύνταξη ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας τους.

Το ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με πλασματικό χρόνο 10.500 ημερών και τους χορηγείται το επίδομα παραπληγίας εφόσον υπάρχουν οι προϋποθέσεις.

δ) Δεύτερη σύνταξη λόγω γήρατος.

Για την απολαβή δεύτερης σύνταξης πρέπει να υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις:

1. Το όριο ηλικίας να είναι κατά περίπτωση προβλεπόμενο από τη νομοθεσία του Ι.Κ.Α. και όχι μικρότερο από το 60^ο για τους άνδρες και το 55^ο για τις γυναίκες.

2. Ο χρόνος ασφάλισης να είναι κατά περίπτωση προβλεπόμενος με όχι λιγότερες από 5.100 ημέρες.

Ενώ ισχύουν τα παρακάτω για:

Το 1998 5.250

Το 1999 5.400

Το 2000 5.550

Το 2001 5.700

Το 2002 5.850

Ενώ από το 2003 και μετά 6.000 τουλάχιστον.

ε) Άλλες ειδικές περιπτώσεις

Εκτός από τις παραπάνω ειδικές προϋποθέσεις υπάρχουν ειδικές διατάξεις για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α. ανάλογα με την ειδικότητα με την οποία απασχολήθηκαν. Τέτοιες περιπτώσεις είναι:

- Προσωπικό Ολυμπιακής Αεροπορίας και Αεροπλοΐας (Ν 1759/88)
- Ιπτάμενοι Προσωπικού Αεροπορικών Επιχειρήσεων (ΒΔ 7/65)
- Προσωπικό Εδάφους Αεροπορικών Επιχειρήσεων (ΒΔ 649/68)
- Ιπτάμενοι χειριστές αεροσκαφών ψεκαστικών και λοιπών εργασιών (Ν 1759/88)

- Μεταλλωρύχοι - λιγνιτωρύχοι (N 997/79 και N 1654/84)
- Ηθοποιοί, μουσικοί και λοιπό προσωπικό σκηνής (N 1210/81)
- Μουσικοί πνευστών οργάνων, χορευτές - χορεύτριες, ηθοποιοί λυρικού θεάτρου (ΠΔ 184)

2.4.1.2. Σύνταξη αναπηρίας Ι.Κ.Α.

Η αναπηρία, δηλαδή η αδυναμία των ασφαλισμένων για συνέχιση της εργασίας τους που οφείλεται σε πάθηση ή βλάβη ή εξασθένηση σωματική ή πνευματική δικαιολογεί τη σύνταξη αναπηρίας.

Εφ' όσον ο ασφαλισμένος κρίνεται βαριά ανάπηρος δικαιούται τα 3/4 της σύνταξης, ενώ μερικά ανάπηρος δικαιούνται το 1/2 της σύνταξης αυτής. Ο ασφαλισμένος που έχει συμπληρώσει 6.000 ημέρες εργασίας και κρίνεται ανάπηρος, δικαιούνται ολόκληρη την παραπάνω σύνταξη. Επίσης ο ασφαλισμένος του οποίου η αναπηρία οφείλεται κατά κύριο λόγο σε ψυχιατρικές παθήσεις και κρίνεται ανάπηρος ή μερικά ανάπηρος δικαιούται ολόκληρη ή τα 3/4 ολόκληρης της σύνταξης, αντίστοιχα. (Αρθ. 28 παρ. 2 ΑΝ 1846/51, αρθ. 27 παρ 1 περίπτωση 5 Ν 1902/90, αρθ. 12 Ν. 1976/91).

Από 1/1/1993 οι λοιπές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, για τον ασφαλισμένο στο Ι.Κ.Α. που έγινε ανάπηρος, με βάση τις παραπάνω διατάξεις, είναι οι εξής:

Περίπτωση 1^η

Έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση:

- α) 300 ημέρες εργασίας ή ένα χρόνο εργασίας και δεν έχει συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας του.
- β) 1.500 ημέρες εργασίας ή 5 έτη εργασίας, από τις οποίες τις 600 ημέρες εργασίας ή 2 έτη μέσα στα 5 έτη τα αμέσως προηγούμενα από εκείνο που έγινε ανάπηρος.
- γ) 4.500 ημέρες εργασίας ή 15 έτη εργασίας οποτεδήποτε.

Περίπτωση 2^η

Οι συντάξεις αναπηρίας απονέμονται, για όσο χρόνο ορίζεται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές και παρατείνεται, από τις ίδιες επιτροπές, για τον εκάστοτε χρόνο ανικανότητας του ασφαλισμένου.

Περίπτωση 3^η

Υπάρχουν συντάξεις αναπηρίας που καθίστανται αυτοδίκαια οριστικές, χωρίς τη μεσολάβηση των υγειονομικών επιτροπών. Αυτές οι συντάξεις αφορούν τις εξής περιπτώσεις:

α) Αν ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας του και χρόνο 7 ετών συνέχεια, στη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε 3 τουλάχιστον εξετάσεις, από τις υγειονομικές επιτροπές.

β) Ο συνταξιούχος έχει συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας του και χρόνο συνταξιοδότησης 5 χρόνων συνέχεια, κατά τη διάρκεια των οποίων υποβλήθηκε σε 2 τουλάχιστον εξετάσεις, από τις υγειονομικές επιτροπές.

γ) Ο συνταξιοδοτούμενος επί 12ετία, ανεξάρτητα από ηλικία.

δ) Ο συνταξιοδοτούμενος επί 20ετία, διακεκομμένα, αλλά από 3ετία ανεξάρτητα από ηλικία.

2.4.1.3. Σύνταξη θανάτου Ι.Κ.Α.

Στην περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του Ι.Κ.Α. τα μέλη οικογένειας του, που ορίζει ο νόμος, παίρνουν σύνταξη.

1. Θάνατος ασφαλισμένου.

Ο χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου ασφαλισμένου διαφοροποιείται ανάλογα με την αιτία που προκάλεσε το θάνατο.

Βασικά διακρίνουμε τρεις περιπτώσεις, που για κάθε μία απαιτείται διαφορετικός χρόνος ασφάλισης.

Περίπτωση 1^η. Θάνατος από κοινή νόσο

Σύμφωνα με το άρθρο 2B παρ. 6 του ΑΝ. 1846/51, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 1902/90, οι προϋποθέσεις για σύνταξη θανάτου από κοινή νόσο είναι τρεις:

- α) 4.050 ημέρες ασφάλισης μέχρι 31/12/1991
- 4.200 ημέρες ασφάλισης το 1992
- 4.350 ημέρες ασφάλισης το 1993
- 4.500 ημέρες ασφάλισης από 1/1/1994 και μετά
- β) 1.500 ημέρες ασφάλισης από τις οποίες οι 300 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια, πριν από το χρόνο θανάτου.
- γ) 300 ημέρες ασφάλισης, αν ο θανών δεν είχε συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας του. Οι ημέρες αυτές αυξάνονται ανά 120 κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας μετά τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των 4.200 ημερών ασφάλισης. Από τις πιο πάνω κατά περίπτωση ημέρες, οι 300 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία πέντε χρόνια πριν από το χρόνο του θανάτου.

Περίπτωση 2^η. Θάνατος από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο

Το άρθρο 28 παρ. 6 ΑΝ 1846/81, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 1902/90 προϋποθέτει τα εξής:

α) Τη διαπίστωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου και σχέσης αυτών με το θάνατο έστω και αν ο θανών έχει ασφαλιστεί μόνο μια ημέρα.

β) Στην περίπτωση της συνταξιοδότησης λόγω θανάτου από επαγγελματική νόσο, απαιτούνται περισσότερες ημέρες ασφάλισης. Για να χαρακτηριστεί μια νόσος σαν επαγγελματική απαιτείται η εργασία του ασφαλισμένου σε επιχειρήσεις, εργασίες ή επαγγέλματα που αναφέρονται στο Πίνακα του άρθρου 40 του Κανονισμού Ασθενείας. Το χρονικό διάστημα που μπορεί, κατά την κρίση των

Υγειονομικών οργάνων, να προκαλέσει τη νόσο, είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερο από 15 ημέρες.

Περίπτωση 3^η. Θάνατος από ατύχημα εκτός εργασίας.

α) 2.025 ή 2.100 ή 2.175 ή 2.250 ημέρες εργασίας (όπως και στην 1^η περίπτωση αντίστοιχα).

β) 750 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες οι 150 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια πριν από το χρόνο του θανάτου.

γ) 150 ημέρες, αν ο θανών δεν έχει συμπληρώσει το 21^ο έτος της ηλικίας του. Ο αριθμός αυτός αυξάνεται ανά 60 για κάθε έτος μετά το 21^ο και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των 2.100. Από τις ημέρες αυτές, οι 150 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία πέντε χρόνια πριν το θάνατο.

2. Δικαιούχα μέλη οικογένειας.

Σύμφωνα με το νόμο και με τη σειρά που αναφέρεται παρακάτω, τα μέλη οικογένειας ασφαλισμένου ή συνταξιούχου που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου είναι τα εξής:

α) Χήρα (άρθρο 28 παρ. 6 εδ. α' AN 1846/51)

Για να πάρει σύνταξη η χήρα λόγω θανάτου του συζύγου της πρέπει, εκτός από το χρόνο ασφάλισης, να υπάρχει έγκυρος γάμος (θρησκευτικός, πολιτικός). Ο γάμος αυτός είναι απαραίτητο να μην έχει λυθεί ή ακυρωθεί μέχρι την ημέρα του θανάτου του ασφαλισμένου ή του συνταξιούχου, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

β) Χήρος (άρθρο 28 παρ. 6 εδ. α' AN 1846/51)

Σε περίπτωση αναπηρίας με ποσοστό 67% του συζύγου, που τον συντηρούσε κατά κύριο λόγο η σύζυγός του, παρέχεται σύνταξη μετά τον θάνατό της. Κι εδώ πρέπει να υπάρχει έγκυρος γάμος χωρίς να έχει ακυρωθεί μέχρι την ημέρα του θανάτου της συζύγου.

Τόσο η χήρα όσο και ο χήρος, δεν μπορούν να πάρουν σύνταξη αν ο ασφαλισμένος πέθανε πριν περάσουν 6 μήνες από το γάμο. Αν ο θανών σύζυγος, ήταν συνταξιούχος, η χήρα ή ο χήρος δεν μπορούν να πάρουν σύνταξη αν δεν περάσουν 2 χρόνια από το γάμο.

Οι παραπάνω χρονικοί περιορισμοί δεν ισχύουν αν:

- ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ή μη εργατικό ατύχημα.
- αν από το γάμο γεννήθηκε παιδί ή με το γάμο αναγνωρίστηκε ή νομιμοποιήθηκε παιδί.
- αν η χήρα ήταν έγκυος κατά το χρόνο του θανάτου.

γ) Παιδιά νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, υιοθετημένα (άρθρο 28, παρ. 6 εδαφ. β' ΑΝ 1846/51)

Απαραίτητη προϋπόθεση για να πάρουν τα παιδιά σύνταξη λόγω θανάτου είναι να είναι άγαμα, κάτω των 18 ετών ή των 24 ετών, εφόσον σπουδάζουν, εκτός αν είναι ανάκανα για κάθε βιοποριστική εργασία.

Για τα υιοθετημένα παιδιά είναι απαραίτητο επιπλέον, η υιοθεσία να έχει γίνει ένα χρόνο τουλάχιστον πριν από το θάνατο του πατέρα ή της μητέρας, εφόσον ήταν ασφαλισμένος, ή ένα χρόνο από την ημέρα που πήρε σύνταξη ο θανών συνταξιούχος. Διατηρούν το δικαίωμα σύνταξης λόγω θανάτου του φυσικού γονέα, με την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να παίρνουν δύο συντάξεις (του φυσικού και του θετού γονέα).

Για την απονομή σύνταξης στα παιδιά δεν είναι απαραίτητο η συντήρησή τους να βάρυνε το γονέα που πέθανε. Γι' αυτό σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένης μητέρας, τα παιδιά της δικαιούνται σύνταξη, έστω κι αν ζει ο πατέρας τους.

Επίσης μπορούν να πάρουν δύο συντάξεις λόγω θανάτου αν δουλεύουν και οι δύο γονείς που πέθαναν και υπάρχουν, για την κάθε περίπτωση χωριστά, οι απαιτούμενες ημέρες ασφάλισης.

Σύνταξη μπορεί να πάρει και το παιδί που ο γάμος των γονιών του είναι άκυρος. Επίσης το παιδί που κατά την ημέρα του θανάτου δεν έχει γεννηθεί αλλά κυοφορείται.

δ) Ορφανοί από πατέρα και μητέρα, εγγονοί ή προγονοί (άρθρο 28 παρ. 6 εδαφ. γ' AN 1846/51)

Απαραίτητη προϋπόθεση να είναι άγαμοι και κάτω των 18 ή 24 ετών, εφόσον σπουδάζουν. Επίσης πρέπει να τα συντηρούσε, κατά κύριο λόγο ο θανών ασφαλισμένος ή ασφαλισμένη.

ε) Γονείς (άρθρο 28 παρ. 6 εδαφ. α' AN 1846/51)

Για να πάρουν σύνταξη οι γονείς πρέπει ο θανών ασφαλισμένος ή ασφαλισμένη να τους συντηρούσε κατά κύριο λόγο.

ζ) Θετοί γονείς (άρθρο 16 παρ. 8 Ν 4496/66)

Οι θετοί γονείς μπορούν να πάρουν σύνταξη λόγω θανάτου του θετού ασφαλισμένου παιδιού τους, αν το έχουν υιοθετήσει πριν τρία χρόνια από το θάνατό του. Φυσικά και εδώ, πρέπει να υπάρχει το στοιχείο της κύριας συντήρησης.

3. Ποσό σύνταξης

Σαν σύνταξη του θανόντα για τον υπολογισμό του ποσοστού των δικαιούχων μελών της οικογένειάς του θεωρείται το ποσό της βασικής σύνταξης που θα έπαιρνε ο θανών αν κατά την ημέρα του θανάτου του καθίστατο βαριά ανάπηρος ή εκείνο που έπαιρνε ο θανών συνταξιούχος λόγω γήρατος ή αναπηρίας, χωρίς προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών και επιδόματος απόλυτης αναπηρίας.

4. Ποσοστά συντάξεως δικαιούχων

Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 8-11 AN 1846/51 η χήρα δικαιούται το 70% της βασικής σύνταξης που εδικαιούτο ή έπαιρνε ο θανών κατά το χρόνο του θανάτου του. Τα παιδιά δικαιούνται 20% κάθε ένα στο πιο πάνω ποσό.

Το σύνολο πάντως των συντάξεων της χήρας και των παιδιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό της σύνταξης του θανόντος. Εάν συμβαίνει αυτό τα πιο πάνω όρια περιορίζονται ανάλογα.

Σε περίπτωση παιδιού ορφανού και από τους δύο γονείς, το ποσό της σύνταξης τριπλασιάζεται.

Τα υπόλοιπα δικαιούχα μέλη δικαιούνται σύνταξη εάν δε υπάρχουν χήρα ή χήρος ή παιδιά που να δικαιούνται σύνταξη ή εάν μετά τη συνταξιοδότησή τους δεν εξαντλείται το ποσό σύνταξης του θανόντα.

Το ποσό σύνταξης κάθε εγγονού, πατέρα και χήρας μητέρας, είναι ίσο με το 20% του βασικού ποσού της σύνταξης του θανόντα, της δε χήρας μητέρας με το 40%. Και σ' αυτή την περίπτωση, το σύνολο των συντάξεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το πλήρες ποσό της σύνταξης του θανόντα και στην περίπτωση που υπάρχουν χήρος ή χήρα ή παιδιά τα παραπάνω δικαιούχα μέλη καρπώνονται το υπόλοιπο μετά την ικανοποίηση της χήρας ή χήρου ή των παιδιών.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα πιο πάνω δικαιούχα μέλη οικογένειας χάνουν το δικαίωμα τους σε σύνταξη λόγω θανάτου του προστάτη του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, αν με απόφαση ποινικού δικαστηρίου καταδικαστούν για πράξη που είχε σαν αποτέλεσμα το θάνατο του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου.

2.4.2. Ο.Γ.Α.

Το 1961, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. ο αγροτικός πληθυσμός της χώρας αποτελούσε το 57% του συνολικού πληθυσμού και ήταν ανασφάλιστος. Προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη αυτή, την ίδια χρονιά ιδρύθηκε με το νόμο 4169/61 ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) που απέβλεπε στην ασφαλιστική κάλυψη του αγροτικού πληθυσμού της χώρας.

Όλοι οι αγρότες, οι αλιείς, καθώς και οι μικροί βιοτέχνες και οι έμποροι, οι οποίοι υπηρετούν σε περιοχές με λιγότερο από 2.000 κατοίκους, ασφαλίστηκαν στον Ο.Γ.Α. Επίσης οι γυναίκες και τα παιδιά τους (κάτω των 18 ετών) ή και τα άλλα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς τους γενικώς, όλοι οι κάτοικοι των οποίων η μόνιμη κατοικία βρίσκεται σε χωριό ή κωμόπολη με λιγότερους από 5.000 κατοίκους είναι ασφαλισμένοι στον Ο.Γ.Α.

Στην ιεράρχηση των σκοπών του Ο.Γ.Α. οι παροχές του κλάδου συντάξεων κατέχουν την πρώτη θέση. Για τις παροχές των συντάξεων απαιτούνται οι εξής βασικές προϋποθέσεις.

2.4.2.1. Σύνταξη γήρατος Ο.Γ.Α.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης γήρατος είναι οι ακόλουθες:

- Συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας.
- 25ετής απασχόληση σε εργασίες που υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α., μετά τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους της ηλικίας.
- Μη λήψη σύνταξης από οπουδήποτε, με εξαίρεση τη σύνταξη πολέμου ή περιόδου ειρήνης, που καταβάλλεται στα θύματα ή αναπήρους που έπαθαν ευρισκόμενοι σε υπηρεσία, και τη σύνταξη από το εξωτερικό, εφόσον είναι μικρότερη της σύνταξης του Ο.Γ.Α. ή εμπίπτει στις κοινοτικές διατάξεις ή διμερείς συμβάσεις οι οποίες έχουν εφαρμογή στον Ο.Γ.Α.

Εδώ θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα πρόσωπα τα οποία έχουν αγροτική ιδιοκτησία και ασκούν κατά κύρια απασχόληση άλλο επάγγελμα, αποκλείονται της ασφάλισης αφού δεν ασχολούνται κατά κύριο επάγγελμα με εργασίες για τις οποίες να υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α.

Ο αποκλεισμός των συνταξιούχων άλλων φορέων από τη σύνταξη του Ο.Γ.Α. στηρίζεται και στο γεγονός ότι οι δαπάνες ασφάλισης του Ο.Γ.Α. καλύπτονται κατά μεγάλο μέρος από κοινωνικούς πόρους και τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Όσον αφορά το ποσό της σύνταξης, ο Νόμος ορίζει τρία ποσά, που κλιμακώνονται ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του συνταξιούχου. Τα ποσά των συντάξεων του Ο.Γ.Α. ήταν και εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλά, φτάνοντας σήμερα τις 26.500 χιλιάδες δραχμές.

Η σύνταξη του Ο.Γ.Α. δεν θεωρείται αναπλήρωμα εισοδήματος αλλά συμπλήρωμα, αφού ο αγρότης και μετά τη συνταξιοδότησή του δεν είναι υποχρεωμένος, όπως οι συνταξιούχοι άλλων Οργανισμών, να αποσυρθεί από την

εργασία του, αλλά εξακολουθεί έστω και με μικρότερες δυνάμεις να εργάζεται ή απλώς να έχει εισόδημα από τη μη μεταβιβαθείσα αγροτική του περιουσία.

2.4.2.2. Συντάξεις Αναπηρίας Ο.Γ.Α.

Συντάξεις αναπηρίας αρχικά χορηγήθηκαν στους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. που συγκέντρωναν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ανικανότητα για εργασία 67%.
- η ανικανότητα να έχει επέλθει μετά τα 21 και πριν τα 65 χρόνια της ηλικίας.
- υπαγωγή στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. ορισμένα χρόνια πριν την επέλευση της αναπηρίας (σήμερα ισχύουν τα 5 χρόνια)
- μη λήψη σύνταξης από άλλο φορέα.

Στη συνέχεια με διάφορα νομοθετήματα στον τομέα των παροχών αναπηρίας είχαμε:

Χορήγηση σύνταξης αναπηρίας σε τέκνα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων του Ο.Γ.Α. άνω των 18 ετών, που έγιναν ανάικα για εργασία σε ποσοστό 67% και άνω, για τρία τουλάχιστον χρόνια πριν τα 21 χρόνια της ηλικίας. Ο πατέρας ή η μητέρα τους οφείλουν όμως να είναι ασφαλισμένοι τρία χρόνια, πριν τη υποβολή της αίτησης.

Χορηγείται προσαύξηση της σύνταξης αναπηρίας όταν ο συνταξιούχος καταστεί 100% ανάπηρος, διαρκώς και εφ' όρου ζωής (20 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη).

2.4.2.3. Λοιπά είδη συντάξεων Ο.Γ.Α.

Α. Συντάξεις πρόσθετης ασφάλισης.

Ο θεσμός της Πρόσθετης Ασφάλισης λειτουργεί από 1/1/1988 και οι πρώτες συντάξεις σε ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. χορηγούνται από 1/1/1989.

Η πρόσθετη σύνταξη αφορά συνταξιοδότηση από τον Ο.Γ.Α. λόγω γήρατος αναπηρίας ή ορφάνιας, ενώ απαιτείται καταβολή εισφορών για πέντε τουλάχιστον χρόνια. Από την 1/1/1994 και για κάθε επόμενο έτος ο ελάχιστος χρόνος καταβολής

εισφορών για πρόσθετη σύνταξη γήρατος αυξάνεται κατά ένα έτος, μέχρι τη συμπλήρωση 25 ετών.

Β. Εξωϊδρυματικό Επίδομα Παρα-τετραπληγικού.

Για την απολαβή του παραπάνω βοηθήματος απαιτείται:

- α) Τετραπληγία ή παραπληγία για ανικανότητα για κάθε βιοποριστική εργασία.
- β) Ασφάλιση στον Ο.Γ.Α. όλο το δωδεκάμηνο από την ημερομηνία επέλευσης της πάθησης αυτής ή λήψης σύνταξης από τον Ο.Γ.Α. κατά την ημερομηνία αυτή.
- γ) Μη λήψη σύνταξης από οποιαδήποτε πηγή, εκτός Ο.Γ.Α., με εξαίρεση τη λήψη σύνταξης θυμάτων ή αναπήρων πολέμου.
- δ) Να μην περιθάλπεται σε άσυλο ανιάτων με δαπάνες του Ο.Γ.Α. ή του Δημοσίου, ή Ν.Π.Δ.Δ.

Γ. Προσαύξηση Τυφλότητας.

Για την απολαβή του βοηθήματος τυφλότητας ο δικαιούχος πρέπει να είναι συνταξιούχος γήρατος Ο.Γ.Α. με ολική τυφλότητα.

Δ. Προσαύξηση απόλυτης αναπηρίας.

Ο δικαιούχος πρέπει να είναι συνταξιούχος ανάπηρος του Ο.Γ.Α. με αναπηρία 100% διαρκώς και εφ' όρου ζωής και ανάγκη συνεχούς επίβλεψης, περιποίησης και συμπαράστασης από άλλο άτομο.

Ε. Σύνταξη Ορφάνιας

Για την απολαβή της σύνταξης Ορφάνιας απαιτείται:

- α) Παιδί ορφανό από πατέρα ή μητέρα.
- β) Μη συμπλήρωση 18^{ου} έτους ή 24^{ου} έτους σε περίπτωση σπουδαστή - φοιτητή.
- γ) Να είναι άγαμος - άγαμη.

- δ) Μη λήψη σύνταξης παιδιού από τον Ο.Γ.Α. για οποιοδήποτε άλλο λόγο ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή με εξαίρεση τη σύνταξη θυμάτων ή αναπήρων πολέμου.
- ε) Ο αποβιώσας γονέας να ήταν κατά το χρόνο του θανάτου του συνταξιούχος Ο.Γ.Α. ή ασφαλισμένος του Οργανισμού ολόκληρη την Ζετία προ του θανάτου ή κατά την ημέρα του θανάτου, εφόσον πρόκειται για βίαιο συμβάν.

Ζ. Σύνταξη ανασφάλιστου υπερήλικα

Για τη σύνταξη ανασφάλιστου υπερήλικα απαιτείται:

- α) Συμπλήρωση 65^{ου} έτους της ηλικίας.
- β) Ελληνική υπηκοότητα ή ομογένεια και μόνιμος - μόνιμη κάτοικος της Ελλάδας.
- γ) Μη λήψη σύνταξης του ενδιαφερομένου ή του (της) συζύγου από οποιοδήποτε φορέα.

Εξαιρούνται τα βοηθήματα ή άλλης μορφής οικονομικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε αναξιοπαθόντα πρόσωπα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ή οποιοδήποτε άλλο φορέα. Η αγροτική σύνταξη του ενός των συζύγων δεν αποτελεί κώλυμα για τον άλλο.

- δ) Το ετήσιο ατομικό ή οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει το ετήσιο ποσό της σύνταξης του Ο.Γ.Α.

Η. Βοήθημα Εξόδων Κηδείας

Την απολαβή του παραπάνω βοηθήματος μπορούν να έχουν τα μέλη της οικογένειας, που ο αποθανών ήταν συνταξιούχος του Ο.Γ.Α.

2.4.3. Τ.Ε.Β.Ε.

Το Τ.Ε.Β.Ε. (Ταμείο Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος) ιδρύθηκε το 1934 με το νόμο 6364 για να παρέχει ασφαλιστική κάλυψη στους επαγγελματίες ή βιοτέχνες που ασκούν επάγγελμα σε πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά άνω των 2.000 κατοίκων, ανεξάρτητα με ποια μορφή λειτουργεί η επιχείρηση, αν δηλαδή είναι ατομική ή εταιρία (Ομόρρυθμη, Ετερόρρυθμη, Α.Ε., Ε.Π.Ε.).

Αρχικά το Τ.Ε.Β.Ε., λόγω των οικονομικών του προβλημάτων, προσέφερε τις βασικές παροχές εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, ενώ δεν προσέφερε καθόλου νοσοκομειακή περίθαλψη. Διαχρονικά με διάφορα νομοθετικά διατάγματα, επέκτεινε βαθμιαία τις παροχές του.

Το συνταξιοδοτικό καθεστώς του Τ.Ε.Β.Ε. σήμερα αφορά την παροχή συντάξεων κυρίως στις περιπτώσεις γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

2.4.3.1. Σύνταξη γήρατος Τ.Ε.Β.Ε.

Οι προϋποθέσεις για τη σύνταξη γήρατος είναι οι εξής:

- α) Να έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας τους και 35 χρόνια ασφάλιση.
- β) Να έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους και 15 χρόνια ασφάλιση (Ν. 2084/92).
- γ) Να έχουν συμπληρώσει 15 χρόνια στη ασφάλιση ανεξάρτητα από ηλικία εφόσον είναι τυφλοί. Ενώ για τον υπολογισμό της σύνταξης θεωρούνται ότι έχουν 35 χρόνια στην ασφάλιση.
- δ) Να έχουν συμπληρώσει τα 15 χρόνια στην ασφάλιση ανεξάρτητα από ηλικία εφόσον είναι παραπληγικοί ή τετραπληγικοί. Ο υπολογισμός της σύνταξης είναι ο ίδιος που ισχύει για τους τυφλούς.

2.4.3.2. Σύνταξη αναπηρίας Τ.Ε.Β.Ε.

Σύνταξη αναπηρίας δικαιούνται οι ασφαλισμένοι του Τ.Ε.Β.Ε.:

- α) Αν είναι ανίκανοι για άσκηση του επαγγέλματος τους, από σωματική ή πνευματική πάθηση, διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών.
- β) Αν διακόψουν την άσκηση του επαγγέλματος τους, διότι έγιναν ανάπηροι και έχουν χρόνο ασφάλισης 10 ετών, εκτός αν ασφαλίστηκαν στο Ταμείο για πρώτη φορά μετά τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας τους, οπότε πρέπει να έχουν χρόνο ασφάλισης 15 ετών.
- γ) Αν έγιναν ανάπηροι, μετά τη διακοπή της άσκησης του επαγγέλματος τους οποτεδήποτε και έχουν χρόνο ασφάλισης 20 τουλάχιστον ετών.

- δ) Αν διακόψουν την άσκηση του επαγγέλματος από βίαιο συμβάν που επήλθε κατά την άσκηση του επαγγέλματος, ανεξάρτητα με το χρόνο ασφάλισης τους. Αν το βίαιο συμβάν επήλθε εκτός εργασίας, απαιτείται χρόνος ασφάλισης 5 ετών.
- ε) Αν κριθεί η ανικανότητα για εργασία από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές του Ταμείου ότι ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 66,6%.
- στ) Οι ασφαλισμένοι που κρίθηκαν οριστικά από τις Υγειονομικές Επιτροπές με ποσοστό αναπηρίας λιγότερο από 66,6% δεν δικαιούνται να ζητήσουν τη επανάκρισή τους για την ίδια πάθηση, αν δεν περάσει ένα έτος από την τελευταία κρίση της Υγειονομικής Επιτροπής εκτός αν επέλθει επιδείνωση της κατάστασής της υγείας τους.

2.4.3.3. Συνταξιοδότηση απασχολούμενων συνταξιούχων Τ.Ε.Β.Ε.

(Διπλοσυνταξιούχοι Ν. 2084/92).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 του Ν. 2084/92 χορηγείται δεύτερη σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας στους ασφαλισμένους συνταξιούχους όταν έχουν πραγματοποιήσει:

- α) Για σύνταξη γήρατος τουλάχιστον 17 χρόνια ασφάλισης ή 5.100 ημερομίσθια και έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους.
- β) Για σύνταξη γήρατος τουλάχιστον 15 χρόνια ασφάλισης ή 4.500 ημερομίσθια και έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους, μειωμένη όμως κατά 50%.
- γ) Για σύνταξη αναπηρίας τουλάχιστον 10 χρόνια ασφάλισης ή 3.000 ημερομίσθια εκ των οποίων τα 600 την τελευταία πενταετία πριν από την επέλευση της αναπηρίας.

Οι ανωτέρω προβλεπόμενες κατ' ελάχιστο όριο 5.100, 4.500 και 3.000 αντίστοιχα με τη προσθήκη 150 ημερών κάθε έτος, από 1/1/1998.

2.4.3.4. Σύνταξη θανάτου Τ.Ε.Β.Ε.

1. Ως μέλη οικογενείας του θανόντος λογίζονται:

- α) Η χήρα σύζυγος ή ο χήρος σύζυγος εφόσον αυτός είναι άπορος και ανάπηρος και η συντήρησή του βάρυνε κυρίως τη θανούσα.
- β) Τα άγαμα τέκνα αυτού (αυτής), νόμιμα νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα, και υιοθετημένα εφόσον η υιοθεσία έγινε ένα χρόνο πριν τη χορήγηση συντάξεως στους θετούς γονείς και το οποία δεν παίρνουν σύνταξη για οποιαδήποτε περίπτωση από το Ταμείο. Ακόμη και τα φυσικά (νόθα) τέκνα θανούσης ασφαλισμένης γυναικός εφόσον συντηρούνται κυρίως από αυτή.
- γ) Οι εγγονοί και οι πρόγονοι εφόσον συντηρούνται κυρίως από τον θανόντα (θανούσα) και είναι ορφανοί από τους δύο γονείς. -
- δ) Οι γονείς εφόσον συντηρούνται κυρίως από τον θανόντα (θανούσα) και εφόσον το ποσοστό συντάξεως δεν εξαντλείται από τη χήρα (χήρο) και τα τέκνα.

2. Οι προϋποθέσεις για σύνταξη θανάτου σύμφωνα με το Ν. 1902/90 είναι:

- α) Είχε χρόνο ασφάλισης 10 ετών, εκτός αν ασφαλίστηκε στο Ταμείο για πρώτη φορά μετά τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας του, οπότε πρέπει να είχε χρόνο ασφάλισης 15 ετών. Αν ο θανών είχε διακόψει την άσκηση επαγγέλματός του πριν από το θάνατό του, τα μέλη της οικογένειας δικαιούνται σύνταξη εφόσον δεν άσκησε άλλο επάγγελμα ή εργασία για το οποίο να δικαιούνται να λάβει ή έλαβε σύνταξη.
- β) Είχε χρόνο ασφάλισης 20 ετών, ανεξάρτητα με το χρόνο που διέκοψε την άσκηση του επαγγέλματός του.
- γ) Ανεξάρτητα με το χρόνο ασφάλισης αν ο θάνατος επήλθε από βίαιο συμβάν κατά την άσκηση του επαγγέλματος ή εξαιτίας της άσκησης αυτού.

Αν το βίαιο συμβάν επήλθε εκτός εργασίας, απαιτείται χρόνος ασφάλισης 5 ετών. Τέλος, αν ο θανών ήταν συνταξιούχος του Τ.Ε.Β.Ε. δεν χρειάζεται καμία χρονική προϋπόθεση.

3. Το ποσό της σύνταξης.

Το ποσό της σύνταξης από αιτία θανάτου κυμαίνεται ανάλογα με τα μέλη της οικογένειας και το βαθμό συγγένειας οριζόμενο σε ποσοστά επί του ποσού που ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος ή που θα ελάμβανε ο θανών ασφαλισμένος ως εξής:

- α) Χήρα (χήρος) 70%.
- β) Σε κάθε τέκνο το 20% του ποσού της σύνταξης του θανόντος (θανούσας). Το σύνολο του ποσού της σύνταξης που δικαιούνται η χήρα και τα τέκνα, δεν μπορεί να είναι ανώτερο του πιο πάνω ποσού της σύνταξης του θανόντος. Αν το σύνολο του ποσού της σύνταξης της χήρας και των τέκνων είναι μεγαλύτερο του ποσού της σύνταξης του θανόντος, το ποσό της σύνταξης όλων των δικαιούχων μειώνεται ανάλογα.
- γ) Στα τέκνα, εφόσον δεν υπάρχει χήρα (χήρος) ή η χήρα (χήρος) τέλεσε δεύτερο γάμο, ή η χήρα (χήρος) απώλεσε το δικαίωμα για οποιαδήποτε αιτία, το 60% του ποσού της σύνταξης του θανόντος για το ένα τέκνο και το 80% του ποσού της σύνταξης του θανόντος για δύο ή περισσότερα τέκνα, το οποίο μοιράζεται σε ίσα μέρη μεταξύ των δικαιούχων τέκνων.
- δ) Σε κάθε εγγονό (εγγονή) ή προγονό (προγονή) ή στον πατέρα και στη μητέρα από 20% και στο χήρο πατέρα ή στη χήρα μητέρα, το 40% του ποσού της σύνταξης του θανόντος (θανούσης).
- ε) Αν δεν υπάρχουν χήρα (χήρος) ή τέκνα, εγγονοί (εγγονές), προγονοί (προγονές) που να δικαιούνται σύνταξη, το ποσό της σύνταξης του κάθε γονέα ορίζεται στο 40% του ποσού της σύνταξης του θανόντος (θανούσης).

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να πούμε ότι η συνταξιοδότηση διακόπτεται αν η χήρα συνάψει γάμο. Ομοίως και στα τέκνα αν η σύναψη του γάμου γίνει πριν τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας. Αν η χήρα συνάψει γάμο τα δικαιούμενα τέκνα λογίζονται ορφανά και από τους δύο γονείς. Ενώ αν ο συνταξιούχος αποβιώσει η σύνταξη απλώς μεταβιβάζεται στους δικαιούχους.

2.4.3.5. Σύνταξη από τρομοκρατική πράξη.

Κάθε ασφαλισμένος του Τ.Ε.Β.Ε., που καθίσταται πλήρως ανίκανος για εργασία από τρομοκρατική πράξη, σύμφωνα με το Ν. 1897/90, δικαιούται σύνταξη που αντιστοιχεί σε 35 χρόνια ασφάλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

3.1. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι θεμελιακές αρχές των σύγχρονων συνταξιοδοτικών συστημάτων οριοθετούνται στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, όπου αναπτύσσονται και οι δύο βασικές μορφές κοινωνικής πολιτικής. Η πρώτη αναπτύσσεται στη Γερμανία από το Bismark. Η φιλοσοφία του Γερμανικού συνταξιοδοτικού συστήματος βασίζεται στην αρχή των «αυτόνομων και αυτοδιοικούμενων» ασφαλιστικών φορέων που απέβλεπαν στην κάλυψη των κινδύνων και στην παροχή συντάξεων στα μέλη κάθε επαγγελματικής κατηγορίας. Οι απασχολούμενοι σε διαφορετικές οικονομικές δραστηριότητες δημιουργούν τους δικούς τους επαγγελματικούς ασφαλιστικούς οργανισμούς που χρηματοδοτούνται ισόποσα από εισφορές των εργαζομένων και εργοδοτών. Η δεύτερη αναπτύσσεται στη Βρετανία από τον Beveridge (1944) ο οποίος στο ιστορικό Beveridge Report υποστηρίζει ένα σύστημα καθολικής ασφάλισης του πληθυσμού «κάθε άτομο θα καταβάλλει μια ασφαλιστική εισφορά και το κράτος θα αναλάβει τις παροχές ανεργίας, ασθένειας, μητρότητας και σύνταξης ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος του κάθε ατόμου».

Οι απόψεις της Γερμανικής σχολής για ένα σύστημα επαγγελματικής κοινωνικής ασφάλισης, όσο και της Βρετανικής σχολής για ένα σύστημα καθολικής κοινωνικής προστασίας, επηρέασαν τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που ανέπτυξαν συναφή ή κάπως διαφοροποιημένα συστήματα.

Τα σημερινά ασφαλιστικά συστήματα διακρίνονται μεταξύ τους ανάλογα με τον τρόπο και το μέγεθος κάλυψης του πληθυσμού αλλά και με τον τρόπο χρηματοδότησης τους. Κατά το πέρασμα των χρόνων αναπτύχθηκαν διάφορα συστήματα χρηματοδότησης. Τα κυριότερα απ' αυτά είναι δύο α) το κεφαλαιοποιητικό σύστημα και β) το διανεμητικό σύστημα των οποίων η ανάλυση γίνεται στα αμέσως επόμενα κεφάλαια.

3.1.1. ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα οι ασφαλιστικές εισφορές συγκεντρώνονται με ανατοκισμό σε μεγάλα αποθεματικά ικανά να καλύψουν τους ασφαλιστικούς κινδύνους ορισμένου ατόμου (ατομική κεφαλαιοποίηση) ή κοινωνικής ομάδας (ομαδική κεφαλαιοποίηση).

Το σύστημα αυτό αφορά κυρίως την πρώτη φάση λειτουργίας ενός συστήματος όπου οι ασφαλισμένοι υποχρεώνονται για μια σειρά ετών να καταβάλλουν εισφορές προκειμένου να έχουν το δικαίωμα συνταξιοδότησης. Συγκεντρώνεται δηλαδή σε πρώτη φάση ένα αποθεματικό το οποίο μαζί με τους τόκους θα χρηματοδοτήσει τις ασφαλιστικές παροχές.

Το Ι.Κ.Α. στα πρώτα τουλάχιστον στάδια λειτούργησε με παραπλήσιες αρχές, διότι ο αριθμός των συνταξιούχων του ουσιαστικά άρχισε να διαμορφώνεται σε υπολογίσιμα επίπεδα από τα τέλη του 1950 δηλαδή ύστερα από 20 χρόνια λειτουργίας. Σταδιακά όμως το Ι.Κ.Α. άρχισε να εγκαταλείπει τον περιορισμένο έστω κεφαλαιοποιητικό του χαρακτήρα και να παίρνει τον καθαρά διανεμητικό χαρακτήρα που έχει σήμερα. Έτσι οι παροχές συντάξεων χρηματοδοτούνται όχι από κάποιο αποθεματικό, αλλά από τις εισφορές που συγκεντρώνονται από τους εργαζόμενους, εκτός από την περίπτωση της πρόσθετης προαιρετικής ασφάλισης για χορήγηση εφάπαξ παροχής από το Ι.Κ.Α. που ρυθμίζεται στο άρθρο 11 παρ. 2 περ. 3, Θ' Ν. 1464/84.

Τα πλεονεκτήματα του κεφαλαιοποιητικού συστήματος είναι τα εξής:

- α) Οι εισφορές μπορούν να παραμείνουν αμετάβλητες για μεγάλο χρονικό διάστημα γιατί η απόδοση από επενδύσεις αποθεματικών μπορεί να αντισταθμίσει τις αυξήσεις των δαπανών της κοινωνικής προστασίας.
- β) Διατηρώντας αξιόλογα αποθεματικά έχουμε μια εγγύηση ότι θα εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις του φορέα σε περιόδους οικονομικής κρίσης.
- γ) Εξασφαλίζονται μεγαλύτερες παροχές σε σχέση με τις εισφορές γιατί οι τελευταίες προσαυξάνονται με τον ανατοκισμό τους.

Τα μειονεκτήματα του συστήματος αυτού είναι τα ακόλουθα:

- α) Η συνεχής νομισματική υποτίμηση σε περιόδους πολέμου ή μεγάλων οικονομικών κρίσεων εμποδίζει το σχηματισμό των αναγκαίων αποθεματικών για τους ασφαλιστικούς φορείς.
- β) Δημιουργείται μια σειρά από τεχνοδιοικητικά προβλήματα. Απαιτούνται πολύπλοκοι υπολογισμοί για να καθοριστούν οι μελλοντικές ανάγκες, να σχηματιστούν τα αντίστοιχα κεφάλαια και να κρατηθούν ιδιαίτεροι ατομικοί ή ομαδικοί λογαριασμοί για την εξισορρόπηση των εσόδων με τα έξοδα.
- γ) Με την επέκταση των ασφαλίσεων σε ολόκληρο σχεδόν τον πληθυσμό προέκυψε η ανάγκη για σύσταση κεφαλαίου, που θα μπορούσε χωρίς δεσμεύσεις να χρησιμοποιηθεί για πιο πρόσφορους σκοπούς.

3.1.2. ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η τεχνική αυτή συνίσταται στο να εισπραχθούν για ένα χρονικό διάστημα συνήθως ένα χρόνο και βάσει προηγούμενων εκτιμήσεων, τα αναγκαία ποσά που θα καλύψουν τις δαπάνες του ίδιου χρονικού διαστήματος. Συνήθως η είσπραξη πρέπει να είναι κάπως μεγαλύτερη από τα υπολογισμένα έξοδα ώστε να σχηματιστεί και ένα μικρό απόθεμα για να αντιμετωπιστούν πιθανά απρόβλεπτα έξοδα ή πιθανές απώλειες εσόδων σ' αυτό το χρονικό διάστημα.

Μιας και αναφερόμαστε σε οριακά αντίθετα συστήματα φυσικό είναι τα πλεονεκτήματα του διανεμητικού συστήματος ή συστήματος κατανομής, όπως αλλιώς λέγεται, να σχετίζονται με τις παραπάνω αδυναμίες του κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Πιο συγκεκριμένα αυτά είναι:

- α) Εξασφαλίζει τη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής νέων προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης πράγμα που δεν μπορεί να γίνει με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα γιατί απαιτείται αρκετός χρόνος για να συγκεντρωθούν αξιόλογα αποθεματικά.

- β) Εξουδετερώνεται η νομισματική υποτίμηση γιατί οι εισφορές υπολογίζονται βάσει του επιπέδου των μισθών οι οποίοι αναπροσαρμόζονται συνεχώς.
- γ) Προάγεται το ιδεώδες της κοινωνικής αλληλεγγύης γιατί οι υγιείς, νέοι και εργαζόμενοι φροντίζουν για την άμεση προστασία των ασθενών, ανέργων και γερόντων.

Σημαντικά είναι όμως και τα μειονεκτήματα του διανεμητικού συστήματος που είναι τα εξής:

- α) Η συνεχής αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών για να ικανοποιηθούν οι εξελισσόμενες απαιτήσεις κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας.
- β) Οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις μπορούν να κλονίσουν τη λειτουργία του ασφαλιστικού φορέα. Π.χ. η δυσανάλογη αύξηση των συνταξιούχων ή ανέργων μιας κλειστής ασφαλιστικής κοινότητας επιβάλλει στα μέλη της δυσβάσταχτες εισφορές.
- γ) Η ανατροπή των οικονομικών ισοζυγίων, όταν ασκείται, όπως στη χώρα μας προνοιακή πολιτική από ασφαλιστικούς φορείς.
- δ) Η έλλειψη αποθεματικών κάνει προβληματική ακόμα και την εξακολούθηση των παροχών που καταβάλλονται όταν από χρόνο σε χρόνο αυξάνονται οι άνεργοι εξαιτίας μιας οικονομικής κρίσης.

3.1.3. ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η αντιπαράθεση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων στα παραπάνω ακραία συστήματα οικονομικής λειτουργίας των ασφαλιστικών φορέων μας φανερώνει ότι είναι αδύνατο να εφαρμοστούν αυτούσια σε συγκεκριμένη περίπτωση.

Ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης και τον καλυπτόμενο κίνδυνο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί περισσότερο το ένα ή το άλλο σύστημα. Όταν λ.χ. αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης ασφαλιστικού οργανισμού είναι οι εισφορές και επιδιώκεται η αντιμετώπιση κινδύνων μακράς διάρκειας, όπως τα γηρατειά, το

κεφαλαιοποιητικό σύστημα φαίνεται να υπερέχει από πλευράς εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους. Όταν αντίθετα βασικές πηγές χρηματοδότησης είναι κρατικοκοινωνικοί πόροι και επιδιώκεται η κάλυψη κινδύνων σύντομης διάρκειας, όπως ασθένεια, πιο κατάλληλο θεωρείται το διανεμητικό σύστημα, αφού οι επιπτώσεις των αυξανόμενων δαπανών μπορούν να εξουδετερωθούν με μικρή επιβάρυνση του κοινωνικού συνόλου.

Σήμερα επικρατούν διάφορα ενδιάμεσα συστήματα που προβλέπουν εκτός από την αντιστοιχία εσόδων - εξόδων μιας χρονικής μονάδας και το σχηματισμό στοιχειώδους αποθεματικού για ασφάλεια.

Ένα τέτοιο σύστημα διέπει την οικονομική λειτουργία του Ταμείου των Νομικών (πρβ άρθρο 15 Ν.Δ. 4114/60).

Στα πλαίσια του συστήματος αυτού, που ονομάζεται «σύστημα καθαρής κατανομής μετά δημιουργίας εγγυητικού αποθεματικού κεφαλαίου», πρέπει να καταρτίζεται κάθε δύο χρόνια σχέδιο ασφαλιστικών παροχών σε επίπεδο ισοζυγισμένο με τους αντίστοιχους πόρους του Ταμείου, μετά την αφαίρεση ορισμένου κεφαλαίου για τη δημιουργία αποθεματικών.

Ενώ αυτό το ενδιάμεσο σύστημα επηρεάζεται περισσότερο από το διανεμητικό, υπάρχουν και άλλα που εμπνέονται από το κεφαλαιοποιητικό σύστημα.

Ένα τέτοιο είναι το λεγόμενο «σύστημα κατανομής των συστατικών κεφαλαίων». Εδώ από το σύνολο των εσόδων αφαιρείται ένα μέρος για τη δημιουργία αποθεματικού, που θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά από τους υπάρχοντες συνταξιούχους ενώ το υπόλοιπο (μέρος εσόδων) διανέμεται αμέσως σε παροχές.

Η καθιέρωση ενδιάμεσου συστήματος για την κάλυψη κοινωνικο-ασφαλιστικών δαπανών δεν είναι εύκολη υπόθεση. Απαιτεί στάθμιση αρκετών παραγόντων, που συγκρούονται μεταξύ τους. Δεν πρέπει μόνο μα αποφευχθούν, κατά το δυνατό, τα μειονεκτήματα των δύο οριακών συστημάτων, πρέπει να

προσαρμόζονται τα μεγάλα ή μικρά έσοδα ενός φορέα στις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της συγκεκριμένης ασφαλιστικής κοινότητας.

3.2. ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Οι δυνατές πηγές χρηματοδότησης των κοινωνικών ασφαλίσεων είναι η εξής:

α) Ασφαλιστικές εισφορές, β) κοινωνικοί πόροι, γ) οι πρόσοδοι από αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, δ) κρατική επιχορήγηση.

3.2.1. Ασφαλιστικές εισφορές

Ασφαλιστικές εισφορές ονομάζονται τα χρηματικά ποσά που πρέπει να καταβάλλουν τα μέλη της ασφαλιστικής κοινότητας στο φορέα αυτής για (πραγματικό ή συμβολικό) αντάλλαγμα της κοινωνικής προστασίας που τους παρέχει.

Διακρίνουμε τις τακτικές εισφορές που καταβάλλονται με προκαθορισμένη περιοδικότητα (κάθε μήνα, κάθε χρόνο), από τις έκτακτες εισφορές που καταβάλλονται μόλις συμβεί ένα προκαθορισμένο γεγονός, όπως η είσπραξη του πρώτου μισθού ή της μισθολογικής διαφοράς από προαγωγή, η σύναψη γάμου, ακόμα και η έξοδος από την υπηρεσία.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι οι ασφαλιστικές εισφορές διαφέρουν από την έννοια των ασφαλίσεων που συναντούμε στην ιδιωτική ασφάλιση σε δύο τουλάχιστον σημεία:

1) Ενώ τα ασφάλιστρα υπολογίζονται ανάλογα με την αποτίμηση κάλυψης ορισμένου κινδύνου οι εισφορές κλιμακώνονται ανάλογα με τις απολαβές του προστατευόμενου προσώπου.

2) Ενώ η παράβαση καταβολής ασφαλίσεων δημιουργεί, μεταξύ άλλων, δικαίωμα για αποδέσμευση του ασφαλιστή, η παράβαση καταβολής εισφορών δεν έχει επιπτώσεις εφόσον συντρέχουν ήδη οι χρονικές προϋποθέσεις παροχών.

Υπόχρεοι για την καταβολή εισφορών, που ενισχύουν τα κοινωνικο-ασφαλιστικά συστήματα, είναι βασικά οι εργοδότες και οι ασφαλισμένοι.

Εργοδότης μπορεί να είναι απλά, ένα φυσικό ή Νομικό πρόσωπο ή μια επιχείρηση, ένας οργανισμός, ένα ίδρυμα ή μια εκμετάλλευση. Πάντως αυτονόητη θεωρείται η συσχέτιση του εργοδότη υπόχρεου εισφορών με τον υπόχρεο για μισθοδοσία.

Την έννοια του ασφαλισμένου αντλούμε από τους κανόνες για την υπαγωγή στην κοινωνική ασφάλιση. Πιο αναλυτικά υποχρέωση εισφορών έχουν α) οι ασφαλισμένοι μισθωτοί, οι οποίοι επιβαρύνονται μ' ένα ποσό εισφοράς (τμήμα των αποδοχών τους), του οποίου όμως τελικός υπόχρεος για την καταβολή του είναι ο εργοδότης, β) οι ανεξάρτητοι (ελεύθεροι) επαγγελματίες οι οποίοι επωμίζονται οι ίδιοι το βάρος και την ευθύνη για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, γ) οι έμμεσα ασφαλισμένοι δηλαδή προστατευόμενα πρόσωπα της οικογένειας. Κανονικά η εισφορά αυτών συνυπολογίζεται και καταβάλλεται με την εισφορά των άμεσα ασφαλισμένων. Δεν αποκλείεται όμως να προκύπτει από συγκεκριμένο κανόνα και η ακριβής επιβάρυνση κάθε κατηγορίας χωριστά, δ) οι δικαιούχοι ασφαλιστικής παροχής (π.χ. συνταξιούχοι). Πρόκειται για ασφαλισμένους που έχουν ήδη αποκτήσει δικαίωμα κοινωνικής προστασίας αλλά επιθυμούν επαύξηση της παροχής ή επέκταση της προστασίας σε άλλες περιοχές, ε) οι ασφαλιστικοί συνεταιρισμοί, σωματεία και κοινοπραξίες επιβαρύνονται με εισφορές κατά την εκπροσώπηση 1) αυτοτελώς εργαζομένων που δεν υπάγονται σε ειδικούς οργανισμούς, 2) απασχολούμενων χωρίς σταθερό εργοδότη και 3) εργαζομένων για λογαριασμό περισσότερων εργοδοτών.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν αποκλείεται κι ένας ασφαλιστικός φορέας να ενισχύει τα οικονομικά ενός άλλου φορέα. Αυτό μπορεί να συμβεί, είτε με την καταβολή εισφορών για ορισμένο ασφαλιστικό κλάδο, όπως στην περίπτωση του ΟΑΕΔ που έχει υποχρέωση να καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές για την κάλυψη ασθενείας των ανέργων, είτε με τη συμμετοχή στη δαπάνη παροχών όπως στην περίπτωση της διαδοχικής ασφάλισης.

3.2.2. Κοινωνικοί πόροι

Αναφερόμενοι στους κοινωνικούς πόρους εννοούμε κάποιες ειδικές οικονομικές επιβαρύνσεις των προσώπων που προβαίνουν σε ορισμένες από το νόμο συναλλαγές. Κατά την αποτίμηση δηλαδή της αξίας των αγαθών ή υπηρεσιών σε μερικές συναλλαγές κάποιο ποσοστό προορίζεται για τους σχετικούς μ' αυτές ασφαλιστικούς οργανισμούς. Π.χ. ορισμένα ποσοστά επιβαλλόμενα στη συναλλαγή ορισμένων αγροτικών προϊόντων που ενισχύουν τα οικονομικά του Ο.Γ.Α.

Οι κοινωνικοί πόροι μπορεί μορφολογικά να παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία αφού εμφανίζονται σαν κρατήσεις σε προμήθειες, σαν πρόσθετα ποσοστά, άλλων φορολογικών συντελεστών κ.τ.λ. στη νομική τους όμως φύση αποτελούν έμμεσους φόρους υπέρ τρίτων.

Ο θεσμός αυτός κατά καιρούς αμφισβητήθηκε. Πολλές φορές μάλιστα αμφισβητήθηκε και το κατά πόσον είναι σύμφωνο με το Σύνταγμα να επιβάλλονται εισφορές σε πρόσωπα που ωφελούνται απ' αυτές. Πάντως πάνω στο θέμα αυτό το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο θεσμός δεν αντιβαίνει στη συνταγματική αρχή των πολιτών.

3.2.3. Πρόσοδοι από αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων

(Αξιοποίηση αποθεματικών)

Η απόδοση της περιουσίας των φορέων και των κεφαλαίων που συγκεντρώνονται αποτελεί μια άλλη πηγή χρηματοδότησης.

Στους φορείς που χρηματοδοτούνται σύμφωνα με το διανεμητικό σύστημα τα κεφάλαια των αποθεματικών πρέπει να επενδυθούν σε βραχυπρόθεσμες αγορές, ενώ για τους φορείς που χρηματοδοτούνται με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα, τα κεφάλαια πρέπει να επενδύονται στις μακροπρόθεσμες κεφαλαιοαγορές.

Οι αρχές που διέπουν την επένδυση των κεφαλαίων των κοινωνικών ασφαλίσεων είναι ίδιες με τις εφαρμοζόμενες συνήθως από τους χρηματικούς οργανισμούς δηλαδή ασφάλεια, απόδοση, ευχέρεια ρευστοποίησης. Σ' αυτές όμως πρέπει να προστεθεί και η κοινωνική και οικονομική χρησιμότητα.

Η περιφρούρηση της πραγματικής αξίας των κεφαλαίων είναι επιβεβλημένη σε καιρούς πληθωριστικών τάσεων γιατί διευκολύνει την αναπροσαρμογή των συντάξεων. Η απόδοση των κεφαλαίων είναι ένας αξιόλογος παράγοντας για την εξασφάλιση μακροπρόθεσμων παροχών. Σε όλους τους φορείς που στηρίζονται στην κεφαλαιοποίηση θα πρέπει τα επενδυμένα αποθεματικά να αποφέρουν αρκετά ώστε τα ποσά που εισπράττονται από εισφορές κάθε φορά να παραμένουν μέσα σε ανεκτά όρια. Η ευχέρεια ρευστοποίησης έχει σημασία για την ταμειακή κάλυψη των αναγκών κυρίως για τους φορείς που χρηματοδοτούνται με διανεμητικό σύστημα, ενώ παίζει μικρότερο ρόλο σε κείνους που κάνουν χρήση κεφαλαιοποίησης.

Εκτός από την ασφάλεια, την απόδοση και τη ρευστοποίηση, η επένδυση των κεφαλαίων των ασφαλιστικών φορέων γίνεται και με ένα πνεύμα κοινωνικής χρησιμότητας σε τομείς, όπως οι υποδομές της υγείας ή της παιδείας και πάντα μέσα από ειδικευμένους για επενδύσεις φορείς, ώστε η διοίκηση των ασφαλιστικών φορέων να παραμένει απρόσκοπτη στο έργο της, που είναι η καλή λειτουργία των κοινωνικών ασφαλίσεων.

3.2.4. Κρατική επιχορήγηση

Με κάθε άμεση συμμετοχή στη χρηματοδότηση των κοινωνικών ασφαλίσεων ανταποκρίνεται το κράτος στην αποστολή του να εξασφαλίζει ικανοποιητικές συνθήκες για τη διαβίωση και υγεία των πολιτών.

Όπου εφαρμόζονται προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ανταποδοτική δομή - σε «κλειστές» ασφαλιστικές κοινότητες - επόμενο είναι την προτεραιότητα να έχει η χρηματοδότηση από εισφορές. Το κράτος προβαίνει σε έκτακτες επιχορηγήσεις, μόνο εφόσον προκύψει κάποια ανησυχητική μείωση του επιπέδου κοινωνικής προστασίας. Όπου έχουν εισαχθεί συστήματα κοινωνικής ασφάλισης με καθολική κάλυψη του πληθυσμού οι εισφορές δεν εξασφαλίζουν κατά κανόνα ανεκτό επίπεδο προστασίας. Επιβάλλεται τότε η τακτική άντληση οικονομικών πόρων από το γενικό κρατικό προϋπολογισμό.

Υπάρχει όμως και η περίπτωση το κράτος να συμμετέχει πάγια στο σχηματισμό κοινωνικοασφαλιστικών κεφαλαίων, όταν εμφανίζεται σαν φορέας κοινωνικής ασφάλισης ή όταν έχει δεσμευτεί με τακτικές - ετήσιες συνήθως - εισφορές. Τέτοια είναι η περίπτωση του Ο.Γ.Α.

Πρέπει να σημειωθεί πως η απόψεις για την συμμετοχή του κράτους στην κοινωνική ασφάλιση δίστανται. Πολλοί υποστηρίζουν πως το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να το επωμίζεται αυτός που τελικά ωφελείται (Foster 1980, Brownlee 1961).

Η αντίθετη άποψη όμως υποστηρίζει πως η αρχή της επιβάρυνσης του χρήστη όχι μόνο δε συμβάλλει στην αναδιανομή του εισοδήματος αλλά επιτυγχάνει ακριβώς το αντίθετο γιατί συνεπάγεται την επιβάρυνση της κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών η οποία δεν εξαρτάται συνήθως από το επίπεδο του εισοδήματος αλλά κυρίως από το μέγεθος των βασικών αναγκών (Hirsch, 1970, Groves 1948, Τάτσος 1987).

3.3. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Η χρηματοδότηση των συντάξεων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου γίνεται από τρεις πηγές. Την εισφορά των ασφαλισμένων, την εργοδοτική εισφορά και την κρατική επιχορήγηση. Στα γενικά ή καθολικής κάλυψης συστήματα βασική πηγή χρηματοδότησης αποτελούν τα γενικά φορολογικά έσοδα του κράτους (Ο.Γ.Α.).

Τα συστήματα στα οποία οι παροχές συνδέονται με την απασχόληση χρηματοδοτούνται από τις εισφορές των ασφαλισμένων και εργοδοτών τους, αλλά και από κρατική επιχορήγηση (Ι.Κ.Α.).

Η κρατική επιχορήγηση προέρχεται κατά κανόνα από τα γενικά φορολογικά έσοδα του προϋπολογισμού, σπανιότερα όμως και από ειδικά επιβαλλόμενους φόρους (π.χ. επί του καπνού).

Αναλυτική παρουσίαση των πηγών χρηματοδότησης καθενός από τα τρία μεγάλα ταμεία - Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. - γίνεται στα αμέσως επόμενα κεφάλαια.

Στο πίνακα 6 βλέπουμε την ποσοτική διάρθρωση της χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα, κατά πηγή προέλευσης των εσόδων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ

ΕΛΛΑΔΑ : Ποσοστιαία διάρθρωση

	1970	1980	1990
Εισφ. Εργοδ.	33,8	39,8	31,8
Εισφ. Ασφαλ.	37,6	39,6	32,5
Κοινων. Εισφ.	15,5	10,9	5,8
Έσοδα από περιουσία	6,2	6,5	4,6
Επιχορηγήσεις	5,3	1,7	2,6
Άλλα έσοδα	1,7	1,4	1,7

ΠΗΓΗ: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (1992)

Παρατηρούμε ότι τα τελευταία 20 χρόνια η διάρθρωση των πηγών χρηματοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα άλλαξε σημαντικά. Συγκεκριμένα παρατηρείται ότι την περίοδο 1970-1980 αυξήθηκε σημαντικά η συμμετοχή στα συνολικά έσοδα των εισφορών και μειώθηκε αντίστοιχα η συμμετοχή των κοινωνικών εισφορών και των επιχορηγήσεων. Ενώ την περίοδο 1980-1990 η συμμετοχή των εισφορών μειώθηκε, συνεχίστηκε η μείωση της συμμετοχής των κοινωνικών εισφορών αλλά πολλαπλασιάστηκε η συμμετοχή των επιχορηγήσεων. Τέλος, ο πίνακας δείχνει ότι κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου η σχέση μεταξύ εισφορών ασφαλισμένων και εισφορών εργοδοτών δεν υπήρξε σταθερή. Ειδικότερα ο πίνακας δείχνει ότι το 1970 οι εισφορές των ασφαλισμένων ήταν υψηλότερες από τις εισφορές των εργοδοτών. Το 1980 η σχέση αυτή είχε αντιστραφεί αλλά το 1990 οι εισφορές των ασφαλισμένων ήταν πάλι υψηλότερες από τις εισφορές των εργοδοτών.

3.3.1. Χρηματοδότηση του Ι.Κ.Α.

Οι κύριες πηγές άντλησης πόρων για το Ι.Κ.Α. είναι οι εισφορές. Περισσότερο αναλυτικά έχουμε:

- Εισφορές εργαζομένων (ασφαλισμένων)
- Εισφορές εργοδοτών
- Κρατικές επιχορηγήσεις, κοινωνικοί πόροι
- Πρόσοδοι περιουσίας

Στο σύνολο των εσόδων του Ι.Κ.Α. τα τελευταία 15 χρόνια, οι εισφορές των ασφαλισμένων αποτελούν το 33-34%, οι εισφορές των εργοδοτών το 60-61%, η κοινωνική εισφορά 0,3-6%, οι πρόσοδοι περιουσίας το 0,13-1,7% ενώ τα λοιπά έσοδα έχουν σχεδόν μηδενική συμμετοχή.

Ο υπολογισμός του ύψους των εισφορών ασφαλισμένων και εργοδοτών γίνεται με βάση μια φιλοσοφία που επιτάσσει οι εισφορές των ασφαλισμένων - ποσοστό επί των αποδοχών - να βρίσκονται σε επίπεδο ώστε να μη κλονίζεται η αγοραστική τους δύναμη, ενώ των εργοδοτών σε επίπεδο που να μην έχει συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους.

Τα ποσοστά συμμετοχής ασφαλισμένων και εργοδοτών είναι 6,67 και 13,33 αντίστοιχα ενώ το 1987 ήταν 4,75 για τους ασφαλισμένους και 9,5 για τους εργοδότες.

Στον Πίνακα 7 βλέπουμε την πορεία των εσόδων και εξόδων του Ι.Κ.Α. παρατηρούμε πως μέχρι το 1980 είχαμε πλεόνασμα, δηλαδή τα έσοδα ήταν περισσότερα από τα έξοδα. Από το 1980 και μετά όμως μέχρι και τις μέρες μας υπάρχει πάντα έλλειμμα. Το Ι.Κ.Α. για την κάλυψη αυτή του ελλείμματος, δανείζεται σταδιακά από το χρηματοδοτικό σύστημα (Εθνική Τράπεζα, Εμπορική Τράπεζα, Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων) με επιτόκιο 18,5% (1987). Επίσης το Ι.Κ.Α. χρησιμοποιεί για την κάλυψη του ελλείμματος πλεονάσματα του κλάδου ασθενοείας και του TEAM καθώς και ποσά από τα συνεισπραττόμενα έσοδα των οργανισμών ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, Εργατική Εστία και από την απόδοση εισφορών ΤΕΑΠΟΚΑ και το ΤΕΛΕΥΥΕΟ. Με άλλα λόγια,

παρατηρούμε πως το οικονομικό πρόβλημα του Ι.Κ.Α. και κυρίως του κλάδου συντάξεων έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις. Οι αιτίες δημιουργίας αυτών των προβλημάτων και οι προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις θα εξεταστούν σε παρακάτω κεφάλαια συνολικά για όλους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΤΗ	ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ Η ΕΛΛΕΙΜΜΑ
1960	1.839.821.000	1.790.655.000	49.166.000
1965	4.044.749.000	4.002.253.000	42.496.000
1970	8.295.368.000	7.870.918.000	424.450.000
1975	18.838.109.000	18.652.193.000	185.916.000
1976	26.644.257.198	22.564.191.565	4.080.065.633
1977	34.690.404.460	29.150.782.548	5.539.621.912
1978	44.724.924.129	4.293.043.238	40.431.880.891
1979	56.408.443.087	54.050.519.792	2.357.923.295
1980	67.537.938.621	69.843.575.226	-2.305.636.605
1981	85.298.081.682	94.925.868.630	-9.627.786.948
1982	108.870.068.035	136.008.222.817	-27.138.154.782
1983	138.797.254.449	175.674.223.303	-36.876.968.854
1984	177.295.250.143	230.326.970.831	-53.031.720.688
1985	221.714.919.954	291.945.773.252	-70.230.853.298
1986	250.143.464.844	368.011.262.363	-117.867.797.519
1987	340.435.955.664	440.650.570.960	-100.214.615.296
1988	471.859.685.034	529.433.449.049	-57.573.764.015
1989	581.558.915.331	693.789.098.897	-112.230.183.566
1990	700.613.379.589	755.097.346.202	-54.483.966.613
1991	780.395.457.000	844.500.000.000	-64.104.543.000
1992	859.003.646.000	958.100.010.000	-99.096.364.000
1993	1.082.400.000.000	1.115.300.000.000	-32.900.000.000
1994	1.228.544.934.000	1.296.610.338.000	-68.065.404.000

ΠΗΓΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ι.Κ.Α.

3.3.2. Χρηματοδότηση του Ο.Γ.Α.

Τα έσοδα του Ο.Γ.Α. προέρχονται από δύο κύριες πηγές α) επιχορηγήσεις του τακτικού προϋπολογισμού ο οποίος πρέπει να καλύπτει το συνολικό έλλειμμα του προϋπολογισμού εκμετάλλευσης και β) την κοινωνική εισφορά που αποτελεί ποσοστό επί του φόρου εισοδήματος νομικών και φυσικών προσώπων και την

ειδική εισφορά επί των ειδών πολυτελείας. Επίσης ο Ο.Γ.Α. έχει έσοδα από τις προσόδους της περιουσίας του (τόκοι, καταθέσεις, τοκομερίδια, μερίσματα) και από την επιβάρυνση κατά 1,25% των δανείων που χορηγούνται από την Α.Τ.Ε.

Από το 1990 και μετά πηγή για τη χρηματοδότηση του Ο.Γ.Α. αποτελούν και οι εισφορές των αγροτών. Πρόκειται για εισφορές που πληρώνουν οι αγρότες για να πάρουν πρόσθετη σύνταξη.

Πηγή εσόδων αποτελούσαν μέχρι την 31/12/86 η εισφορά 4% στα διακινούμενα αγροτικά προϊόντα και η εισφορά 2,5% στα πωλούμενα φύλλα καπνού (άρθρο 10 Ν. 4169/1961), η εισφορά 2,5% στα διακινούμενα αγροτικά προϊόντα (άρθρο 3 Ν, 1066/1980 και τα τέλη χαρτοσήμου. Τα παραπάνω καταργήθηκαν με την εφαρμογή του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Το οικονομικό πρόβλημα του Ο.Γ.Α. με την κατάργηση των παραπάνω εσόδων είναι σοβαρό. Η εξάρτηση του Ο.Γ.Α. από τον κρατικό προϋπολογισμό γίνεται εντονότερη - το ύψος των κρατικών επιχορηγήσεων πρέπει να είναι πολύ μεγαλύτερο για την κάλυψη των βασικών και υποχρεωτικών δαπανών για παροχές προς τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους - και οφείλεται στην αδυναμία του Ο.Γ.Α. να καλύψει με δικά του έσοδα τις δαπάνες που αυξάνονται συνεχώς.

Στον Πίνακα 8 βλέπουμε πως μετά το 1986 που είναι η χρονολογία κατάργησης των εν λόγω εισφορών, η συμμετοχή των κρατικών επιχορηγήσεων έχει αυξηθεί κατά πολύ, από 30-40% που κυμαίνονταν έφτασε το 60-70%. Ενώ αντίστοιχα μειώθηκαν η κοινωνική εισφορά και τα διάφορα έσοδα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Ποσοστό συμμετοχής στα συνολικά έσοδα
(Τιμές Τρέχουσες)

Έτη	Κοινωνική Εισφορά	Κρατικές Επιχορηγήσεις	Διάφορα Έσοδα	Εισφορές Αγροτών
1981	34,5	39,1	26,3	
1982	44,4	30,1	25,3	
1983	43,8	32,7	23,5	
1984	38	36	25,9	
1985	44,7	30	25,1	
1986	38,5	37,6	23,8	
1987	28,9	60,3	10,6	
1988	26,7	69,5	3,6	
1989	25,9	73,2	0,6	
1990	27,6	60,1	0,8	11,4
1991	31,2	60,4	0,4	7,8
1992	26,5	64,6	6,8	8,1
1993	19,2	72,1	3,2	5,3
1994	29,1	66,4	3,7	7,1
1995	26,7	63,4	3,6	6,1

ΠΗΓΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ο.Γ.Α.

Οι εισφορές στα διακινούμενα αγροτικά προϊόντα είχαν την έννοια της διατήρησης μιας κάποιας ασφαλιστικής μορφής στον Ο.Γ.Α. Δεν φαίνεται όμως ότι οι προσαυξήσεις στις τιμές των προϊόντων πέτυχαν το στόχο τους να δώσουν δηλαδή ασφαλιστική μορφή στον Ο.Γ.Α. Η πληρωμή εισφορών δεν σχετίζονταν με την παροχή συντάξεων και οι προσαυξήσεις συνεπάγονταν μάλλον επιβάρυνση του καταναλωτή παρά συμπίεση του κέρδους του παραγωγού. Αποτελούσαν δηλαδή σε μεγάλο βαθμό και αυτές οι εισφορές «κοινωνικό πόρο» ανάλογο με την προσαύξηση του χαρτοσήμου. Δεν υπήρχε επομένως οργανικός ασφαλιστικός λόγος για τη διατήρηση των επιμέρους αυτών εσόδων με την παρούσα μορφή τους.

Η ασφαλιστική μορφή του Ο.Γ.Α. δεν αλλοιώνεται αν προβλεφθεί τακτική επιχορήγηση αντιστοίχου ποσού με τα έξοδα που καταργήθηκαν γι' αυτό ο Ο.Γ.Α. ζητάει σε αντιστάθμισμα αύξηση της χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό.

3.3.3. Χρηματοδότηση του Τ.Ε.Β.Ε.

Παρατηρώντας τους απολογισμούς του Τ.Ε.Β.Ε. διαπιστώνουμε ότι οι πηγές άντλησης πόρων είναι οι εξής:

- Καταβολές ασφαλισμένων - συνταξιούχων
- Κοινωνικοί πόροι
- Πρόσοδοι περιουσίας
- Διάφορα έσοδα
- Έσοδα Ν. 1405/83

Οι καταβολές ασφαλισμένων - συνταξιούχων περιλαμβάνουν:

1. Τις τακτικές κύριες εισφορές των ασφαλισμένων.
2. Πρόστιμα και πρόσθετα τέλη.
3. Καταβολές ασφαλισμένων για αναγνώριση προϋπηρεσίας.
4. Καταβολές ασφαλισμένων παρελθόντων ετών.
5. Καταβολές συνταξιούχων για Υγειονομική Περίθαλψη. Το έσοδο αυτό είναι κράτηση ποσοστού 4% από τις αναδρομικές συντάξεις των νέων συνταξιούχων, για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης τους μέχρι το μήνα έκδοσης της απόφασης, για το οποίο έχουν Υγειονομική Περίθαλψη από το Τ.Ε.Β.Ε. ενώ από τον επόμενο μήνα έκδοσης της απόφασης μεταφέρονται στο Ι.Κ.Α.
6. Τακτικές καταβολές συνταξιούχων. Είναι έσοδο βάσει του άρθρου 60 Ν. 2084/92 με το οποίο θεσπίστηκε πρόσθετη ειδική εισφορά των συνταξιούχων για την ενίσχυση των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης για συντάξεις των τυφλών, παραπληγικών- τετραπληγικών και πασχόντων από μεσογειακή αναιμία.
7. Δικαιώματα εγγραφών.

Τα έσοδα από Κοινωνικούς Πόρους περιλαμβάνουν:

- α) Έσοδα Ν. 663/77. Είναι κοινωνικός πόρος βάσει του παραπάνω νόμου άρθρο 4 παρ. 2 για ομάδα ασφαλιστικών οργανισμών, που διανέμεται το 26,2% των συνολικών εσόδων από το οποίο το Τ.Ε.Β.Ε. παίρνει το 0,42%.
- β) Έσοδα χαρτοσήμου Ν.ΔΕ. 4435/64.
- γ) Επιχορήγηση κρατικού προϋπολογισμού.

Στην ομάδα των εσόδων που χαρακτηρίζονται ως πρόσοδοι περιουσίας περιλαμβάνονται κυρίως οι τόκοι των διαθέσιμων κεφαλαίων του ταμείου στην Τράπεζα Ελλάδος, τα έσοδα από μίσθωση καταστημάτων και τα μερίσματα μετοχών.

Τα έσοδα σύμφωνα με τον Ν. 1405/83 προέρχονται από τη μεταφορά ημερομισθίων συνταξιούχων που είχαν μεν τελευταίο ασφαλιστικό φορέα Τ.Ε.Β.Ε., αλλά πριν από το Τ.Ε.Β.Ε. είχαν πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης σε άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς ή στο Δημόσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1. ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε την πορεία που είχαν οι δαπάνες συνταξιοδότησης των ασφαλιστικών φορέων. Τα ταμεία των οποίων τις δαπάνες θα μελετήσουμε είναι το Ι.Κ.Α., ο Ο.Γ.Α. και το Τ.Ε.Β.Ε., διότι όπως προαναφέραμε καλύπτουν πάνω από το 80% των ασφαλισμένων στην Ελλάδα.

Η μελέτη λοιπόν των δαπανών των τριών προαναφερθέντων ταμείων μπορούμε να πούμε ότι μας δίνει και μια συνολική εικόνα των δαπανών συνταξιοδότησης της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα γενικότερα.

Στον Πίνακα 9 βλέπουμε την πορεία εξέλιξης των συνολικών δαπανών και των δαπανών συνταξιοδότησης όλων συνολικά των φορέων κοινωνικής ασφάλισης που υπάγονται στο ΥΥΠΚΑ. Γίνεται σαφέστατα αντιληπτό το μέγεθος με το οποίο οι δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης αυξάνονται τα τελευταία χρόνια. Επίσης στην τρίτη στήλη του πίνακα διαπιστώνουμε πως οι δαπάνες συνταξιοδότησης αποτελούν και το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης. Το ποσοστό αυτό βλέπουμε πως μετά το 1982 κυμαίνεται πάνω από 70%, ενώ μερικές φορές έχει φτάσει κοντά στα 78% (1990). Συμπερασματικά λοιπόν θα μπορούσαμε να πούμε πως κύρια αιτία διόγκωσης των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης είναι η διόγκωση των δαπανών συνταξιοδότησης, ενώ οι λοιπές δαπάνες (ασθενείας, πρόνοιας) έχουν μικρότερο μερίδιο.

Το παραπάνω συμπέρασμα γίνεται ευκολότερα κατανοητό παρατηρώντας το Διάγραμμα 1, όπου φαίνεται καθαρά πως η γραμμή των δαπανών συντάξεων απέχει πολύ λίγο απ' αυτή των συνολικών δαπανών.

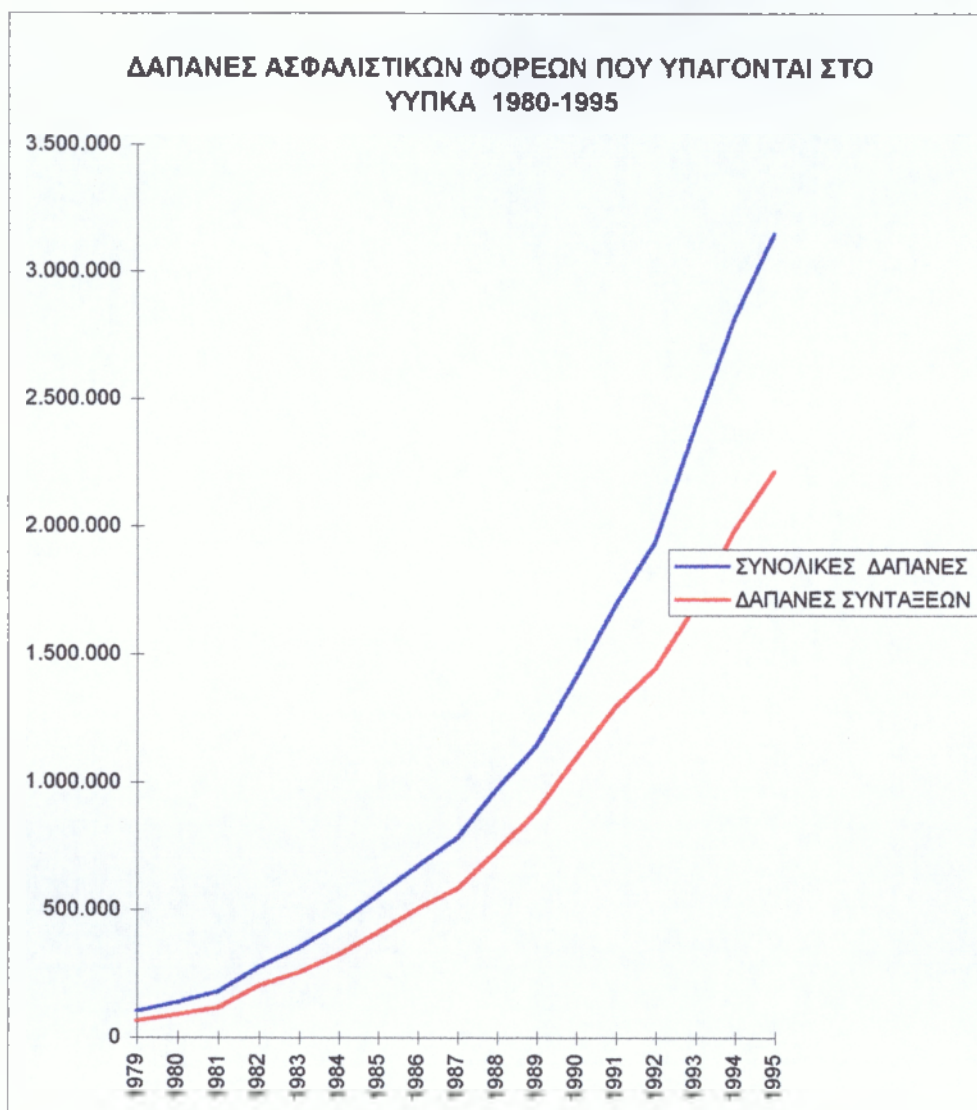
ΠΙΝΑΚΑΣ 9ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΥΠΚΑ

(σε εκατομμύρια δρχ)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝ. ΣΥΝ. ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ %
1979	105.162	66.443	63,18
1980	140.074	90.898	64,89
1981	181.835	118.910	65,39
1982	277.532	204.442	73,66
1983	353.446	257.449	72,84
1984	448.473	325.746	72,63
1985	560.327	414.326	73,94
1986	674.547	505.818	74,99
1987	784.427	585.651	74,66
1988	976.261	733.161	75,10
1989	1.145.799	887.160	77,43
1990	1.413.037	1.097.589	77,68
1991	1.696.035	1.298.962	76,59
1992	1.941.617	1.448.626	72,58
1993	2.392.835	1.691.859	70,70
1994	2.818.516	1.988.671	70,54
1995	3.149.557	2.215.930	70,36

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 1979-1995

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 79-95

4.2. ΔΑΠΑΝΕΣ Ι.Κ.Α.

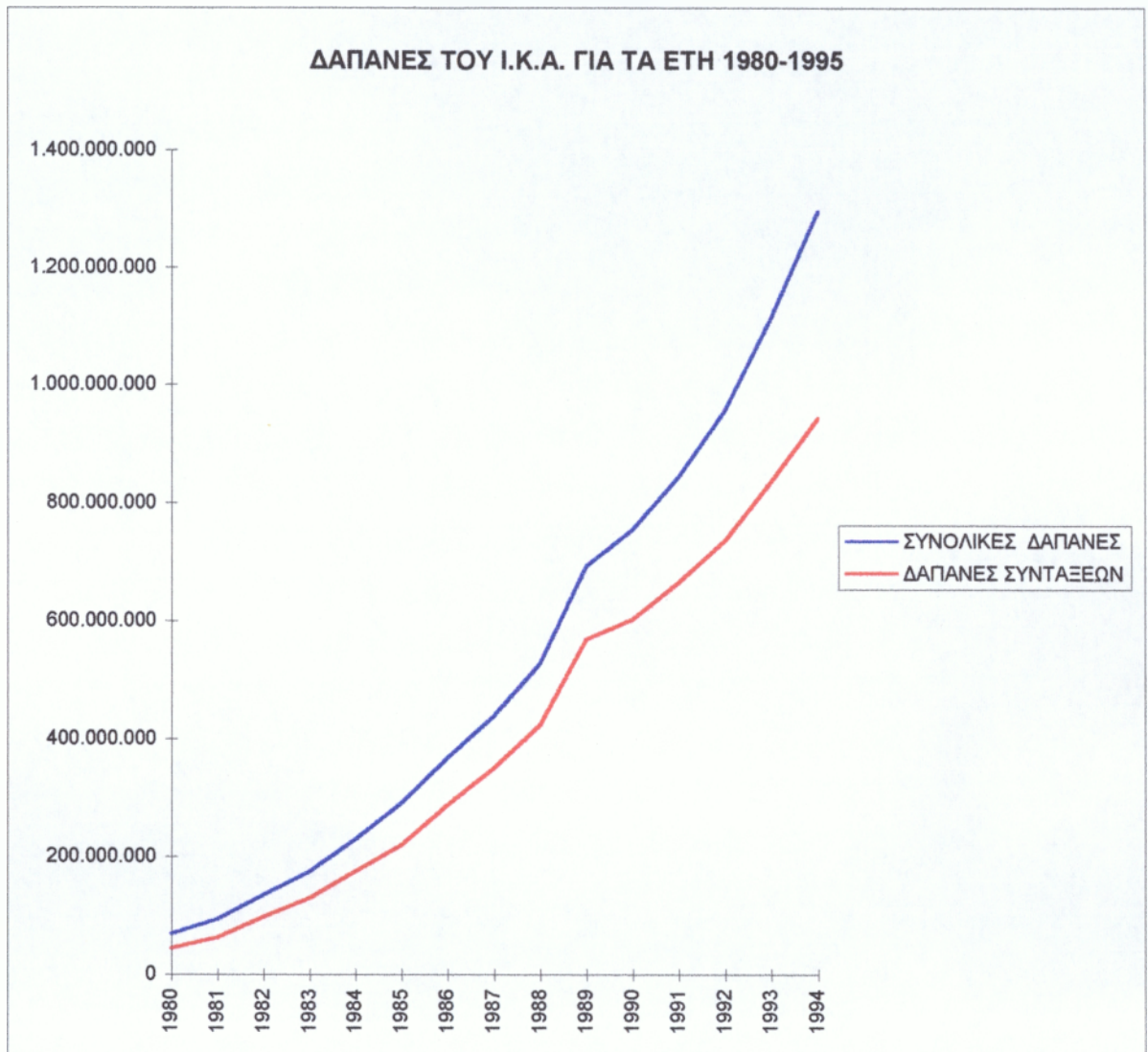
ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.
(σε χιλιάδες δρχ)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝ. ΣΥΝ. ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ %
1980	69.843.575	45.058.056	64,51
1981	94.925.868	63.129.727	66,50
1982	136.008.222	97.878.353	71,57
1983	175.674.223	130.015.668	74,01
1984	230.326.970	175.445.980	76,17
1985	291.945.773	221.243.596	75,78
1986	368.011.262	289.102.309	78,56
1987	440.650.570	351.926.226	79,87
1988	529.433.449	424.931.718	80,26
1989	693.789.098	569.681.132	82,11
1990	755.097.346	602.944.282	79,85
1991	844.500.000	665.323.550	78,78
1992	958.100.010	737.852.960	77,01
1993	1.115.300.000	836.941.176	75,04
1994	1.296.610.338	944.411.802	72,84

ΠΗΓΗ: Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Ι.Κ.Α.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

ΠΗΓΗ: Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Ι.Κ.Α.

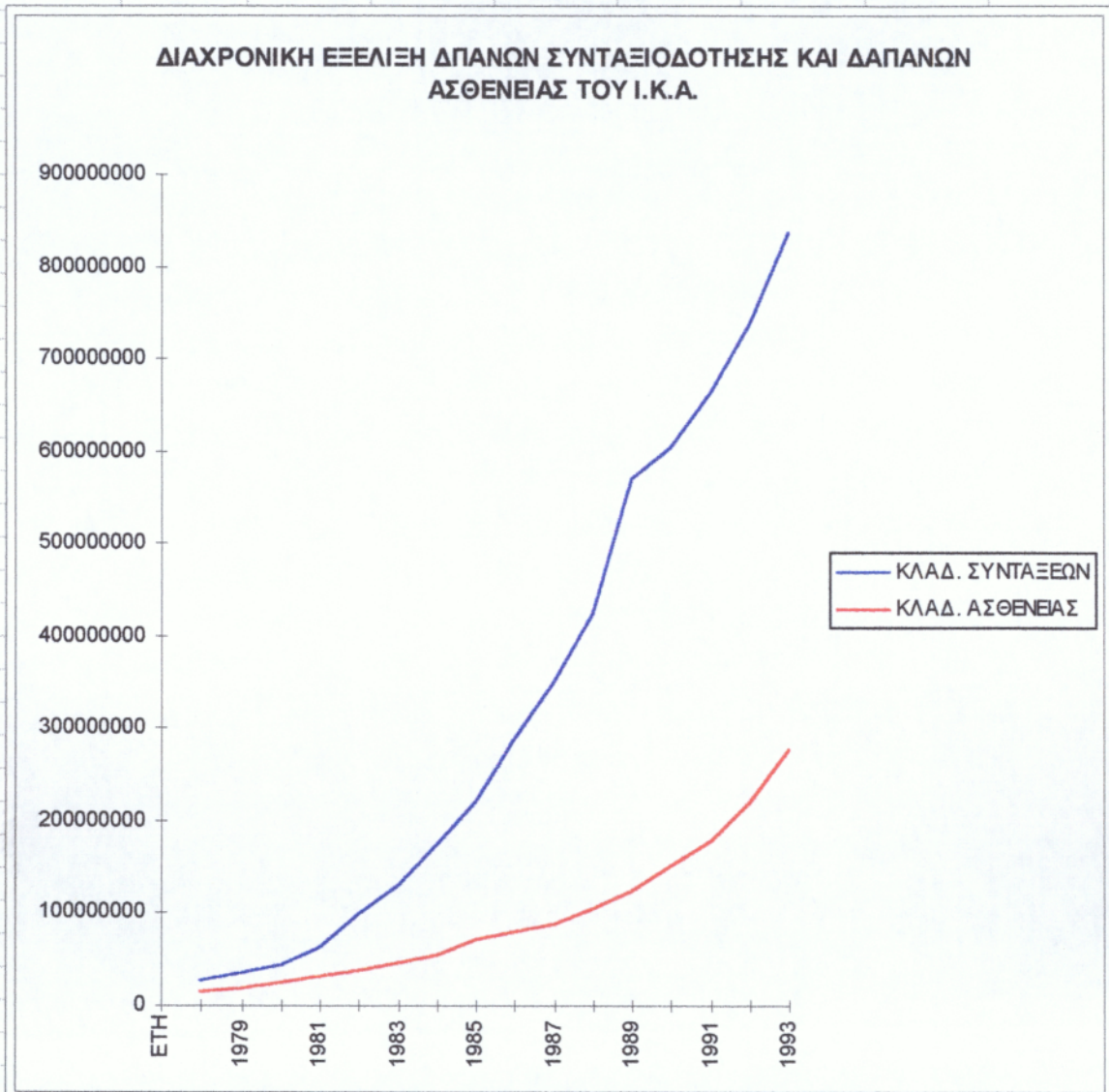
ΠΙΝΑΚΑΣ 11

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ
Ι.Κ.Α.

(σε χιλιάδες δραχ)

ΚΛΑΔΟΙ	ΚΛΑΔ. ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΚΛΑΔ. ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΤΗ			
1978	27.427.107	15.165.936	42.593.043
1979	35.033.801	19.016.717	54.050.519
1980	45.058.056	24.785.518	69.843.575
1981	63.129.727	31.796.140	94.925.868
1982	97.878.353	38.129.869	136.008.222
1983	130.015.668	45.658.555	175.674.223
1984	175.445.980	54.880.990	230.326.970
1985	221.243.596	70.702.177	291.945.773
1986	289.102.309	78.908.952	368.011.262
1987	351.926.226	88.724.394	440.650.570
1988	424.931.718	104.501.730	529.433.449
1989	569.681.132	124.107.900	693.787.098
1990	602.944.282	152.153.064	755.097.346
1991	665.323.550	179.176.450	844.500.000
1992	737.852.960	220.247.050	958.100.010
1993	836.941.176	278.358.824	1.115.900.000

ΠΗΓΗ: Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΗΓΗ: Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

Στην επιμέρους εξέταση των ταμείων πρώτη θέση έχει το Ι.Κ.Α., το οποίο είναι ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός φορέας αλλά έχει και το μεγαλύτερο οικονομικό πρόβλημα.

Στον Πίνακα 10 βλέπουμε τις δαπάνες συνταξιοδότησης συγκριτικά με τις συνολικές δαπάνες. Είναι φανερή η τρομερή αύξηση των δαπανών αυτών τα τελευταία χρόνια. Παρατηρούμε πως οι συνταξιοδοτικές δαπάνες αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των δαπανών του Ι.Κ.Α. με ποσοστά που μετά το 1982 κυμαίνονται πάνω από 70%. Βλέπουμε όμως πως από το 1990 και μετά έχουμε μια μείωση του ποσοστού αυτού το οποίο όμως συνεχίζει να είναι πολύ υψηλό.

Στο Διάγραμμα 2 που έχει γίνει σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 10 γίνεται αντιληπτό το μέγεθος των συνταξιοδοτικών δαπανών, η γραμμή των οποίων πλησιάζει πάρα πολύ τη γραμμή των συνολικών δαπανών.

Στον Πίνακα 11 και στο Διάγραμμα 3 βλέπουμε τις συνταξιοδοτικές δαπάνες σε σχέση με τις δαπάνες ασθένειας που όπως παρατηρούμε είναι πολύ μικρότερες από τις δαπάνες συντάξεων.

4.3. ΔΑΠΑΝΕΣ Ο.Γ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ Ο.Γ.Α.**

(σε χιλιάδες δραχ)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΠΑΝ. ΣΥΝ. ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ %
1978	14.542.061	9.234.016	63,50
1979	15.766.371	9.457.362	59,98
1980	23.056.495	14.034.390	60,87
1981	32.842.983	23.057.717	70,21
1982	56.103.389	44.772.527	79,80
1983	61.867.777	47.984.071	77,63
1984	77.951.862	57.129.771	73,29
1985	103.227.624	77.063.266	74,65
1986	117.615.292	87.212.316	74,15
1987	1.280.058.227	88.304.078	68,98
*1988	137.679.886	97.577.824	70,87
1989	147.354.540	106.851.570	72,51
1990	157.375.113	112.371.990	71,40
1991	192.037.445	135.685.595	70,66
1992	210.570.336	137.406.114	65,25
1993	318.557.034	189.108.182	59,33

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

* Λόγω έλλειψης στοιχείων τα ποσά του 1988 έχουν υπολογιστεί κατά μέσο όρο των ετών
1987 και 1989

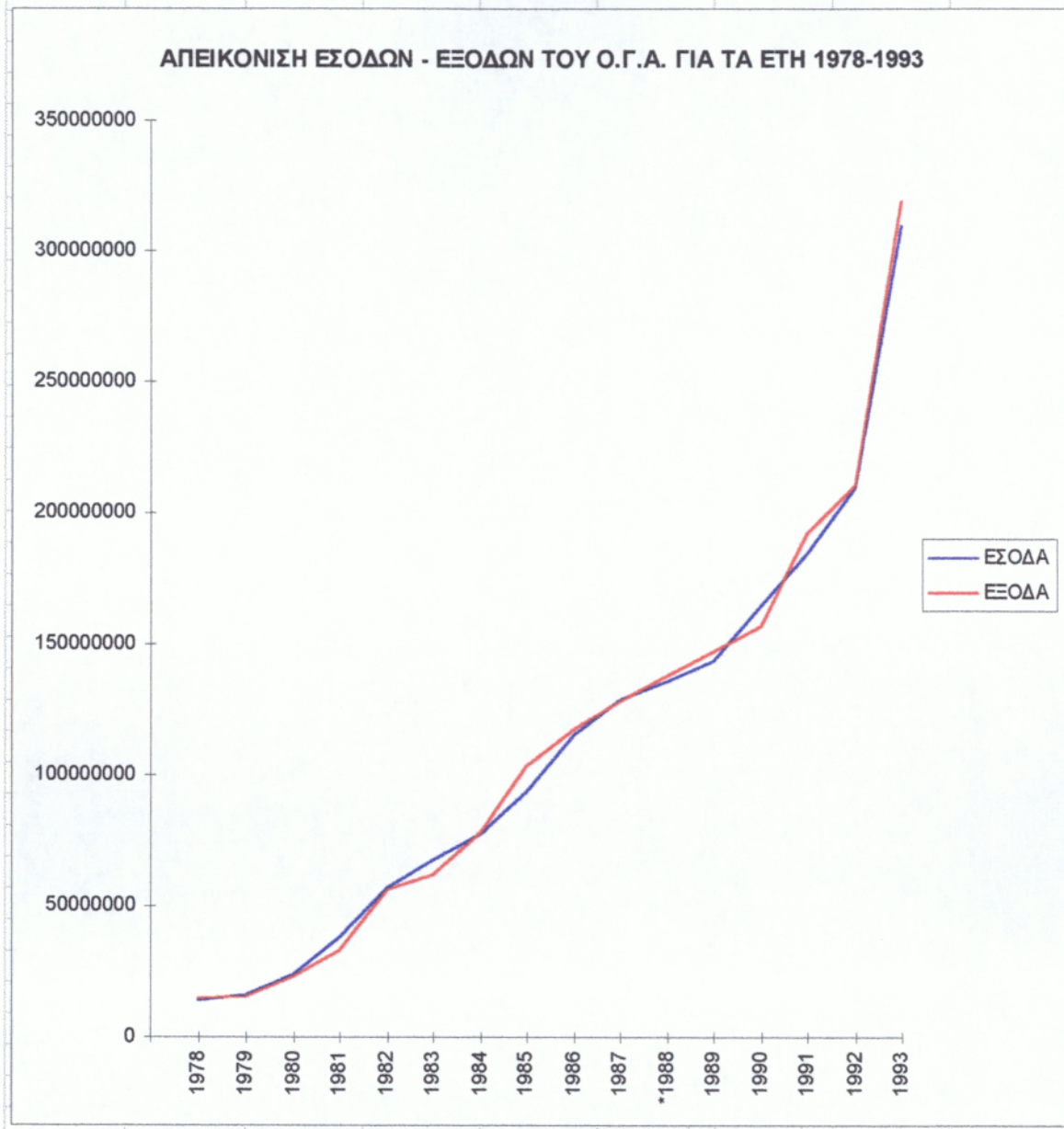
ΠΙΝΑΚΑΣ 13**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ
ΚΛΑΔΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ Ο.Γ.Α.**

(σε χιλιάδες δραχ)

ΕΤΗ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ Η ΕΛΛΕΙΜΜΑ
1978	14.110.759	14.542.061	431.302 Ε
1979	16.105.856	15.766.371	339.485 Π
1980	23.975.146	23.056.495	918.651 Π
1981	37.789.343	32.842.983	4.946.360 Π
1982	56.917.325	56.103.389	813.936 Π
1983	67.571.712	61.867.777	5.703.935 Π
1984	77.639.214	77.951.862	312.648 Ε
1985	93.628.814	103.227.624	9.598.810 Ε
1986	115.811.140	117.615.292	1.804.152 Ε
1987	128.831.192	128.005.227	825.965 Π
*1988	136.085.720	137.679.886	1.594.720 Ε
1989	143.340.249	147.354.540	4.014.291 Ε
1990	165.029.246	157.375.113	7.654.133 Π
1991	184.837.361	192.037.445	7.200.084 Ε
1992	209.508.859	210.570.336	1.061.477 Ε
1993	310.007.856	318.757.034	8.689.178 Ε

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

* Λόγω έλλειψης στοιχείων τα ποσά του 1988 έχουν υπολογιστεί κατά μέσο όρο των ετών 1987 και 1989

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 1978- 1993

Οι ίδιες παρατηρήσεις που έγιναν για το Ι.Κ.Α. όπως βλέπουμε στον Πίνακα 12 μπορούν να γίνουν και για το Ο.Γ.Α., με τη διαφορά ότι το ποσοστό των δαπανών συνταξιοδότησης σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες την τελευταία χρονιά κυμαίνεται γύρω στο 60%.

Στον Πίνακα 13 βλέπουμε τη διαχρονική εξέλιξη των εσόδων και εξόδων του κλάδου υποχρεωτικής ασφάλισης του Ο.Γ.Α. Παρατηρούμε πως κάποιες χρονιές έχουμε πλεόνασμα ενώ κάποιες άλλες έλλειμμα. Αυτό φανερώνει μια αστάθεια στα οικονομικά του οργανισμού.

Στο Διάγραμμα 4 φαίνεται η αστάθεια στις οικονομικές ισορροπίες του Ο.Γ.Α. μια και οι δύο γραμμές τέμνονται σε πολλά σημεία εφόσον αρκετές φορές τα έξοδα ξεπερνούν τα έσοδα.

4.4. ΔΑΠΑΝΕΣ Τ.Ε.Β.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Β.Ε.**
(σε χιλιάδες δραχ)

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΤΑΞ. ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ %
1978	5.248.552	3.691.807	70,34
1979	6.682.677	4.683.728	70,09
1980	8.859.662	6.115.943	69,03
1981	12.973.454	9.460.660	72,92
1982	18.226.219	14.769.231	81,03
1983	21.928.032	17.070.664	77,85
1984	30.440.394	23.929.408	78,84
1985	46.775.690	38.739.546	82,82
1986	46.106.628	36.815.719	79,35
1987	52.453.463	43.186.768	82,33
1988	60.883.190	48.443.534	79,57
1989	69.312.918	57.124.945	82,42
1990	90.360.447	74.588.442	82,55
1991	105.919.487	85.345.027	80,58
1992	127.658.309	97.401.470	76,30
1993	168.118.515	121.860.232	72,48

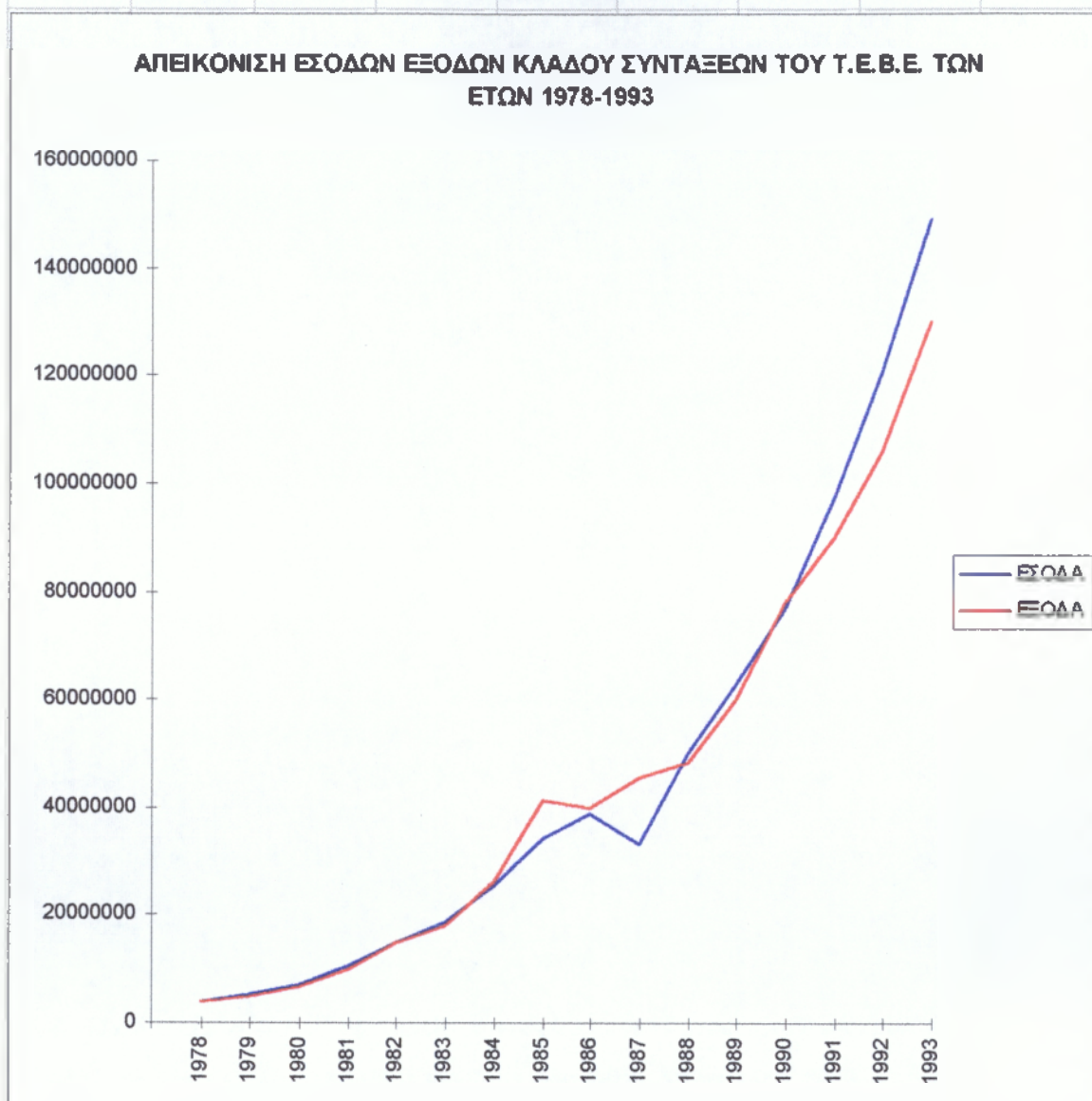
ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ 1978-1993

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

**ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΣΟΔΩΝ ΕΞΟΔΩΝ
ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Τ.Ε.Β.Ε.**
(σε χιλιάδες δραχ)

ΕΤΗ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ Η ΕΛΛΕΙΜΜΑ
1978	3.891.555	3.917.833	26.278 Ε
1979	5.358.810	5.018.815	339.995 Π
1980	7.107.156	6.559.904	547.252 Π
1981	10.505.328	10.043.530	461.798 Π
1982	14.810.664	14.769.231	41.433 Π
1983	18.664.951	17.959.659	705.292 Π
1984	25.468.047	26.092.666	624.619 Ε
1985	34.176.393	41.421.413	7.245.020 Ε
1986	38.776.115	39.903.907	1.127.722 Ε
1987	33.024.630	45.493.889	12.469.259 Ε
1988	49.981.252	48.443.534	1.537.718 Π
1989	62.761.292	59.938.949	2.822.343 Π
1990	77.144.955	78.077.397	932.442 Ε
1991	97.431.459	89.984.698	7.446.761 Π
1992	120.890.588	106.094.799	14.795.789 Π
1993	149.133.199	130.137.830	18.995.369

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΤΩΝ 1978-93

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΤΩΝ 1978-93

ΠΙΝΑΚΑΣ 16**ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ
Τ.Ε.Β.Ε.**

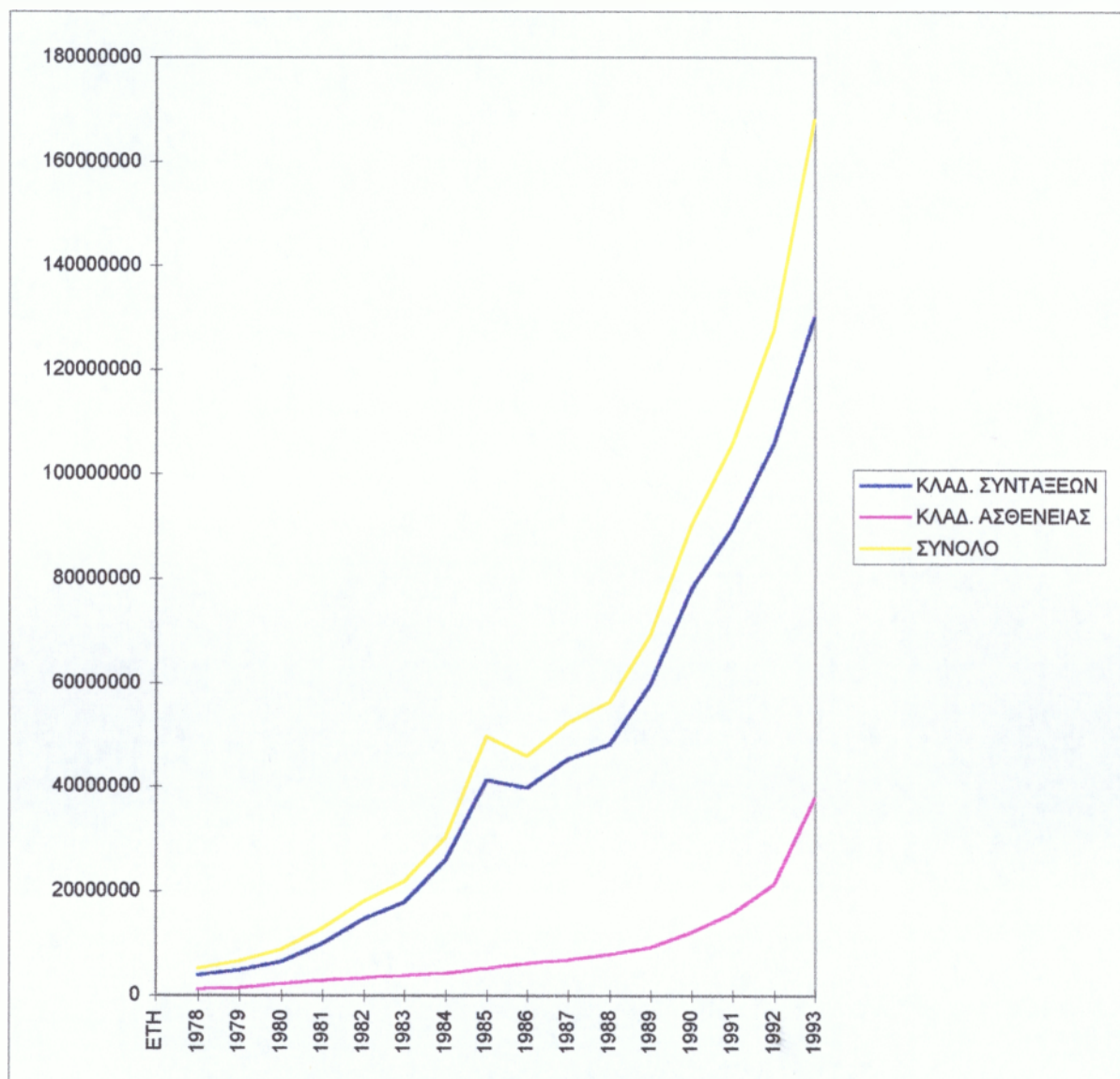
(σε χιλιάδες δραχ)

ΚΛΑΔΟΙ	ΚΛΑΔ. ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΚΛΑΔ. ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΤΗ			
1978	3.917.833	1.330.719	5.248.552
1979	5.018.815	1.663.862	6.682.677
1980	6.559.404	2.299.758	8.899.662
1981	10.043.530	2.973.924	12.973.454
1982	14.769.231	3.456.988	18.226.219
1983	17.959.659	3.968.373	21.928.032
1984	26.092.666	4.347.728	30.440.394
1985	41.421.413	5.354.277	49.775.640
1986	39.903.907	6.202.721	46.106.628
1987	45.493.889	6.959.574	52.453.463
1988	48.443.534	8.010.078	56.453.622
1989	59.938.949	9.373.696	69.312.918
1990	78.077.397	12.283.050	90.360.447
1991	89.984.698	15.934.789	105.919.487
1992	106.094.794	21.565.515	127.658.309
1993	130.137.830	37.980.685	168.118.515

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΤΩΝ 1978-93

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΣΘΕΝΙΑ ΤΟΥ Τ. Ε. Β. Ε.

ΠΗΓΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΤΩΝ 1978 - 1993

Ούτε το Τ.Ε.Β.Ε. δεν αποτελεί την εξαίρεση στον κανόνα τουλάχιστον όσον αφορά το ύψος των συνταξιοδοτικών δαπανών, σε σχέση με τις συνολικές δαπάνες (Βλ. Πίνακα 14).

Ο κλάδος όμως συντάξεων αν και αρκετές φορές στο παρελθόν έχει παρουσιάσει έλλειμμα, τα τρία τελευταία χρόνια είναι πλεονασματικός και μάλιστα με μεγάλα πλεονάσματα. Βέβαια όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 5 κάθε άλλο παρά μείωση των συνταξιοδοτικών δαπανών είχαμε αλλά αντίθετα είχαμε μεγάλη αύξηση.

Η αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών φαίνεται και στον Πίνακα 16 και στο Διάγραμμα 6 που παρουσιάζονται σε σχέση με τις δαπάνες ασθένειας, οι οποίες αυξήθηκαν επίσης αρκετά.

Η αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών που παρουσιάστηκε προηγουμένως οφείλεται σε μια σειρά αιτιών που παρουσιάζονται στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΙΤΙΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

5.1. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα έχει διανεμητικό χαρακτήρα (PAYG), όπου οι ασφαλιστικοί οργανισμοί με τις εισφορές που εισπράττουν χρηματοδοτούν τις συντάξεις. Σ' ένα τέτοιο σύστημα εύκολα γίνεται αντιληπτός ο σημαντικός ρόλος της αναλογίας των συνταξιούχων Σ προς τους απασχολούμενους - ασφαλισμένους A .

$$\frac{\Sigma}{A} = \frac{\text{ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ}}{\text{ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ - ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ}}$$

Η διαχρονική εξέλιξη των συντάξεων επηρεάζεται από τέσσερις βασικούς παράγοντες:

- α) Τον δημογραφικό λόγο εξάρτησης 65+/15-64 (dependency ratio).
- β) Τη συνταξιοδοτική κάλυψη, συνταξιούχων/ πληθ. 65+.
- γ) Το διανεμητικό λόγο μεταβίβασης εισοδήματος απ' τους απασχολούμενους προς τους συνταξιούχους (transfer ratio).
- δ) Την ανεργία και αδυναμία απασχόλησης μιας μερίδας του ενεργού πληθυσμού (inactive ratio).

Συνοπτικά η σχέση ορίζεται ως εξής:

$$^{(r)} \frac{\text{ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ}}{\text{ΕΙΣΟΔΗΜΑ}} = \frac{\text{ΠΛΗΘ. 65+}}{\text{ΠΛΗΘ. 15-64}} \cdot \frac{\text{ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ}}{\text{ΠΛΗΘ. 65+}} \cdot \frac{\text{ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑ ΚΕΦΑΛΗ}}{\text{ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΝΑ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ}} \cdot \frac{\text{ΠΛΗΘ. 15-64}}{\text{ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ}}$$

Αν λοιπόν θέλουμε να μελετήσουμε τις αιτίες που οδηγούν σε αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών θα πρέπει να μελετήσουμε την πορεία της αναλογίας $\frac{\Sigma}{A}$ ώστε να δούμε αν η αναλογία είναι τέτοια ώστε να θεωρείται ότι οι ασφαλισμένοι μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των συνταξιούχων. Δηλαδή όσο μεγαλώνει ο αριθμητής τόσο περισσότερο αυξάνει το μέγεθος των συνταξιοδοτικών δαπανών,

εφόσον βέβαια ο παρονομαστής παραμένει σταθερός ή ο ρυθμός αύξησης του είναι μικρότερος απ' αυτός του αριθμητή.

Όσον αφορά τη σχέση (1) θα πρέπει να εξετάσουμε τον κάθε ένα παράγοντα χωριστά.

Πρώτα δηλαδή, πρέπει να εξετάσουμε τη δημογραφική γήρανση του πληθυσμού που είναι και ο πιο σημαντικός παράγοντας αύξησης των συνταξιοδοτικών δαπανών και στη συνέχεια να δούμε πόσοι από τους ηλικιωμένους (65+) είναι συνταξιούχοι. Όταν έχουμε συστήματα καθολικής κάλυψης του πληθυσμού ο λόγος αυτός θεωρητικά θα πρέπει να είναι ίσος με την μονάδα. Στην πράξη όμως τα καθολικά συστήματα είναι της τάξης του 97% και πάνω οπότε ο λόγος θα είναι ελάχιστα μικρότερος από τη μονάδα.

Ένα τρίτο σημείο που πρέπει να εξεταστεί κυρίως από τα συστήματα που έχουν διανεμητικό χαρακτήρα όπως το ελληνικό είναι ο λόγος μεταβίβασης εισοδήματος από τους ασφαλισμένους προς τους συνταξιούχους. Δηλαδή, η οικονομική ευχέρεια των ασφαλισμένων για την απόδοση εισφορών. Βέβαια οι εισφορές έχουν χαρακτήρα υποχρεωτικό. Αυτό που έχει σημασία λοιπόν είναι το ύψος του μισθού του εργαζόμενου εφόσον οι εισφορές αποτελούν ποσοστό επί του μισθού αυτού.

Τέλος, εξετάζουμε την ανεργία η οποία όμως θα λέγαμε ότι έχει μεγαλύτερες επιδράσεις στη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών οργανισμών, όπως θα δούμε παρακάτω.

Εξετάζοντας λοιπόν αυτούς τους παράγοντες μπορούμε να σχηματίσουμε άποψη για τις αιτίες που δημιουργούν τη διόγκωση των δαπανών για συντάξεις. Πρέπει να τονίσουμε πως κάθε εφαρμοζόμενο σύστημα έχει τα δικά του χαρακτηριστικά τα οποία σε συνδυασμό με τα δεδομένα της χώρας από την οποία εφαρμόζεται μπορεί να δημιουργούν μια κάπως διαφοροποιημένη εικόνα για τις αιτίες αύξησης των δαπανών συνταξιοδότησης. Στο επόμενο κομμάτι εξετάζονται οι λόγοι που οδήγησαν στην αύξηση των δαπανών για συντάξεις στο ελληνικό ασφαλιστικό σύστημα.

5.2. ΠΑΡΑΓΟΝΕΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.2.1. Δημογραφική γήρανση.

Με τον όρο δημογραφική γήρανση εννοούμε το φαινόμενο κατά το οποίο αυξάνεται δυσανάλογα ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 65+ σε σχέση με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό ηλικίας 15-64.

Η δημογραφική γήρανση εξαιτίας τη αυξανόμενης δυσαναλογίας συνταξιούχων προς εργαζόμενους προκαλεί δυσχέρειες στη χρηματοδότηση των συντάξεων και στη βελτίωση των χαμηλών συντάξεων και υπάρχει φόβος ότι οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με την πάροδο του χρόνου θα βρεθούν σε αδυναμία να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους προς τους ασφαλισμένους.

Στον Πίνακα 17 βλέπουμε τη διαχρονική εξέλιξη των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του Ι.Κ.Α. για τα έτη από το 1960 έως το 1995. Παρατηρούμε πως ενώ οι ασφαλισμένοι αυξήθηκαν σε πλήθος κατά 2,5 φορές περίπου οι συνταξιούχοι επταπλασιάστηκαν. Στον αμέσως επόμενο Πίνακα 18 βλέπουμε την αύξηση ασφαλισμένων και συνταξιούχων ανά 5ετία. Βλέπουμε πως η ποσοστιαία αύξηση ανά πενταετία των συνταξιούχων είναι μεγαλύτερη απ' αυτή των ασφαλισμένων. Ακόμα παρατηρούμε πως η ποσοστιαία αύξηση των ασφαλισμένων τις πενταετίες 85-90 και 90-95 έχει μειωθεί πάρα πολύ, ενώ η αύξηση των συνταξιούχων τις πενταετίες αυτές αν και μειώθηκε συνεχίζει να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε πως η δυσανάλογη αυτή αύξηση των συνταξιούχων προς τους ασφαλισμένους δεν οφείλεται μόνο στη δημογραφική γήρανση αλλά και σε άλλους παράγοντες, όπως η μείωση των ορίων συνταξιοδότησης, τους οποίους θα εξετάσουμε τον κάθε ένα χωριστά.

Η δημογραφική γήρανση θα επηρεάσει πάρα πολύ και τις μελλοντικές δαπάνες. Αναμένεται ότι η επερχόμενη δημογραφική γήρανση θα αυξήσει σημαντικά όχι μόνο τις συνταξιοδοτικές δαπάνες αλλά και τη γενικότερη ζήτηση για κοινωνικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα το κόστος των υπηρεσιών υγείας

ηλικιωμένων βρέθηκε ότι είναι 6-8 φορές υψηλότερο απ' το μισό κόστος όλων των ηλικιών.

Όπως προκύπτει απ' τις δημογραφικές προβλέψεις το ποσοστό των ηλικιωμένων (65 ετών και άνω) από 8,5% που ήταν κατά μέσο όρο στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. το 1950, θα φθάσει το 2050 το 21,4%. Στην Ελλάδα παρόλο που το ποσοστό των ηλικιωμένων το 1950 ήταν σημαντικά μικρότερο 6,8% το 2050 προβλέπεται να φθάσει το μέσο όρο του Ο.Ο.Σ.Α. (βλ. Πίνακα 19).

Από μελέτες που έχουν γίνει προκύπτει ότι το συνταξιοδοτικό βάρος που θα επέλθει στα μελλοντικά κοινωνικά συστήματα του 2040, αποκλειστικά και μόνο από τον παράγοντα της δημογραφικής γήρανσης θα είναι τουλάχιστον δύο φορές περισσότερο από ότι ήταν το 1980.

Θεωρώντας λοιπόν, όλους τους υπόλοιπους παράγοντες της σχέσης (1), που εξετάσαμε στο προηγούμενο κομμάτι, να παραμένουν αμετάβλητοι και λαμβάνοντας μόνο την επίδραση του δημογραφικού λόγου εξάρτησης εκτιμάται ότι το ποσοστό του εθνικού μας εισοδήματος που διατίθεται για συντάξεις από 10,25% το 1984 θα φθάσει το 2040 στο 18% (βλ. Πίνακα 20).

Γίνεται εύκολα αντιληπτή η σημαντικότητα της δημογραφικής γήρανσης στην αύξηση των δαπανών συνταξιοδότησης αλλά και το οικονομικό δίλημμα που θα προκύψει μελλοντικά εφ' όσον λόγω της δημογραφικής γήρανσης το 2050 θα διατίθεται το 18,58 του εθνικού μας εισοδήματος για συντάξεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

ΕΤΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦ/ΝΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΤ/ΧΩΝ
1960	718.000	102.396
1965	795.000	143.162
1970	964.000	215.514
1975	1.141.000	275.129
1976	1.176.000	287.717
1977	1.222.000	299.977
1978	1.280.000	312.462
1979	1.356.000	325.698
1980	1.431.000	354.085
1981	1.508.000	374.184
1982	1.546.000	397.681
1983	1.589.000	420.227
1984	1.646.000	443.696
1985	1.683.000	471.723
1986	1.719.000	510.059
1987	1.744.000	541.952
1988	1.766.000	571.906
1989	1.795.000	600.073
1990	1.812.000	625.000
1991	1.831.000	649.000
1992	1.849.000	689.000
1993	1.860.000	720.000
1994	1.870.000	740.000
1995	1.880.000	758.000

ΠΗΓΗ: Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ Ι.Κ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18**ΑΥΞΗΣΗ ΣΥΝΤ/ΧΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΑΝΑ 5ΕΤΙΑ**

Πενταετία	Συντ/χοι που προστέθηκαν	Ποσοστό αύξησης %	Ασφαλισμένοι που προστέθηκαν	Ποσοστό αύξησης %
60-65	40.766	39,8	77.000	10,7
65-70	72.352	50,5	1.690.000	21,2
70-75	59.615	27,6	177.000	18,3
75-80	78.956	28,6	290.000	25,4
80-85	117.638	33,2	252.000	17,6
85-90	153.277	32,4	129.000	7,6
90-95	133.000	21,2	68.000	3,7

ΠΗΓΗ: Στοιχεία Διοίκησης Ι.Κ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19**Ποσοστό ηλικιωμένων 65 ετών + στο συνολικό πληθυσμό**

ΧΩΡΕΣ	1950	1980	2000	2010	2030	2050
ΕΛΛΑΔΑ	6,76	13,14	14,97	16,77	19,49	21,06
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΧΩΡΩΝ Ο.Ο.Σ.Α.	8,52	12,2	13,94	15,27	20,51	21,36

ΠΗΓΗ: ΕΚΚΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Ποσοστό του Α.Ε.Π. για συντάξεις βάση του παράγοντα γήρανσης

ΧΩΡΕΣ	1984	2000	2010	2020	2030	2040	2050
ΕΛΛΑΔΑ	10,25	12,29	13,94	14,89	16,71	18,44	18,58
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΧΩΡΩΝ Ο.Ο.Σ.Α.	10,24	11,29	12,56	15,07	18,19	20,05	19,01

ΠΗΓΗ: ΕΚΚΕ

5.2.2. Βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα

Παρατηρείται πιεστική προσφυγή ομάδων στις ρυθμίσεις για τα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, με συνέπεια να θεωρείται ότι το 50% περίπου των ασφαλισμένων στο Ι.Κ.Α. απασχολούνται σε εργασίες με συνθήκες ιδιαίτερα επαχθείς για την υγεία τους. Δεν υπάρχουν έρευνες για την έκταση της φθοράς της υγείας ή τον πρόωρο θάνατο των εργαζομένων στα διάφορα επαγγέλματα, θεωρείται όμως απίθανο να διαμορφώνονται σήμερα τόσο δυσμενείς συνθήκες εργασίας για τόσο μεγάλο ποσοστό ασφαλισμένων.

Πρόκειται κατά βάση για παραχωρήσεις και υποχωρήσεις σε πιέσεις ομάδων, που είχαν πρόσβαση στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Πρέπει να σημειώσουμε, ότι οι ευνοϊκές αυτές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης προβλέπονται μόνο για τους μισθωτούς, δεν έχουν επεκταθεί δηλαδή και στις ομάδες των αυτοαπασχολούμενων, που αντιμετωπίζουν τους ίδιους κινδύνους για την υγεία τους.

Οι ευνοϊκές προϋποθέσεις προστασίας, για τους ασφαλισμένους που υπάγονται στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα δίνουν τη δυνατότητα συνταξιοδότησης κατά 5 χρόνια νωρίτερα, στα 55 δηλαδή για τις γυναίκες και στα 60 για τους άνδρες. Η πρόωρη αυτή συνταξιοδότηση συνεπάγεται σημαντικό κόστος μέρος του οποίου καλύπτεται με πρόσθετες εισφορές. Έτσι, η ευνοϊκή μεταχείριση των ομάδων αυτών λειτουργεί σε βάρος των λοιπών ασφαλισμένων και

είναι ιδιαίτερα προνομιακή όταν αναγνωρίζονται χρόνια ασφάλισης στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα χωρίς να καταβάλλεται η πρόσθετη εισφορά.

Δεν έχουν γίνει ειδικές αναλογιστικές μελέτες για να διαπιστωθεί το πραγματικό κόστος ασφάλισης στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, η άσκηση των οποίων συνεπάγεται φθορά για την υγεία σε έκταση τέτοια, που να επιβάλλει τη λειτουργία ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος, επίσης δεν έχουν γίνει ειδικές επιστημονικές έρευνες για να επισημανθούν τα επαγγέλματα αυτά. Ακόμα δεν έχουν μελετηθεί εκείνα τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των επαγγελματιών αυτών, έτσι ώστε να αποτραπεί η φθορά της υγείας των εργαζομένων. Η ελαστική αντιμετώπιση των πιέσεων των διαφόρων ομάδων αποτέλεσε κατά βάση επιβράβευση της ενσυνείδητης προσπάθειας για επωφελή ασφαλιστική κάλυψη και υπήρξε ανορθόδοξη από την άποψη της αντιμετώπισης των δυσμενών συνθηκών εργασίας, γιατί δεν δόθηκε έμφαση στην πρόληψη και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

5.2.3. Σύνταξη αναπηρίας.

Στην απονομή συντάξεων αναπηρίας παρατηρείται μια σχετική ελαστικότητα, η οποία θα μπορούσε εν μέρει να δικαιολογηθεί για την προηγούμενη δεκαετία λόγω των ανεπαρκειών της διαδοχικής ασφάλισης και της έλλειψης διαδοχικής ασφάλισης για τους ασφαλισμένους του Ο.Γ.Α. που μετακινούνται στα αστικά κέντρα και υπάγονται σε άλλους φορείς, με αποτέλεσμα να μη συμπληρώνουν τα απαιτούμενα χρόνια ασφάλισης για σύνταξη γηρατειών. Στο Ι.Κ.Α. λ.χ. συρρέει ικανός αριθμός ασφαλισμένων από τις αγροτικές περιοχές σε σχετικά μεγάλη ηλικία, που εφόσον αδυνατεί να συμπληρώσει τις προϋποθέσεις γήρατος, είναι φυσικό να προσφεύγει στο ευνοϊκότερο καθεστώς της αναπηρίας. Έτσι το ποσοστό συνταξιούχων αναπηρίας προς το σύνολο των συνταξιούχων είναι περίπου 22% στο Ι.Κ.Α., 15% στο Τ.Ε.Β.Ε. στο οποίο μάλιστα δεν προβλέπονται ρυθμίσεις για βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα και 21% για τον Ο.Γ.Α. που καλύπτει για αναπηρία το σύνολο του ενεργού και μη ενεργού αγροτικού

πληθυσμού. Φαίνεται όμως πως γίνεται εκμετάλλευση της δυνατότητας προσφυγής στη σύνταξη αναπηρίας σε ορισμένα ταμεία με ελαστικές ερμηνείες από τα υπεύθυνα όργανα τους, λόγω του οικονομικού αδιεξόδου που αντιμετωπίζουν άτομα μεγάλης ηλικίας.

5.2.4. Πρόσθετοι συνταξιούχοι

Επιπτώσεις στα οικονομικά των ασφαλιστικών ταμείων προήλθαν και από τη συνταξιοδότηση των Αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης. Από το Δημόσιο συνταξιοδοτήθηκαν οι αγωνιστές που τραυματίστηκαν ή έπαθαν κάποια ανικανότητα στην αντιστασιακή τους δράση, ενώ οι αγωνιστές αγρότες πήραν σύνταξη από τον Ο.Γ.Α.

Μια άλλη κατηγορία που η συνταξιοδότηση της επηρέασε τις αντίστοιχες δαπάνες των ασφαλιστικών φορέων είναι οι πολιτικοί πρόσφυγες, στους οποίους με διάφορες νομοθετικές ρυθμίσεις αναγνωρίστηκε όλος ή μέρος του χρόνου εργασίας σε άλλες χώρες. Τέτοια ρύθμιση αποτελεί ο Ν. 1539/1985 που αφορά τους εργαζόμενους στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης (πλην της Ρουμανίας) και συμμετείχαν στους μαχητές του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδος. Σύμφωνα με στοιχεία του Ι.Κ.Α. μέχρι το Μάιο του 1989 είχαν συνταξιοδοτηθεί 6.960 πολιτικοί πρόσφυγες.

Το 1982 γίνεται η επέκταση του Ο.Γ.Α. σύμφωνα με την οποία καθειρώθηκε η ασφάλιση των συζύγων των αγροτών που έχουν πλέον δικαίωμα συνταξιοδότησης και αυτές. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται επιπρόσθετες δαπάνες συνταξιοδότησης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να πούμε πως δεν εξετάζουμε τους λόγους ή το αν έπρεπε ή όχι να συνταξιοδοτηθούν αυτές οι κατηγορίες αλλά ότι αποτελούν ένα επιπρόσθετο κόστος για το οποίο απαιτείται να βρεθούν πηγές άντλησης πόρων για την κάλυψη των ανάλογων παροχών.

5.2.5. Άλλοι παράγοντες

Στην αύξηση των δαπανών για συντάξεις συνέβαλαν και ορισμένοι παράγοντες που έχουν να κάνουν με τις γενικότερες οικονομικές εξελίξεις των τελευταίων χρόνων. Τέτοιοι παράγοντες είναι ο πληθωρισμός, η μείωση του Α.Ε.Π. ή η μείωση του ρυθμού αύξησης του κ.τ.λ. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί για να αποφευχθεί η μείωση της αγοραστικής δύναμης των συνταξιούχων, που θα είχε επιπτώσεις στο βιοτικό τους επίπεδο, πήραν ορισμένα μέτρα όπως η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή βάση με την οποία οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται ανά περιόδους στα νέα δεδομένα.

Όλοι οι παραπάνω παράγοντες και σε συνδυασμό με την αδυναμία χρηματοδότησης από τους θεωρούμενους κλασικούς φορείς άντλησης πόρων που εξετάζονται στο δεύτερο μέρος έχουν οδηγήσει την κοινωνική ασφάλιση και ειδικότερα τη συνταξιοδότηση σε σημείο όπου πλέον γίνεται επιτακτική η ανάγκη για την εξεύρεση λύσεων που θα βγάλουν τους ασφαλιστικούς φορείς από το οικονομικό αδιέξοδο στο οποίο έχουν επέλθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά από την παρουσίαση των στοιχείων για τις δαπάνες και τα έσοδα των ασφαλιστικών ταμείων γίνεται πλέον αντιληπτό το οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι φορείς ασφάλισης στην Ελλάδα. Το ύψος των δαπανών συνταξιοδότησης κάτω από την επιρροή των παραγόντων που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο αυξάνει συνεχώς. Κατά συνέπεια το πρόβλημα για έναν ασφαλιστικό φορέα είναι η εξεύρεση πηγών για την άντληση πόρων ικανών να καλύψουν τις χρηματοοικονομικές ανάγκες των παροχών. Στον τομέα αυτό κάθε ασφαλιστικός οργανισμός συναντάει ορισμένα προβλήματα. Τέτοια προβλήματα, που από την μια αυξάνουν το κόστος της κοινωνικής ασφάλισης και από την άλλη αποτελούν εμπόδια στην χρηματοδότηση των ασφαλιστικών οργανισμών είναι η εισφοροδιαφυγή, η ανεργία αλλά και η δέσμευση των αποθεματικών των ταμείων με χαμηλή απόδοση.

Όπως παρατηρήσαμε στα προηγούμενα κεφάλαια, το μεγαλύτερο ποσοστό των πόρων των φορέων (πλην του Ο.Γ.Α.) προέρχεται από εισφορές εργοδοτών - εργαζομένων και επομένως το σύστημα ασφάλισης βρίσκεται έντονα εκτεθειμένο σε καταστάσεις όπως αυτή της εισφοροδιαφυγής, που γίνεται είτε με πρωτοβουλία του εργοδότη, είτε αποτελεί επιλογή του εργαζομένου.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα εισφοροδιαφυγής απ' όλους τους φορείς ασφάλισης αντιμετωπίζει το Ι.Κ.Α. Οι εκτιμήσεις ως προς την έκταση της εισφοροδιαφυγής κυμαίνονται μεταξύ 5-30% του συνόλου των εσόδων του Ι.Κ.Α. Οι εκτιμήσεις της εισφοροδιαφυγής της τάξης του 5% στηρίζονται σε προϋπολογιστικά στοιχεία ενώ οι μεγαλύτερες εκτιμήσεις στηρίζονται σε διαφορετικές υποθέσεις, όπως στα ημερομίσθια της αγοράς, στην έλλειψη ελέγχου και γενικότερα στην έλλειψη στοιχείων κατά κατηγορία εργαζομένων. Θα μπορούσε να υποστηριχτεί ότι οι εκτιμήσεις αυτές δεν είναι σωστές. Τα στοιχεία με

τα οποία γίνονται οι εκτιμήσεις αυτές δεν μπορούν να εξακριβωθούν και ο προσδιορισμός της εισφοροδιαφυγής στηρίζεται αναγκαστικά σε υποθέσεις.

Σύμφωνα με μια προσέγγιση που αναλύεται παρακάτω εκτιμάται ότι η εισφοροδιαφυγή φτάνει το 18% των εσόδων του κλάδου σύνταξης και το 6% του συνόλου των εσόδων.

Όπως είναι γνωστό η εισφοροδιαφυγή στο Ι.Κ.Α. οφείλεται α) στη μη υπαγωγή στην ασφάλιση, του εργαζομένου, β) στη μη ασφάλιση του συνολικού χρόνου απασχόλησής του και γ) στην ασφάλιση του εργαζομένου με μικρότερο ημερομίσθιο. Οι τρεις αυτές περιπτώσεις εισφοροδιαφυγής παρουσιάζονται εντονότερα στους οικοδόμους.

Η έκταση της εισφοροδιαφυγής στον κλάδο αυτό είναι σημαντική αν ληφθεί υπ' όψη ότι εργάζονται στη χώρα μας περίπου 250.000 οικοδόμοι με μέση απασχόληση 180 ημερομίσθια το χρόνο και μέσο ημερομίσθιο 3.600 και δηλώνουν όπως προκύπτει από σχετικούς ελέγχους ότι απασχολούνται 100 ημέρες το χρόνο με μέσο ημερομίσθιο 2.600 δρχ (ΚΕΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ, 1990). Η εισφοροδιαφυγή των οικοδόμων για τον κλάδο σύνταξης μόνο υπολογίζεται γύρω στο 18-19% των εσόδων του κλάδου σύνταξης. Ας σημειωθεί ότι το διαφεύγον ποσό ασφαλιστρών από τους οικοδόμους εκτιμάται ότι είναι 50% περίπου της συνολικής εισφοροδιαφυγής στο Ι.Κ.Α. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή η εισφοροδιαφυγή στο Ι.Κ.Α. είναι της τάξης του 17-18% περίπου των εσόδων του κλάδου σύνταξης ή του 6% του συνόλου των εσόδων, ποσοστό που είναι αρκετά σημαντικό.

Όπως προαναφέρουμε πρόβλημα χρηματοδότησης θεωρείται και η ανεργία διότι αποστερεί πόρους από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Οι πόροι αυτοί αφορούν τα ασφαλιστρα που θα πλήρωναν οι άνεργοι - αν εργάζονταν - για την ασφάλισή τους. Όπως παρατηρήσαμε και στο κομμάτι για τη δημογραφική γήρανση ο αριθμός των συνταξιούχων αυξάνεται δυσανάλογα σε σχέση με των ασφαλισμένων, τώρα βλέπουμε πως όχι μόνο αυξάνονται οι συνταξιούχοι αλλά λόγω της ανεργίας δεν αυξάνονται οι ασφαλισμένοι με αποτέλεσμα οι σχέση μεταξύ συνταξιούχων και ασφαλισμένων να επιδεινώνεται ακόμα περισσότερο.

Ένα τρίτο εμπόδιο στη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων είναι και η δέσμευση των αποθεματικών των ταμείων με χαμηλή απόδοση. Τα χρήματα όλων των Ν.Π.Δ.Δ. διακινούνται στις ελληνικές τράπεζες χωρίς να καταβάλλονται τόκοι. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να χάνεται ένα μέρος της αξίας των κεφαλαίων. Από την αιτία αυτή ο Ο.Γ.Α. χάνει κάθε χρόνο 400-600 εκατ. δρχ ανάλογα με το χρόνο παραμονής των χρημάτων του στην Α.Τ.Ε.

6.2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Η αποκατάσταση της οικονομικής ισορροπίας των ασφαλιστικών φορέων μακροπρόθεσμα είναι δυνατόν να γίνει με συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών για παροχές και με αύξηση των πόρων που διατίθενται για την κοινωνική ασφάλιση. Τόσο η αύξηση των εσόδων του συστήματος, όσο και η συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών είναι δυνατή με διαφόρους εναλλακτικούς τρόπους.

Η αύξηση των εσόδων της κοινωνικής ασφάλισης στην παρούσα φάση της κρίσης του θεσμού κρίνεται ως κατεξοχήν μέτρο για την αποκατάσταση της ισορροπίας των εσόδων και των δαπανών του συστήματος καθώς και για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ασφαλισμένων στο σύστημα. Η μέχρι σήμερα αντιμετώπιση της κρίσης του κοινωνικοασφαλιστικού μας συστήματος, απλώς μετάθεσε χρονικά τη λύση του προβλήματος που παρουσιάζει σήμερα ιδιαίτερη οξύτητα. Για τη ριζική αντιμετώπιση απαιτείται αναδιάρθρωση του χρηματοδοτικού συστήματος, των πηγών, δηλαδή, άντλησης πόρων για την Κοινωνική Ασφάλιση.

Ως εναλλακτικές επιλογές αναφέρονται η αύξηση των εισφορών η θέσπιση νέων πόρων για την κοινωνική Ασφάλιση με προσφυγή στην έμμεση ή άμεση φορολογία, η αλλαγή της φάσης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των εισφορών, όπως λ.χ. η χρησιμοποίηση ως βάσης υπολογισμού των εισφορών της προστιθέμενης αξίας, η κάλυψη από επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού τους και ορισμένα άλλα μέτρα περιορισμένης σχετικά απόδοσης, όπως η περιστολή ελαστικών διατάξεων, καταστρατηγήσεων κ.λ.π. Οι επιλογές αυτές διαφορο-

ποιούνται ως προς τις επιπτώσεις τους στις ομάδες του πληθυσμού, τους ασφαλισμένους, το κοινωνικό σύνολο γενικότερα και τους συνταξιούχους.

6.2.1. ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Η εξασφάλιση πρόσθετων πόρων με αύξηση των εισφορών είναι ένας παραδοσιακός τρόπος αντιμετώπισης των οικονομικών προβλημάτων της κοινωνικής Ασφάλισης. Η αύξηση των εισφορών που απαιτείται για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων θα επιβαρύνει σημαντικά τους μισθούς για την κάλυψη δαπανών κοινωνικής αλληλεγγύης, κοινωνικής αλληλεγγύης κατά κύριο λόγο, που δεν αφορούν την αναπλήρωση εισοδήματος από εργασία. Μια αύξηση των εισφορών των μισθωτών και μάλιστα τις τάξης του 10% που απαιτείται λ.χ. για το Ι.Κ.Α. (ΚΕΠΕ) θα είχε σοβαρές επιπτώσεις στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, τις τιμές, την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων των επιχειρήσεων, την απασχόληση κ.τ.λ. Πιστεύεται πάντως πως σε ορισμένους φορείς αυτοτελώς απασχολούμενων η συμμετοχή των οποίων στα βάρη της ασφάλισης είναι μικρότερη, επιβάλλεται η αύξηση των εισφορών.

6.2.2. ΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην υποκατάσταση των μισθών ως βάση υπολογισμού των εισφορών από μια ευρύτερη βάση που καλύπτει τους μισθούς, τα κέρδη. Η διεύρυνση αυτή της βάσης υπολογισμού των εισφορών έχει σαν αποτέλεσμα την ελάφρυνση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων, έντασης εργασίας και τη σχετικά βαρύτερη επιβάρυνση των επιχειρήσεων έντασης κεφαλαίου.

Οι επιπτώσεις της εισφοράς στην προστιθέμενη αξία είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Μέρος της επιβάρυνσης φαίνεται ότι επιρρίπτεται στις τιμές και το υπόλοιπο επιβαρύνει τις επιχειρήσεις. Με κριτήρια οικονομικά υποστηρίζεται πως το μέτρο αυτό έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην ανάπτυξη της οικονομίας, την απασχόληση, τις επενδύσεις, τα κέρδη καθώς και ότι συμβάλλει στην επιβάρυνση του εκσυγχρονισμού των παραγωγικών μονάδων. Η επίρριψη του βάρους, εξάλλου

στις τιμές των αγαθών και των υπηρεσιών έχει δυσμενέστερες επιπτώσεις για τους χαμηλόμισθους, τους χαμηλοσυνταξιούχους και ακόμη περισσότερο για τις οικογένειες των ομάδων αυτών. Η διεύρυνση της βάσης υπολογισμού των εισφορών φαίνεται να αντιστρατεύεται σε τελική ανάλυση την ανακατανομή εισοδήματος μέσα από το ασφαλιστικό σύστημα. Για τους λόγους αυτούς το μέτρο αυτό δεν γίνεται ευρύτερα αποδεκτό.

6.2.3. ΔΙΑΘΕΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ Φ.Π.Α. ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ή ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η προσ αύξηση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για την εξασφάλιση πρόσθετων πόρων για κοινωνική ασφάλιση συνεπάγεται αύξηση της έμμεσης φορολογίας των αγαθών και υπηρεσιών και δεν φαίνεται δυνατή επί του παρόντος. Το μέτρο αυτό εφόσον υιοθετηθεί, θα έχει ευνοϊκή επίπτωση στην απασχόληση, επειδή φορολογούνται οι εισαγωγές και εξαιρούνται οι εξαγωγές. Μέρος της επιβάρυνσης της κοινωνικής ασφάλισης θα επιρριφθεί έτσι στα αγαθά που παράγονται στο εξωτερικό. Ας σημειωθεί όμως η επιτάχυνση του πληθωρισμού και η άσκηση πιέσεων για αύξηση των μισθών. Ακόμη η αύξηση των τιμών θα έχει σαν αποτέλεσμα την επιβάρυνση των ομάδων του πληθυσμού. Για να αποφευχθούν δυσμενείς επιπτώσεις στις χαμηλές εισοδηματικές ομάδες πρέπει να εξαιρεθεί η κατανάλωση τροφίμων, από τη σχετική επιβάρυνση.

Παραλλαγή του μέτρου αυτού αποτελεί η επιβολή πρόσθετης έμμεσης φορολογίας σε καταναλωτικά αγαθά, υπηρεσίες και δραστηριότητες που συνεπάγονται αυξημένες δαπάνες ιατρικής περίθαλψης, όπως κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών, καπνού, η χρησιμοποίηση αυτοκινήτων ή μοτοσικλετών κ.λ.π.

6.2.4. ΑΝΑΛΗΨΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Η συμμετοχή του προϋπολογισμού στα βάρη της ασφάλισης με βάση τις παραπάνω αρχές κρίνεται ως λύση προς τη σωστή κατεύθυνση για την αντιμετώπιση της κρίσης, επειδή το πραγματικό πρόβλημα είναι κατά βάση το χρηματοδοτικό σύστημα της κοινωνικής Ασφάλισης το οποίο δεν εναρμονίζεται με τις επιδιώξεις του θεσμού. Με το μέτρο αυτό είναι δυνατό να αποκατασταθεί μόνιμη ισορροπία εσόδων και δαπανών, ώστε να μην κλονίζονται τα οικονομικά των φορέων από παράγοντες ξένους προς τη λειτουργία και την αποστολή των φορέων. Η παρέμβαση αυτή για λύση του οικονομικού προβλήματος της Ασφάλισης θα εξαρτηθεί από την εξέλιξη των εσόδων του Προϋπολογισμού και την πολιτική που ακολουθείται για τον περιορισμό των ελλειμμάτων καθώς και τις δυνατότητες περικοπής άλλων ελαστικών δαπανών του. Πάντως πρέπει να σημειωθεί ότι για τους νέους ασφαλισμένους από 1-1-93 καθιερώθηκε η τριμερής χρηματοδότηση, δηλαδή εισφορά ασφαλισμένου συν την εισφορά του εργοδότη συν την κρατική εισφορά.

6.2.5. ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΕ ΔΑΝΕΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΣΚΑΙΡΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ

Η προσφυγή σε δανεισμό για τη χρηματοδότηση των παροχών κρίνεται θεμιτή εφόσον πρόκειται για πρόσκαιρη δυσχέρεια των φορέων και αναμένεται σύντομα αποκατάσταση της ισορροπίας εσόδων και δαπανών. Ο δανεισμός προσφέρεται για την αντιμετώπιση των πρόσκαιρων προβλημάτων στην εξέλιξη των εσόδων και των δαπανών, που συνεπάγονται οι οικονομικές διακυμάνσεις προσφυγή λ.χ. σε δανεισμό στη φάση ύφεσης της οικονομίας όταν παρατηρείται απώλεια εσόδων λόγω ανεργίας και αποπληρωμή του δανείου στη φάση υπερθέρμανσης της οικονομίας. Ο δανεισμός κάτω από τις προϋποθέσεις αυτές αποτελεί σταθεροποιητικό μέτρο.

Όταν όμως παρατηρείται μόνιμη ανισοσκελία εσόδων και δαπανών από διαρθρωτικούς παράγοντες η προσφυγή σε δανεισμό, αν δεν ληφθούν παράλληλα μέτρα για αύξηση των εσόδων και συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των δαπανών δημιουργεί προβλήματα γιατί οι φορείς δεν μπορούν αν ξεπληρώσουν τα δάνεια, ή να τα εξυπηρετήσουν. Σχετική είναι η πρόσφατη εμπειρία του Ι.Κ.Α. το οποίο για την κάλυψη των ελλειμμάτων του δανείζεται σταδιακά από το χρηματοδοτικό σύστημα (Εθνική Τράπεζα).

6.2.6. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Το τραπεζικό σύστημα διακινεί σημαντικά ποσά των ασφαλιστικών φορέων όπως λ.χ. εισπραξης εισφορών (ένσημα) προς απόδοση αλλά ενώ μεσολαβεί αξιόλογο χρονικό διάστημα μεταξύ εισπραξης και απόδοσης δεν καταβάλλει στους φορείς τους τόκους που αναλογούν. Στερούνται έτσι οι φορείς πόρους τους οποίους ιδιοποιείται το τραπεζικό σύστημα. Η καταβολή τόκων από το τραπεζικό σύστημα σε όλα τα ρευστά διαθέσιμα των ασφαλιστικών φορέων που παραμένουν έστω και για ελάχιστες ημέρες στις τράπεζες θα συμβάλλει στην αύξηση των εσόδων.

6.2.7. ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Η προσ αύξηση των τιμών των φαρμάκων με ειδικούς φόρους και κοινωνικές εισφορές επιβαρύνει αδικαιολόγητα τους ασφαλιστικούς φορείς. Υπολογίζεται ότι η κατάργηση των επιβαρύνσεων αυτών θα αποφέρει έσοδα της τάξης του 15% έως 20% της δαπάνης για φάρμακα των ασφαλιστικών φορέων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Στασινοπούλου Όλγα « Κράτος Πρόνοιας » Αθήνα 1992
- 2) Δουλκέρη Τέσσα Εκδ. Παπαζήση «Η Κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα» Αθήνα 1993
- 3) Ρουμπακιώτης Χρήστος «Η κρίση της Κοινωνικής Ασφάλισης» Αθήνα 1990
- 4) Σωτήρης Σούλης «Ειδικά Θέματα Υγειονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής» Εκδ. Διδακτικές Σημειώσεις Τ.Ε.Ι., Αθήνα 1989
- 5) Κ.Ε.Π.Ε. «Πρόγραμμα Ανάπτυξης 19976-80, Κοινωνική Ασφάλιση» Αθήνα 1976
- 6) Κ.Ε.Π.Ε. «Εκθέσεις για το πρόγραμμα 1988 - 92, Κοινωνική Ασφάλιση» Αθήνα 1990
- 7) Κρέμελης Κωνσταντίνος «Δίκαιο Κοινωνικό Ασφαλίσεων» Αθήνα - Κομοτηνή 1985
- 8) Υφαντόπουλος Γιάννης «Ο Προγραμματισμός του Τομέα Υγείας στην Ελλάδα» Αθήνα 1988
- 9) Ε.Κ.Ε. «Διανομή Εισοδήματος και Οικονομικές Ανισότητες» Αθήνα 1990
- 10) Π. Γετίμης - Δ. Γράβαρης Εκδόσεις Θεμέλιο «Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική» Αθήνα 1983
- 11) Γεωργίου Αθ. Προβόπουλος, ΙΟΒΕ, «Κοινωνική Ασφάλιση» Αθήνα 1987
- 12) Πάνος Γ. Ζορμπάς, Εκδόσεις 1η Εκπαιδευτική, «Κοινωνική Ασφάλιση» Αθήνα 1993

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ν. 1759 τής 17/18-3-88 (Α 50). Ασφαλιστική κάλυψη άνασφάλιστων ομάδων, βελτίωση τής κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 1.

1. Στο τέλος του άρθρου 2 του α.ν. 1846/1951 (ΦΕΚ 179), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, προστίθεται διάταξη ως εξής:

«Επίσης, υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του νόμου αυτού τα πρόσωπα που παρέχουν εργασία εντός των ορίων της χώρας κατά κύριο επάγγελμα σε εργοδότες με τους οποίους είναι σύζυγοι ή συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού συγγένειας, εφ' όσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται υποχρεωτικά ή προαιρετικά στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης. Με κανονισμό ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της ασφάλισης των παραπάνω προσώπων. Οι ασφαλιστικές εισφορές δεν μπορεί να υπολογιστούν σε κατώτερη από την ασφαλιστική κλάση που αντιστοιχεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη που ισχύει κάθε φορά».

2. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 2 του α.ν. 1846/1951 προστίθεται διάταξη ως εξής:

«Επίσης, υπάγονται στην ασφάλιση του παρόντος νόμου και μέλη των αστικών συνεταιρισμών που απασχολούνται σε αυτούς και δεν ασφαλιζονται για άλλη επαγγελματική τους δραστηριότητα σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης. Οι ασφαλιστικές εισφορές βαρύνουν τον αστικό συνεταιρισμό και τον ενδιαφερόμενο, κατά την αναλογία, που προβλέπουν οι διατάξεις της νομοθεσίας του Ι.Κ.Α. Με κανονισμό ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της ασφάλισης των παραπάνω προσώπων».

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου τέταρτου του ν. 1305/1982 (ΦΕΚ 146), που προστέθηκε στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 2 του α.ν. 1846/1951, αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης, υπάγονται στην ασφάλιση του παρόντος νόμου και πρόσωπα που απασχολούνται ή παρέχουν εργασία ή υπηρεσία με αμοιβή είτε σε φυσικά πρόσωπα, είτε στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με οποιαδήποτε άλλη σχέση, εφ' όσον για την απασχόληση, εργασία ή υπηρεσία τους αυτή δεν υπάγονται με ρητή διάταξη νόμου στην ασφάλιση άλλου ταμείου κύριας ασφάλισης.

Από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου οι απασχολούμενοι με σύμβαση μίσθωσης έργου στο Δημόσιο υπάγονται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α., εφ' όσον εργάζονται με συνθήκες που απαντώνται στις μισθώσεις εργασίας»

4. α. Οι έλληνες υπάλληλοι του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που υπηρετούν στο Γραφείο του Οργανισμού στην Ελλάδα υπάγονται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. ύστερα από αίτησή τους και για όσους κλάδους επιθυμούν, καταβάλλοντας οι ίδιοι τις εισφορές ασφαλισμένου και εργοδότη που υπολογίζονται στις τρέχουσες αποδοχές τους.

β. Τα παραπάνω πρόσωπα, εφ' όσον ασφαλιστούν στον Κλάδο Σύνταξης, μπορούν ν' αναγνωρίσουν με εξαγορά ως συντάξιμα στο Ι.Κ.Α. μέχρι και 5 χρόνια προηγούμενης απασχόλησης στην υπηρεσία τους αυτήν.

γ. Το ποσό της εξαγοράς, καθώς και ο τρόπος εξόφλησής του ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α.

δ. Την αναγνώριση αυτή μπορούν να πραγματοποιήσουν και οι υπάλληλοι που έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία του Ο.Η.Ε., χωρίς να έχουν συνταξιοδοτηθεί από το ειδικό Ταμείο του Οργανισμού και εφ' όσον είχαν ασφαλιστεί στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τον Κλάδο Συντάξεων πριν από την πρόσληψή τους στον Ο.Η.Ε.

Άρθρο 2.

1. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, προστίθεται διάταξη ως εξής:

«Οι διατάξεις της περ. β' του δεύτερου εδαφ. της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.δ. 4104/1960 (ΦΕΚ 147) έχουν εφαρμογή και για τις ανύπαντρες μητέρες, για τις διαζευγμένες, καθώς και για τις ασφαλισμένες με παιδιά οποιασδήποτε ηλικίας που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία.

Η διάταξη της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται και στους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπου από τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας τους προβλέπεται η συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά».

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 43 του ν. 1543/1985 (ΦΕΚ 73) προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Για τη συμπλήρωση των ημερών ασφάλισης του προηγούμενου εδαφίου συνυπολογίζονται οι ημέρες ασφάλισης που πραγματοποιήθηκαν σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτορυχείων».

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 825/1978 (ΦΕΚ 189) προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Όσοι από τους παραπάνω ασφαλισμένους απασχλήθηκαν, αμέσως, πριν από την εκτόπιση ή φυλάκισή τους, σε εργασίες ή ειδικότητες οι οποίες εντάχθηκαν μεταγενέστερα στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (ΚΒΑΕ), αναγνωρίζουν το χρόνο της εκτόπισης ή φυλάκισής τους ως χρόνο που διανύθηκε σε βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα χωρίς να απαιτείται η πραγματοποίηση των 300 ημερών ασφάλισης που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο.

Η πρόσθετη ασφαλιστική εισφορά για την εξαγορά του αναγνωριζόμενου σαν συντάξιμου χρόνου στον ΚΒΑΕ, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, υπολογίζεται στις αποδοχές του τελευταίου πριν από την υποβολή της αίτησης μήνα ενεργού απασχόλησης και ασφάλισης τους και καταβάλλεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 13 του άρθρου 1 του ν. 38/1975 (ΦΕΚ 83)».

4. Σκηνοθέτες θεάτρου, κινηματογράφου, τηλεόρασης κλπ. ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. με την ειδικότητα αυτή, μπορούν με αίτησή τους που θα υποβάλουν μέσα σ' ένα χρόνο από τη δημοσίευση του παρόντος να αναγνωρίσουν με εξαγορά στον κλάδο σύνταξης του Ι.Κ.Α. τα μέχρι την 30.9.1981 πραγματοποιηθέντα έτη σπουδών τους και μέχρι τρία κατ' ανώτατο όριο.

5. Η προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 1210/1981 (ΦΕΚ 278) προθεσμία, που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 1296/1982 (ΦΕΚ 128), παρατείνεται για έναν ακόμη χρόνο από τη δημοσίευση του παρόντος.

6. Το ποσό της εξαγοράς του χρόνου που αναγνωρίζεται με τις παρ. 4 και 5 του άρθρου αυτού υπολογίζεται με βάση το ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη και το ασφαλιστρο κλάδου σύνταξης εργοδότη και ασφαλι-

σμένου που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και καταβάλλεται είτε εφάπαξ μέσα σε 3 μήνες από την κοινοποίηση της απόφασης, οπότε παρέχεται έκπτωση 10%, είτε σε μηνιαίες δόσεις που δεν μπορούν να είναι περισσότερες από τον αριθμό των μηνών που αναγνωρίζονται. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης. Εάν υπάρξει καθυστέρηση καταβολής οποιασδήποτε δόσης περισσότερο από τρεις μήνες δεν υπολογίζεται σε καμιά περίπτωση ο χρόνος που αναγνωρίστηκε και αναλογεί στη δόση αυτή.

Ο αναγνωριζόμενος χρόνος λαμβάνεται υπόψη για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης ή την προσαύξηση του ποσού αυτής μόνο μετά την εξόφληση του ποσού εξαγοράς.

7. Οι ασφαλισμένοι του τέως Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού της Εταιρείας Διαχείρισης Ειδών Μονοπωλίου Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.Ε.Μ.Ε.Δ.), που συγχωνεύτηκε στο Ι.Κ.Α., δικαιούνται σύνταξη από αυτό εφ' όσον έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους και 20ετή υπηρεσία στην ασφάλιση του παραπάνω ταμείου κατά τη δημοσίευση του παρόντος και υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μέσα σε ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

8. Η αληθινή έννοια του εδαφ. β' της παρ. 3 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν.δ. 4104/1960, είναι ότι οι προβλεπόμενες από αυτό προσαυξήσεις των συντάξεων για παιδιά χορηγούνται μέχρι το χρόνο συμπλήρωσης των ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει σήμερα.

9. Στο τέλος της παρ. 10 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951 προστίθεται διάταξη, που έχει ως εξής:

«Προκειμένου για συνταξιούχους που παίρνουν δύο συντάξεις από το Ι.Κ.Α. η προσαύξηση για απόλυτη αναπηρία χορηγείται μόνο στο βασικό κοσό της σύνταξης που είναι συμφερότερη για τους συνταξιούχους».

10. Η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.δ. 172/1974 προθεσμία, που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 1276/1982, με την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 1469/1984 και με το άρθρο 27 του ν. 1654/1986, παρατείνεται για δύο ακόμη χρόνια.

Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 172/1974 έχουν εφαρμογή και στους ασφαλισμένους των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που απέκτησαν την ιδιότητα του ασφαλισμένου μετά την 24.8.1982.

11. Στο τέλος του εδαφίου β' της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 1846/1951 προστίθεται περ. βα' ως εξής:

«βα. Προκειμένου για οικοδόμους οι παραπάνω ημέρες εργασίας μειώνονται σε 80. Η μείωση αυτή ισχύει εφ' όσον έχουν πραγματοποιήσει 200 τουλάχιστον ημέρες εργασίας σε οικοδομικές εργασίες μέσα στα δύο ημερολογιακά έτη, τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της ασθένειας ή μέσα στο προηγούμενο της αναγγελίας 30μηνο, μη συνυπολογιζόμενων όμως των ημερών που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του 30μηνου».

12. Για τους απασχολούμενους σε οικοδομικές και τεχνικές εργασίες που περιλαμβάνονται στην περίπτωση 2 του εδαφίου Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του Κανονισμού Ασφάλισης του Ι.Κ.Α. και έχουν πραγματοποιήσει στις εργασίες αυτές 4.050 ημέρες τουλάχιστον πραγματικής ασφάλισης, οι 1.000 ημέρες ασφάλισης, που απαιτούνται κατά την τελευταία 10ετία,

πριν από την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της 101960/16.12.1963 απόφασης του Υπουργού Εργασίας «περί εγκρίσεως Κανονισμού περί Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων» (ΦΕΚ 567 τ. Β'), που κυρώθηκε με το ν. 4350/1964 (ΦΕΚ 126), μειώνονται σε 500 ημέρες.

Για τη συμπλήρωση των ημερών ασφάλισης της παραγράφου αυτής συνυπολογίζονται και οι ημέρες εκτόπισης ή φυλάκισης που έχουν αναγνωριστεί στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 825/1978 και της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

13. α) Η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4321/1963 (ΦΕΚ 139) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Το Ι.Κ.Α. υποχρεούται να χορηγεί δωρόσημα και αδειόσημα αξίας ίσης με τις καταβολές εισφορών ή με τις εισφορές που έχουν βεβαιωθεί με πράξεις επιβολής εισφορών, οι οποίες έχουν καταστεί οριστικές».

β) Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4321/1963, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4469/1965 (ΦΕΚ 84), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι παροχές που χορηγούνται από τον ειδικό λογαριασμό στα πρόσωπα του άρθρου 1 του παρόντος για απασχόληση από 1.5.1988 και εφεξής είναι ίσες με την αξία των μέχρι την ημέρα της καταβολής επικοληθέντων ενσήμων (δωροσήμων, αδειοσήμων) ή με την αξία των εισφορών που προκύπτουν από τις ανακεφαλαιωτικές καταστάσεις και τις εντολές ασφάλισης που υποβάλλονται από τους εργοδότες ή με την αξία των εισφορών και έχουν καταστεί οριστικές, μετά από αφαίρεση των δαπανών του Ι.Κ.Α., όπως έχουν καθοριστεί με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου και των κάθε είδους εισφορών του ασφαλισμένου υπέρ ασφαλιστικών και λοιπών οργανισμών και λογαριασμών κοινωνικής πολιτικής».

14. Η παρ. 3 του άρθρου 36 του ν. 1694/1987 (ΦΕΚ 35) αντικαθίσταται ως εξής:

« 3. Για την κάλυψη της επιβάρυνσης του Ι.Κ.Α. από την παραπάνω μείωση του ορίου ηλικίας, το ποσοστό εισφοράς Κλάδου Συντάξεων του Ι.Κ.Α. αυξάνεται κατά 3,4% για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τους απασχολούμενους σ' αυτούς σε εργασίες και ειδικότητες της παρ. 1 και βαρύνει τους Ο.Τ.Α. σε ποσοστό 1,3% και τους ασφαλισμένους σε ποσοστό 2,1%».

Άρθρο 3.

1. Οι διατάξεις του β.δ. 7/1965 (ΦΕΚ 2), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται ανάλογα και για τους πτυχιούχους χειριστές αεροσκαφών που χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε εργοδότη σε πτητικές εργασίες, ιδίως αεροψεκασμό, αερολίπανση, αεροκυρόσβεση, εκπαίδευση αέρος, εφ' όσον αυτοί υπάγονται στην ασφάλιση κλάδου σύνταξης του Ι.Κ.Α.

Οι ώρες πτήσης των παραπάνω προσώπων διαπιστώνονται από βεβαίωση του αρμόδιου τμήματος της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.) του Υπουργείου Συγκοινωνιών.

2. Για την υπαγωγή του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου στις διατάξεις του β.δ. 7/1965 καταβάλλονται πρόσθετες ασφαλιστικές εισφορές κλάδου σύνταξης ασφαλισμένου και εργοδότη 10,85%, που βα-

... νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ἑλλήνων κληρωθείς, δημοσιευθῆτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς ἑσπέρως καὶ ἐκτελεσθῆτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 6 Νοεμβρίου 1978

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΤΣΑΤΣΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΚΩΝΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΓΓΟΝΑΣ

Ἐπισημὴ καὶ ἐιδήθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 7 Νοεμβρίου 1978

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

(2)

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 825

ἰσχυρισμῶν, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως
ἰσχυρισμῶν τῆς διεποίησης τοῦ **ΙΚΑ Νομοθεσίας καὶ ὁργανο-
λογίας ὁρισθέντων θεμάτων.**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ἔλαβε ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίσαντες:

ΚΩΦΑΛΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 1.

Ἐπιπέμπτον καὶ δευτέρον ἐδάφιον τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου
Α.Ν. 1846/1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὡς
ἀποσπασθῆ καὶ συμπληρωθῆ, ἀντικαθίστανται ὡς
ἑξῆς:

Ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας εἰσφορὰ πρὸς τὸ ΙΚΑ
ἔσται ἐπὶ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ τοῦ ἡσραλισμένου
ἐργαζομένου ἰσχυρόντων ποσοτῶν εἰσφορᾶς.

Ἐκάστην ἡμέραν ἐργασίας καταβάλλονται διὰ
τὸ ΙΚΑ ἐπιπέμπτον ἰσχυρόντος τετραμηνίου ἡμερομισθίου
παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος ἀνωτάτης ἀσφα-
λιστικῆς ἀποδοχᾶς.

Ἐκάστην μισθολογικὴν περίοδον καταβάλλεται εἰσοδικία
ἀπορροῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΙΚΑ
ἐπιπέμπτον εἰς ἀκεραία δεκάδες δραχμῶν, τῶν
ἑξῆς καὶ πάντα δραχμῶν παραλειπομένων, τῶν δε-
κατῶν πάντα λογισζομένων ὡς ἀκεραίων δεκάδων

3 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 ἀντικαθί-
στανθῆναι:

1. τῆς προηγουμένης παραγράφου καθιερούμενον
ὡς διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσοδικίων
ἐπὶ τὴν ἀσφαλιστὴν Κλάσιν ἀσφαλιστῶν τῶν συν-
τάξων ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ Ν.Δ. 4104/1960 «περὶ
τῆς συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ γερ-
νικῶν καὶ ἄλλων τινῶν ἡσραλιστικῶν καὶ διε-
σπαστικῶν».

2. τῆς πρώτης ἐδαφίου τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ
Α.Ν. ὡς ἀντικατεστάθη ἀπὸ τοῦ άρθρου 4 τοῦ Ν.
«περὶ προσδέτου πρὸς τὸ ΙΚΑ προκρίσεως καὶ ἄ-
λλων τινῶν καταρροφιστικῶν τῆς περὶ ΙΚΑ
ἡσφαλιστικῆς» διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἡσρα-
λισμένων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις ἀντικαθίστανται διὰ τῆς
φράσεως «ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραὶ».

ἰσχυρισμῶν εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις ἀντικαθίστανται διὰ τῆς
φράσεως «ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραὶ».

Εἰς τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς ἔχεται πρῶτον,
καὶ φράσεις ἀσφαλιστικῶν ἡμερομισθίων καὶ ἀσφαλιστικῶν
μισθῶν, ἀντικαθίστανται ἀντιστοίχως διὰ τῶν φράσεων «πρ-
αγματικῶν μισθῶν» καὶ «πραγματικῶν ἡμερομισθίων».

4. Ἡ παράγραφος 5 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951
ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως:

«4. Κανονιστικῶς θέλει ὁρίσῃ τὰ τοῦ άρθρου ἐξουδετέρωσις τοῦ
ἡμερησίου μισθοῦ. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ θέλει καὶ
προβλεθῆ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν εἰσφορῶν ἐπὶ τετραμηνίου ἡμερο-
μισθίου, τῶν ἐν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ παρόντος ἀσφαλι-
στικῶν κλάσεων, δι' ἀπορροῆς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
ὡς πρὸς τινὰς κατηγορίας ἡσραλισμένων γενικῶς ἢ κατὰ
τοπικὰς περιοχάς, ἔσται τοῦ μέσου ὅρου τῶν τετραμηνίων
ἀποδοχῶν ἢ τετραμηνίου εἰσοδήματος κατὰ κατηγορίαν».

5. Ἡ παράγραφος 6 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951
καταργεῖται.

6. Ἡ παράγραφος 7 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951
ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως, λαμβάνοντα ἀριθμὸν 6.

«6. Ἐπὶ ἡσραλισμένων ἀπασχολομένων διαδοχικῶς ἐντὶς
τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐργασίας εἰς πλείονας ἐργαζόμενους, μεθ' ἑ-
κάστου τῶν ἰσχυρισμῶν συνάπτεται ἰδίᾳ σχέσις ἐργασίας, κατα-
βάλλεται παρ' ἑκάστου τούτων ἢ εἰσφορὰ μέχρι τοῦ ἀνωτά-
του ὅρου ἀποδοχῶν παρ' οὗ ἢ παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ πα-
ρόντος. Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ ὁρίζονται τὰ τῆς ἐξουδετέρωσις τοῦ
κρίθμου τῶν ἐν ἀσφαλίσει ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ μήνα, τὰ τῆς
ἐπιστροφῆς εἰς τὸν ἡσραλισμένον τῶν, ἐπὶ πλείον τοῦ κατὰ τὸ
αὐτὸ ἄρθρον ἀνωτάτου ὅρου, ἀποδοχῶν, καταβληθεισῶν ὑπ'
αὐτοῦ εἰσφορῶν, δι' ἀπάρας τὰς ἀπασχολήσεις του καὶ τὰ τοῦ
ὑπολογισμοῦ τῶν χορηγητέων αὐτῷ παροχῶν».

7. Αἱ παράγραφοι 8, 9, 10 καὶ 11 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Α.Ν.
1846/1951 λαμβάνουν τοὺς ἀριθμοὺς 7, 8, 9 καὶ 10 ἀντι-
στοίχως.

8. Ἡ περίπτωση στ' τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Α.Ν.
1846/1951 ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως:

«στ. Ἐπὶ ἔργου ἐκτελουμένου ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ διὰ
μεταλαβόντων προσώπων μεθ' ὧν οὗτος συνελθῆ καὶ αὐτὸν
ἀναλαμβάνουν τὴν ἐκτέλεσιν τμήματος ἢ τοῦ συνόλου τοῦ ἔρ-
γου, ἐφ' ὅσον τὰ μεταλαβόντα πρόσωπα προσλαμβάνουν καὶ
ἀρτίζουν τοὺς ἐκτελεστικὰς αὐτῶν, ἐργαζόμενοι εἰς ἀλληλεγγ-
ύως καὶ ὁ κύριος τοῦ ἔργου καὶ πάντα τὰ μεταλαβόντα πρό-
σωπα».

9. Αἱ διατάξεις τῆς περιπτώσεως στ' τῆς παρ. 5 τοῦ ἄρ-
θρου 8 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς αὐτὸ ἀντικαθίστανται διὰ
τοῦ παρόντος, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ ὀφειλομένων
εἰσφορῶν πρὸς τὸ Τμήμα Ἐπιχορηγικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργα-
τοεργατικῶν Δραμικῶν καὶ Βουλουργικῶν Ἐργασιῶν.

10. Ἡ ἀλλοθῆς ἔννοια τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν.Δ.
2963/1954, εἶναι ὅτι ὁ Ἀυτὸνομὸς Ὄργανισμὸς Ἐργατικῆς
Καταστάσεως δὲν ἀπαλλάσσεται τῶν ἐργαζομένων ὑπὲρ τοῦ ΙΚΑ
εἰσφορῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συνεισπραττομένων τοισύτων, εἰς
τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐκτελούμενα ἔργα.

11. Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Α.Ν. 87/1967 «περὶ συγχωνεύσεως
εἰς τὸ ΙΚΑ τοῦ Τμήματος Ἀσφαλίσεως Ἀσφαλιστικῶν, Μυλο-
πηλικῶν καὶ Μυλοκοιτοεργατικῶν, τοῦ Τμήματος Ἀσφαλίσεως
Προσωπικῶν Α.Σ.Ο. τοῦ Τμήματος Συντάξεων ποσειτικῶν ποσει-
τικῶν Α.Ε. Γενικῶν Ἀποδοχῶν τῆς Τεχνικῆς καὶ τοῦ
Τμήματος Ἀσφαλίσεως Ἐργατικῶν Κερματικῶν, Παιδαγωγικῶν
καὶ Ἀγροεπιχειρηματικῶν», καταργεῖται.

Ἄρθρον 2.

1. Εἰς τὴν ἀσφαλιστὴν τοῦ ΙΚΑ ὑπάγονται ὡς τὰς προση-
μαστικὰς τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 1846/1951
ὡς ἀποσπασθῆναι:

α. Οι απασχολούμενοι εις ουσιαστικά, υποδομικά, πληρωτικά, χωροταξικά, περιουσιακά και πολεμικά προς αυτή πάσης μορφής επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις, κειμένας εις περιοχής εις ός το Έθνος υποχρεούται μετά την 1.7.1962 ή ύστερα επεκταθή μετά την ίσχύον του παρόντος.

β. Οι απασχολούμενοι εις γεωργικές εργασίας δια λογισμικών του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

γ. Οι αξιωματικοί πολιμικής διαδρασημότητος.

2. Χρόνος απασχολήσεως των υπό στοιχ. β και γ προσωπίων της προηγουμένης παραγράφου εντός ασφαλιστικών περιόχων μέχρις ανάρξεως ισχύος του παρόντος λαχίεται ως χρόνος ασφαλίσεως παρά τω Κλάθω συντάξεων του ΙΚΑ, εφ' όσον καταβλήθησαν ει' αντίστοιχί υπέρ αυτού εισφοράι εργοδότου και ήφραλισμένου ή άλλου καταβλήθη αυτά: υπό του ήφραλισμένου εντός τριών έτων από της ισχύος του παρόντος.

3. Το δεύτερον έδαφρον της υπό στοιχ. στ' περιπτώσεως της παραγρ. 1 του άρθρου 2 του Α.Ν. 1846/1951, προστεθείσης δια της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4504/1966, ως αντικατεστάθη υπό της παραγρ. 14 του άρθρου 1 του Ν.Δ. 4577/1966 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της νομοθεσίας «περί κοινωνικής ασφαλίσεως και περί άλλων τινών διατάξεων», αντικαθίσταται δια των ακόλουθων εδαφίων:

«Ο αριθμός των ήμερών εργασίας εν ασφαλίσει του ρητινοσυλλέκτου εξευρίσκειται δια της διαιρέσεως του εκ των στοιχείων των εισρηχάνων και εμπόρων ρητίνης προκύπτοντος ετησίου εισοδήματος αυτού, εκ της παραδόσεως της συλλεγείσης ρητίνης, δια του δι' αποφάνσεως του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚΑ καθοριζόμενου τεκμηριού ήμερομισθίου μιάς των ασφαλιστικών κλάσεων του Α.Ν. 1846/1951, ως έτροποποιήθη, όχι πάντως μικροτέρας της τρίτης (III) ασφαλιστικής κλάσεως.

Αί ήμεραι εργασίας ανάγονται εις το ήμερολογιακόν έτος παραδόσεως της ρητίνης. Έπι παραδόσεως ρητίνης εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου ήμερολογιακού έτους, αι αναλογούται, κατά τή ανωτέρω, ήμεραι εργασίας θεωρούται αναγόμεναι εις το προηγούμενον της παραδόσεως της ρητίνης ήμερολογιακόν έτος».

4. Μετά τή πρώτον έδαφρον της παρ. 1 του άρθρου 5 του Α.Ν. 1846/1951, ως ή Β' περίοδος αυτού ήφραλιεθη υπό της παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν.Δ. 2698/1953 «περί Διοικήσεως του 'Ιδρυματος Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων μεταρρυθμίσεως της περί αυτού νομοθεσίας ως και άλλων τινών διατάξεων» προστίθεται έδαφρον έχον ούτω:

«Έάν πρόσωπόν τι εκτός της εργασίας ήν παρέχει και δι' ήν ασφαλίεται εις ειδικόν 'Γκασιόν ασφαλίσεως, εξαιρεόμενον, κατά τή ανωτέρω, της παρ. τω ΙΚΑ ασφαλίσεως, παρέχη και έτέρων εργασιών παρ' έτέρω εργοδότη, πληροούν τάς προϋποθέσεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, ως έτροποποιήθη, μη θεμελιούσαν υποχρέωσιν ασφαλίσεως παρ' έτέρω 'Γκασιώ κυρίως ασφαλίσεως, υπάγεται ως προς τούτην εις την ασφαλίσειν του ΙΚΑ».

5. 'Ο μετά την ισχύον του Ν. 4476/1965 χρόνος ασφαλίσεως, δι' όν καταβλήθησαν εισφοράι εις τή ΤΕΒΕ παρά των μελών των Βιοτεχνικών Συνεταιρισμών του Ν. 602/1915 «περί Συνεταιρισμών» των απασχολούμενων με τή γεωργική, περί όν ή παρ. 4 του άρθρου 24 του Ν. 4476/1965, λαχίεται ως χρόνος ασφαλίσεως παρά τω ΤΕΒΕ, εξαιρεόμενων των εν λόγω προσώπων της παρ. τω ΙΚΑ ασφαλίσεως δια τόν αντίστοιχόν χρόνον.

6. 'Η παρ. 3 του άρθρου 41 του Α.Ν. 1846/1951 αντικαθίσταται ως ακόλουθως:

«3. Προαιρετική συνέχισις της ασφαλίσεως δέν χωρεί εάν ό ήφραλισμένος, κατά την υποβολήν της περί συνεγίσεως της

7. 'Ηφραλισμένοι των συγγνωθέντων εις τή μεμειών, ως και ήφραλισμένοι υπαχόμενοι της εις τή διατελέσαντες ήφραλισμένοι εις Ειδικά 'Γκασιόν ασφαλίσεως μεμειώνων, αναλαμβάνοντας τάς ασφαλιστικές εισφοράς, δύνανται ν' αναγνωρίσουν ως εν ασφαλίσει Κλάθω συντάξεων του ΙΚΑ τόν χρόνον ασφαλίσεως παρ. τω 'Γκασιώ δι' όν ανέλαθον τάς ασφαλιστικές εισφοράς, εφ' όσον ό χρόνος ούτος δέν ελήφθη υπ' όψην δια τή συντάξεως εξ έτέρας πηγής.

'Η αναγνώρισις χωρεί αιτήσεσι του ήφραλισμένου υποβολής υπ' αυτού, των κατά τόν χρόνον υποβολής της αναγνωρίσεως ισχυουσών εισφορών, ήφραλισμένου μεμειώνος τάς εισφοράς μόνον του ήφραλισμένου, ήφραλισμένου εάν ανέλαθεν τάς εισφοράς ήφραλισμένου εργοδότου, υπολογιζόμενων κατ' άφοτέρας τάς εισφοράς των άποδοχών του χρόνου υποβολής της αιτήσεως περί συνταξιοχούχων εδάσει των άποδοχών αντίστοιχούν εις την λαμβανόμενήν συντάξειν.

'Ο εδάσει της προούσης παραγράφου αναγνωρίσεως δέν δύναται νά ληφθή υπ' όψηι δια τή θεμελίωσιν κειώματος συντάξεως ή τόν καθορισμόν του ποσού αυτής της ολοκληρούς εξοφλήσεως του δια τή εξοφλήσειν τθέντος ποσού.

8. Εν τέλει του άρθρου 41 του Α.Ν. 1846/1951 προστίθεται διατάξις έχουσα ούτω:

«Μετακλητοί υπάλληλοι του Δημοσίου δύνανται να ασφαλισθώσι, νά υπαχθώσιν προαιρετικώς εις την ασφαλίσειν του ΙΚΑ, εφαρμοζόμενων κατά τή λοιπά των διατάξεων τούτου άρθρου».

9. Το δεύτερον έδαφρον της παρ. 2 του άρθρου 10 του Ν.Δ. 2413/1953, καταργείται από της ισχύος του παρόντος.

10. Το προσωπικόν των Κλωστοϋφαντουργικών Εταιρειών «ΕΣΤΙΑ», τή όποιον από του έτους 1964 μέχρι του έτους 1972 απασχολήθη εις τόν συσταθέντα Παρισιακόν Συνεταιρισμόν Περιορισμένης Ευθύνης «Η ΕΛΕΣΣΑ», δύναται νά ζητήση από τή ΙΚΑ τήν αναγνώρισιν του χρόνου ασφαλίσεως του, επί τή καταβολή των εισφορών ασφαλίσεως και εργοδότου, υπολογιζόμενων επί του κατά τή ήμερομισθίου ανεvidικούτου εργαίου του ισχύοντος κατά τήν υποβολήν της σχετικής αιτήσεως.

'Η όρελή δύναται νά καταβληθή, κατ' επιλογήν του ήφραλισμένου, είτε εφ' άπαξ, είτε εις 36 ίσοποσους μηνιαίς δόσεσι.

'Ο εδάσει της προούσης παραγράφου αναγνωρίσεως δέν δύναται νά ληφθή υπ' όψηι δια τή θεμελίωσιν κειώματος συντάξεως ή τόν καθορισμόν του ποσού αυτής της ολοκληρούς εξοφλήσεως του δια τή εξοφλήσειν τθέντος ποσού.

11. 'Η κατά τή άρθρου 8 του Ν. 710/1977 περί ελάττωσιν εξάμηνος προθεσμίας υποβολής αιτήσεως αναγνωρίσεως γενεσσέρας απασχολήσεως ξενιστών παρατείνεται εις τή 31.12.1978.

12. 'Ηφραλισμένοι ή συνταξιοχούχοι του ΙΚΑ υπαχόμενοι εν Δωδεκανήσω και ασφαλισθέντες από τή 1.1.1947 μέχρι του έτους 1947 εις τούς τότε λειτουργούντας ασφαλιστικούς φορείς, ως και ήφραλισμένοι υπαχόμενοι του ΙΚΑ απασχοληθέντες εν Μακεδονία και Θεσσαλία, τήν διαστήμα της Βουλγαρικής Κατοχής και άποστολής εις Βουλγαρικούς ασφαλιστικούς φορείς, δύνανται να αναγνωρίσουν τόν χρόνον της ασφαλίσεως των παρ. τω Κλάθω συντάξεων του ΙΚΑ, επί τή καταβολή των εισφορών ασφαλίσεως και εργοδότου του χρόνου υποβολής της αιτήσεως, υπολογιζόμενων εδάσει του κατά τήν υποβολήν της αιτήσεως ποσού.

χρόνος απραξίας εις τους ιταλικούς ή βουλγαρικούς προδικύεται από στοιχεία των φρεών τούτων ή από στοιχεία των Έλληνικών Αρχών.

Ο χρόνος απραξίας αναγνωριζόμενος χρόνος δεν δύναται ήρξη υπό όψει διά την φεμελίωσιν του δικαιώματος ή τον καθορισμόν του ποσού αυτής πρό της ολοκλήρωσης του διά την εξαγοράν καθορισθέντος

Άρθρον 3.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 1 της κυρωθείσης διά του Ν. 321/1976 κυρώσεως της νομοθετικού περιεχομένου πράξεως καθορισμού νέας θέσεως υπολογισμού και αναπροσαρμογής συντάξεων του Ι.Κ.Α., ως και αύξησεως των υπό Ν.Δ. του Τ.Ε.Β.Ε. και του Τριμηνίου Απραξίας της Έμ. Αποδοχών των συντάξεων πράξεως νομοθετικού περιεχομένου της 4.2.1976, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Δι' τον υπολογισμόν των συντάξεων λαμβάνεται ως βάση πάντων περιπτώσεων το έκαστοτε ισχύον τεκμαρτόν ποσόν της ασφαλιστικής κλάσεως, εις ην κατατάσσεται ο ασφαλισμένος, βάσει του ηλικίου του προκύπτοντος εκ της διενέργειας του συνόλου των πραγματικών του αποδοχών, μετά της αμοιβής των ληφθεισών κατά τὰ δύο ημερολογιακά έτη πρώτως προηγούμενα εκείνου καθ' ο ύπεβλήθη ή αίτησις συνταξιοδοτήσεως, διά του αριθμού των ημερών έργου επί της υπήχθη εις την απραξίαν εντός της διατίξεως Αποδοχών πέραν του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσεως της Ισχυούσης κατά την έκδοσιν των εισφορών, εντός της άνωτέρω διατίξεως, δεν λαμβάνεται υπό όψει.

Εάν ο ασφαλισμένος δεν έπραγματοποιήσεν εντός των πρώτων δύο ημερολογιακών έτων τετρακοσίας τουλάχιστον ώρες έργου, διά την εξαγοράσιν του τεκμαρτού ημερομισθίου της κλάσεως υπολογισμού, λαμβάνονται υπό όψει και αι ήμεροι ημερών έργου της αμέσως προγενεστερας χρονι- κού περιόδου μέχρι συμπληρώσεως συνολικώς τετρακοσίων ημερομισθίων.

Αντί των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά την άνωτέρω περίοδο κατά την διάρκεια των ως άνω 400 ημερομισθίων, λαμβάνεται το κατά το αυτό χρονικόν διάστημα ποσοστόν ποσόν του κατωτάτου ημερομισθίου ανειδικεύτου έργου, λαμβάνοντο κατά 6% δεν λαμβάνονται υπό όψει διά τήν, κατά άνωτέρω, υπολογισμόν των συντάξεων, εκτός αν αποδοχάι αύται προβλέπονται υπό συλλογικών συμβάσεων, κανονισμών ή διαιτητικών αποφάσεων ή καταρτισσι υπό του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

2. Απαγορεύσθαι ανακαθορισμός των συντάξεων κατ' εξαίρεσιν της παρ. 9 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/1951, αποκαταστασθαι εις τον πρό του ανακαθορισμού χρόνον, ο οποίος υπό όψει κηρύχθη κατά το ποσοστόν αύξησεως των μισθών και τεκμαρτών ημερομισθίων.

Άρθρον 4.

1. Η παρ. 4 του άρθρου 37 του Α.Ν. 1846/1951, ως τροποποιήσθαι και συμπληρωθή υπό του άρθρου 13 του Ν. 1905/1905 και αντικατεστήθαι διά της από 4.2.1976 πράξεως νομοθετικού περιεχομένου κυρωθείσης διά του Ν. 321/1976, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

1. Από πρώτης του μεθεπομένου μηνός από της έκαστο- τούτου κατωτάτου ημερομισθίου άρρενας ανειδι- κεύτου έργου, αυξάνονται κατά τὸ αὐτὸ ποσοστὸν τὰ ὅρια των τεκμαρτῶν ημερομισθίων των εν παραγράφω 1 τούτου κλάσεων. Τὸ ποσοστὸν τῆς αύξησεως διαπι- στύεται δι' άποφάσεως του Διοικητικῶς Συμβουλίου ΙΚΑ, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδας της Επικράτειας. Διά της αὐτῆς άποφάσεως τροποποιεσθαι δύναται μονάχα έργου, των μεν ποσών μέχρι 0,5 της κατωτάτης κλάσεως των δι' άνωτέρω λογιζομένων ως τεκμαρτῶν ημερομισθίων

2. Η παρ. 9 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/1951, ως αντικατεστήθαι υπό της παρ. 1 του άρθρου 42 του Ν. Δ. 2698/1953 και του άρθρου 4 της διά του Ν. 321/1976 κυρωθείσης από 4.2.1976 πράξεως νομοθετικού περιεχομένου, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«9. Από της κατά την παρ. 4 του άρθρου 37 του πα- ρόντος αύξησεως των ὀρίων μισθῶν και των τεκμαρτῶν ημερομισθίων των ασφαλιστικῶν κλάσεων, τὸ ποσὸν των συντάξεων, των υπολογισθεισῶν βάσει των πρό της αύξησεως ισχυόντων τεκμαρτῶν ημερομισθίων, ανακαθορίζεται βάσει του διαμορφωθέντος νέου τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσεως εις την ὁποίαν ανήκει ὁ συνταξιού- χος».

3. Κατά την πρώτην εφαρμογήν του παρόντος ὁ κατά 22% ανακαθορισμός των συντάξεων, συνεπαίει των από 1.2.1978 κατά 15% και από 1.7.1978 κατά 7% αύξησεων του κατω- τάτου ημερομισθίου ανειδικεύτου έργου, ενεργείται αναδρο- μικῶς από 1ης Μαρτίου και 1ης Σεπτεμβρίου 1978 αντίστοι- χως.

Άρθρον 5.

1. Εν τέλει της παρ. 15 του άρθρου 28 του Α.Ν. 1846/ 1951 προστίθεται ἐδάφιον ἔχον οὕτω:

«Συνυπολογίζονται ὡς αὐτῶς και αἱ ἡμέραι δι' ἃς ὁ ἠσφαλι- σμένος ἐπεδοτήθη λόγω ἀθροείας ή τακτικῆς ἀνεργίας εντός της τελευταίας δεκαετίας πρό της ὑποβολῆς της αίτησεως συνταξιοδοτήσεως, εὐχί πάντως πρό της 1.1.1976. Αἱ συνυπο- λογιζόμεναι ἡμέραι δεν δύναται νὰ ὑπερβούν τὰ διακόσια (200) ημερομισθία συνολικῶς».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/1951, ως άν- τικατεστήθαι υπό της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 4104/ 1960 και της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 346/1974 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων της περί ΙΚΑ νομοθεσίας», αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Ἐπί ἀναπηρίας ὀφειλομένης εις ἐργατικὸν αὐτύχημα τὸ ποσὸν τῆς χορηγητέας μετά των οἰκογενειακῶν ἐαρῶν συν- τάξεως δεν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ 60% τοῦ 25πλά- σιου τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου της ασφαλιστικῆς κλάσεως εις ην κατατάσσεται ὁ ἠσφαλισμένος, κατά τὸ άρθρον 37 τοῦ παρόντος, τὸ ὁποῖον ποσὸν ὅμως δεν δύναται νὰ ὑπερβαίη τὸ 25πλάσιον τοῦ έκαστοτε ισχύοντος τεκμαρτοῦ ημερομισθίου της ὀγδοῆς (VIII) ασφαλιστικῆς κλάσεως μέχρι της 31.12. 1980, της ἐνάτης (IX) διά τὸ από 1.1.1981 και μέχρι 31.12. 1983 χρονικῶν διαστήματα και της δεκάτης (X) διά τὸν από 1.1.1984 και ἐφεξῆς χρόνον».

3. Τὸ πρώτον ἐδάφιον της παρ. 3 του άρθρου 29 του Α. Ν. 1846/1951, ως τροποποιήσθαι υπό της παρ. 1 του ἄρ- θρου 6 του Ν.Δ. 4104/1960 και της παρ. 1 του ἄρ- θρου 3 της από 4.2.1976 πράξεως Νομοθετικού Περιεχο- μένου κυρωθείσης διά του Ν. 321/1976, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως λόγω ἀναπηρίας ή γήρατος προκαθίσταται διά την σύζυγον κατά τὸ ποσὸν ἐνός και ἡμί- σιου τοῦ έκαστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδικεύτου ἐρ- γου ἐρ' ὅσον δεν αὐτῆι ἐπάγγελμά τι ή δεν εἶναι συνταξιού- χος ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ή Ν.Π.Δ.Δ. ή τοῦ Δημοσίου».

Καθ' έκαστην ἐφεξῆς αύξησιν τοῦ κατωτάτου ημερομι- θίου ανειδικεύτου έργου ὁ ανακαθορισμός της ως ἄνω προκαθίσεως, χορηγῆ από της ἡμέρας ἀνακαθορισμοῦ των συντάξεων κατά τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 1 τοῦ παρόντος».

4. Εν τέλει της παρ. 3 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/ 1951, ως τροποποιήσθαι υπό της παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 4104/1960, προστίθεται διατάξις ἔχουσα οὕτω:

«Αἱ διά τὰ τέσσα χορηγούμεναι προκαθίσεις συντάξεων δεν δύναται νὰ ὑπολογισθῶν κατά πάντων περιπτώσεων ἐπὶ τμήματος συντάξεως άνωτέρω τοῦ έκαστοτε 25πλάσιου τοῦ τεκμαρτοῦ ημερομισθίου της δεκάτης (X) ασφαλιστικῆς

Τυχόν καταβαλλόμενα επί πλέον πέρα εξαιρουμένων τῶν καταβάλλωνται, συμπληρώνονται όμως εἰς πάντας μαλλοντικήν αὐξήσιν τῶν συντάξεων».

5. Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς συμπληρώθη διὰ τῆς παρ. 3 τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ Ν. 4497/1966, «περὶ ρυθμίσεως θεμάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ περὶ ἐτέρων τινῶν διατάξεων», ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἀκολουθῶν ἐδαφίων:

«Κατ' ἐξίρεσιν τὸ δικαίωμα εἰς σύνταξιν τῶν τέκνων ἐγγόνων καὶ προγονῶν παρατείνεται ἐφ' ὅσον χρόνον, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτέρου ὁρίου ἡλικίας, συνεχίζουσι τὰς σπουδὰς των εἰς ἀνωτέρας ἢ ἀνωτάτας σχολὰς καὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 24ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, εἰν κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἀσχοῦν ἐπιτηδεύματα ἢ δὲν λαμβάνουν σύνταξιν ἐξ ἰδίᾳ ἐργασίας ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Α. ἢ οἰουδήποτε φερέως κυρίας ἀσφαλίσεως.

Τὰ ἀνωτέρω ὅρια ἡλικίας δὲν ἰσχύουν προκειμένου περὶ τέκνου, ἐγγονοῦ ἢ προγονοῦ ἀνικάνου πρὸς πάντας διοριστικῆν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀνικανότης ἐπέληθε πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν ὁρίων τούτων ἡλικίας».

6. Ἐν τέλει τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 προστίθεται παράγραφος 14 ἔχουσα οὕτω:

«14. α) Τὸ κατώτατον ὄριον τῶν ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ καταβαλλομένων συντάξεων εἶναι ἴσον, προκειμένου μὲν περὶ συντάξεων λόγω γήρατος καὶ ἀναπηρίας, πρὸς τὸ ἐκάστοτε σύνολον 15 κατωτάτων ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτου ἐργάτου, προκειμένου δὲ περὶ συντάξεων λόγω θανάτου, πρὸς τὸ ἐκάστοτε σύνολον 13,5 κατωτάτων ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτου ἐργάτου, μειούμενον εἰς ἀμφοτέρωσιν τὰς περιπτώσεις κατὰ τὸ ποσοστὸν καθ' ὃ τὸ συνταξιούχος λαμβάνει μειωμένην σύνταξιν.

Προκειμένου περὶ τῶν δικαιούχων συντάξεως ἢ βοηθήματος τύπου συντάξεως βάσει τῆς παραγρ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Δ. 465/1970 «περὶ αὐξήσεως τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ φερέων Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως συντάξεων καὶ τροποποιήσεως τῶν συναρῶν διατάξεων» τὸ ὡς ἄνω κατώτατον ὄριον εἶναι ἴσον πρὸς τὸ ἐκάστοτε σύνολον 12 ἡμερομισθίων ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

β) Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μείωσις τοῦ κατωτάτου ὁρίου δὲν ἰσχύει διὰ συνταξιούχους ἐξ οἰαδήποτε αἰτίας ὡς καὶ διὰ τυχόντας βοηθήματος τύπου συντάξεως, ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους, τοῦ ἐπομένου ἐκείνου ἐντὸς τοῦ ὁποίου συμπλήρωσαν τὸ 68ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

γ) Προκειμένου περὶ συνταξιούχων λόγω γήρατος ἢ ἀναπηρίας ἢ τυχόντας βοηθήματος τύπου συντάξεως, τὸ κατὰ τὴν παρούσῃν παράγραφον κατώτατον ὄριον προσαυξάνεται κατὰ τὸ ἐκάστοτε ποσοστὸν τοῦ ἐνός καὶ ἡμίσεος ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου διὰ τὴν σύζυγον καὶ ἐνός εἰσέτι ἡμερομισθίου δι' ἕκαστον τέκνον ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς παραγρᾶφου 3 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς τροποποιηθεῖσα ἰσχύει.

Ἐπὶ καταστάσεως ἀπολύτου ἀναπηρίας τὸ κατώτατον ὄριον προσαυξάνεται κατὰ 15%.

δ) Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ συνταξιούχων ἢ βοηθηματούχων τοῦ ΙΚΑ οἱ ὅποιοι τυχόντες καὶ συνταξιούχοι τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Α. ἢ ἐτέρου ὀργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως ἢ λαμβάνουν καὶ ἐτέραν σύνταξιν ἐκ τοῦ ΙΚΑ. Ἐὰν ὅμως τὸ ἀθροίσμα τῶν τοιούτων συντάξεων εἶναι μικρότερον τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ ΙΚΑ, καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ ἡ διαφορά μεταξὺ τοῦ ἀθροίσματος τούτου καὶ τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντάξεως.

Προκειμένου περὶ συντάξεων, ἀπονεμομένων κατ' ἐφαρμογὴν διμερῶν ἢ πολυμερῶν διεθνῶν συμβάσεων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τὸ ποσοστὸν τὸ χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ εἶναι ἴσον πρὸς τὸ ἐκ τῶν συμβάσεων ἐπιβαλλόμενον ποσοστὸν.

ε) Ἐν ἐκαστῇ ἐφεξῆς κῆθηρι τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου ὃ ἀνακαθορίζεται κατωτάτων ὁρίων συντάξεων καὶ προσαυξάνεται κατὰ τὴν ἡμέραν ἀνακαθορισμοῦ τῶν συντάξεων κατὰ τὴν τῆς ἀρθροῦ 4 τοῦ παρόντος.

7. Ἡ περίπτωση 8' τῆς παραγρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 ἀντικαθίσταται ὡς κατωτέρω:

«8) Τὰ ἄγχα τέκνα (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, εὐθέτα, υἱοθετηθέντα, προγονοῖ) καὶ ἐπὶ ἡλικίας ἡλικίας συνταξιούχου λόγω ἀναπηρίας ἢ γήρατος καὶ λόγω ἀναποσεισμογῆς καὶ τὰ φυσικὰ τέκνα κατὰ τὴν πρώτην τῆς 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐὰν συνεχίζουσι τὰς σπουδὰς των μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἡλικίας των».

8. Αἱ παράγραφοι 7 καὶ 8 τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ Α.Ν. 1960 καταργούνται.

9. Αἱ διατάξεις τῆς παρ. 4 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Α.Ν. 1966 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς διατάξεως περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ περὶ ἐτέρων τινῶν διατάξεων», δὲν ἰσχύουν διὰ τὸ ΙΚΑ.

10. Ἡ περίπτωση 8' τῆς παραγράφου 7 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶν:

«Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΙΚΑ νὰ ὁρίζεται, ἀντὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἀνακαθοριστικῆς περιθάλψεως, ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα κατὰ τὸ πρὸς τὸ τριακονταπλάσιον τοῦ ἐκάστοτε ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

Εἰς περιπτώσιν παθολογικῆς ἀνεπίξεως τοῦ τελευτηθέντος κατὰ τ' ἀνωτέρω βοηθήματος, παρέχεται καὶ κοινωνικὴ περίθαλψις».

11. Ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 32 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, τὸ ΙΚΑ καταβάλλει κατὰ τὸ βοηθήματα δι' ἔξοδα κηδείας καὶ ἐπὶ θανάτου αἰτίας ἀνεπίξεως συνταξιοδοτουμένου λόγω θανάτου ἡμερομισθίου τοῦ συνταξιούχου.

12. Ἐν τέλει τῆς παραγρ. 10 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, προστίθεται διάταξις ἔχουσα οὕτω:

«Τὸ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προβλεπόμενον ἔσοδον δὲν δύναται νὰ υπολογισθῇ κατὰ πάντας περιπτώσιν ἐπὶ τῆς συντάξεως ἀνωτέρου τοῦ ἐκάστοτε 25πλάσιου τινουτοῦ ἡμερομισθίου τῆς δεκάτης (X) ἀσφαλιστικῆς κλάσεως».

13. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ αἱ διατάξεις τῶν παρ. 2 καὶ 6 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἰσχύουν ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1978.

Ἄρθρον 6.

Ἡλικία.

Τὸ ἀρθρον 10 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς ἀντικαθίσταται τῆς παρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ν.Δ. 3083/1951 καὶ τῆς παρ. 1 τῆς παραγράφου 6 τοῦ ἀρθροῦ 29 τοῦ Α.Ν. 1965, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶν:

α' Ἄρθρον 10.

1. Ἡ ἡλικία τῶν ἡφραλισμένων καὶ τῶν μέλων τῆς γενεᾶς των ἀποδὲ κατεῖται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἡλικίαν γεννήσεως, συγχρηθίσεως ἢ διορθώσεως ἐπὶ τὴν ἡλικίαν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως των. Ἐν ἡλικίᾳ ἡλικίας γεννήσεως καὶ ἀνωτέρω, ἡ ἡλικία κατεῖται ἀποκλειστικῶς τῶν μὲν ἀρρένων διὰ τῆς ἐπιτροπῆς Μητροπῶν ἀρρένων καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου διὰ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὰ ἐν ἰσχύϊ Δημοτολόγια, τῶν δὲ θηλέων διὰ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὰ ἐν ἰσχύϊ Δημοτολόγια.

2. Ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ἐγγραφῶν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Μητροπῶν Ἀρρένων ἢ ἐν ἰσχύϊ Δημοτολόγια καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὰ ἐν ἰσχύϊ Δημοτολόγια, λαμβάνεται ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἡλικίαν γεννήσεως, λαμβάνεται ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἡλικίαν διορθώσεως, λαμβάνεται ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἡλικίαν συγχρηθίσεως.

Νομολογία ληξιαρχικής πράξεως γεννήσεως ή
Μητρικά άρρενων ή τὰ ἐν ἰσχύϊ Δημοτολόγια
παραμένει δι' ἀποφάσεως τῆς ἐν παραγράφῳ 6 Ἐπι-
τροπῆς τοῦ ἀρμοδίου ὄργανου τοῦ ΙΚΑ ἢ τοῦ ἡφαλι-
στμένου τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς θεσπίζονται
ἐπιδικαστικὰ ἐπὶ ἀμφισβητήσεως ὑπὸ τοῦ ἡφαλισμένου
ἢ ἐγγραφῆς τοῦ ἔτους γεννήσεως εἰς τὰ
Μητρικά ἢ Δημοτολόγια ἐρειδόμενης ἀποκλειστικ-
ῶς ἐν στοιχείων συνστατικῶν πρὸ τῆς ὑπαγω-
γόμενης.

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς αἰτήσεως τῶν ἀπαρ-
τιστικῶν ἀλλοδαπῶν ἢ τῶν ἀκαθάρτου ὑπηκόου
ἀλλοδαπῶν καὶ μελῶν τῆς οἰκογενείας τῶν, ἀποδει-
κνύοντων στοιχείου προβλεπομένου ὑπὸ τῆς Νε-
κροτάσεως ἐν ᾧ ἔλαθε χώραν ἢ γέννησις, θεω-
ρεῖται οἰκεία Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς.

Προηγούμενης παραγράφου τυγχάνου ἀνα-
κτικῶν ἐν προκειμένῳ.

Ἡμερησίου γεννήσεως τῶν ἡφαλισμένων λαμβά-
νεσθαι εἰς τὴν ληξιαρχικὴν πράξιν. Μὴ
ἡμερησίου γεννήσεως, ὡς ἡμερησίου γεννήσεως
πρὸς τὴν περιπτώσιν ἢ τῆ Ἰουλίου τοῦ ἔτους

ἡμερησίου τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ΙΚΑ συνιστάται εἰς
ἐπιδικαστικὰ ἀποκαταστήματα τούτου ἢ προβλεπομένη ὑπὸ
τῆς παρὸντος ἀρθροῦ Ἐδικῆ Ἐπιτροπὴ ἀπο-

Πρωτοδικου ἢ Ἀντειπαγγελέως Πρωτοδικῶν
ἀποφασίζῃ ἢ συντάξῃ, ὡς Προέδρου ὑποδεικνυ-
μένου πρὸς τὸν οἰκείου Δικαστηρίου ἢ Εἰσαγγε-
λιῶν ἀναπληρωτῶν.

Οἱ ἀλλήλων τοῦ ΙΚΑ, ἐπὶ ἐαυτῶν ἢ τοῦ ἀλλο-
δαπῶν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτοῦ, ὡς μελῶν, μετὰ
ἐπιδικῶν τῶν.

Προέδρον, τὰ μέλη καὶ τὸν γραμματέα τῆς Ἐπι-
τροπῆς ἀποφασίζονται καθορίζομένη διὰ κοινῆς
ἀποφασίσαντος τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Προεδρίας Κυβερ-
νητικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρον 7.

Παραγράφῳ 6 τοῦ ἀρθροῦ 40 τοῦ Α.Ν. 1846/1951
ἡ παρὸν διὰ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ
1965, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

Οἱ ἀποφάσεις ἐν παροχῶν εἰς χρήμα τῆς ἀπαρ-
τιστικῆς παραγράφου μετὰ εἴς μῆνας ἀρ' ἧς
ἀποφασίζονται.

Οἱ ἀποφάσεις συντάξῃ μὴ εἰσπραχθεῖσαι δι' οἰονδή-
ποιοῦ ἔτους παραγράφου. Ἡ ἐτήσια παραγραφή
τοῦ τέλους τοῦ μηνὸς ἐν ἀρχῇ ἢ ὑπὸ πληρωκῆν

ἀποφάσεως ἢ ἐξαρκυνίσεως ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ὀριστι-
κῶς ἀποφάσεως τοῦ ἀφαλιστικῶ ὄργανου.

Οἱ ἀποφάσεις οἰονδήποιοι λόγον ἢ ἀνυγνώρισις ἀναδρο-
μικῶς τοῦ ΙΚΑ ἀπαρτίσεως ἐν συντάξεων ἢ δια-
δικῶν πέραν τῆς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατ'

ἢ πρὸς ἀνάκλησιν τῆς ἀποφάσεως αἰτήσεως τοῦ
ἀποφασιστοῦ.

Ἡ ἀποφάσεις ὀριστικῶς καθιερῶσαι περιπτώσεως τῆ
ἀποφάσεως τοῦ ἀντικαταστάτου ἢ ἀλλοδαπῶν ἀπαρτι-
στικῶν μὴ ἐπιτρέπεται δι' οἰονδήποιοι λόγον ἢ ἀνα-
κτικῶς τοῦ ΙΚΑ ἀπαρτίσεως ἐν συντάξεων ἢ δια-
δικῶν πέραν τοῦ χρόνου ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς
ἀποφάσεως ἢ ἐν τῇ σχετικῇ τούτοις προσκύπτου ἀνακα-
ταστάσεως ἀποφασιστικῶ ὄργανου τοῦ ἀντικαταστάτου.
Ἡ ἀποφάσεις κατὰ τοῦ ΙΚΑ ἀπαρτίσεως παρα-
γράφου πενταετίαν.

1. Προσδιορισμὸς τῆς ἐκείνης ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως,
γενόμενος κατ' ἄρθρον 37 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὡς ἀντικα-
ταστάθη ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρθροῦ 13 τοῦ Ν. 4476/
1965, ἔσται πραγματικῶν καὶ οὐχὶ τεκμαίρων ἀποδοχῶν τῶν
ἡφαλισμένων, λογίζεται νόμιμος διὰ τοῦ παρόντος, ἐφ' ὅσον
παρῆλθεν ὁ χρόνος ἀπλήσεως τῶν ἐνδίκων μέσων, ἐκτός ἐάν
ἐκκρεμῶν σχετικῆς αἰτήσεως, ὑποβληθεῖσαι μέχρι τῆς 10ης
Ὀκτωβρίου 1978, ἐφ' ὧν δὲν ἐληφθῆσαν ὀριστικαὶ ἀποφά-
σεις ἢ ἀπερρίφθησαν ὡς ἐκπρόθετοι.

2. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διακόπεται ἢ εἰς τὸν
κλάδον συντάξεων τοῦ ΙΚΑ ἀφάλισις προσώπων κριθέντων
ὅτι κἀκτῆται τὴν ιδιότητα τοῦ τακτικῶ δημοσίου ὑπαλλή-
λου. Καταβληθεῖσαι εἰσφοραὶ διὰ τὴν ἀφάλισιν τῶν προσώ-
πων τούτων δὲν ἐπιστρέφονται.

Ἀπονεμηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ΙΚΑ συντάξεις εἰς πρόσωπα τῆς
κατηγορίας ταύτης συνεχίζουσι καταβάλλομενοι εἰς τοὺς δι-
καιούχους καὶ τὰ κατὰ νόμον μέλη οἰκογενείας αὐτῶν, ἐφ'
ὅσον δὲν ἔσυχον συντάξεως ἐν τοῦ Δημοσίου.

3. Ὁ κατὰ τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν.Δ. 172/
1974 ἀπερὶ ἀναγνωρίσεως ὡς συντάξιμου τοῦ χρόνου ἐκτο-
πίσεως καὶ φυλακίσεως ἐνίων ἡφαλισμένων καὶ φυλάξεως
συναρῶν θεμάτων, ἀναγνωρισθεῖς ὡς συντάξιμος χρόνος
ἐκτοπίσεως ἢ φυλακίσεως τῶν ἡφαλισμένων, συναπολογίζε-
ται πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἀρ-
θροῦ 2 τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 101960/4.12.63
ἀποφάσεως Ὑπουργῶ Ἐργατικῆς Κανονισμοῦ ἀπερὶ ἐκείων
καὶ ἀνθυγιεινῶν ἐπαγγελμάτων ἀπαιτούμενου χρονικῶν
προϋποθέσεων εἰς ἐπαρείας καὶ ἀνθυγιεινάς ἐργασίας, ἐφ'
ὅσον ὁ ἡφαλισμένος κατὰ τὴν ἀμέσως προηγούμενη τῆς ἐκ-
τοπίσεως ἢ φυλακίσεως πενταετίαν εἶχε πραγματοποιήσει εἰς
ἐπαρείας ἢ ἀνθυγιεινάς ἐργασίας τοὐλάχιστον 300 ἡμέρας
ἀφάλλισις.

Ἡ ὑπὸ τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ προβλεπομένη
προεδρική παραταίνεται μέχρι τῆς 30ης Ἰουνίου 1979.

4. Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι
πράξεις τῶν ὄργανων τοῦ ΙΚΑ, δι' ὧν ἐγκληθῆται συντάξις
ἢ ἀναγνωρισθῆται τὸ ποσὸν ταύτης, λογίζονται νόμιμοι ὡς
πρὸς τὸν ἐν αὐταῖς χρόνον ἀφάλλισις καὶ τὴν κλάσιν ὑπο-
λογισμοῦ τῆς συντάξεως, ἐφ' ὅσον παρῆλθεν ὁ χρόνος ἀπλή-
σεως τῶν ἐνδίκων μέσων, ἐκτός ἐάν ἐκκρεμῶν σχετικῆς αἰτή-
σεως, ὑποβληθεῖσαι μέχρι τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1978, ἐφ' ὧν
δὲν ἐξεδόθησαν ὀριστικαὶ ἀποφάσεις ἢ ἀπερρίφθησαν ὡς ἐκ-
πρόθετοι.

5. Ἐπαγγελματικὰ δημοσιογράφοι, τακτικὰ μέλη τῶν Ἐνώ-
σεων Συντακτῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων τῶν ἐπαρτίων,
ἡφαλισμένοι εἰς τὸ ΙΚΑ δύναται νὰ ἐξαρκύνουσι τὸν ὑπὸ
21.4.1967 μέχρις 24.7.1974 χρόνον, ἐφ' ὅσον λόγω συλλή-
ψεως ἢ κοροτήσεως τῶν διὰ πολιτικῶν λόγων, ὑπανεβόθη-
σαν νὰ ἀπέσχον τῆς ἀπλήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν. Τὸ γε-
γονὸς τῆς συλλήψεως ἢ κρατήσεως δέν νὰ ἀποδεικνύεται ἐκ
θεσπίζεσθαι τῆς ἀρμοδίας αρχῆς, ἢ δὲ ἀναγνωρίσεως γινώσι ἐπὶ
τῇ καταβολῇ παρὰ τῶν ἀντικαταστάτου τῆς εἰσφορῆς ἐγκρι-
τοῦ καὶ ἡφαλισμένου. ἔσται τὸ κατὰ τὸν χρόνον ὑποβολῆς
τῆς αἰτήσεως ἡμερησίου ἀναιδικῶν ἐργατῶν.

Ὁ ἔσται τῆς παρούσης διατάξεως ἀναγνωρισθῆσαν χρόνος
δέν δύναται νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψει διὰ τὴν θεμελιώσιν διακόπασιν
πενταετίας ἢ τὸν κλάσιν τοῦ ποσῶ ταύτης πρὸ τῆς ἀνα-
σχερῶς ἐξαρκύνσεως τοῦ εἰς τὴν ἐξαρκύνιν καθυστεροῦντος
ποσῶ.

6. Αἰτήσεις, περὶ συνταξιδότησεως μελῶν οἰκογενείας
λόγον ἐπισκευῶν εἰς ἀποφάσεις τῆς ἀποφασιστικῆς ἀρχῆς, ἐνδὲν
τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὴν ἐν 21.4.1967 ἡμέρῃ τῆς 24.7.1974
χρονικῶν διαστήμα ἀπορρίπτεται κατὰ τὴν ἀνακαταστάσεως τῶν
ἐπισκευῶν Ὑγειονομικῶν Ἐπιτροπῶν ἀποφασιστικῶ τῆς ἐπὶ
τῇ 24.7.1974 ἡμέρῃ κατ' ἀριθ. 7 τοῦ Ν. 116/1973 ἐκεί-
νου ἀναρτίσεως, ἐπιναξοφύονται ὑπὸ τῶν ἑνίων Ὑγειονο-
μικῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὴν ἀνακαταστάσεως τῶν ἀντικαταστάτου, ὑπο-
βληθεῖσαι ἐντός ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Άρθρον 9.

1. Από πρώτης Μαΐου 1978 κι από του ΙΚΑ καταβάλλονται συντάξεις ανακαθορισμού βάσει ασφαλιστικής κλάσεως ανώτερης κατά τρεις (3) κλάσεις, εφ' όσον η έναρξη της συνταξιοδότησεως έμπίπτει εις το μέχρι της 31.12.1973 χρονικόν διάστημα, κατά δύο (2) κλάσεις, εφ' όσον η έναρξη συνταξιοδότησεως έμπίπτει εις το από 1.1.1974 μέχρι 31.12.1974 χρονικόν διάστημα, κατά μίαν (1) κλάση, εφ' όσον η έναρξη συνταξιοδότησεως έμπίπτει εις το από 1.1.1975 μέχρι της 31.12.1975 χρονικόν διάστημα, της νέας κλάσεως ανακαθορισμού μη δυναμένης να υπερβή εις άπαστα τās περιπτώσεις την δεκάτην τετάρτην κλάσην.

2. Καταβαλλόμενα εξ είσθησος αίτιας προσωρινά επιδόματα εις συνταξιούχους συμφηρίζονται προς τās εκ του ανακαθορισμού δυνάμει των διατάξεων του παρόντος νόμου προκοπούσας επί πλέον διαφοράς ποσού της συντάξεως. Επ' όσον προκύβη υπολειπόμεν προσωρινού επιδόματος τούτου εναντιονεύεται ποσοστιαίον εις την εκ του ανακαθορισμού προκύπτουσαν σύνταξιν.

3. Εις τήν περίπτωσιν κι άποδοχικι κι ληροκόμενα υπ' όθει δια τον υπολογισμό της συντάξεως ανάγονται εξ ολοκλήρου εις χρόνον του της 31.12.1975, ή παρεχόμενη σύνταξι ανακαθορίζεται κατά τρεις κλάσεις, εφ' όσον η λήξις του χρόνου άσφαλίσεως έμπίπτει εις το μέχρι της 31.12.1973 χρονικόν διάστημα, κατά δύο κλάσεις, εφ' όσον η λήξις της άσφαλίσεως έμπίπτει εις το μέχρι της 31.12.1974 χρονικόν διάστημα και κατά μίαν κλάσην, εφ' όσον η λήξις της άσφαλίσεως έμπίπτει εις το μέχρι της 31.12.1975 χρονικόν διάστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ειδικά διατάξεις (35ατία).

Άρθρον 10.

1. Ο ήσφαλιτμένος παρά τή ΙΚΑ δικαιούται συντάξεως ένν κατά την υποβολήν της αίτησεως έπραγματοποίησε δέκα χιλιάδας πεντακισίαις (10.500) τουλάχιστον ημέρας εργασίας εις την πραγματικην άσφάλισιν του ΙΚΑ και επί πλέον συμπλήρωσε το 58ον έτος της ηλικίας.

Εάν ο ήσφαλιτμένος συμπλήρωσε τον υπό του προηγούμενου άρθρου όριζόμενον αριθμόν ημερών εργασίας, ως και το 58ον έτος της ηλικίας δικαιούται συντάξεως ήλαττωμένης κατά 1/200 της πλήρους συντάξεως δι' έκαστον μήνα έλλείποντα εκ του κατά το προηγούμενον άρθρον όριου ηλικίας.

2. Δια τον υπολογισμό των υπό της προηγούμενης παραγράφου, απαιτωμένων 10.500 ημερών εργασίας λαμβάνεται υπ' όθει κατά τās διατάξεις του Ν.Δ. 4202/1961 «περί διατηρήσεως των εκ της κοινωνικής άσφαλίσεως δικαιούτων εις περιπτώσεις μεταβολής ασφαλιστικού φορέως» και ο χρόνος εξηρημένος εργασίας άνοδής εις την άσφάλισιν έτέρου φορέως κυρίας άσφαλίσεως. Δεν λαμβάνεται υπ' όθει ο χρόνος προαιρετικής άσφαλίσεως, ο αναγνωρισθείς ως συντάξιμος χρόνος δυνάμει των διατάξεων των Ν.Δ. 4377/1964, 4378/1964, άρθρ. 2 Ν.Δ. 4577/1966 και 4581/1966, ο χρόνος στρατεύσεως, ο χρόνος άσφαλίσεως πλέον των 300 ημερών εργασίας έτηως, ως και οιστήματα έτερου χρόνος λογίζόμενος ως συντάξιμος (άνεργία ά-θηναιά κλπ.) δυνάμει ειδικών διατάξεων. Επίσης δεν λογίζονται υπ' όθει ο χρόνος άσφαλίσεως με την ιδιότητα του αυτότελλως άπασχολουμένου.

3. Προκειμένου περί ήσφαλιμένου πληρουντος τās προϋποθέσεις του πρώτου άρθρου της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, τα ποσοστά προαυξησεως της συντάξεως του πίνακος Β' της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του Α.Ν. 1846/1951 προαυξάνονται κατά 50% δια τās μετά των ισχυν του παρόντος ημερας εργασίας εν άσφαλίσει τās πραγματοποιημένας πέραν των 10.500

4. Προκειμένου περί ήσφαλιτμένου υπορου κτισμένου περί θερέων και άνθυγαίων έρου ΙΚΑ και συμπληρούντος τās υπό της παρούσης ρόνης όριζόμενα προϋποθέσεις, τα ποσοστά της συντάξεως του πίνακος Β' της παραγράφου 1 του Α.Ν. 1846/1951, προαυξάνονται ή ημερομίσθια άσφαλίσεως δια τās όποια κατα τους υπαγομένους εις τον Κανονισμόν τούτου εισφοράι.

5. Η καταβολή της συντάξεως των εκ του άρθρου συνταξιοδοτουμένων άναπέλλεται υπ' οιασδήποτε έργου ή τή άσκηται οισυδήσεως. Ειδικώς προκειμένου περί συνταξιούχων, άν τήσεως δεν υπερβαίνει το έκαστος ισχύον κατωτάτης τάξεως, ισχύουν οι περί άναστολής διατάξεις παρ. 7 στοιχείου γ' του Α.Ν. 1846/51. Δι' όσον όρισθή κι λεπτομέρειαι εφαρμογής της πράξεως.

6. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από Μαρτίου 1978.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Διαδοχική άσφάλισις.

Άρθρον 11.

1. Αι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.Δ. 4202/1961 διατηρήσεως των εκ της Κοινωνικής Άσφαλίσεως των εις περιπτώσεις μεταβολής ασφαλιστικού φορέως άνετικώς ήρμηκούθησαν δια των διατάξεων του Ν. 4476/1965 απερι προσδέτου παρά του ΙΚΑ οριστικής άσφαλίσεως και άλλων τινών μεταρρυθμίσεων περί Ι.Κ.Α. νομοθεσίας, δεν εφαρμόζονται:

α) 'Επί ήσφαλιτμένων υπαγθέντων, διαδοχικη άσφαλίσεως φορέως άσφαλίσεως αυτότελλως υπαγ, εις την άσφάλισιν φορέως άσφαλίσεως μεθεπεί στρώσεως και

β) 'Επί ήσφαλιτμένων υπαγμενων το ποσόν ισχύος του παρόντος και εξαξής διαδοχικώς άσφαλίσειν οισυδήσεως έτερου φορέως άσφαλίσεως, και τώπωσεων εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 1061/1965.

Εις τās περιπτώσεις τούτας εφαρμόζονται τās

α. Η σύνταξις του δικαιούχου είναι το άδριστα τμημάτων του ποσού της συντάξεως των έφρουμένων μοντα και τους λοιπούς συμμετέχοντα (ήσφαλιττας τās κατωτέρω όριζόμενα.

Ο άπόμενον τήν σύνταξιν φορέως καταβάλλεται κλειούχοι το άδριστα των τμημάτων συντάξεως έκαστον των συμμετεχόντων φορέων με τας τας τόν του τμήματος της συντάξεως.

β. Έκαστος των οργανισμών άσφαλίσεως και ποιων και ο άπόμενον, υπολογίζει, δια τον τώπω δίων οργάνων του, το κατά την διεύθυνση τούτων ποσόν συντάξεως βάσει του συνόλου του εισπραττοιηθέντος χρόνου άσφαλίσεως και καταβάλλει τούτον τμήμα κατά την άναλογία του ποσού ποιηθέντος χρόνου άσφαλίσεως.

γ. Εις περίπτωσιν καθ' ήν το εξαχθέν ποσόν, άδριστα των τμημάτων συντάξεως των άπόμενοντα και τους λοιπούς συμμετεχόντων μικρότερον του κατωτάτου όριου συντάξεως του του υπό του φορέως εις την άσφάλισιν του όρου περισσότερος χρόνος, σύνταξις του δικαιούχου του έκαστος κατωτάτου όριου συντάξεως τας εις την άσφάλισιν του όποιου διηνόθη ο περι

Ο άπόμενον τήν σύνταξιν φορέως καταβάλλεται κληρον εις τον δικαιούχον, της σχετ κής

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
165

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2084

Αναμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγικές διατάξεις και εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Άρθρο 1

Χαρακτήρας Κοινωνικής Ασφάλισης

Η ασφάλιση στους οικείους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το Δημόσιο είναι υποχρεωτική και καταλαμβάνει τα πρόσωπα κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους, επιφυλάσσοντων των διατάξεων περί προαιρετικής ασφάλισης.

Άρθρο 2

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Στον παρόντα νόμο οι παρακάτω όροι σημαίνουν αντίστοιχα:

1. Απασχόληση: Η προς βιοπορισμό παροχή εξαρτημένης εργασίας ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών.

2. Αυτοαπασχολούμενοι: Οι λοιποί, πλην μισθωτών, ασφαλισμένοι.

3. Μέσο μηνιαίο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό προϊόν (Μ.Μ.Κ.Κ. Α.Ε.Π.): Το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. σε τρέχουσες αγοραίες τιμές διαιρεμένο δια του 12, όπως προκύπτει από τους Εθνικούς Λογαριασμούς της Ελλάδος.

4. Φορείς κοινωνικής ασφάλισης: Όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και Οργανισμοί, που λειτουργούν με τη μορφή ν.π.δ.δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί, που λειτουργούν με τη μορφή ν.π.ι.δ., οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθενείας ή εφάπαξ βοηθήματα εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος.

Δεν θεωρούνται φορείς ασφάλισης κατά την έννοια του παρόντος νόμου τα Κεφάλαια Αποκαταστάσεως Φορτοεκφορτωτών (Κ.Α.Φ.).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων που διορίζονται μετά την 1-1-1993

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Πολιτικές Συντάξεις

Άρθρο 3

Δικαίωμα σύνταξης - προϋποθέσεις

1. Ο τακτικός δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος λαμβάνει κάθε μήνα μισθό από το Δημόσιο Ταμείο, δικαιούται ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο:

α) Αν απομακρυνθεί της υπηρεσίας και έχει δεκαπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας του.

Προκειμένου για μητέρες υπαλλήλους, που έχουν ανήλικα ή ενήλικα αλλά ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά, αρκεί η συμπλήρωση του πεντηκοστού πέμπτου (55ου) έτους της ηλικίας τους εφόσον έχουν εικοσαετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

Κατ' εξαίρεση για τις μητέρες υπαλλήλους που έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά και εικοσαετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, το κατά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης αυτής όριο ηλικίας μειώνεται κατά τρία (3) έτη για κάθε παιδί και μέχρι του πεντηκοστού (50ού) έτους.

β) Αν απολυθεί λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας που δεν οφείλεται στην υπηρεσία και έχει συμπληρώσει πενταετή τουλάχιστον πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Ειδικά για όσους καθίστανται ανίκανοι λόγω ατυχήματος, που δεν οφείλεται στην υπηρεσία, η κατά το προηγούμενο εδάφιο πενταετία μειούται στο ήμισυ.

γ) Αν απομακρυνθεί οπωσδήποτε της υπηρεσίας λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας συνεπεία τραυματος ή νοσήματος, που προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας, ανεξαρτήτως από τα χρόνια υπηρεσίας και την ηλικία του.

Οι συνέπειες του τραυματος ή του νοσήματος παρέχουν

δικαίωμα σύνταξης εφόσον εκδηλώθηκαν το αργότερο σε να εξαμηνιο από την ημέρα που απομακρύνθηκε ο πάλληλος από την υπηρεσία μετά το πάθημα.

Σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι ιροήλθαι -ξαιτίας της υπηρεσίας χρόνια νοσήματα, τα ποία εκδηλώθηκαν μέσα σε τρία (3) χρόνια από το διορισμό ου υπαλλήλου στο Δημόσιο, ως τακτικού.

Αν αποδειχθεί ότι υπάρχει βαρύ πταίσμα του υπαλλήλου κς προς το πάθημα, δεν γεννάται δικαίωμα σύνταξης, κατά ις διατάξεις της περίπτωσης αυτής.

2. Οι δόκιμοι υπάλληλοι εξομοιώνται σε κάθε περίπτωση ιε τους τακτικούς ως προς το δικαίωμα για σύνταξη.

3. Οι μη μόνιμοι υπάλληλοι, οι νομάρχες, οι έπαρχοι και ι ιατροί του Εθνικού Συστήματος Υγείας αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τους όρους και τις προϋποθέσεις που κριζόνται γι' αυτούς στο άρθρο 1 του Κώδικα Πολιτικών ι Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 1041/1979 ΦΕΚ 292 Α), ιε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου ιτού ως προς την ηλικία συνταξιοδότησης, τη συνταξιο- ότηση λόγω παθήματος, καθώς και τη συνταξιοδότηση των υνακίων με ανήλικα ή σήκονα παιδιά ή με τρία (3) ουλάχιστον παιδιά.

4. Δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο έχουν επίσης και ι κατηγορίες των υπαλλήλων, που αναφέρονται στο άρθρο του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, φόσον συντρέχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις της αραγρ. 1, καθώς και οι εκπαιδευτικοί αναγνωρισμένων χολειών της αλλοδαπής και οι λοιπές κατηγορίες εκπαι- ευτικών λειτουργιών, που αναφέρονται στο άρθρο 3 του αραπάνω Κώδικα, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι ρουποθέσεις του εν λόγω άρθρου και συντρέχουν οι ρουποθέσεις της περιπτ. α' της παραγρ. 1 του άρθρου ιτού.

5. Το προσωπικό των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ο οποίο έχει υπαχθεί στη συνταξιοδότηση, του Δημοσίου ι τις διατάξεις του ν. 1518/1985 (ΦΕΚ 30 Α) και του ρθρου 48 του ν. 1813/1988 (ΦΕΚ 243 Α), εξακολουθεί να υνταξιοδοτείται από το Δημόσιο με τους όρους και τις ρουποθέσεις της παραγρ. 1 του άρθρου αυτού.

6. Οι δικαστικοί λειτουργοί και το κύριο προσωπικό του ομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι οποίοι πληρούν τους ρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του πρώτου αφίου της περιπτ. α' και των περιπτ. β', δ' και ε' της αραγρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και ρατιωτικών Συντάξεων, καθώς και τις προϋποθέσεις των ιατάξεων των περιπτ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου ιτού, αποκτούν δικαίωμα σύνταξης χωρίς την προϋπόθεση ης ηλικίας, που προβλέπεται από τη διάταξη του πρώτου αφίου της περιπτ. α' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Το όριο ηλικίας δεν ισχύει για τις γυναίκες δικαστικούς ιτουργούς, καθώς και για τις γυναίκες που ανήκουν στο όριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, φόσον οι ανωτέρω κατηγορίες γυναικών έχουν ανήλικα ή νήκονα παιδιά ή τρία (3) τουλάχιστον παιδιά, και συμπλη- ώνουν εικοσαετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της περιπτ. α' της παραγρ. του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών υντάξεων δεν ισχύει για όσους διορίζονται μετά την 1η ινουαρίου 1993.

Άρθρο 4

Συντάξιμη υπηρεσία πολιτικών υπαλλήλων

1. Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία είναι όλος ο χρόνος, ου διανύεται στις θέσεις του άρθρου 3 με υπαλληλική ιότητα και λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της ύνταξης, με την προϋπόθεση ότι καταβλήθηκαν οι προ-

βλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.

2. Συντάξιμη λογίζεται και κάθε υπηρεσία, που έχει παρασχεθεί στο Δημόσιο, στους ο.τ.α. και τα άλλα ν.π.δ.δ. με οποιδήποτε σχέση, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας γενικά, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας μέχρι δύο έτη, καθώς και ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, με την προϋπόθεση καταβολής της προβλεπόμενης από το άρθρο 17 εισφοράς.

3. Η ατ' εξαίρεση δεν είναι συντάξιμος ο χρόνος :

α) Της διαθεσιμότητας εφόσον αυτή οφείλεται σε αξιόποινη πράξη για την οποία επακολούθησε αμετάκλητη καταδίκη ή παράπτωμα για το οποίο επακολούθησε οριστική απόλυση.

β) Της αυθαίρετης αποχής από τα καθήκοντα.

γ) Της αργίας και της προσωρινής απόλυσης.

δ) Της έκπησης παικτικής καταδίκης που επιβλήθηκε από οποιαδήποτε δικαστήριο, εκτός αν επακολούθησε απαλλα- γή.

ε) Της προσωρινής κράτησης, εκτός αν επακολούθησε απαλλαγή.

στ) Οποιασδήποτε υπηρεσίας, που συμπίπτει με χρόνο ασφάλισης σε άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης, ελληνικό ή διεθνή και χρησιμοποιήθηκε για την απόκτηση δικαιώματος σύνταξης από τον οργανισμό αυτόν, με επαφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 17 του νόμου αυτού.

ζ) Της ειδικής άδειας, που προβλέπεται από τα άρθρα 6 των ν. 1680/1987 (ΦΕΚ 9 Α) και 1682/1987 (ΦΕΚ 14 Α).

η) Μετά την κατάληψη από το όριο ηλικίας.

Εισφορές, που έχουν καταβληθεί για το χρόνο των προηγούμενων περιπτώσεων, δεν επιστρέφονται στον υ- πάλληλο, ο χρόνος πάντως αυτός αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σε οποιαδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης.

4. Εάν κατά τη συγκεφαλαίωση του συντάξιμου χρόνου προκύπτει διάστημα ίσο τουλάχιστον προς έξι (6) μήνες λογίζεται ως πλήρες έτος.

Άρθρο 5

Υπολογισμός σύνταξης πολιτικών υπαλλήλων

1. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των πολιτικών υπαλλήλων, λαμβάνεται υπόψη ποσοστό του μηνιαίου ασφαλιστέου μισθού και η συντάξιμη υπηρεσία τους.

2. Η μηνιαία σύνταξη συνίσταται σε ποσοστό 1,714% του κατά την προηγούμενη παράγραφο μηνιαίου ασφαλι- στέου μισθού για κάθε έτος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

3. Ως μηνιαίος ασφαλιστέος μισθός νοείται το πλήκον της διαιρέσεως του συνόλου των πάσης φύσεως μηνιαίων αποδοχών, που έλαβε ο υπάλληλος κατά τα πέντε ημερολογιακά έτη, που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη και επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδό- ματος αδειας, δια του αριθμού των μηνών ασφάλισης των ετών αυτών, οι οποίοι δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των σαράντα (40). Αν υπολείπονται των σαράντα (40) λαμβά- νονται υπόψη και αποδοχές μηνών ασφάλισης της αμέσως προηγούμενης περιόδου μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μηνών αυτών.

Προκειμένου για εξερχομένους λόγω ανικανότητας, αν ο συντάξιμος χρόνος είναι μικρότερος του προβλεπόμενου στο προηγούμενο εδάφιο ο υπολογισμός γίνεται με βάση το μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών του χρόνου ασφάλι- σης, που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την έξοδό τους.

Για τον προσδιορισμό των συνολικών αποδοχών της

παραγράφου αυτής, οι αποδοχές για κάθε έτος, πλην αυτών του τελευταίου πριν από την έξοδο έτους, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων.

4. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των παντελώς τυφλών και παραπληγικών ή τετραπληγικών υπαλλήλων εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 19 του ν. 1694/1987 (ΦΕΚ 35 Α).

Άρθρο 6 Συντάξεις παθόντων

1. Σε περίπτωση απόλυσης του υπαλλήλου λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας, που δεν οφείλεται στην υπηρεσία, η σύνταξη κανονίζεται βάσει του κατά το άρθρο 5 ασφαλιστέου μισθού και των ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας του.

2. Προκειμένου για παθόντες από τραύμα ή νόσημα, το οποίο προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας, η σύνταξη κανονίζεται βάσει του ποσοστού ανικανότητας και του ποσού της σύνταξης, που αναλογεί σε τριακονταπενταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

Ποσοστό ανικανότητας μικρότερο του 50% δεν παρέχει δικαίωμα σύνταξης ανικανότητας.

3. Αν η σύνταξη, που προκύπτει βάσει των ετών υπηρεσίας είναι μεγαλύτερη αυτής, που αναλογεί στο ποσοστό ανικανότητας, καταβάλλεται η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη.

4. Οι διατάξεις των ν. 1897/1990 (ΦΕΚ 120 Α) και 1977/1991 (ΦΕΚ 185 Α) κατά το μέρος, που αφορούν τον υπολογισμό της σύνταξης των προσώπων, που υπάγονται σε αυτές, εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' Στρατιωτικές συντάξεις

Άρθρο 7 Δικαίωμα σύνταξης - προϋποθέσεις

1. Ο στρατιωτικός δικαιούται ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων.

2. Στρατιωτικός νοείται αυτός, που υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις, στην Ελληνική Αστυνομία, στο Λιμενικό και στο Πυροσβεστικό Σώμα, ως αξιωματικός, ανθυπασπιστής ή οπλίτης ή αυτός, που κατά το νόμο αντιστοιχεί στους βαθμούς αυτούς, ανεξάρτητα από το όπλο, σώμα, κλάδο ή ειδικότητα που ανήκει.

3. Ο μόνιμος στρατιωτικός δικαιούται σύνταξης :

α) Αν απομακρυνθεί εκουσίως των τάξεων και έχει συμπληρώσει δεκαπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, και το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας του.

β) Αν απομακρυνθεί των τάξεων λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας, που δεν οφείλεται στην υπηρεσία και έχει συμπληρώσει πενταετή τουλάχιστον πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Ειδικά για όσους καθίστανται ανίκανοι, λόγω ατυχήματος, που δεν οφείλεται στην υπηρεσία, η κατά το προηγούμενο εδάφιο πενταετία μειούται στο ήμισυ.

Προκειμένου για γυναίκες στρατιωτικούς, που έχουν ανήλικα ή ενήλικα αλλά ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά, ή τρία (3) τουλάχιστον παιδιά, αρκεί εικοσαετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, ανεξαρτήτως ηλικίας.

4. Οι μόνιμοι στρατιωτικοί, οι οποίοι πληρούν τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 26 του Κώδικα

Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, αποκτούν δικαίωμα σύνταξης χωρίς την προϋπόθεση της ηλικίας, που προβλέπεται από την περίπτ. α' της παρ. 3 του άρθρου αυτού.

5. Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της περίπτ. α' της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων δεν ισχύει για όσους κατατάσσονται μετά την 1η Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 8 Συντάξιμη υπηρεσία στρατιωτικών

1. Πραγματική συντάξιμη υπηρεσία είναι όλος ο χρόνος, που διανύεται με στρατιωτική ιδιότητα, καθώς και ο χρόνος φοίτησης στις παραγωγικές σχολές, εφόσον καταβλήθηκαν οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.

Η διάταξη της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος έχει εφαρμογή και για τους στρατιωτικούς.

2. Ο χρόνος υπηρεσίας των στρατιωτικών, που τελούν σε κατάσταση πητικής ενέργειας, των εν ενεργεία αλεξιπτωτιστών, των υποβρυχίων καταστροφέων του Πολεμικού Ναυτικού και των ανδρών υποβρυχίων αποστολών του Λιμενικού Σώματος, καθώς και ο χρόνος καταδύσεων εξαμήνων αυτών που υπηρετούν σε υποβρύχια, λογίζεται διπλάσιος σε περίοδο ειρήνης και τριπλάσιος σε περίοδο πολέμου, εφόσον συντρέχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 41 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και καταβληθούν διπλάσιες ή τριπλάσιες εισφορές, αντίστοιχα.

3. Επίσης λογίζεται διπλάσιος ο χρόνος των στρατιωτικών, που υπηρετούν ως τεχνικοί σε μονάδες εκκαθαρίσεως ξηράς ή σε ναρκαλιευτικά συνεργεία, ο χρόνος του αστυνομικού προσωπικού της ΕΛ-ΑΣ, που υπηρετεί σε υπηρεσίες με αποστολή την επισήμανση, περισυλλογή, εξουδετέρωση και καταστροφή εκρηκτικών μηχανισμών και αυτοσχέδιων βομβών, καθώς και το προσωπικό των ειδικών κατασταλτικών αντιτρομοκρατικών μονάδων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 16 του ν. 955/1979 (ΦΕΚ 189 Α) και 20 παρ. 3 του ν. 1813/1988 (ΦΕΚ 243 Α) αντίστοιχα, και καταβληθούν διπλάσιες εισφορές.

4. Κατ' εξαίρεση δεν είναι συντάξιμος ο χρόνος:

α. της διαθεσιμότητας εφόσον οφείλεται σε αξιόποινη πράξη για την οποία επακολούθησε αμετάκλητη καταδίκη ή παράπτωμα για το οποίο επακολούθησε έξοδος από την υπηρεσία ή μετάθεση σε αργία με απόλυση.

β. της αργίας με πρόσκαιρη παύση εφόσον υπερβαίνει τους έξι μήνες.

γ. μετά την κατάληψη από το όριο ηλικίας.

δ. της αδικοιολόγητης απουσίας και της λιποταξίας.

ε. της έκπτωσης ποινικής καταδίκης που επιβλήθηκε από οποιοδήποτε δικαστήριο, εκτός αν επακολούθησε απαλλαγή.

στ. της αργίας με απόλυση, καθώς και της προσωρινής κράτησης, εκτός αν επακολούθησε απαλλαγή.

ζ. οποιασδήποτε υπηρεσίας για την οποία ασφαλιστηκε σε οποιονδήποτε άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης, ελληνικό ή διεθνές και χρησιμοποιήθηκε για απόκτηση δικαιώματος σύνταξης από τον οργανισμό αυτόν, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 17 του νόμου αυτού.

η. της ειδικής άδειας, που προβλέπεται από τα άρθρα 6 των ν. 1680/1987 (ΦΕΚ 9 Α) και 1682/1987 (ΦΕΚ 14 Α).

Εισφορές, που έχουν καταβληθεί για το χρόνο των προηγούμενων περιπτώσεων δεν επιστρέφονται στο στρατιωτικό, ο χρόνος πάντως αυτός αναγνωρίζεται ως συντάξιμος σε οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής

ασφάλισης.

5. Αν κατά τη συγκεκριλάωση του συντάξιμου χρόνου προκύπτει διάστημα ίσο τουλάχιστον προς έξι (6) μήνες, λογίζεται ως πλήρες έτος.

Άρθρο 9

Υπολογισμός συντάξης στρατιωτικών

1. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των στρατιωτικών λαμβάνεται υπόψη ποσοστό του μηνιαίου ασφαλιστέου μισθού και η πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τους.

2. Η μηνιαία σύνταξη συνίσταται σε ποσοστό 1,714% του κατά την προηγούμενη παράγραφο μηνιαίου ασφαλιστέου μισθού για κάθε έτος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

3. Ως μηνιαίος ασφαλιστέος μισθός νοείται το πηλικόν της διαρέσεως του συνόλου των πάσης φύσεως μηνιαίων αποδοχών, που έλαβε ο στρατιωτικός κατά τα πέντε ημερολογιακά έτη, που προηγούνται του έτους εκείνου κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για σύνταξη και επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές, χωρίς τον υπολογισμό των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας, έα του αριθμού των μηνών ασφαλίσης των ετών αυτών, οι οποίοι δεν μπορεί να είναι λιγότεροι των σαράντα (40). Αν υπολείπονται των σαράντα (40) λαμβάνονται υπόψη και αποδοχές μηνών ασφάλισης της αμέσως προηγούμενης περιόδου, μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των μηνών αυτών.

Προκειμένου για εξερχόμενους λόγω ανικανότητας, αν ο συντάξιμος χρόνος, είναι μικρότερος του προβλεπομένου στο προηγούμενο εδάφιο ο υπολογισμός γίνεται με βάση το μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών του χρόνου ασφάλισης, που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την έξοδό τους.

Για τον προσδιορισμό των συνολικών αποδοχών της παραγράφου αυτής, οι αποδοχές για κάθε έτος, πλην αυτών του τελευταίου πριν από την έξοδο έτους, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων.

4. Ως ασφαλιστέος μισθός των μαθητών των παραγωγικών σχολών, που αποκτούν δικαίωμα σύνταξης λόγω παθήματος γενικά, που οφείλεται στην υπηρεσία, λογίζεται ο βασικός μισθός του βαθμού:

α) αρχιλοχία ή αντίστοιχου προκειμένου για μαθητές των σχολών αξιωματικών πλην αυτών της τελευταίας τάξης για τους οποίους λαμβάνεται υπόψη ο μισθός του ανθυπασπιστή ή του αντίστοιχου, εκτός αν λαμβάνουν μισθό ανώτερου βαθμού, οπότε λαμβάνεται υπόψη ο ανώτερος αυτός μισθός.

β) λοχία ή αντίστοιχου προκειμένου για μαθητές των σχολών υπαξιωματικών και

γ) δεκανέα ή αντίστοιχου προκειμένου για μαθητές των λοιπών κατώτερων σχολών.

5. Ως ασφαλιστέος μισθός για τους στρατευμένους οπλίτες, κληρωτούς και εφέδρους, που αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τις προϋποθέσεις της περίπτ. ε' της παρ. 1 και της παρ. 4 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, λογίζεται ο βασικός μισθός του μόνιμου στρατιώτη.

6. Προκειμένου για όσους διετέλεσαν ως στρατιωτικοί, σε κατάσταση πτητικής ενέργειας, ή ενέργειας αλεξιπτωτιστή ή υποβρυχίου καταστροφέα του Πολεμικού Ναυτικού ή σε υποβρύχια αποστολή του Αμενικού Σώματος ή υπηρετήσαν σε υποβρύχια, η μηνιαία σύνταξη προσυεάγεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 43 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων.

7. Για τον υπολογισμό της σύνταξης των παντελώς τυφλών και παραπληγικών ή τετραπληγικών εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 19

του ν. 1694/1987.

Άρθρο 10

Συντάξεις παθόντων

1. Σε περίπτωση απόλυσης του στρατιωτικού λόγω σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας, που δεν οφείλεται στην υπηρεσία η σύνταξη κανονίζεται βάσει του κατά το άρθρο 9 ασφαλιστέου μισθού και των ετών πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας του.

2. Προκειμένου για παθόντες από τραύμα ή νόσημα, το οποίο προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας, η σύνταξη κανονίζεται βάσει του ποσοστού ανικανότητας και του ποσού της σύνταξης, που αναλογεί σε τριακονταπενταετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία.

Ποσοστό ανικανότητας μικρότερο του 50% δεν παρέχει δικαίωμα σύνταξης ανικανότητας.

3. Αν η σύνταξη, που προκύπτει βάσει των ετών υπηρεσίας, είναι μεγαλύτερη αυτής, που αναλογεί στο ποσοστό ανικανότητας, καταβάλλεται η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη.

4. Όπου συντρέχει περίπτωση, η κατά το άρθρο αυτό σύνταξη προσαυξάνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 43 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων.

5. Η σύνταξη, που παρέχεται κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού στους αξιωματικούς και οπλίτες οποιουδήποτε βαθμού, μόνιμους και εφέδρους, οι οποίοι εξέρχονται της υπηρεσίας λόγω τραυματισμού ή νοσήματος, που προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της υπηρεσίας τους σε ειρηνική περίοδο, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 85% της μηνιαίας σύνταξης, που ανήκει σε ομοίωβαθμους στρατιωτικό, που έχει υποστεί την ίδια ανικανότητα εξαιτίας της υπηρεσίας τους σε πόλεμο.

6. Οι διατάξεις των ν. 1897/1990 και 1977/1991 κατά το μέρος, που αφορούν τον υπολογισμό της σύνταξης των προσώπων, που υπάγονται σε αυτές, εξακολουθούν να ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 11

Σύνταξη οικογενειών

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή υπαλλήλου πολιτικού και στρατιωτικού, που έχει τις προϋποθέσεις των άρθρων 3 και 7 του νόμου αυτού, δικαιούνται σύνταξη:

1. Ο επιζών σύζυγος εφόσον έχει μία από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Είναι ανάπηρος και ανίκανος για κάθε βιοποριστική εργασία σε ποσοστό 67% τουλάχιστον.

β) Δεν έχει μέσο μηνιαίο εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή μεγαλύτερο του 40πλάσιου του ημερομίσθου ενδεικτικού εργάτη, προσαυξημένο κατά 20% για καθένα από τα κατά την παρ. 2 του άρθρου αυτού προστατευόμενα και δικαιούμενα σύνταξης παιδιά.

Εάν το μηνιαίο εισόδημα είναι ουσιαστικώς μεγαλύτερο από το οριζόμενο στο προηγούμενο εδάφιο καταβάλλεται το ήμισυ της δικαιούμενης σύνταξης.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, που στο εισόδημα του επιζώντος συζύγου συμπεριλαμβάνεται και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα, δύναται ο επιζών να επιλεξει αντί αυτής τη σύνταξη του θανόντος εφόσον το μέσο μηνιαίο εισόδημά του, όπως διαμορφώνεται με τη σύνταξη του θανόντος, δεν υπερβαίνει το εισόδημα της κατά τα ανωτέρω περίπτωσης β'.

2. Τα παιδιά εφόσον είναι νόμιμα ή νομιμοποιηθέντα ή

αναγνωρισθέντα ή υιοθετηθέντα ή είναι φυσικά τέκνα μητέρας εφόσον:

α) Είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους ή εάν φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της ημεδαπής ή αλλοδαπής, μέχρι τη συμπλήρωση του εικοστού τέταρτου (24ου) έτους της ηλικίας τους.

β) Κατά το χρόνο του θανάτου του υπαλλήλου ή συνταξιούχου είναι ανάκονα για κάθε εργασία η δε ανικανότητα επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους ή κατά τη διάρκεια της κατά την προηγούμενη περίπτωση φοίτησης.

3. Ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη:

α) Αν ο θάνατος του υπαλλήλου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο ενός έτους από την τέλεση του γάμου εκτός αν:

αα) Απολύθηκε από την υπηρεσία λόγω κατάργησης θέσης εφόσον ο γάμος τελέσθηκε πριν την απομάκρυνση.

ββ) Ο θάνατος επήλθε στην υπηρεσία ή απομακρύνθηκε από αυτή λόγω ανικανότητας οφειλόμενης ή μη στην υπηρεσία, εφόσον ο γάμος τελέσθηκε πριν από το τραύμα ή το ατύχημα ή την εκδήλωση της νόσου, εξαιτίας των οποίων επήλθε ο θάνατος ή η ανικανότητα του.

γγ) Κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε ή με το γάμο νομιμοποιήθηκε τέκνο.

δδ) Η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου τελεί σε κατάσταση εγκυμοσύνης.

β) Αν ο θανών ελάμβανε κατά την τέλεση του γάμου σύνταξη, ο δε θάνατος επήλθε πριν από την πάροδο δύο ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός αν και στην περίπτωση αυτή συντρέχουν οι λόγοι των υποπεριπτώσεων γγ' και δδ' της προηγούμενης περίπτωσης ή ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα.

Άρθρο 12

Υπολογισμός της σύνταξης οικογενειών

1. Το ποσό της σύνταξης των κατά το προηγούμενο άρθρο μελών οικογενείας υπολογίζεται επί του ποσού της σύνταξης, το οποίο ελάμβανε ο θανών συνταξιούχος λόγω ανικανότητας ή ετών υπηρεσίας ή θα εδικαιούτο ο θανών υπάλληλος κατά το χρόνο του θανάτου του και ορίζεται ως ποσοστό αυτής, ως εξής:

α) Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 50% της σύνταξης.

β) Για κάθε παιδί ποσοστό 25% της σύνταξης, εκτός αν πρόκειται για παιδί ορφανό και από τους δύο γονείς, οπότε το παραπάνω ποσοστό διπλασιάζεται. Αν το ορφανό παιδί δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς, το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης δεν διπλασιάζεται.

2. Οι συντάξεις των οικογενειών των παθόντων, υπό τις προϋποθέσεις των ν. 1897/1990 και 1977/1991, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών.

3. Οι συντάξεις των οικογενειών των στρατιωτικών, που πεθαίνουν εξαιτίας νόσου ή τραύματος, που προήλθε προδήλως και αναμφισβητήτως εξαιτίας της στρατιωτικής τους υπηρεσίας σε ειρηνική περίοδο, δεν μπορεί να είναι κατώτερες από το 85% της μηνιαίας σύνταξης που ανήκει σε οικογένεια ομοίω βαθμού στρατιωτικού, που φονεύθηκε σε πόλεμο ή πέθανε μετά την ανικανότητά του.

4. Οι συντάξεις των οικογενειών, σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ποσό της σύνταξης του θανόντος.

Άρθρο 13

Διαπίστωση ανικανότητας, προσαύξηση συντάξεως, επίδομα ανικανότητας και ενηλικίωση τέκνων

1. Όπου αναφέρεται η ανικανότητα των υπαλλήλων του άρθρου 3 ή μέλους της οικογένειάς τους, ως προϋπόθεση απόκτησης δικαιώματος σύνταξης ή χορήγησης επιδομάτων, αυτή βεβαιώνεται με γνωμάτευση της Ανωτάτης Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.).

Το ίδιο ισχύει και για τα μέλη της οικογένειας των στρατιωτικών.

Για τους στρατιωτικούς η ανικανότητα βεβαιώνεται με γνωμάτευση των οικείων ανωτάτων υγειονομικών επιτροπών.

2. Το ποσό της κατά τα άρθρα 5,6,9 και 10 υπολογιζόμενης σύνταξης καλείται βασική σύνταξη και προσαυξάνεται κατά 8% για το πρώτο παιδί, 10% για το δεύτερο παιδί και 12% για το τρίτο και άνω παιδιά εφόσον είναι άγαμα και ανήλικα και δεν εργάζονται ή είναι ανάκονα για κάθε βιοποριστική εργασία και δεν λαμβάνουν σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο.

Αν και ο έτερος των γονέων είναι υπάλληλος ή συνταξιούχος του Δημοσίου ή άλλου φορέα κύριας ασφάλισης η κατα τα ανωτέρω προσαύξηση λόγω τέκνων χορηγείται στον ένα των συζύγων κατ'επιλογή τους. Αν δεν υποβληθεί δηλωτική επιλογή το επίδομα καταβάλλεται και στους δύο συζύγους κατά το ήμισυ. Οι για τα τέκνα χορηγούμενες προσαυξήσεις συντάξεων υπολογίζονται επί του μισού του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ακαθάριστου εθνικού προϊόντος αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων του Δημοσίου.

3. Στους συνταξιοδοτούμενους λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω, στο η ανικανότητα οφείλεται στην υπηρεσία είτε όχι, καθώς και στους συνταξιοδοτούμενους βάσει ετών υπηρεσίας τυφλούς και από τους δύο οφθαλμούς, εφόσον οι κατηγορίες αυτές τελούν διαρκώς σε κατάσταση η οποία απαιτεί συνεχή επίβλεψη, συμπαράσταση και περιποίηση ετέρου προσώπου, παρέχεται και μηνιαίο προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα ανικανότητας. Το επίδομα αυτό συνίσταται στο 1/4 του μέσου κατά κεφαλήν μηνιαίου ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, που ισχύει κατά το έτος 1991, αναπροσαρμοσμένου κάθε φορά με το ποσοστό αύξησης των συντάξεων του Δημοσίου.

4. Η ενηλικίωση των τέκνων, που συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο, θεωρείται ότι γίνεται την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους, και σε περίπτωση που σπουδάζουν, το 24ο έτος.

Άρθρο 14

Κατώτατο και ανώτατο όριο σύνταξης

1. Το ποσό της, κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού χορηγούμενης σύνταξης στους από ίδιο δικαίωμα συνταξιούχους, δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που προκύπτει βάσει του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, νοουμένου ως συντάξιμου μισθού, αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων, και πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας δεκοπέντε (15) ετών.

Το όριο του προηγούμενου εδαφίου μειώνεται ανάλογα σε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει μειωμένη σύνταξη κατά τις διατάξεις του επόμενου άρθρου.

αυξάνονται κατά ένα εξάμηνο ανά έτος από 1.1.1998 και μετά, μέχρι του 55ου έτους της ηλικίας. Με τη συμπλήρωση του 50ου έτους χορηγείται σύνταξη μειωμένη κατά 1/200 για κάθε μήνα που λείπει από το όριο ηλικίας που απαιτείται για πλήρη συνταξιοδότηση, όπως αυτό διαμορφώνεται με τις διατάξεις του παρόντος.

στ. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, τα όρια ηλικίας των υπαγομένων στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα της Διεύθυνσης Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η., αυξάνονται κατά ένα εξάμηνο ανά έτος από 1.1.1998 και μετά, μέχρι του 60ου έτους της ηλικίας.

ζ. Ειδικότερα για τον κλάδο πρόνοιας ορίζεται τα εξής:

Το ανώτατο όριο του πέραν των δέκα εκατομ. δραχμών (10.000.000 δρχ.) ποσού του εφάπαξ, το οποίο καταβάλλεται στους συνταξιοδοτούμενους θα περιορισθεί κατά το 1/6 ανά έτος (επί μία δετία) από 1.1.1993, μέχρι του ορίου των δέκα εκατομ. δραχμών (10.000.000 δρχ.), αναπροσαρμοζόμενο κατά τις διατάξεις του άρθρου 57 του παρόντος νόμου.

η. Οι διατάξεις του άρθρου 47 του ν.1469/1984 (ΦΕΚ 111 Α) καταργούνται από 1.1.1993.

3. Η εισφορά του εργοδότη των ειδικών ταμείων του άρθρου 9 του ν.1976/1991 για τον κλάδο ασθένειας δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 6,25%.

Μεγαλύτερες εισφορές μειώνονται σταδιακά σε 3 χρόνια κατά το 1/3 ετησίως της διαφοράς από 1.1.1993.

4. Με επιφύλαξη των διατάξεων της επόμενης παραγράφου και της παρ. 2, από 1.1.1993 οι εργοδότες των ασφαλισμένων των Ειδικών Ταμείων κύριας ασφάλισης του άρθρου 9 του ν.1976/1991 θα καλύπτουν τα ετήσια οργανικά ελλείμματα, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.1902/1990, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του ν.1976/1991, που τυχόν θα προκύψουν και μέχρι ποσού, που δεν θα υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το ποσό που καταβλήθηκε για την κάλυψη των ελλειμμάτων του 1992.

5. Ειδικότερα από 1.1.1993 το οργανικό έλλειμμα του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Η.Σ.Α.Π., θα καλύπτεται είτε από τον Λ.Α.Φ.Κ.Α. (άρθρο 67) είτε με επιχορήγηση από τον Κρατικό Προυπολογισμό.

Άρθρο 47 Συντάξιμος χρόνος

1. Ο προβλεπόμενος από τις οικείες διατάξεις όλων των φορέων κύριας ασφάλισης συντάξιμος χρόνος δεκαπέντε (15) ετών για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος των μητέρων με ανήλικα ή σωματικώς ή πνευματικώς ανάκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιό κατά ποσοστό 50% και άνω ή ανήκαν σύζυγο κατά ποσοστό 67% και άνω ή εγγάμων γυναικών, καθώς και των χηρών ή διαζευγμένων με άγαμα παιδιά που έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31-12-1982 εφόσον δεν έχει συμπληρωθεί μέχρι 31-12-1992, αυξάνεται από 1-1-1993 ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος και μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμου χρόνου δεκαεπτά (17) ετών και έξι (6) μηνών.

2. Συντάξιμος χρόνος μικρότερος των 15 ετών προβλεπόμενος από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων για τη συνταξιοδότηση με αυξημένο όριο ηλικίας ορίζεται από 1-1-1993 η 15ετία.

3. Για τους άνδρες, που έχουν υπαχθεί στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31-12-1982 και συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων συντάξιμο χρόνο από 1-1-1998 και μετά, καθώς και για τους υπαγόμενους στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992, ο συντάξιμος

χρόνος δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 25 ετών.

4. Για τις γυναίκες, που έχουν υπαχθεί στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης με 31.12.1982 και συμπληρώνουν από 1.1.1998 και μετά προβλεπόμενο από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων συντάξιμο χρόνο, καθώς και το χρόνο της παρ. 1 ότι έχει διαμορφωθεί την 31.12.1997 και της παρ. 2 του άρθρου αυτού ο συντάξιμος χρόνος αυξάνεται από την παραπάνω χρονολογία ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος μέχρι συμπλήρωσης συντάξιμου χρόνου 25 ετών.

Ειδικά για τις μητέρες με ανήλικα ή σωματικώς ή πνευματικώς ανάκανα παιδιά κατά ποσοστό 50% και άνω ανήκαν σύζυγο κατά ποσοστό 67% και άνω, η ανωτέρας αύξηση αρχίζει από 1-1-2003.

5. Από τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως 4 τ' άρθρου αυτού εξαιρούνται οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α., ασφαλισμένοι των φορέων της παραγράφου 5α του άρθρου 48 του παρόντος και οι ασφαλισμένοι των Ειδικών Ταμείων του άρθρου 9 του ν.1976/1991 οι υπαγόμενοι στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, καθώς και οι απασχολούμενοι σε υπόγειες στοές μεταλλείων-λιγνιτωρυχείων και υποβλάσσης εργασίες, καθώς και οι απασχολούμενοι σε ορυχεί σταθμούς παραγωγής και δικτύα της Δ.Ε.Η.

6. Για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι συμπληρώνουν 65ο έτος της ηλικίας ο ελάχιστος χρόνος για τη θεμελιώδη συνταξιοδοτικού δικαιώματος ορίζεται σε 15 έτη.

7. Οι προβλεπόμενες από τις καταστατικές των Ειδικών Ταμείων του άρθρου 9 του ν.1976/1991 προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως και υπολογισμού σύνταξης και εφάπαξ βοηθήματος για διευθυντές, υποδιευθυντές, προέδρους, αντιπροέδρους, διευθύνοντες συμβούλους, γενικούς διευθυντές και εντεταλμένους συμβούλους, καταργούνται από 24.8.1992.

8. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν.612/19// και της παρ.8 του άρθρου 40 του ν.1902/1990 εξακολουθούν να ισχύουν.

9. Το πρώτο εδάφ. της παρ. 2 του άρθρου 28 του α.ν.1846/1951, όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν.1902/1990, αντικαθίσταται από τότε που ισχύει ως εξής:

Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος αναπηρίας από άλλα ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α.) ή το Δημόσιο, εκτός των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παρ. 4 του ν.1892/1990, δικαιούται από το Ι.Κ.Α. πλήρη σύνταξη γήρατος εφόσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται σε κάθε περίπτωση από τη νομοθεσία για την απονομή πλήρους σύνταξης και πάντως όχι κάτω του 60ου έτους για τους άνδρες και του 55ου για τις γυναίκες και έχει πραγματοποιήσει τις απαιτούμενες σε κάθε περίπτωση ελάχιστες ημέρες εργασίας, οι οποίες δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 5.100.

Για τους ασφαλισμένους που μέχρι 31-12-91 έχουν συμπληρώσει το 63ο έτος της ηλικίας τους οι άνδρες και το 58ο οι γυναίκες απαιτούνται, οι κατά περίπτωση αναφερόμενες στην παρ. 1 εδ. α' ημέρες εργασίας, οι οποίες από 1-1-1994 ανερχονται σε 5.100. Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει 4.500 ημέρες εργασίας τουλάχιστον και έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του ο άνδρας και το 60ο έτος η γυναίκα δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50%. Οι διατάξεις της νομοθεσίας που προβλέπουν την απονομή μειωμένης σύνταξης γήρατος δεν εφαρμόζονται για την απονομή δεύτερης σύνταξης.

10. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 28 του α.ν.1846/1951, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 27 του ν.1902/1990 και την προηγούμενη παρά-

γραφο προστίθεται διάταξη, που έχει ως εξής:

Οι προβλεπόμενες από το πρώτο εδάφιο πέντε χιλιάδες εκατό (5.100) και τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες εργασίας και από το δεύτερο εδάφιο τρεις χιλιάδες (3.000) ημέρες εργασίας αυξάνονται προοδευτικά σε έξι χιλιάδες (6.000), τέσσερις χιλιάδες οκτακόσιες (4.800) και τρεις χιλιάδες εξακόσιες (3.600) ημέρες αντίστοιχα με την προσθήκη στις 5.100, 4.500 και 3.000 ημέρες ανά εκατό πενήντα (150) ημερών κατά μέσο όρο για κάθε επόμενο ημερολογιακό έτος, αρχής γενομένης από 1ης Ιανουαρίου 1998'.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής και της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και στους λοιπούς φορείς κύριας ασφάλισης, προκειμένου για τις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος και αναπηρίας. Ειδικά για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.

11. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 4 του α.ν.1022/1946 (ΦΕΚ-75 Α) προστίθεται διάταξη, που έχει ως εξής:

"Τα ανωτέρω ισχύουν εφόσον έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος".

12. Οι διατάξεις του άρθρου 40 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και για τους μέχρι 31-12-1992 υπαγόμενους στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης.

Διατάξεις που προβλέπουν αναγνώριση άλλων χρόνων πλην των αναφερόμενων στο άρθρο 40 του παρόντος νόμου ή προσμετρηση άλλου πλασματικού χρόνου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξηση του ποσού της σύνταξης καταργούνται από 1.1.1994, με εξαίρεση τις διατάξεις, που προβλέπουν την αναγνώριση από φορείς επικουρικής ασφάλισης, του χρόνου που διανύθηκε στο φορέα κύριας ασφάλισης και μέχρι τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος τις διατάξεις που προβλέπουν αναγνώριση χρόνου εθνικής αντίστασης, τις διατάξεις των παρ. 4, 5 του άρθρου 5 και του άρθρου 7 του ν. 1759/1988 και των παρ. 4 και 5 του άρθρου 4 του ν. 1880/1990.

Χρόνοι, που έχουν αναγνωρισθεί και εξαγορασθεί μέχρι 31.12.1993 βάσει των καταργούμενων διατάξεων, θεωρούνται έγκυροι.

Άρθρο 48

Όρια ηλικίας για συνταξιοδότηση

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978 προστίθεται διάταξη, που έχει ως εξής:

"Το παραπάνω προβλεπόμενο όριο ηλικίας αυξάνεται προκειμένου περί ανδρών ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1-1-1998 και μέχρι του 60ου έτους."

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, καθώς και η παρ. 3 του άρθρου 27 του ν. 1902/1990 καταργούνται από 1.1.1994.

2. Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως των απασχολούμενων σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α. ισχύουν και για τους απασχολούμενους σε υποθαλάσσιες εργασίες.

3. Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως του άρθρου 9 του ν. 1976/1991, όπως τροποποιούνται και συμπληρώνονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και για τους ασφαλισμένους του Ταμείου Συντάξεως και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, του Ταμείου Ασφάλισεως Προσωπικού Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου "Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ" και

του Ταμείου Ασφάλισεως Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας "Η ΕΘΝΙΚΗ".

Για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων των φορέων αυτών κατ'εφαρμογή των διατάξεων της περ. δ' της παρ. 5 του άρθρου 9 του ν.1976/1991, εφόσον από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων τους προβλέπονται περισσότεροι του ενός χρόνοι ασφάλισης για την αυτήν κατηγορία προσώπων, με αντίστοιχα όρια ηλικίας, τα 7 επιπλέον έτη, όπως αυτά αυξάνονται από 1-1-1998 με τις διατάξεις του εδωφ. γ' της επόμενης παραγράφου, προστίθενται στο χρόνο ασφάλισης, για τον οποίο έχει συμπληρωθεί και το προβλεπόμενο από τα καταστατικά αντίστοιχο όριο ηλικίας.

4.α. Το όριο ηλικίας 42 ετών, που προβλέπεται από την παρ. 5 του άρθρου 9 του ν.1976/1991 για τις γυναίκες με ανήλικα ή σωματικώς ή πνευματικώς ανάκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά κατά ποσοστό 50% και άνω ή άνκανο σύζυγο κατά ποσοστό 67% και άνω, που έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31.12.1982 και συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων συντάξιμο χρόνο μέχρι 31.12.1997, αυξάνεται ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος από 1.1.1993 και μέχρι της συμπλήρωσεως της ηλικίας του τεσσαρακοστού τέταρτου (44ου) έτους και έξι (6) μηνών, η δε ασφαλισμένη θα ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το χρόνο που συμπληρώνει 15ετή ή 20ετή πλήρη συντάξιμη υπηρεσία, σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις κάθε Ταμείου.

Επίσης τα όρια ηλικίας που προβλέπονται από τις παραπάνω διατάξεις για όσους έχουν υπαχθεί για πρώτη φορά στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31.12.1982 και συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων συντάξιμο χρόνο από 1.1.1998 και μετά, καθώς και για όσους υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1.1.1983 μέχρι 31.12.1992, αυξάνονται ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος, αρχής γενομένης από 1.1.1998, μέχρι συμπλήρωσεως του 65ου έτους για τους άνδρες και του 60ου έτους για τις γυναίκες, πλην των μητέρων με ανήλικα ή σωματικώς ή πνευματικώς ανάκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά κατά ποσοστό 50% και άνω ή ανάκανο σύζυγο κατά ποσοστό 67% και άνω.

Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 9 του ν.1976/1991 εξακολουθούν να ισχύουν.

β. Τα όρια ηλικίας των ασφαλισμένων των Ειδικών Ταμείων του άρθρου 9 του ν.1976/1991 πλην της Διεύθυνσης Ασφαλίσεως Προσωπικού Δ.Ε.Η., των υπαγόμενων στα βάρεα και ανθυγιεινά επαγγέλματα αυξάνονται από 1.1.1998 ανά έξι (6) μήνες κάθε έτος μέχρι της συμπλήρωσεως του 60ου έτους για τους άνδρες και του 55ου έτους για τις γυναίκες.

Για τους απασχολούμενους σε υποθαλάσσιες εργασίες και υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων τα όρια ηλικίας αυξάνονται κατά τα ανωτέρω μέχρι συμπλήρωσεως των ορίων ηλικίας των οριζόμενων από τις ισχύουσες διατάξεις για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων -λιγνιτωρυχείων ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α..

Για τη συνταξιοδότηση των ανωτέρω με τις διατάξεις για τα βάρεα και ανθυγιεινά επαγγέλματα ή τις διατάξεις για τους απασχολούμενους σε υπόγειες στοές μεταλλείων - λιγνιτωρυχείων, καθώς και υποθαλάσσιες εργασίες απαιτείται η πραγματοποίηση στις εργασίες ή τα επαγγέλματα αυτά των 3/4 του απαιτούμενου ελαστούτε συνολικού συντάξιμου χρόνου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

γ. Για τη συνταξιοδότηση των ανδρών ασφαλισμένων των Ειδικών Ταμείων και των γυναικών για τις οποίες ο

Νόμος 1902 της 12/17.10.90. Ρύθμιση συνταξιοδοτικών και άλλων συναφών θεμάτων.- (Α' 138).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

Συνταξιοδοτικές διατάξεις δημοσίων υπαλλήλων

Άρθρο 1

Δικαίωμα συνταξή γυναικών υπαλλήλων, τεκνών και αδελφών

1. Γυναίκες υπαλλήλοι πολιτικοί ή στρατιωτικοί, που υπηρετούν στο Δημόσιο και έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, θεμελιώνουν δικαίωμα και δικαιούνται συνταξής με τη συμπλήρωση 20ετούς πλήρους πραγματικής συνταξίμης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψης και την ηλικία. Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου ισχύουν και για τις υπαλλήλους που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου.

Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου ισχύουν και για ανδρες χηρούς με τρία τουλάχιστον παιδιά ή διαζευγμένους με τρία τουλάχιστον παιδιά, που έχουν με δικαστική απόφαση την επιμέλεια των παιδιών.

2. Στο τέλος του άρθρου 5 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 4 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«4. Τα θήλεα τέκνα και οι άπορες άγαμες αδελφές, που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς ή αδελφία που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, αποκτούν δικαίωμα συνταξής με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό και τα αρρένα τέκνα».

3. Στο τέλος του άρθρου 31 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 5 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«5. Τα θήλεα τέκνα και οι άπορες άγαμες αδελφές, που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς ή αδελφία που κατατάχθηκαν στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, αποκτούν δικαίωμα συνταξής με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό και τα αρρένα τέκνα».

4. Στο τέλος του άρθρου 6 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 6 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«6. Οι άπορες άγαμες αδελφές, που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από αδελφία που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, παύουν να συνταξιοδοτούνται μετά την ενηλικίωση τους, εκτός αν σπουδάζουν ή είναι ανίκανες για εργασία, οπότε εφαρμόζονται όσα ισχύουν για τα θήλεα τέκνα του προηγούμενου άρθρου».

5. Στο τέλος του άρθρου 32 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 7 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«7. Οι άπορες άγαμες αδελφές, που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από αδελφία που κατατάχθηκαν στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, παύουν να συνταξιοδοτούνται μετά την ενηλικίωση τους, εκτός αν σπουδάζουν ή είναι ανίκανες για εργασία, οπότε εφαρμόζονται όσα ισχύουν για τα θήλεα τέκνα του προηγούμενου άρθρου».

6. Στο τέλος του άρθρου 35 του Κώδικα Πολιτικών Συντάξεων (π.δ. 1285/1981 ΦΕΚ 314) προστίθεται παράγραφος 6 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«6. Τα θήλεα τέκνα και οι άγαμες αδελφές, που έλκουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς ή αδελφία που έπασαν από πολεμικά ή άλλο γεγονός εξαιρούμενο προς αυτό, το οποίο επήλθε μετά την 1η Ιανουαρίου 1983 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξής, αποκτούν το δικαίωμα αυτό με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το ίδιο δικαίωμα και τα αρρένα τέκνα».

7. Στο τέλος της παρ. 1 και μετά το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 18 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν κάποιο από τα παιδιά όσων προσλαμβάνονται στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά συνάψει γάμο ή πεθάνει ή κηρυχθεί άφαντο ή ενηλικιωθεί, η συνταγή των λοιπών δικαιούχων περιορίζεται αναλόγως, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής».

8. Στο τέλος της παρ. 1 και μετά το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 46 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν κάποιο από τα παιδιά όσων κατατάσσονται στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά συνάψει γάμο ή πεθάνει ή κηρυχθεί άφαντο ή ενηλικιωθεί, η συνταγή των λοιπών δικαιούχων περιορίζεται αναλόγως, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής».

9. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 19 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«Προκειμένου για αδελφές, που έλκουν το δικαίωμα από υπαλλήλο ο οποίος διορίστηκε στο Δημόσιο από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά, αν αποκατασταθούν ή εκλειψουν ή ενηλικιωθούν, η μερίδα τους προσαρξάνει τη μερίδα της μητέρας και των άλλων αδελφών».

10. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 47 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«Προκειμένου για αδελφές, που έλκουν το δικαίωμα από στρατιωτικό ο οποίος κατατάχθηκε από 1ης Ιανουαρίου 1983 και μετά και αποκατασταθούν ή εκλειψουν ή ενηλικιωθούν, η μερίδα τους προσαρξάνει τη μερίδα της μητέρας και των άλλων αδελφών».

2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 1489/1984 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ίδιως όταν ο εργοδότης παραλείπει να καταχωρίζει στις καταστάσεις προσωπικού, μέσα στις προθεσμίες του πρώτου εδαφίου, τους απασχολούμενους παρ' αυτού αλλοδαπούς, πλέον των κατά περίπτωση επιβαρύνσεων των προηγούμενων εδαφίων, επιβαρύνεται και με πρόστιμο ίσο με τις υπέρ Ι.Κ.Α. εισφορές, που αντιστοιχούν στις αποδοχές πέντε μηνών πλήρους απασχόλησης, αδιαφόρως της διάρκειας της εργασίας του αλλοδαπού».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

Τροποποιήσεις νομοθεσίας Ι.Κ.Α.

Άρθρο 25

Αύξηση εισφορών.

1. Η υπο του άρθρου 25 παράγραφος 1 του α.ν. 1846/1951 «περί κοινωνικών ασφαλίσεων» (ΦΕΚ 179 Α'), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου υπέρ του κλάδου αναπηρίας, γήρατος, θανάτου (συντάξεων) του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων αυξάνεται ως εξής:

α. Από 1ης Οκτωβρίου 1990 αυξάνεται κατά 1,5 μονάδα, ήτοι μια μονάδα σε βάρος των εργοδοτών και μισή σε βάρος των ασφαλισμένων, οριζόμενη σε 15,75%, εκ των οποίων 10,5 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους εργοδότες και 5,25 τους ασφαλισμένους.

β. Από 1ης Ιουλίου 1991 αυξάνεται κατά 1,5 μονάδα ακόμη με την αυτήν ως το πιο πάνω εδάφιο α' αναλογία, οριζόμενη σε 17,25%, εκ των οποίων 11,5 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους εργοδότες και 5,75 τους ασφαλισμένους.

2. Οι συνταξιούχοι του Δημοσίου και των ν.π.δ.δ. εξ' ίδιας υπηρεσίας και οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος, απασχώσεως και αναπηρίας των φορέων κύριας ασφάλισης, οι οποίοι παρέχουν οποιαδήποτε εργασία ασφαλιστέα στο Ι.Κ.Α., υπόκεινται, επιπλέον των νομίμων κρατήσεων για την ασφάλισή τους, και σε κράτηση 3% επί των αποδοχών τους, υπέρ του κλάδου ανεργίας του Οργανισμού Απασχόλησεως Εργατικού Δυναμικού, ως κοινωνικός πόρος αυτού.

Άρθρο 26

Ασφαλιστικές κλάσεις.

1. Στις είκοσι δύο (22) ασφαλιστικές κλάσεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του α.ν. 1846/1951, όπως τροποποιήθηκε, προστίθενται εξ' νέας ασφαλιστικές όμοιες, αριθμούμενες αντιστοίχως ως XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII και XXVIII.

Οι τρεις πρώτες νέες ασφαλιστικές κλάσεις ισχύουν από 1.1.1991 και οι υπόλοιπες από 1.1.1992.

Τα όρια μισθών και το τεκμαρτό ημερομίσθιο

κάθε ασφαλιστικής κλάσης θα καθορισθεί το πρώτον με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναπροσαρμοζόμενες εφεξής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 37 του α.ν. 1846/1951.

Το τεκμαρτό ημερομίσθιο της εκάστοτε ανώτατης XXVIII ασφαλιστικής κλάσης δεν δύναται να είναι μεγαλύτερο του 4πλάσιου του τεκμαρτού ημερομισθίου της εκάστοτε VI ασφαλιστικής κλάσης.

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 37 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Τα όρια μισθών και τα τεκμαρτά ημερομίσθια των ασφαλιστικών κλάσεων της παραγράφου 1 αναπροσαρμόζονται την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους κατά το μεσο ποσοστό μεταβολής του δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ι.Κ.Α. δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα προά των ορίων μισθών και των τεκμαρτών ημερομισθίων στραγγυλεύονται στην επόμενη σκέραια δεκάδα δραχμών.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

«Εισφορές για κάθε ημέρα εργασίας καταβάλλονται για αποδοχές μέχρι του ανώτατου ορίου του ημερησίου μισθού της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του παρόντος, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

Οι καταβλητέες εισφορές για κάθε μισθολογική περίοδο μπορεί, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ι.Κ.Α., να στραγγυλοποιούνται σε εκατοντάδες δραχμών, των ποσών μεν μέχρι και πενήντα παραλειπόμενων, των δε πάνω από πενήντα στραγγυλοποιούμενων στην επόμενη εκατοντάδα δραχμών».

Άρθρο 27

Σύνταξη γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

1. Οι παραграфи 1-5 και η παραγραφος 6, πρώτο εδάφιο και στοιχ. α' του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν σήμερα, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. α) Ο ασφαλισμένος στο Ίδρυμα δικαιούται σύνταξη λόγω γήρατος, εάν κατά την υποβολή της αίτησεως έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του ή η ασφαλισμένη το 60ο και πραγματοποιήσει τέσσερις χιλιάδες πενήντα (4.050) τουλάχιστον ημερες εργασίας. Το ως ανω όριο ημερών εργασίας αυξάνεται προαδευτικά σε τέσσερις χιλιάδες πεντακόσους (4.500) ημερες εργασίας, με την προσθήκη στις τέσσερις χιλιάδες πενήντα (4.050) ανά εκατον πενήντα (150) ημερων κατα μεσο ορο για καθένα επομενο ημερολογιακό ετος, αρχής γενομένης από της 1ης Ιανουαρίου 1992.

Για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μέχρι την 31/12/1991 συμπληρώνουν το 63ο έτος της ηλικίας οι άνδρες και το 58ο οι γυναίκες, εφαρμόζονται οι πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις.

Με εξαίρεση την παραγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α') και τους απασχολούμενους σε υπογειες στοές μεταλλείων - λιγνιτορυχείων (ν. 997/1979, άρθρο 20), κάθε άλλη διαταξη, που προβλέπει απονομή συντάξεων γήρατος σε ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α., με λιγότερες ημέρες εργασίας από τις κατά περίπτωση οριζόμενες ανωτέρω, δεν ισχύει εφαρμοζομένων αναλόγως των ανωτέρω διατάξεων.

β. Ο ασφαλισμένος, που συμπλήρωσε το 62ο έτος της ηλικίας του ή η ασφαλισμένη το 57ο έτος, δικαιούται σύνταξη λόγω γήρατος, αν πραγματοποίησε δεκα χιλιάδες (10 000) ημέρες εργασίας κατά την υποβολή της αίτησης.

2. Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α.) ή το Δημοσίο, πλην των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, που συνταξιοδοτούνται κατά το άρθρο 63 παρ. 4 του ν. 1892/1990, δικαιούται από το Ι.Κ.Α. πλήρη σύνταξη γήρατος, εφ' όσον κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης έχει συμπληρώσει το οριζόμενο από το νομο κατά περίπτωση όριο ηλικίας και έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον πέντε χιλιάδες εκατό (5.100) ημέρες εργασίας. Για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μέχρι 31.12.1991 συμπληρώνουν το 63ο έτος της ηλικίας οι άνδρες και το 58ο οι γυναίκες, απαιτούνται οι κατά περίπτωση αναφερόμενες στην παράγραφο 1α ημέρες εργασίας. Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον τεσσαρς χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες εργασίας, δικαιούται σύνταξη μειωμένη κατά 50%. Πάντως, αν μετά τη μείωση αυτήν το συνολικό ποσό σύνταξως του Ι.Κ.Α. και των άλλων φορέων είναι κατώτερο από το κατά τις διατάξεις των άρθρων 29 και 37 υπολογιζόμενο ποσό σύνταξως, καταβάλλεται από το Ι.Κ.Α. η επιπλέον διαφορά.

Η κατά το προηγούμενο εδάφιο μείωση σύνταξης επέρχεται και στην περίπτωση και για το ποσό που από το Ι.Κ.Α. απονέμεται σύνταξη αναπηρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 5 (εδ α-γ), εκτός αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. τρεις χιλιάδες (3 000) ημέρες εργασίας, εκ των οποίων εξακόσιες (600) στην τελευταία πενταετία.

3.α) Αν ο ασφαλισμένος συμπλήρωσε τον αριθμό ημερών εργασίας της παρ. 1, από τις οποίες ανα εκατό τουλάχιστον σε καθένα από τα πέντε ημερολογιακά έτη τα αμέσως προηγούμενα του ετους, κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά το 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης, για κάθε μήνα που λείπει από τα ορία ηλικίας, που ορίζονται στην παράγραφο 1 αντίστοιχως. εφ' όσον συμπλή-

ρωσε το 60ο έτος της ηλικίας προκειμένου για ασφαλισμένο και το 55ο ομοίως προκειμένου για ασφαλισμένη.

β) Με τη συμπλήρωση του 60ού ετους της ηλικίας οι άνδρες ή του 55ου οι γυναίκες, δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον παντως συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 και μάλιστα χωρίς τη μείωση του εδάφιου α' της παρούσας παραγράφου, οι ασφαλισμένοι οι οποίοι απασχολούνται επί μακρό χρόνο σε ιδιαίζόντως βαρεια και ανθυγιεινά επαγγέλματα, που ορίζονται στον οικείο Κανονισμό. Με τον Κανονισμό αυτόν καθορίζεται, πλην του χρόνου απασχολήσεως στα επαγγέλματα αυτά και κάθε σχετικό με τη συνταξιοδότηση αυτή ζήτημα. Τα μικρότερα όρια ηλικίας, που ισχύουν για ειδικές κατηγορίες προσώπων, τα οποία υπάγονται στα βαρεια και ανθυγιεινά επαγγέλματα, δεν θίγονται.

Για τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μέχρι την 31.12.1991 συμπληρώνουν το 58ο έτος της ηλικίας οι άνδρες και το 53ο οι γυναίκες, εφαρμόζονται οι πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διατάξεις.

Ως χρόνος απασχόλησης στα πιο πάνω επαγγέλματα, τόσο για τον υπολογισμό των εισφορών, όσο και για την εφαρμογή της διατάξης του προηγούμενου εδάφιου β', λαμβάνεται υπόψη και η αποχή από την εργασία, που οφείλεται σε κανονική άδεια ή ασθένεια, και μέχρι ένα μήνα για κάθε περίπτωση (άδεια ή ασθένεια) κατά ανώτατο όριο το χρόνο, των απασχολούμενων στα επαγγέλματα αυτά και κατά την οποία συνεχίζεται η εργασιακή σχέση και η υπαγωγή στην ασφάλιση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ) Οι διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 9 του ν. 1759/1988 περί συνυπολογισμού των ημερών εργασίας των απασχολούμενων σε οικοδομικές και τεχνικές εργασίες, που έχουν αναγνωρισθεί με το ν. 629/1977 (ΦΕΚ Α' 280), ισχύουν για τη συμπλήρωση του οριζόμενου στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου απαιτούμενου κατά περίπτωση αριθμού ημερών.

δ) Ασφαλισμένη μητέρα με ανήλικα παιδιά καθώς και ασφαλισμένη μητέρα με παιδιά οποιασδήποτε ηλικίας που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, η οποία συμπληρώνει το 50ο έτος της ηλικίας και 5.500 τουλάχιστον ημέρες εργασίας, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα που λείπει από το 55ο έτος της ηλικίας της, το ποσό της οποίας δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το κάθε φορά κατώτατο όριο σύντάξεων.

Το δικαίωμα θεμελιώνεται εφ' όσον η γυναίκα δεν είναι συνταξιούχος του Ι.Κ.Α. του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. ή άλλου οργανισμού κύριας ασφάλισης.

Το παρόν εδάφιο δ' εφαρμόζεται και στους λοιπούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όπου από τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας τους προβλέπεται η συντα-

εξοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά.

Αν από άλλες διατάξεις αυτού του νόμου ορίζονται ευνοϊκότερες προϋποθέσεις, η ασφαλισμένη έχει δικαίωμα επιλογής της διάταξης, βάσει της οποίας θα συνταξιοδοτηθεί. Το δικαίωμα αυτό ασκείται απαξ με την αίτηση για συνταξιοδότηση.

4.α) Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα για σύνταξη λόγω αναπηρίας, αν έγινε αναπήρος κατά την έννοια της παραγράφου 5 του παρόντος και έχει πραγματοποιήσει τον αριθμό ημερών εργασίας που ορίζεται από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή τριακόσιες (300) ημέρες εργασίας και δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος ηλικίας. Οι πιο πάνω 300 ημέρες εργασίας αυξάνονται προαιρετικά σε 4.200 ημέρες εργασίας με προσθήκη ανά 120 ημερών εργασίας κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας πέραν του 21ου.

Από τις πιο πάνω κατά περίπτωση ημέρες εργασίας πρέπει οι τριακόσιες (300) να έχουν πραγματοποιηθεί στα αμέσως προηγούμενα πέντε (5) έτη από εκείνο, στο οποίο κατέστη αναπήρος ο ασφαλισμένος.

β) Εφ' όσον ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις χρονικές προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου, δικαιούται σύνταξη, αν έχει πραγματοποιήσει στην ασφάλιση τουλάχιστο χιλίες πεντακόσιες (1.500) ημέρες εργασίας, από τις οποίες τις εξακόσιες (600) μέσα στα πέντε (5) έτη τα αμέσως προηγούμενα από εκείνο που έγινε αναπήρος. Εάν κατά τη διάρκεια των πέντε αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει επιδοτηθεί για ασθενεια ή ανεργία ή έχει αυταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε ετών επεκτείνεται για τον αντίστοιχο προς την επιδότηση ή αυταξιοδότηση χρόνο.

5.α) Ο ασφαλισμένος θεωρείται βαριά αναπήρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθενησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της υπαγωγής του στην ασφάλιση, ετήσιας τουλάχιστο διάρκειας κατά ιατρική πρόβλεψη, δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες και τη μορφωση του περισσότερο από το ένα πέμπτο (1/5) του ποσού που συνήθως κερδίζει σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μορφωσης.

β) Ο ασφαλισμένος θεωρείται αναπήρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθενησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της υπαγωγής του στην ασφάλιση, διάρκειας ενός έτους το λιγότερο κατά ιατρική πρόβλεψη, δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μορφωση και τη συνθηκομένη επαγγελματική του απασχοληση, περισσότερο από το ένα τρίτο (1/3) του ποσού που συνήθως κερδίζει στην ίδια επαγγελματική κατηγορία σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μορφωσης.

γ) Ο ασφαλισμένος θεωρείται μερικά αναπήρος αν λόγω παθήσεως ή βλάβης ή εξασθενησης σωματικής ή πνευματικής, μεταγενέστερης της

υπαγωγής του στην ασφάλιση, εξαιτητής το λιγότερο κατά ιατρική πρόβλεψη διάρκειας, δεν μπορεί να κερδίζει από εργασία που ανταποκρίνεται στις δυνάμεις, τις δεξιότητες, τη μορφωση και τη συνθηκομένη επαγγελματική του απασχοληση, περισσότερο από το μισό (1/2) του ποσού που συνήθως κερδίζει στην ίδια περιφέρεια και επαγγελματική κατηγορία σωματικά και πνευματικά υγιής άνθρωπος της ίδιας μορφωσης.

δ) Ο ασφαλισμένος θεωρείται αναπήρος ή μερικά αναπήρος κατά την έννοια των προηγούμενων εδαφίων, εστω και εάν η παθήση ή βλάβη ή εξασθενηση σωματική ή πνευματική είναι προγενέστερη της υπαγωγής του στην ασφάλιση, εφόσον όμως η μεταγενέστερη της ασφάλισης αναπηρία φθάνει τουλάχιστον το μισό της κατά περίπτωση αναπηρίας.

ε) Με κανονισμό, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, προκαθορίζεται με εκατοστιαία αναλογία, σύμφωνα με τα δεδομένα της ιατρικής επιστήμης, το ποσοστό αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε παθήση ή βλάβη ή σωματική ή πνευματική εξασθενηση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενησεων. Μέχρι την εκδότηση του κανονισμού η αναπηρία προσδιορίζεται ιατρικώς σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις.

Ειδικά προκειμένου περι παθήσεων που οφείλεται κατά κύριο λόγο σε νευρομυϊατρικά αίτια που αποδεδεικνύονται κλινικά, η αναπηρία προσδιορίζεται ιατρικώς σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις.

Για την αναπηρία του ασφαλισμένου από άποψη ιατρική γνωμοδοτούν οι αρμόδιες κατά τον κανονισμό ασφαλιστικής αρμοδιότητας υγειονομικές επιτροπές, οι οποίες, εκτός από τη διαπίστωση της φύσεως, των αιτιών, της εκτασεως και της διάρκειας της σωματικής ή της πνευματικής παθήσεως του ασφαλισμένου, ερευνούν και την επίδραση αυτών στην καθολική ικανότητα του για άσκηση του συνήθους ή παρεμφερους επαγγελματός του ή την ανακτηση της ικανότητας αυτής.

στ) Κατά τον προσδιορισμό της βαθμίδας της αναπηρίας σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια α', β' και γ', το ποσοστό αναπηρίας που δεν οφείλεται σε ιατρικά κριτήρια δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του ποσοστού που οφείλεται σε ιατρικά κριτήρια.

ζ) Εφ' όσον ο ασφαλισμένος κρίνεται βαριά αναπήρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου α' δικαιούται σύνταξη ίση με την οριζόμενη κατά το άρθρο 29 παρ. 1 του παρόντος νόμου. Εφ' όσον ο ασφαλισμένος κρίνεται αναπήρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου β', δικαιούται τα τρία τέταρτα (3/4) της σύνταξης αυτής και εφ' όσον κρίνεται μερικά αναπήρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου γ', δικαιούται το μισό (1/2) της σύνταξης αυτής.

η) Ο ασφαλισμένος, που έχει συμπληρώσει εξί

χιλιάδες (6.000) ημέρες εργασίας και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια του ανωτέρω εδαφίου β', δικαιούται την ακεραία κατά τα ανωτέρω σύνταξη.

Επίσης ο ασφαλισμένος, του οποίου η αναπηρία οφείλεται κατά κύριο λόγο σε νευροψυχιατρικές παθήσεις και κρίνεται ανάπηρος κατά την έννοια των ανωτέρω εδαφίων β' ή γ', δικαιούται την ακεραία ή τα 3/4 της ακεραίας σύνταξης αντιστοίχα.

θ) Αν ο ασφαλισμένος κατέστη ανάπηρος από προθεση ή από πλημέλειμα ή κακούργημα, το οποίο ο ίδιος διεπράξε, η δε ενόχη αποδεικνύεται με τελεστική δικαστική απόφαση, δεν δικαιούται σύνταξη αναπηρίας. Αν όμως υπάρχουν στοιχεία από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, αυτά δικαιούνται τη σύνταξη, την οποία θα εδικαιούντο σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.

6. Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου λόγω γήρατος ή αναπηρίας οποιασδήποτε βαθμίδας, ή επιδοματούχου λόγω αναπροσαρμογής ή ασφαλισμένου που έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον χίλιες πεντακόσιες (1.500) ημέρες εργασίας, από τις οποίες τριακόσιες (300) τουλάχιστον κατά τα πέντε (5) έτη που προηγούνται άμεσα του έτους που επήλθε ο θάνατος, ή ασφαλισμένου που έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο κατά περίπτωση από την παράγραφο 4 εδάφιο α' αριθμό ημερών εργασίας, έχουν δικαίωμα για σύνταξη κατά τα επόμενα εδάφια:

α) Η χήρα ή ο χήρος, του οποίου η συντηρηση εβάρυνε κυρίως τη θανούσα και εφ' όσον είναι ανάπηρος κατά την έννοια της παραγράφου 5 εδάφιο β' του παρόντος.

2. Η παράγραφος 12 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 αντικαθίσταται ως εξής:

«12. Ως σύνταξη του θανόντος (θανούσας) για τον υπολογισμό των ποσοστών των συνταξιών των μελών οικογενείας, περι των οποίων το παρόν άρθρο, λογίζεται το ποσό της βασικής σύνταξης (άρθρο 29 παραγράφος 1 εδάφ. α' και β'), που ελάμβανε ο θανών (θανούσα) συνταξιούχος ή θα εδικαιούτο, αν είχε κριθεί ανάπηρος κατά την έννοια της παραγράφου 5 εδάφ. α' του παρόντος. Τυχόν προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών ή απόλυτου αναπηρίας δεν συνυπολογίζονται»

3. Με εξαίρεση αυτούς που πραγματοποιούν δεκα χιλιάδες πεντακόσιες (10.500) ημέρες εργασίας στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, το υπό του άρθρου 10 του ν. 825/1978 προβλεπόμενο όριο ηλικίας για την απονομή σύνταξης λόγω 35ετίας προκειμένου περι των ανδρών που έχουν υποχθεί στην ασφάλιση από 1.1.83 και εφεξής αυξάνεται στο 60ό ετος.

4. Τα όρια ηλικίας, 44ο για τους άνδρες και 42ο για τις γυναίκες, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1759/1988 (ΦΕΚ 50 Α), για θεμελίωση δικαιώματος σε συν-

ταξη λόγω γήρατος από το Ι.Κ.Α., των υπαμένων φροντιστών και υπάμενων συνοδών της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ Α.Ε.» και της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑΣ» ορίζονται σε 47ο και 45ο αντιστοίχως από 1ης Ιανουαρίου 1992.

5. Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος του προσωπικού της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ Α.Ε.» και της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑΣ», που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1759/1988 (ΦΕΚ 50) καθορίζεται το 58ο από 1η Ιανουαρίου 1992.

6. Οι 9.000 και 7.500 ημέρες ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος του προσωπικού της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ Α.Ε.» και της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΑΕΡΟΠΛΟΪΑΣ», που προβλέπονται από την παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 1759/1988, προσαυξάνονται κατά 300 και ορίζονται σε 9.300 και 7.800 αντιστοίχως.

7. Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των παραγράφων 4 - 6 ισχύουν και για τα επικουρικά ταμεία του προσωπικού της Ολυμπιακής Αεροπορίας και Αερολιώς.

Άρθρο 28

Συνέχιση προαιρετικής ασφάλισης.

Οι παραγράφοι 2 και 3 του άρθρου 41 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύουν σήμερα, αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Οι ασφαλισμένοι που συνεχίζουν προαιρετικά την ασφάλισή τους, υποχρεούνται να καταβάλλουν κατά μήνα ολόκληρο το ποσό εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου της ασφαλιστικής κλάσης στην οποία, κατά τη χρονολογία υποβολής της αίτησης, κατατάσσονται με βάση τις αποδοχές της ημέρας διακοπής της εργασίας τους.

Οι εισφορές αυτές δεν μπορεί να είναι κατωτέρες από αυτές που αντιστοιχούν στην 6η ασφαλιστική κλάση. Με βάση τις 3.000 ημέρες εργασίας, οι συνεχίζοντες προαιρετικά την ασφάλισή τους δύνανται, με έγγραφη δήλωσή τους, να κατατάσσονται στην αμέσως ανώτερη ασφαλιστική κλάση. Το δικαίωμα αυτό ασκείται μετά τη συμπλήρωση τριετίας σε κάθε ασφαλιστική κλάση και παντός πριν από τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους.

Η νέα κατατάξη ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του επομένου έτους από την υποβολή της σχετικής δήλωσης.

Ο συνεχίζων προαιρετικά την ασφάλισή του δεν υποχρεούται σε καταβολή εισφορών κατά το χρόνο που λαμβάνει επίδομα ασθενείας.

Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής της εισφοράς περισσότερο από τρεις (3) μήνες από τότε που είναι απαιτητή, το ποσό της επιβαρύνεται με τα ίδια πρόσθετα τέλη που επιβαρύνονται οι καθυστερούμενες εισφορές του Ι.Κ.Α. Καθυστερήση καταβολής της εισφοράς μεγαλύτερη από 24 μήνες συνεπάγεται την απώλεια του δικαιώματος για τη συνέχιση της προαιρετικής ασφάλισης.

Ἄρθρον 20. Τὸ ἄρθρον 85 τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«1. Ἡ ἐπίταξις ὑλικῶν πάσης φύσεως τῶν μνημονομένων εἰς τὰ ἐδάφια ε, στ καὶ ια τοῦ ἄρθρου 2 εἶναι ὀριστικὴ ἐφ' ὅσον ἐνεργεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 81 τοῦ παρόντος κώδικος ἢ δὲ πληρωμὴ αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 75.

2. Ἐν ἀδυναμίᾳ κανονισμοῦ τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως ἢ καταβολῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς καθορισθείσης ἀξίας τῶν ἐν λόγω εἰδῶν, δύναται ὁ ἐνδιαφερόμενος μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπίταξεως τούτων νὰ προσφυγῇ εἰς τὰ κατὰ τόπους ἀρμόδια Διοικητικὰ Δικαστήρια».

Ἄρθρον 21. Τὸ ἄρθρον 89 τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ τιμαὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανομένων ὧν ἐπιτάσσεται ἢ χρῆσις ὡς καὶ αἱ τοιαῦται διὰ τὰς προκαλουμένας ἐπ' αὐτῶν ζημίας κανονίζονται τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχηγίου Στρατοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ καταβάλλονται κατὰ διμηνίαν».

Ἄρθρον 22. Τὸ ἄρθρον 110 τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ ἐπὶ μισθώσει ἐπίταξις ὑποζυγίων φορτηγῶν ἢ εἰδικῶν ὀχημάτων καὶ αυτοκινήτων πάσης κατηγορίας, μετατρέπεται εἰς ὀριστικὴν ἐπίταξιν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ κεφαλαίου Θ' κατὰ τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α. Ἄν ἡ μίσθωσις πρόκειται νὰ διαρκέσῃ πλεον τῶν δύο μηνῶν, ἐκτός ἂν ὁ ἰδιοκτῆτης δηλώσῃ ὅτι δέχεται τὴν συνέχειαν τῆς ἐπὶ μισθώσει ἐπίταξεως.

β. Ἄν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης πρὸ παρελεύσεως τῆς διμηνίου προθεσμίας κριθῇ ἀναγκαία ἡ ὀριστικὴ ἐπίταξις.

γ. Ὡς πρὸς τὰ αυτοκίνητα, ἂν ἐπακολουθῆσῃ πόλεμος».

Ἄρθρον 23. Ὁ τίτλος τοῦ κεφαλαίου Θ' τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«ΥΠΟΖΥΓΙΑ — ΟΧΗΜΑΤΑ — ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ — ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ (ΠΛΗΝ ΟΔΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ)».

Ἄρθρον 24. Τὸ ἄρθρον 111 τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Κώδικος ἢ ἀρμόδια Στρατιωτικὴ Ἀρχὴ ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτήσῃ δι' ἐπίταξιν τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις ὑποζύγια (ἵππους, ἡμιόνους), φορτηγὰ ἢ εἰδικὰ ὀχήματα, αυτοκίνητα πάσης φύσεως, μοτοσυκλέττας καὶ μηχανήματα.

2. Ἡ διαδικασία περὶ ἧς ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀφορᾷ ὀριστικὴν ἐπίταξιν (κατὰ κυριότητα).

3. Ἐν πολέμῳ ἢ ἐπίταξις τῶν αυτοκινήτων εἶναι πάντοτε ὀριστικὴ.

Ἀναγκαστικὴ μίσθωσις αυτοκινήτων γενομένη ἐν καιρῷ μερικῆς ἢ ὀλικῆς ἐπιστρατεύσεως μεταπίπτει εἰς ὀριστικὴν ἐπίταξιν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης ὡς ἐν ἄρθρῳ 110 παράγρ. α' καὶ β' διαλαμβάνεται».

Ἄρθρον 25. Ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ Ν. 4442/1929 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«1. Ἡ ἐπιτροπὴ, ἐνεργούσα ἐπιθεώρησιν τῶν προσαχθέντων, ἀπορρίπτει ὀριστικῶς τὰ εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἀχρησता ὀχήματα, αυτοκίνητα καὶ ὑποζύγια. Ὄριστικῶς ἀχρησता ὑποζύγια εἶναι τὰ ἔχοντα κεκρυμμένα ἐλαπτώματα (χρόνια διαλείπουσα χωλότης — χρόνιαν πνευμονικὸν ἐμφύσημα — περιοδικὴ ὀφθαλμία — χρόνιαν λαρυγγοσυριγμὸς — χρόνια κατακρανία νόσος — ΠΓ), τὰ τυφλὰ τὰ μειωμένης σωματικῆς διαπλάσεως, τὰ ὑπερβάντα τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας, τὰ ἀναστῆματος κάτω τοῦ 1,30

δέ προσωρινῶς τὰ παρουσιάζονται ματικὴν ἀκαταλληλότητα, ταξινομεῖται καὶ τὰ πάσης φύσεως ὀχήματα κατὰ τὴν κατηγορίαν καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ Ν. 4442/1929».

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 26. Αἰτήσεις περὶ ἀποζημιωφόρων μέχρι ποσοῦ δραχμῶν 500.000 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τικῶν Δικαστήριον Στρατιωτικῶν Ἐπιτάξεως τοῦ Κράτους, παραπέμπονται διὰ Προέδρου αὐτοῦ εἰς τὰ ἀρμόδια κατὰ τικὰ Δικαστήρια Στρατιωτικῶν Ἐπιτάξεων δι' ἄς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ χει ὀρισθῆ δικάσιμος κατὰ τὸ ἄρθρον 4442/1929.

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 27. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀργεῖται:

α. Τὰ ἄρθρα 1, 4 καὶ 5 τοῦ Α.Ν. 1906/6. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Α.Ν. 2006/1939

Ἄρθρον 28. Πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διαταγὴ εἰς τὸν παρόντα Νόμον καταργεῖται.

Ἄρθρον 29. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐπιχειρησέως.

Ν. 612 τῆς 9/14-6-77 (Α 164). Περὶ συντάξεως ὀφθαλμολόγων καὶ ἰατρῶν ὀφθαλμολόγων καὶ ἰατρῶν ὀφθαλμολόγων ἀσφαλιστικούς ὁργανισμοὺς ἀρμόδιου Πρυτανείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ἄρθρον 1.—1. Τυφλοὶ ἐξ ἀμφοτέρων ὀφθαλμῶν ἠσφαλισμένοι εἰς ἀσφαλιστικὸν ὄργανον ἀρμόδιου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν δικαιούνται συντάξεως λόγω γήρατος ἀπὸ τῆς ἡλικίας, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν χρόνον ἀσφαλίσεως δεκαπέντε (15) ἐτῶν, ἢ προκειμένου ἀπὸ τῆς ὑπολογιζομένης κατὰ τὴν νομοθεσίαν τῆς συντάξεως εἰς ἡμέρας, 4.050 ἡμέρας ἀσφαλίσεως.

2. Ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων κατὰ τὸν ἑκάστον ὄργανισμὸν νομοθεσίας περὶ τῶν ἀσφαλισσομένων ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως ἀποδοχῶν, τὸ ποσοὶν τῆς συντάξεως κατὰ τὴν προηγουμένην παραγράφον προσσθίζεται ἴσον πρὸς τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς 3.500 ἡμερας ἢ εἰς 10.500 ἡμερας ἀσφαλίσεως.

3. Ἡ δάσει τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου παρεχομένη σύνταξις δὲν προσσθίζεται διὰ τοῦ ἐπιδόματος ἀπολύτου ἀναπηρίας.

4. Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς ἀσφαλισσομένους ἢ οὐκ ἠθελὲν ἐπιλέξει τὴν τῶν διατάξεων τῆς διεπούσης τὸν ἐπιδοτῆ συνταξιοδοτηθῆ νομοθεσίας, τῶν πρὸς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ, τῆς συντάξεως ἀσφαλίσεως καὶ τῆς ἀντιστοιχοῦν εἰς 3.500 ἡμερας ἀσφαλίσεως καὶ τῆς ἀντιστοιχοῦν εἰς 10.500 ἡμερας ἀσφαλίσεως (ἀναπηρίας κλπ.).

Ἄρθρον 2.—1. Τὸ εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Α.Ν. 1846/51 «περὶ κοινωνικῶν ὕπηρεσιῶν» ἐδάφιον, τὸ προστεθὲν διὰ τῆς παραγράφου 25 τοῦ νόμου 4476/65 «περὶ προσσθίσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἀσφαλίσεως καὶ μεταρρυθμίσεως τῆς «περὶ ΙΚΑ νομοθεσίας» ἀργεῖται.

2. Συντάξεις χορηγηθεῖσαι κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου ἀργεῖται.

προηγούμενου άρθρου, ἐφ' ὅσον αἰτήρη
μερόμενος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς
προμένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς
τῆς Κυβερνήσεως μηνός.

9/14-6-77 (Α 165). Περὶ θέσεως ἐν ἰσχύι
τοῦ Ν.Δ. 190/1973.

Ὅριζεται ἡμερομηνία ἐνόρξεως ἰσχύ-
ων τῆς περιπτώσεως β' τῆς παραγρά-
φου 2 τοῦ Ν.Δ. 190/1973 «περὶ αὐξή-
θου τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Δικαστι-
κῶν καὶ δικαστικῶν ὑπαλλήλων ὡς καὶ τοῦ
σωπικοῦ τῶν ἐιδικῶν Ἐμμίσθων Ὑποθη-
κῆ 1η Μαΐου 1977, διὰ ἔνδεκα (11) θέ-
σων Γραφῶν τοῦ Κλάδου τῶν ὑπαλλήλων
τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων.

7/14-6-77 (Α 165). Περὶ τροποποιήσεως
τοῦ 693/1976 «περὶ τῶν προϋποθέσεων κατα-
ταξίσεως καὶ ἐγγραφῆς πτυχιούχων ἀνωτάτων ἐκπαι-
δευτικῶν ἰδρυμάτων εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ
Πολυτεχνείου πρὸς ἀπόκτησιν καὶ ἑτέρου

1. Εἰς τὸ Π. Δ/γμα 693/1976 «περὶ τῶν
κατατάξεως καὶ ἐγγραφῆς πτυχιούχων
ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων εἰς τὰς Σχολὰς
τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου πρὸς ἀπόκτησιν
πτυχίου (ΦΕΚ 253 Α' καὶ διόρθωσις ἡ-
μερῶν 262 Α'), ἐπιφέρονται τροποποιήσεις ὡς
ἑνδεκά ἄρθρα τοῦ παρόντος ὀρίζεται.

2.—1. Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς παραγρά-
φου 2, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶς:
«αἰτήσεις μετὰ πιστοποιητικῆς τῆς οἰκείας
ἐπιθετικῆς αἰτῶν τυγχάνει πτυχιούχος, εἰς τὸ ὄ-
νομα ἀναγράφεται καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ πτυχίου,
ὅπως εἰς τὰς οἰκείας Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ
Πολυτεχνείου ὑπὸ τῶν ἐπισημομένων με-
τὰ τῆς 31ης Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους. Ἐὰν ὁμοῦ αὐ-
τοῦ τυπικοῦ δὲν ἔχει λάβει τὸ πιστοποιη-
τικὸν μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας δύνα-
ται ἀλλάξαι τούτο μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου».
παραγράφος 2 τοῦ άρθρου 2, ἀντικαθίσταται
ὡς ἑξῆς:

«κατατακτικῶν ἐξετάσεις διενεργοῦνται κατὰ
τὸν διάστημα, καθ' ὃ διεξάγονται καὶ αἱ ἐ-
πισημικαὶ ἐξετάσεις (περιόδου Σεπτεμβρίου) τῶν
ἐπισημομένων ἰδρυμάτων».

Μετὰ τὴν παράγραφον 3 τοῦ άρθρου 2, προστί-
θεται παράγραφος 4, ἔχουσα ὡς ἀκολουθῶς:

«Ὑλὴ τῶν ἐξεταστέων μαθημάτων διὰ τὴν κα-
τατάξιν τῶν ὑποψηφίων εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ Ε.Μ. Πο-
λυτεχνείου εἶναι ἡ ὕλη τῶν μαθημάτων τούτων τῶν
ἐπισημομένων τάξεων».

Μέχρι τοῦδε παράγραφοι 4, 5 καὶ 6 ἀριθμούν-
ται 5, 6 καὶ 7 ἀντιστοίχως.

Ἄρθρον 3. Τὸ ἄρθρον 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκο-
λουθῶς:

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚῶΝ ΜΗΧΑΝΙΚῶΝ.

Ἄρθρον 3.—1. Διὰ τὴν Β' τάξιν:

α) Πτυχιούχοι τοῦ Μαθηματικοῦ Τμήματος τῶν
Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων τῆς
ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Παραστατική καὶ
Ἀνωτέρα Γεωμετρία, 2) Σχέδιον, 3) Γενικὴ Χημεία,
4) Μηχανικὴ.

β) Πτυχιούχοι τοῦ Φυσικοῦ καὶ Χημικοῦ Τμήματος
τῶν Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων
τῆς ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Παραστατικὴ
Ἀνωτέρα Γεωμετρία, 2) Σχέδιον, 3) Μηχανικὴ,
4) Ἀνωτέρα Γεωμετρία.

γ) Πτυχιούχοι τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς
Ἀθηνῶν, Γεωπονικῆς καὶ Δασολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παι-
νεπιστημίου Θεσ/νίκης, ἀπόφοιτοι τῶν Στρατιωτικῶν
Σχολῶν: α) Εὐελπίδων, β) Ναυτικῶν Δοκίμων (Μαχί-
μων καὶ Μηχανικῶν), γ) Ἰκάρων (τμήμα Ἰπταμένων),
εἰς τὰ μαθήματα: 1) Ἀνωτέρα Μαθηματικά, 2) Πα-
ραστατικὴ καὶ Ἀνωτέρα Γεωμετρία, 3) Φυσικὴ, 4)
Γενικὴ Χημεία, 5) Μηχανικὴ, 6) Σχέδιον, 7) Ἱστορία
τοῦ Πολιτισμοῦ ἢ Συστηματικὴ Φιλοσοφία καὶ Λογι-
κὴ.

δ) Διπλωματοῦχοι Ἀρχιτέκτονες Μηχανικοὶ Ε.Μ.Π.,
Πολυτεχνικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων τῆς ἡμεδα-
πῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Ἀνωτέρα Μαθηματικά, 2)
Γενικὴ Χημεία, 3) Μηχανικὴ, 4) Φυσικὴ.

ε) Διπλωματοῦχοι Χημικοὶ Μηχανικοὶ καὶ Μηχα-
νικοὶ Μεταλλείων - Μεταλλουργοὶ Ε.Μ.Π., εἰς τὰ μαθή-
ματα: 1) Παραστατικὴ καὶ Ἀνωτέρα Γεωμετρία, 2)
Μηχανικὴ, 3) Σχέδιον.

2. Διὰ τὴν Γ' τάξιν:

α) Διπλωματοῦχοι Μηχανολογοὶ - Ἠλεκτρολόγοι
Ε.Μ.Π. καὶ τῶν Πολυτεχνικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστη-
μίων τῆς ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Τεχνικὰ Ὑ-
λικά, 2) Ὀρυκτολογία - Πετρογραφία - Γεωλογία,
3) Γεωδαισία.

β) Διπλωματοῦχοι Ἀγρονόμοι καὶ Τοπογράφοι Μη-
χανικοὶ Ε.Μ.Π. καὶ τῶν Πολυτεχνικῶν Σχολῶν τῶν Παι-
νεπιστημίων τῆς ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Μη-
χανικὴ, 2) Στατικὴ καὶ Ἀριθμητικὴ Ἀνάλυσις, 3)
Χρῆσις Ἠλεκτρονικοῦ Ὑπολογιστοῦ.

γ) Ἀπόφοιτοι Σχολῆς Ἰκάρων (τμήμα Μηχανικῶν,
εἰδικότης Συντηρηταί Ἀεροπορικῶν Ἐγκαταστάσεων
(ΣΑΕ), εἰς τὰ μαθήματα: 1) Ἀνωτέρα Μαθηματικά,
2) Παραστατικὴ καὶ Ἀνωτέρα Γεωμετρία, 3) Μηχανι-
κὴ, 4) Φυσικὴ, 5) Γεωδαισία, 6) Στατικὴ καὶ Ἀρι-
θμητικὴ Ἀνάλυσις, 7) Χρῆσις Ἠλεκτρονικοῦ Ὑπολογι-
στοῦ.

3. Διὰ τὴν Δ' τάξιν:

Ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἀ-
ξιωματικῶν Μηχανικοῦ (Σ.Τ.Ε.Α.Μ.), εἰς τὰ μαθήμα-
τα: 1) Στατικὴ, 2) Μηχανικὴ, 3) Θεωρητικὴ καὶ
Ἐφαρμοσμένη Ὑδραυλικὴ, 4) Ἐφαρμοσμένα Μαθη-
ματικά, 5) Ἀνωτέρα Μαθηματικά.

4. Πτυχιούχοι Σχολῶν Πανεπιστημιακῆς στάθμης
τῆς ἡμεδαπῆς καὶ ἀλλοδαπῆς, πλὴν τῶν εἰς τὰς πα-
ραγρ. 1, 2 καὶ 3 περιλαμβανομένων, εἰς τὴν Β' τά-
ξιν, κατόπιν ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων εἰς ἅπαντα τὰ μα-
θήματα τῆς Α' τάξεως».

Ἄρθρον 4. Τὸ ἄρθρον 4 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολο-
υθῶς:

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓῶΝ ΜΗΧΑΝΙΚῶΝ ΚΑΙ ΤΜΗ- ΜΑ ΝΑΥΠΗΓῶΝ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓῶΝ

«Ἄρθρον 4.—1. Διὰ τὴν Β' τάξιν:

α) Διπλωματοῦχοι Ἀρχιτέκτονες Μηχανικοὶ Ε.Μ.Π.
καὶ τῶν Πολυτεχνικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων τῆς
ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Μηχανικὴ, 2) Με-
ταλλογνωσία, 3) Γενικὴ Πειραματικὴ Χημεία, 4) Ἀ-
νωτέρα Μαθηματικά.

β) Πτυχιούχοι τοῦ Μαθηματικοῦ Τμήματος τῶν
Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων τῆς
ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Παραστατικὴ Γεω-
μετρία, 2) Μηχανολογικὸν Σχέδιον καὶ Ἀσκήσεις Μη-
χανουργεῖου, 3) Μηχανικὴ, 4) Γενικὴ Πειραματικὴ
Χημεία, 5) Μεταλλογνωσία.

γ) Πτυχιούχοι τοῦ Φυσικοῦ καὶ Χημικοῦ Τμήματος
τῶν Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων
τῆς ἡμεδαπῆς, εἰς τὰ μαθήματα: 1) Παραστατι-
κὴ Γεωμετρία, 2) Μηχανολογικὸν Σχέδιον καὶ Ἀσκή-
σεις Μηχανουργεῖου, 3) Μηχανικὴ, 4) Ἀνωτέρα Μα-
θηματικά, 5) Μεταλλογνωσία.

δ) Πτυχιούχοι τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς

σης άρχεται από 1 'Ιουλίου 1960.—5. Αί από τής παρούσης προκαλούμεναι δαπάναι θά καλύπτονται εκ τών έγγραφωμένων εκάστοτε εις τόν προϋπολογισμόν του ΥΕΘΑ πιστώσεων.—6. 'Η παρούσα καταργεί τήν άπόφασιν επί του αυτού θέματος του ΥΕΘΑ/ΓΕΕΘΑ 5606/02/10-1-60 και τήν τοιαύτην υπ' αριθ. 200107/1-8-60 του 'Υπουργού τών Οικονομικών.

Α.Υ. Οικ.—Συγκ. και Δημ. 'Εργ. υπ' αριθ. 10512 τής 16-7/16-9-60 (B 408). Περὶ τροποποιήσεως 'Οργανισμού ΣΕΚ και διατηρήσεως προσωρινών όργαν. θέσεων εργατοτεχνιτών.

α) 'Εγκρίνομεν, όπως διατηρηθώσι μέχρι τέλους του τρέχοντος έτους αι συσταθείσαι 243 προσωριναι όργανικαι θέσεις εργατοτεχνιτών ΣΕΚ, δυνάμει τής διατάξεως του άρθρ. 4 τής υπ' αριθ. 3068/17-6-57 Κοινής ήμών άποφάσεως «περί έγκρίσεως του οργανισμού τών ΣΕΚ». β) Κατά τόν ως άνω χρονικόν διάστημα δέν πληροούνται τετρακόσιαι τακτικαι όργανικαι θέσεις τών άντιστοιχών κατηγοριών Προσ'ικού, και γ) 'Η ισχύς τής παρούσης, δημοσιευμένης εις τήν 'Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως, άρχεται από τής 1 'Ιουλίου 1960.

Ν.Δ. 4104 τής 14/20-9-60 (A 147). Περὶ τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τής νομοθεσίας περὶ κοινωνικών ασφαλίσεων και άλλων τινών οργανωτικών και διοικητικών διατάξεων.

*Άρθρ. 1. Εις τόν τέλος του άρθρ. 2 του άν. ν. 1846/51(1) προστίθεται § 4, έχουσα ούτω : «4. 'Ωσαύτως υπάγονται εις τήν υποχρεωτικήν ασφάλισιν του παρόντος οι οικιακοι έμμισθοι βοηθοί (οικόσιτοι υπηρέται) και λοιπά κατ' οίκον του εργοδότη άπασχολουμένα πρόσωπα. 'Η ασφάλισις τών εν λόγω προσώπων άρχεται άφ' ής τού Ι.Κ.Α. λαμβάνει εκάστοτε γνώσιν περὶ τής άπασχολήσεώς των, λήγει δέ άφ' ής αναγγέλλεται εις τού Ι.Κ.Α. ή λήξις τής άπασχολήσεως. Κανονισμός εκδοθησόμενος τού βραδύτερον εντός εξαμήνου από τής Ισχύος του παρόντος, θέλει όρίσει τήν διαδικασίαν και τόν τρόπον υπολογισμού και καταβολής τών εισφορών τών άνωτέρω προσώπων, επιτρεπομένης τής κατατάξεως αυτών εις κλάσεις τεκμαρτών ήμερομισθίων διά τόν υπολογισμόν τών εισφορών και παροχών. 'Επί τής ασφαλίσεως του οικιακού έμμισθου βοηθητικού προσωπικού και λοιπών κατ' οίκου του εργοδότη άπασχολουμένων προσώπων δύναται να έχη εφαρμογήν τού δεύτερον έδάφιον τής 3 του παρόντος άρθρου καθ' ή ειδικώτερον θέλει όρίσει ό κατά τά άνωτέρω Κανονισμός. 'Η Διοίκισις του Ι.Κ.Α. υποχρεούται όπως εντός πέντε μηνών από τής Ισχύος του παρόντος υποβάλη εις τού 'Υπουργείον 'Εργασίας τόν ως άνω Κανονισμόν προς έγκρισιν κατα τήν διαδικασίαν του άρθρ. 16 του παρόντος».

'Ασφάλισις συνταξιούχων κατά τής άσθενείας.

*Άρθρ. 2 Τό άρθρ. 6 του άν. ν. 1846/1951 αντικαθίσταται ως ακόλουθος : «1. Εις τήν ασφάλισιν του Κλάδου παροχών άσθενείας και μητρότητος υπάγονται : α) Οι συνταξιούχοι του Ι.Κ.Α. β) Τό δυνάμει ειδικής νομοθεσίας συνταξιοδοτούμενον υπό του Ι.Κ.Α. προσωπικόν αυτού. γ) Οι πάσης φύσεως συνταξιούχοι Ειδικών Ταμείων, έφ' όσον ως ήσφαλισμένοι του Ειδικου Ταμείου υπήγοντο εις τήν ασφάλισιν του Κλάδου παροχών άσθενείας και μητρότητος του Ι.Κ.Α. ή έδικαιοούντο τών παροχών του Κλάδου τούτου ως μέλη οικογενείας του θανόντος ήσφαλισμένου ή συνταξιούχου.—2. Διά πράξεων του 'Υπουργού 'Εργασίας, εκδιδόμενων μετά γνώμην τών Διοικητικών Συμβουλίων του ΙΚΑ και του οικείου Ειδικου Ταμείου και δημοσιευομένων εις τήν 'Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως, δύνανται ν' ασφαλιζονται υποχρεωτικώς εις τού Ι.Κ.Α. διά τόν Κλάδον παροχών άσθενείας και μητρότητος οι συνταξιούχοι τών λοιπών, πλην τών εν τώ έδαφίω γ' τής προηγουμένης παραγράφου αναφερομένων

Ειδικών Ταμείων, μή καλυπτόντων τούς ήσφαλισμένους διά τών εν λόγω παροχών.—3. Προς Ειδικά Ταμεία, διά τήν εφαρμογήν τών διατάξεων του παρόντος άρθρου, εξομοιούνται και οι Δήμοι, αι Κοινοτήτες τά Δημοτικά 'Αγαθοεργά 'Ιδρύματα και τά Νουικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εν γένει, τά συγταξιοδοτούντα τού προσωπικόν αυτών. Αί περιών ή προηγουμένη παράγραφος πράξεις του 'Υπουργού 'Εργασίας εκδίδονται, εν τή περιπτώσει ταύτη, μετά πρότασιν του 'Υπουργού 'Εσωτερικών προκειμένου περὶ Δήμων, Κοινοτήτων και Δημοτικών 'Ιδρυμάτων ή μετά πρότασιν του έποπτεύοντος τού οικείου Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου 'Υπουργού.—4. 'Η εισφορά τών συνταξιούχων του Ι.Κ.Α. και τών συνταξιούχων εκ τού προσωπικού αυτού διά τήν κατά τού παρόν άρθρον ασφάλισιν των, όρίζεται εις 4ο/ο επί του συνολικού ποσού τής συντάξεώς των, παρακρατούμένη κατά μήνα έξ αυτής. 'Η εισφορά τών συνταξιούχων τών Ειδικών Ταμείων τών συνεχιζόντων τήν ασφάλισιν του Κλάδου Παροχών 'Ασθενείας και Μητρότητος κατά τού έδ. γ' τής § 1 του παρόντος άρθρου ως και τών κατά τας §§ 2 και 3 αυτού υπαγομένων εις τήν ασφάλισιν συνταξιούχων τών Ειδικών Ταμείων, όρίζεται εις 10ο/ο επί του συνολικού ποσού τής συντάξεώς των, έξ ής 6ο/ο εις βάρος του Ειδικου Ταμείου, 4ο/ο εις βάρος τών Συνταξιούχων. Τό Ειδικόν Ταμείον υποχρεούται να παρακρατή κατά μήνα τήν εισφοράν του συνταξιούχου και να άποδίδη ταύτην όμου μετά τής βαρυνούσης τούτο εισφοράς εις τού ΙΚΑ εντός τής υπό τής § 3 του άρθρ. 26 του παρόντος όριζομένης προθεσμίας.—5. Τά περὶ ών τού παρόν άρθρου πρόσωπα δικαιούνται τών αυτών παροχών και υπό τας αυτας προϋποθέσεις ως και οι συνταξιούχοι τής άντιστοιχού κατηγορίας του Ι.Κ.Α.

*Άρθρ. 3 Εις τόν τέλος του άρθρ. 24 του άν. ν. 1846/51 προστίθεται έδάφιον θ' έχον ούτω : «θ. Εισφοράν επαγγελματικού κινδύνου ίσην προς 1ο/ο επί τών άποδοχών τών μισθωτών τών άπασχολουμένων εις βιομηχανικά εργοστάσια, βιοτεχνικά εργαστήρια, εργασία τεχνικών έργων και οικοδομών, φορτοεκφορτώσεις, μεταφοράς, μεταλλεία και λατομεία, υπονόμους, και εν γένει εις εργασίας διεξαγομένας υπό συνθήκας ώστε να τίθεται εν κινδύνω ή ζωή ή ή υγεία τών εργαζομένων. 'Η εισφορά αύτη, βαρύνουσα άποκλειστικώς τόν εργοδότην, δύναται διά β.δ. εκδιδόμενων κατά τήν υπό του παρόντος άρθρου διαγραφομένην διαδικασίαν, είτε να μειούται εις τού ήμισυ, έφ' όσον ουδέν εργατικόν άτύχημα λαβόν χώραν εν τή ενδιαφερομένη επιχείρησει άνηγγέλθη επί δύο συνεχή έτη, είτε να αύξάνη μέχρι του διπλασίου, έφ' όσον ή επιχείρησι δέν λαμβάνει τά άναγκαία μέτρα υγιεινής και ασφαλείας προς πρόληψιν εργατικών άτυχημάτων και επαγγελματικών άσθενειών. Διά τήν ως άνω μείωσιν τής εισφοράς δέν λαμβάνονται υπ' όψιν εργατικά άτυχήματα προκαλέσαντα σωματικήν βλάβην ή βλάβην τής υγείας του ήσφαλισμένου συνεπείς τής άπείας επήλθευ άνικανότητος αυτού διαρκείας βραχυτέρας τών επτά ήμερών. 'Επί επιχειρήσεων, ών τού προσωπικόν υπάγεται εις τήν ασφάλισιν του ενός μόνου Κλάδου 'Ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. ή εισφορά επαγγελματικού κινδύνου μειούται εις τού ήμισυ. Διά β.δ. γνωστομένων υπό του 'Υπουργού 'Εργασίας μετά γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΚΑ και τής κατωτέρω 'Επιτροπής Προλήψεως 'Εργατικών 'Ατυχημάτων και συμφωνον γνώμην του παρα τώ 'Υπουργείω 'Εργασίας Συμβουλίου Κοινωνικής 'Ασφαλίσεως, θέλου καθορισθῆ : α) Τά βασικά μέτρα, άτινα υποχρεούνται όπως λαμβάνουν οι εργοδότες διά τήν πρόληψιν εργατικών άτυχημάτων και επαγγελματικών άσθενειών. β) 'Ο τρόπος άσκήσεως έλέγχου τών τόπων εργασίας υπό τών κατά νόμον άρμοδίων όργάνων. γ) 'Ο τρόπος αναγνώσεως εις τού 'Υπουργείον 'Εργασίας και τού Ι.Κ.Α. τών εργατικών άτυχημάτων και 'Επαγγελματικών άσθενειών και ή υποχρέωσις τηρήσεως βιβλίου άπογραφής τών εργατικών άτυχημάτων. δ) Αί κατηγοριαί τών 'Επι-

χειρήσεων, ατίμως υποχρεούνται εις την καταβολήν της εισφοράς επαγγελματικού κινδύνου. ε) Οι όροι και αι προϋποθέσεις δια τήν καταβολήν της μειωμένης ή ηύξημένης κατά τὰ ἀνωτέρω εισφοράς. στ) Οι όροι και αι προϋποθέσεις, ὅφ' ἂς θὰ δύναται, προκειμένου περί μικτῆς ἐπιχειρήσεως, νὰ περιορίζηται ἡ εισφορά επαγγελματικού κινδύνου ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ὀρισμένου μόνον τμήματος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. ζ) Ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ εἰς ἐτέρας ἐπιχειρήσεις, τὸ προσωπικὸν τῶν ὁποίων ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ ὁ τρόπος ἐφαρμογῆς εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος. η) Πᾶσα ἐτέρα λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆ Προλήψεως Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων ἀποτελεῖται :

α) Ἐξ ἐνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ἰπουργείου Ἐργασίας, ὡς Πρόεδρον, β) ἐξ ἐνὸς Τεχνικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἰπουργείου Ἐργασίας, γ) ἐξ ἐνὸς Ἐπιθεωρητοῦ Βιομηχανίας, ὀριζομένου, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ὑπὸ τοῦ Ἰπουργοῦ Βιομηχανίας, δ) ἐξ ἐνὸς Ὑγειονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἰπουργείου Ἐργασίας ἢ ἐνὸς Ἰατροῦ Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἔχοντος πείραν καὶ εἰδικευσιν εἰς τὰ θέματα τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, ε) ἐξ ἐνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκ τοῦ Κλάδου Ἐπιθεωρήσεως, στ) ἐξ ἐνὸς τεχνικοῦ, ὑποδεικνυμένου, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ὑπὸ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, ζ) ἐξ ἐνὸς μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὄργανισμοῦ Προλήψεως Ἀτυχημάτων, η) ἀνὰ ἐνὸς ἐκπροσώπου τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν, προερχομένων ἐκ τῶν Κλάδων τῆς Βαρείας Βιομηχανίας ἢ Μεταλλουργικῶν Ἐπιχειρήσεων. Ὁ ἐκπρόσωπος τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ὁ ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ ὑποδεικνύονται ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἑλληνικῶν Βιομηχανῶν ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν εἰς διπλάσιον ἀριθμὸν, ὁ δὲ ἐκπρόσωπος τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ὁ ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ ὑπὸ τῶν οικείων Ὁμοσπονδιῶν Μισθωτῶν Βαρείας Βιομηχανίας ἢ Μεταλλουργῶν, εἰς διπλάσιον ὁμοίως ἀριθμὸν. Ἀπαντὰ τὰ μέλη, ὁ εἰσηγητῆς καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, διορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐργασίας. Χρῆν εἰσηγητοῦ ἐκτελεῖ εἰς τῶν Τεχνικῶν Ἐπιθεωρητῶν, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐργασίας, ἀναλόγως τοῦ συζητουμένου θέματος. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐργασίας, θέλουν καθορισθῆ ὁ τρόπος λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ἀρμοδιότητες καὶ ὁ τόπος συνεδριάσεων αὐτῆς. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως θέλουν καθορισθῆ καὶ αἱ υποχρεώσεις τοῦ ΙΚΑ πρὸς παροχὴν τῶν ἀπαιτούμενων οικονομικῶν μέσων διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαίων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρ. 4. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὡς αὕτη ἐτροποιοιῆθη μεταγενεστέρως, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶς : «2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον εἰσφορῶν καὶ τῶν κατὰ τὸν παρόντα νόμον παροχῶν, τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ παρόντος πρόσωπα κατατάσσονται εἰς μίαν τῶν ἀκολουθῶν δέκα τεσσάρων ασφαλιστικῶν κλάσεων, δι' ἂς προσδιορίζονται τὰ ἑνῆντι ἐκάστης τούτων ἀναφερόμενα τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια, ἐφ' ὧν καὶ ὑπολογίζονται αἱ εἰσφοραὶ καὶ αἱ εἰς χρῆμα παροχαί :

Ἡμερήσιος μισθός		Ἀσφαλ.	Κλάσις	Τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον
Ἀπὸ	Μέχρι			
0	—	22,50	I	20
22,55	—	27,50	II	25
27,55	—	32,50	III	30
32,55	—	37,50	IV	35
37,55	—	45	V	40
45,05	—	55	VI	50
55,05	—	65	VII	60

Ἡμερήσιος μισθός		Ἀσφαλ. Μέχρι	Κλάσις	Τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον
Ἀπὸ	Μέχρι			
65,05	—	75	VIII	70
75,05	—	85	IX	80
85,05	—	105	X	100
105,05	—	130	XI	125
130,05	—	160	XII	150
160,05	—	190	XIII	180
190,05	καὶ ἄνω		XIV	210

Δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. στρογγυλεύονται εἰς ἀκεραίας δραχμὰς τοῦ κάτω τοῦ ἡμίσεος τῆς δραχμῆς παραλειπομένου, ἀπὸ δὲ τοῦ ἡμίσεος καὶ ἄνω λογιζομένου ὡς ἀκεραίας δραχμῆς, αἱ δι' ἐκάστην ἀσφαλιστικῆς κλάσιν ματαβληταὶ εἰσφοραὶ καὶ παροχαί. Κατ' ἐξάρεσιν, προκειμένου περί μαθητῶν τεχνικῶν ἀπασχολουμένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 6-6-1952 β.δ., «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνικῶν ὡς καὶ περί μαθητευομένων τροφίμων τῶν Ἑθνικῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων», ὡς καὶ προκειμένου περί μαθητῶν καὶ σπουδαστῶν τῶν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 3971/59⁽¹⁾ προβλεπόμενων τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν, τὸ ποσὸν ἐφ' οὗ ὑπολογίζονται αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ὀρίζεται εἰς τὸ 1/2 τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομίσθου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἐκ τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, τῶν εἰσφορῶν τούτων βαρυνουσῶν ἐξ ὀλοκλήρου τὸν ἐργοδότην. Αἱ μειωμέναι αὗται εἰσφοραὶ καταβάλλονται μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἡ μαθητεία ἢ πρακτικὴ ἀσκήσις ὡς προϋπόθεσις διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ πτυχίου. Αἱ διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ ν.δ. 2698/53, τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν. 3665/57⁽²⁾ καὶ τοῦ ἄρθρ. 22 § 3 τοῦ ν.δ. 3971/59 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ ΙΚΑ καὶ λοιποὺς Ὄργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, πλὴν τοῦ Ο.Α.Α.Α., δι' οὓς ἰσχύοντες ἐφεξῆς αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, περί μειωμένων εἰσφορῶν μαθητευομένων.»

Ἄρθρ. 5.—1. Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἐπομένων §§ 1, 1α καὶ 1β ὡς ἀκολουθῶς : «1. Ὁ ἠσφαλισμένος παρὰ τῶ Ἰδρυματικῶν δικαιούται συντάξεως λόγω γήρατος ἂν κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως ἔχη συμπληρώσει τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἢ ἡ ἠσφαλισμένη τὸ 60ον ἐπὶ ἐπράγματοποίησε δύο χιλιάδας πεντακοσίας (2.500) τοῦλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας. Τὸ ὡς ἄνω κατώτατον ὄριον ἡμερῶν ἐργασίας αὐξάνεται προοδευτικῶς εἰς 4.050 ἐν συνόλῳ προστιθεμένων εἰς τὰς 2.500 ἡμέρας ἐργασίας ἀνὰ 175 τοιούτων κατὰ μέσον ὄρον κατ' ἐκαστον ἐπόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἀρχῆς γεννηθῆναι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1962.—1α. Ὁ συμπληρώσας τὸ 62ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἠσφαλισμένος ἢ τὸ 57ον ἢ ἠσφαλισμένη, δικαιούται συντάξεως λόγω γήρατος ἂν ἐπράγματοποίησεν ἐξ χιλιάδας (6.000) τοῦλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως. Ὁ ἀνωτέρω ἀριθμὸς αὐξάνεται προοδευτικῶς εἰς 10.000 ἐν συνόλῳ προστιθεμένων εἰς τὰς 6.000 ἡμέρας ἀνὰ 225 τοιούτων κατὰ μέσον ὄρον καθ' ἕκαστον ἐπόμενον ἡμερολογιακὸν ἔτος, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1962.—1β. Ὁ ἠσφαλισμένος δικαιούται συντάξεως λόγω ἀναπηρίας ἂν κατέστη ἀνάπηρος κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς ἐπομένης παραγράφου καὶ ἐπράγματοποίησε χιλίας πεντακοσίας τοῦλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν 300 τοῦλάχιστον ἐντὸς τῶν πέντε ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων ἐκείνου καθ' ὃ κατέστη ἀνάπηρος ἢ ἐπράγματοποίησε τὸν ὑπὸ τῶν §§ 1 καὶ 1α τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας.—2. Ἡ § 5 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολουθῶς : «5. Ὁ ἠσφαλισμένος συμπλήρωσε τὸν ὑπὸ τῆς § 1 ἢ 1α τοῦ παρόντος ἄρθρου ὀριζόμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας».

1. Κδ. Ν. 1959 σ. 920.

2. Κδ. Ν. 1953 σ. 1193 καὶ 1957 σ. 72.

ξέων ανά εκατόν τουλάχιστον καθ' ἑκάστον τῶν πέντε ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγούμενων τοῦ ἐτους καθ' ὃ ὑπεβάλλεται ἡ αἴτηση περὶ ἀπονομῆς συντάξεως, δικαιούται συντάξεως γήρατος ἡλαττωμένης κατὰ τὸ 1/200 τῆς πλήρους μηνιαίας συντάξεως, δι' ἑκάστον μῆνα ἔλλειποντα ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς § 1 καὶ 1α ἀντιστοίχως τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζόμενων ὀρίων ἡλικίας, ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσε τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένου καὶ κατὰ τὸ 55οῦ ἔτος τῆς ἡλικίας προκειμένου περὶ ἡσφαλισμένης. Ἀπὸ τῆς συμπλήρωσεως τῶν αὐτῶν ὀρίων ἡλικίας, ἦτοι, τοῦ 60οῦ προκειμένου περὶ ἀρρένων καὶ τοῦ 55οῦ προκειμένου περὶ θηλέων, δικαιούνται συντάξεως συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τῶν §§ 1 καὶ 1α καὶ δὴ ἀνευ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μειώσεων, οἱ ἡσφαλισμένοι οἱ ἐπὶ μακρὸν ἀπασχολούμενοι εἰς ἰδιαζόντως βαρῆα καὶ ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα καθοριζόμενα διὰ Κανονισμοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν καθορισθῆ πλὴν τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως εἰς τὰ ἐν λόγω ἐπαγγέλματα καὶ πᾶν σχετικὸν μὲ τὴν συνταξιοδότησιν τούτων ζήτημα. Ἐγγαμος ἡσφαλισμένη μετ' ἀνηλικίων τέκνων ἢ ἐν χρεῖα τελοῦσα μετ' ἀνηλικίων τέκνων ἔχουσα συμπληρώσει τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς καὶ 5.500 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, δικαιούται συντάξεως λόγω γήρατος ἡλαττωμένης κατὰ 1/200 τῆς πλήρους μηνιαίας συντάξεως δι' ἑκάστον μῆνα ἔλλειποντα ἐκ τοῦ 55οῦ ἐτους τῆς ἡλικίας τῆς, τὸ ποσὸν τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερον τοῦ προβλεπομένου κατωτάτου ὀριου συντάξεως, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνει συνταξιοῦχος τοῦ ΙΚΑ, τοῦ Δημοσίου, ΝΠΔΔ ἢ ἑτέρου Ὄργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως.—3. Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 6 τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθεῖ : «6. Ἐν περιπτώσει θανάτου συνταξιούχου λόγω ἀναπηρίας ἢ γήρατος ἢ ἐπιδοματοῦχου λόγω ἀναπροσαρμογῆς ἢ ἡσφαλισμένου ἔχοντος πραγματοποιήσει τουλάχιστον 1500 ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν 300 τουλάχιστον ἐντὸς τῶν 5 ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγούμενων θείνου καθ' ὃ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος ἢ ἡσφαλισμένου ἔχοντος πραγματοποιήσει τὸ ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας δικαιούνται συντάξεως κατὰ τὰς ἐπομένως παραγράφους.—4. Ἡ § 8 τοῦ ἀρθρ. 28 ἀν.ν. 1846/51 τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθεῖ : «8. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως εἰς ἣν δικαιούται ἡ χήρα (χήρος) ἰσοῦται πρὸ τὰ ἑβδομήκοντα (70) ἑκατοστὰ τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος (θανούσης)».—5. Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρθρ. 28 προστίθεται § 14 ἔχουσα αὐτῶ : «14. Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει παρέλθει πενταετία ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν περιοχὴν ἢ ἐπαγγελματικὴν κατηγορίαν, πρῶτον τὸ πρῶτον ὑπαχθέντα εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἐν τῇ περιοχῇ ἢ ἐπαγγελματικῇ ταύτῃ κατηγορίᾳ, δικαιούνται συντάξεως ἀναπηρίας ἢ ἐπιδοματος ἀναπροσαρμογῆς ἢ συντάξεως γήρατος, μειωμένης κατὰ 20ο/ο ἐφ' ὅσον ἔχουν πραγματοποιήσει 1.000 τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ ἢ ἐπαγγελματικῇ κατηγορίᾳ καὶ ἔχουν καταστῆ ἀνάπηρα κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς § 2 ἢ ἔχουν συμπληρώσει τὸ κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὄριον ἡλικίας. Ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις δικαιούνται συντάξεως ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν ὧν ἀνω προσώπων, τὰ ἐν § 6 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζόμενα μέλη οἰκογενείας. Μετὰ τὴν πάροδον τῆς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ δι' ἑκάστον διανυόμενον ἐπὶ πλέον ἔτος προστίθενται εἰς τὰς ὧν ἀνω χιλιάς ἡμέρας ἐργασίας ἀνὰ 175 κατὰ μέσον ὅρον μέχρι συμπλήρωσεως τῶν ὑπὸ τῶν § § 1, 1α, 1β, 5 ἢ 6 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὀριζόμενων χρονικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως γήρατος, ἀναπηρίας ἢ θανάτου, ὅποτε τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως ὑπολογίζεται ἀνευ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω μειώσεως. Ἡ παρούσα παράγραφος ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ προσώπων ἅτινα ἐπραγματοποίησαν τριακοσίας τουλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν πέντε ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγούμενων τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἢ εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν αὐτῶν κατηγορίαν».

Ἄρθρ. 6.—1. Αἱ § § 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἀρθρ. 29 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολουθεῖ : «1. Τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγομένης μηνιαίας συντάξεως λόγω γήρατος καὶ ἀναπηρίας ἀποτελεῖται : α) ἐκ βασικοῦ ποσοῦ, ὀριζομένου εἰς ποσοστὸν, κατὰ τὸν κατωτέρω πίνακα Α' τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὸ ἀρθρ. 37 τοῦ παρόντος, πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ 25.

ΠΙΝΑΞ Α' (Βασικὸν ποσὸν)

Μισθολογικαὶ Κλάσεις	Ποσοστὸν
I	98ο/ο
II	83ο/ο
III	73ο/ο
IV	67ο/ο
V	61ο/ο
VI	56ο/ο
VII	51,5ο/ο
VIII	49ο/ο
IX	46,5ο/ο
X	44ο/ο
XI	43ο/ο
XII	37ο/ο
XIII	32ο/ο
XIV	28ο/ο

β) ἐκ προσυζητήσεων, ὑπολογιζομένων ἀνὰ 300 ἡμέρας ἐργασίας πέραν τῶν 3000 ὀριζομένων εἰς τὰ ἐν τῷ κατωτέρω πίνακι Β ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνω τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, πολλαπλασιαζομένου ἐπὶ 25 :

ΠΙΝΑΞ Β' (Προσυζητήσεις)

Μισθολογικαὶ Κλάσεις	Ποσοστὸν
I, II, III, IV	1ο/ο δι' ἡμέρας ἐργ. ἀπὸ
V	1,5ο/ο » » » 3300 καὶ ἀνω
	1ο/ο » » » 3300 ἕως 6299
VI, VII	1,2ο/ο » » » 6300 καὶ ἀνω
	1ο/ο » » » 3300 ἕως 6299
VII, IX	1ο/ο » » » 6300 καὶ ἀνω
X, XI	1ο/ο » » » 3300 ἕως 7799
	1,2ο/ο » » » 7800 καὶ ἀνω
XII	1ο/ο » » » 3300 ἕως 7799
	1,8ο/ο » » » 7800 καὶ ἀνω
XIII	1ο/ο » » » 3300 ἕως 7799
	2,1ο/ο » » » 7800 καὶ ἀνω
XIV	1ο/ο » » » 3300 ἕως 7799
	2,5ο/ο » » » 7800 καὶ ἀνω

2. Ἐὰν πρόκειται περὶ ἀναπηρίας ὀφειλομένης εἰς ἐργατικὸν ἀτύχημα, τὸ ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας, κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις συντάξεως, δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τοῦ 60ο/ο τοῦ γινομένου τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἡσφαλισμένος κατὰ τὸ ἀρθρ. 37 τοῦ παρόντος ἐπὶ 25, ὅπερ ποσὸν ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 25πλάσιον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς X ἀσφαλιστικῆς κλάσεως.—3. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως λόγω ἀναπηρίας ἢ γήρατος προσυζητᾶται κατὰ 50ο/ο ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τοῦ τμήματος συντάξεως μέχρι ὄρχ. 574, ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιούχος εἶναι ἑγγαμος, ἢ δὲ σύζυγός του δὲν ὀσκει ἐπάγγελμα τι ἢ δὲν εἶναι συνταξιούχος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἢ Ν.Π.Δ.Δ. ἢ τοῦ Δημοσίου. Αἱ κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ συντάξεις προσυζητῶνται κατὰ 20ο/ο διὰ τὸ πρῶτον τέκνον, 15ο/ο διὰ τὸ δεύτερον τέκνον καὶ 10ο/ο διὰ τὸ τρίτον τέκνον, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀγαμα καὶ δὲν ἀσκοῦν ἐπάγγελμα τι ἢ δὲν λαμβάνει δι' αὐτὰ προσυζητήσιν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων, ἐὰν εἶναι συνταξιούχος ἢ δὲν λαμβάνουν τὰ ἴδια σύνταξιν ἐξ ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ.—2. Ἡ § 11 τοῦ ἀρθρ. 29 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθεῖ : «11. Τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς ἀπονεμητέας εἰς τὸν δικαιούχον συντάξεως μετὰ τῶν πάσης φύσεως προσυζητήσεων, πλὴν τῆς περὶ ἧς ἢ προηγούμενη παράγραφος προσυζητήσεως λόγω ἀπολύτου ἀναπηρίας, ἐν

οὐδεμιᾶ περιπτώσει δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ 25πλασίου τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως βάσει τῆς ὁποίας ὑπελογίσθη ἡ σύνταξις. Ἐπὶ συνταξιοῦχου δικαιουμένου συντάξεως καὶ ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ. ἢ ἐτέρου Ὄργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως, τὸ ἄθροισμα τῶν λαμβανομένων συντάξεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν 1000/ο τῶν ἐκάστοτε ἀποδοχῶν ἐνεργείας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ὑπελογίσθη ἡ μεγαλύτερα σύνταξις. Ἐάν τὸ ἄθροισμα τοῦτο εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ ἢ σύνταξις τοῦ Ι.Κ.Α. μειοῦται ἀναλόγως».

Ἄρθρ. 7.—1. Ἐφ' ὅσον διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς χορηγομένης βάσει τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὡς οὗτος τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νομοθ. Διατάγματος, συντάξεως ἢ ἄλλης χρηματικῆς παροχῆς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν χρονικὴ περίοδος πρὸ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος, ὃ ἠσφαλισμένος κατατάσσεται εἰς μίαν τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 25 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἀσφαλιστικῶν κλάσεων βάσει τῆς ἀκολουθοῦ ἀντιστοιχίας :

Παλαιὰ κλάσις	Νέα κλάσις
I, II, III	I
IV	II
V	III
VI	IV
VII	V
VIII	VI
IX	VII
X	VIII
XI	IX
XII	X
XIII	XI

2. Μετὰ τὴν § 8 τοῦ ἀρθρ. 26 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 προστίθεται παράγραφος 8α ἔχουσα οὕτω : «8α. Ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι παρ' ἠσφαλισμένου εἰς περίοδον προγενεστέρην τῆς πενταετίας ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῦ ὑπαβολῆς τῆς περὶ ἀναγκωρίσεως τούτων σχετικῆς αἰτήσεως, ἐν οὐδεμιᾶ περιπτώσει ἀναγκωρίζονται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Διὰ τὴν ἀναγκωρίσιν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡμερῶν ἐργασίας πραγματοποιηθεισῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος δέον ἔπως ὑποβληθῇ σχετικὴ αἰτήσις παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐντός ἀνατρεπτικῆς προσθεσμίας ἕξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος. Ὁ καθ' οἰουδήποτε τρόπον ἀποχωρῶν ἢ ἀπολυόμενος ἀπὸ τῆς ἐργασίας τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποχρεῖται ἔντός ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἢ ἀπολύσεως δηλώσῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὰς τυχόν παρ' αὐτοῦ πραγματοποιηθεῖσας ἡμέρας ἐργασίας παρὰ τῶν τελευταίῳ ἐργοδότη διὰ τὰς ὁποίας δὲν κατεβλήθησαν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ. Ἀπολυθέντες ἢ ἀποχωρήσαντες πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος δέον ἔπως ὑποβάλουν τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὴλωσιν ἐντός ἕξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος. Ἐπὶ παραλείψεως δηλώσεως τῶν ὡς ἀνω ἡμερῶν ἐργασίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐντός τῆς ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου τασσομένης προθεσμίας αὐτοὶ δὲν ἀναγκωρίζονται παρ' αὐτοῦ. Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 43 τοῦ ν.δ. 2698/53, ἐπὶ παραλείψεως τοῦ ἐργοδότη ὅπως ἀναγγεῖλη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὴν παρ' αὐτοῦ πρόσληψιν μισθοῦ ἐντός ἔτους ἀπὸ τῆς προσλήψεως, οὗτος ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων συνεπειῶν ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς ἐντός τῶν νομίμων προθεσμιῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐπιβαρύνεται καὶ δι' ἐφ' ἀπαξ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰ 250/ο τῶν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὀφειλομένων εἰσφορῶν.—3. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 9 τοῦ ἀρθρ. 26 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 προστίθεται διάταξις, ἔχουσα οὕτω : «Ἐν περιπτώσει ὑπαβολῆς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ ἐργοδότη ἀμφισβητούμενων στοιχείων ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέγεθος τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, δύναται τὸ Ι.Κ.Α. νὰ προβῇ εἰς ἐπαληθευσιν τῶν καταβληθέντων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων ἐκ τῆς παρὰ τῇ ἀρμοδίᾳ Οἰκονομικῆ Ἐφορίᾳ φορολογικῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότη, ἡτις ἀποτελεῖ τεκμήριον διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφο-

ρῶν. Ὁ Οἰκονομικὸς Ἐφορὸς διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν κερδῶν τοῦ ὑποκειμένου εἰς φόρον εἰσοδήματος φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου δὲν ὑποχρεοῦται νὰ συνυπολογίσῃ, ὡς πραγματοποιηθεῖσας δαπάνας ἐκ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ποσά, ἐφ' ὧν δὲν κατεβλήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἐτέρου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ, ἐκτὸς ἐάν ὑπὸ τῆς καίμενης νομοθεσίας προβλέπεται μερικὴ ἢ ὀλικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ὑποχρέωσως καταβολῆς εἰσφορῶν.—4. Διὰ τὴν ἐξπράξιν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν πόρων ἐτέρων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἢ οἰουδήποτε Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἢ τὴν καθ' οἰουδήποτε τρόπον χρησιμοποίησιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ πρὸς ἐξυπηρέτησιν Ν.Π.Δ.Δ. ἢ Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, καταβάλλεται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀποζημιώσις καθοριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τῶν Διοικ. Συμβουλίων τῶν ἐνδιαφερομένων Ὄργανισμῶν, διαφυλασσομένης τῆς ἰσχύος ἐδικῶν διατάξεων.—5. Αἱ περὶ ὧν αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 2, 3, 4 καὶ 9 τοῦ παρόντος εἰδικοὶ πόροι καὶ εἰσφοραὶ ἀποτελοῦν ἔσοδα ἀποκλειστικῶς τοῦ Ι.Κ.Α. μὴ ἐφαρμοζομένης ἐπ' αὐτῶν τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 33 τοῦ ν.δ. 2961/54 ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 33 τοῦ ν.δ. 2961/54 ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως ἐπιλύονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ Ο.Α.Α.Α. καὶ συμφωνῶν γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.—6. Ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι ἐν τῇ ἀσφαλίσει κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ Ε.Λ.Κ.Α.Δ. παρ' ἠσφαλισμένου τοῦ Ι.Κ.Α. λογίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι καὶ εἰς τὸν κλάδον ἀναπηρίας — γήρατος — θανάτου τοῦ Ι.Κ.Α. Τὸ ποσὸν τοῦ ἀσφαλιστροῦ καὶ αἱ λεπτομέρειαι ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης διατάξεως ὀρισθῆσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—7. Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιοῦχου τοῦ τῶς Ταμείου Μεταλλευτῶν συγχωνεθέντος τῆν 1.6.1956 εἰς τὸ Ι.Κ.Α. παρέχεται ἡ δυνατότης ἵνα γίνῃ ἀναγκωρίσις πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ παρελθὸν ἀνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ ἡμερομισθίων τῶν εἰς διαφόρους μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις εἴτε διοικητικὰς διὰ τοῦ Ι.Κ.Α. βάσει προσκομιζομένων παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου στοιχείων καὶ ἐμαρτύρων ἀποδείξεων εἴτε δικαστικῶς κατ' ἐλευθέρην ἐπιλογὴν τοῦ ἴδιου διὰ τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν ἀρμοδίον ἐργατοδίκη κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν μετὰ προσεπικλήσιν τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς παρέμβασιν καὶ ἐκδόσεως ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ἐπιτρεπόμενων ὄλων τῶν ἀποδεικτικῶν πρὸς τοῦτο μέσων.

Ἄρθρ. 8. Τὸ δεύτερον ἐδαφίον τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 38 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 τροποποιεῖται ὡς ἀκολουθῶς : «Ἐν οὐδεμιᾶ ὁμως περιπτώσει τὸ ποσὸν τοῦ ἡμερομισθίου ἐπιδοματος, μετὰ τῶν προσαυξηθέντων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VII μισθολογικῆς κλάσεως, οὐδὲ τοῦ 700/ο τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως βάσει τῆς ὁποίας ὑπολογίζεται τὸ ἐπίδομα».

Ἄρθρ. 9.—1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ ν. 2348/51 ἐπερὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορῶν τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλου καπνοῦ καὶ συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2519/1953 ὀριζομένη δικὴ εἰσφορὰ ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων ἐκτὸς τῆς ὁρίων τῆς χώρας καπνῶν τῶν ἔσοδειῶν 1952, 1953 καὶ 1954 ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν κατὰ τὰς 1954 ἔσοδειῶν, μειουμένη εἰς 1 1/20 ο προκειμένου πρὸς καπνῶν ἔσοδειῶν 1955, 1956 εἰς 10/ο τῶν ἔσοδειῶν 1957 καὶ 1958 καὶ εἰς 0,50/ο προκειμένου περὶ καπνῶν ἔσοδειῶν 1959 καὶ ἐφεξῆς.—2. Ἐντός τοῦ πρώτου ἑξαμήνου ἐκάστου ἔτους καὶ ἐπὶ μίαν πενταετίαν, ἀρχὴ γινομένης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960, μεταστέρεται εἰς τὸν Κλάδον συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α. ποσὸν δραχμῶν εἴκοσι ἑκα-

τομμυρίων (20.000.000) εκ των αποθεματικών του παρά τῷ Ὄργανισμῷ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στρατινωμένων Μισθωτῶν πρὸς κάλυψιν ἄλλειμματος τοῦ κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ παρόντος καταργουμένου Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ ἐξυπηρέτησεως συνταξιούχων καπιεργατῶν.—3. Ἡ τιμὴ τοῦ διατιθεμένου διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐσωτερικοῦ ἄλατος αὐξάνεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος κατὰ εἴκοσι πέντε (25) λεπτά κατὰ χιλιόγραμμον, τῆς ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης προσόδου αποδοδομένης εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὀρισθησόμενα. Εἰς τὴν ὡς ἄνω αὐξήσιν συμψηφίζεται ἡ δυνάμει τοῦ ν. διατάγματος τῆς 28.6.1935 «περὶ αὐξήσεως τῆς τιμῆς τοῦ ἄλατος καὶ ἐνισχύσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως τῶν εἰς τὰ μεταλλεῖα ἐργαζομένων, ἐπιβληθεῖσα αὐξήσις τῆς τιμῆς τοῦ ἄλατος.—4. Ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1960 αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 καὶ 7 τοῦ ν. 2861/1954 «περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐγχωρίων προϊόντων»⁽¹⁾ καὶ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 3403/1955,⁽²⁾ δι' ὧν μειοῦνται αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ λοιπῶν Ὄργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Πολιτικῆς καταβαλλόμεναι ἐργοδοτικοὶ εἰσφορὰὶ ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν ἐξαγομένων βιομηχανικῶν καὶ μεταλλευτικῶν προϊόντων εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν ἢ ἐξαγομῶν ἐφοδίων ὑπερποντίων παραγγελιῶν τοῦ Κοινῷ Ἀμυντικῷ Προγράμματι, δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ λοιποὺς Ὄργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Πολιτικῆς. Βασ. διατάγματα καὶ Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ὧν, τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, διατάξεων δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τοὺς ὡς ἄνω Ὄργανισμοὺς, ἐφ' ὅσον ἀφοροῦν ἐξαγωγὰς πραγματοποιουμένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.—5. Ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1960 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ Ι.Κ.Α. καὶ λοιποὺς Ὄργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Πολιτικῆς αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 3213/55 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας»⁽³⁾, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐτυχῶν ἐπὶ τούτων ἐφαρμογῆς.—6. Ἡ βαρύνουσα τὸν ἠσφαλισμένον εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ εἰς τὸν Κλάδον ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου αὐξάνεται ἀπὸ 1ης τοῦ ἐπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος μηνὸς κατὰ 0,5 ὀρισθησόμεναι εἰς 2,25ο/ο.

Ἄρθρ. 10.—1. Αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ οἰουδήποτε Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ Πολιτικῆς εἰσφορὰ ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδοτοῦ ὑπολογίζονται εἰς τὸ διπλάσιον προκειμένου περὶ ἀσφαλίσεως ἀπασχολουμένου συνταξιούχου τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π. Δ.Δ. ἢ Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ.—2. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ συνταξιούχων ὧν τὸ ἐκ τῆς συντάξεως ἢ τὸ ἐκ τῶν συντάξεων καὶ βοηθημάτων ἢ μερισμάτων τύπου συντάξεως συνολικὸν μηνιαῖον εἰσόδημα εἶναι μικρότερον τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος κατωτάτου ὀρίου ἀμοιβῆς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου γραφείων ἠϋξημένου κατὰ 50ο/ο. Ὡσαύτως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου.—3. Ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐπιβαλλομένη πρόσθετος εἰσφορὰ κατανέμεται ἐξ ἴσου μεταξὺ Ι.Κ.Α. καὶ Ὄργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, τῶν ἀντιστοίχων ποσῶν αὐτῆς μεταφερομένων εἰς τοὺς Ὄργανισμοὺς τούτους παρά τῶν εἰσπραττόντων ταύτην Ὄργανισμῶν, εἰς τὸ τέλος ἐκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους.—4. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας λαμβανόμενων μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας καὶ σύμφωνα γνώμην τοῦ παρά τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐργασίας, Συμ-

βουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως δύναται εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις νὰ ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαὶ προσώπων ὧν ἡ ἀπασχολήσις κρίνεται ἀναγκαία διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν γενικωτέρων ἐθνικῶν ἢ κοινωνικῶν σκοπῶν.—5. Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 34 § 2 καὶ 60 § 3 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὁ ὑπαίτιος τοῦ θανάτου ἢ βλάβης τῆς ὑγείας ἢ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ὑποχρεῖται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. πᾶν ὅ,τι τοῦτο κατέβαλεν ἢ μέλλει νὰ καταβάλῃ διὰ ποροχὰς ἀσθενείας εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα εἰς τὸν παθόντα ἢ τοὺς δικαιούχους αὐτοῦ, τοῦ Ι.Κ.Α. ἔχοντος εὐθείαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑπαίτιου καθ' ὃ μέρος ἐπιβαρύνεται τοῦτο. Κατὰ τὸ ποσὸν τοῦτο μειοῦται ἡ ἐνδεχομένη ἀξίωσις τοῦ παθόντος ἢ τῶν δικαιούχων αὐτοῦ ἐναντι τοῦ ὑπαίτιου τοῦ θανάτου ἢ τῆς βλάβης. Διὰ κανονισμοῦ ὀρισθῆσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης παραγράφου καὶ ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ τοῦ καταβλητέου κατὰ τὰ ἀνωτέρω πεσοῦ.

Ἄρθρ. 11.—1. Αἱ διατάξεις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 56 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἐφαρμόζονται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ν. δ'τος καὶ ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ τῆς Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπιεργατῶν καὶ τοῦ ν. 2348/1953 συνταξιοδοτηθέντων προσώπων, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐπλήρουν κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς συγχωνεύσεως τοῦ ΤΑΚ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. τὰς ὑπὸ τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων ὀριζόμενας προϋποθέσεις. Οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω μὴ πληροῦντες τὰς ἐν λόγω προϋποθέσεις δικαιοῦνται τῶν διὰ τοὺς λοιποὺς συνταξιούχους τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχυόντων κατωτάτων ὀρίων συντάξεως.—2. ἠσφαλισμένοι τοῦ Ι.Κ.Α., τυχόντες ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2348/53 ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2519/53, δικαιούνται, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των προκειμένου περὶ ἀρρέων ἢ τοῦ 60ου προκειμένου περὶ θηλέων νὰ συνυπολογίζωσι τὰς τυχόν ἐπὶ πλέον τῶν 2699 πραγματοποιηθείσας παρ' αὐτῶν, πρὸ τῆς συγχωνεύσεως τοῦ ΤΑΚ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἡμέρας ἐργασίας ὡς καπιεργατῶν καὶ διὰ τὴν θεμελιώσιν δικαιώματος συντάξεως γήρατος ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ συνυπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν τούτων συμπληροῦν τὰς ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὡς τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος ν. δ'τος, ὀριζόμενας ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν 400 τούλάχιστον ἀπὸ τῆς συγχωνεύσεως μέχρι τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἰτήσεώς των. Τὴν § 6 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. 2519/53⁽¹⁾, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὁ ἠσφαλισμένος τῆς κατηγορίας τῆς παρούσης παραγράφου, ἐφ' ὅσον θεμελιώσιν αὐτοτελῆς δικαιώμα συντάξεως βάσει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51.—3. Παρέχεται προθεσμία ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεως δι' ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσιν εἰς τοὺς δικαστούς τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 2348/53 ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2519/53 τοὺς ἐνεκα νόσου ἐκ στοιχείων τοῦ ΤΑΚ βεβαιουμένης ἢ στρατεύσεως μὴ δυνηθέντας ἐμπροθέσμως νὰ ὑποβάλωσι τὴν περὶ ἀποζημιώσεως αἴτησιν αὐτῶν.—4. Ὁ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2348/53 συσταθεὶς «Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Καπιεργατῶν» καταργεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, τῶν ὑποχρεώσεων καὶ δικαιωμάτων αὐτοῦ ἀναλαμβανόμενων ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Κλάδου Συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α., νομοποιουμένων τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βάσει τῶν ὁποίων κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συντάξεις καὶ ἐφ' ἀπαξ ἀποζημιώσεις εἰς ἠσφαλισμένους καὶ συνταξιούχους τοῦ συγχωνευθέντος εἰς τοῦτο Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπιεργατῶν.—5. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Λογ/σμοῦ Ἀλληλοβοηθείας ὑπαλλήλων ΤΑΚ μεταφέρεται εἰς τὸν Λογ/σμὸν Προνοίας ὑπαλλήλων ΤΑΚ, πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐξ ὀλοκλήρου διάθεσιν τῶν κεφαλαίων τοῦ

1. Κδ. Ν. 1954 σ. 502.
2. Κδ. Ν. 1955 σ. 1080.
3. Κδ. Ν. 1955 σ. 371.

1. Κδ. Ν. 1953 σ. 805.

Λογ/σμοῦ Προνοίας ὑπαλλήλων ΤΑΚ διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν κατὰ σειρὰν προτεραιότητος τῶν ὀφειλομένων βοηθημάτων Προνοίας εἰς τοὺς ἤδη ἐξεληθόντας ὑπαλλήλους τοῦ τέως ΤΑΚ ὁ ἀνωτέρω Λογ/σμός καταργεῖται. Οἱ εἰς τὸν ἀνωτέρω καταργούμενον Λογαριασμὸν Προνοίας ἠσφαλισμένοι καὶ ἤδη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐνταγμένοι ὑπάλληλοι τοῦ ΤΑΚ ὑπάγονται ἐφεξῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ «Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.». Διὰ β. διατάγματος προκαλούμενου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας θέλουσι ὀρισθῆ τὰ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἐξαγορᾶς τῆς προϋπηρεσίας τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων καὶ πᾶσα σχετικὴ λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης παραγράφου.

Ἄρθρ. 12.—1. Αἱ διὰ τοῦ παρόντος Νομ. Διατάγματος τροποποιούμεναι διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύεσθαι παραλλήλως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 5 τοῦ παρόντος μέχρι 31.12.1961. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ συνταξιοδοτήσεως λόγω γήρατος βάσει τῶν προϋποθέσεων τῆς περιπτ. β' τῆς § 1 τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, καὶ τῶν προϋποθέσεων συνταξιοδοτήσεως ἠσφαλισμένων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐχόντων τὴν ἰδιότητα τοῦ συνταξιούχου, αὗται ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν παραλλήλως μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1960. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ἐν περιπτώσει ἀπονομῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συντάξεις βάσει τοῦ τροποποιούμενου ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρ. 29 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὡς αὗται ἰσχύουν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νομθ. διατάγματος. Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὡς ἀνω χρονολογιῶν, πᾶσα αἴτησις ὑποβαλλομένη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης παραγράφου, κρίνεται ἐπὶ τῆς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, ὡς τοῦτο τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος νομθ. διατάγματος.—2. Πρόσωπα λαμβάνοντα σύνταξιν κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐξακολουθοῦν δικαιοῦμενα ταύτης μέχρι λήξεως τοῦ δικαιώματός αὐτῶν εἰς σύνταξιν. Διὰ τὴν συνέχισιν τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν λόγω ἀναπηρίας συνταξιούχων καὶ ἐπιδοματούχων λόγω ἀναπροσαρμογῆς, ὧν ἡ συνταξιοδότησις ἢ ἐπιδότησις λήγει μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ χρονικαὶ προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως ἐπὶ τῆς βάσει τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον ἀπενεμήθη ἡ σύνταξις λόγω ἀναπηρίας ἢ τὸ ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς.—3. Πρόσωπα λαμβάνοντα κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπίδομα ἀναπροσαρμογῆς ἐξακολουθοῦν δικαιοῦμενα τούτου μέχρι λήξεως τοῦ δικαιώματός των συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ προσώπων ἐπιδοτουμένων λόγω ἀναπροσαρμογῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 73033/27.12.1956 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ταῦτα συνεχίζουσι τὴν ἐπιδότησιν των μέχρι τῆς τροποποιήσεως ἢ καταργήσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατόπιν προτάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένης ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—4. Κυροῦνται αἱ ὑπ' ἀριθ. 82195/1.11.59/10.12.1959 καὶ 26783/Υ.271/22.4.960 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ συνεχίσεως καταβολῆς τοῦ ὑπ' αὐτῶν προβλεπόμενου ἐπιδόματος ἀντιτίμου τροφῆς φυματικῶν καὶ τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος ἐκ δραχμῶν 300 εἰς φυματικούς ἠσφαλισμένους. Ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἀρθρ. 7 τοῦ ν. δ. 3762/57⁽¹⁾ προβλεπόμενης διετίας καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ὡς ἀνω ἀποφάσεων προθεσμιῶν δύναται νὰ παρατείνεται ἡ συνέχισις καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀντιτίμου τροφῆς, διὰ τοὺς μέχρι τῆς δημοσίευσως τοῦ παρόντος ἐξεληθόντας καὶ πληροῦντας τὰς προϋποθέσεις τῶν διατάξεων τοῦ προειρημένου ἀρθροῦ δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιτρέπει τὴν ἐκ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐν λόγω ἐπιδόματος πρόσθετον ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ.—5. Αἱ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς

ἰσχύος τοῦ παρόντος καταβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συντάξεις εἰς τοὺς συνταξιούχους αὐτοῦ αὐξάνονται κατὰ 40/ο.—6. Ἠσφαλισμένοι ἤδη παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συμπληρώσαντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος τὸ 48ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ πραγματοποιήσυντες πεντακοσίας (500) τοῦλάχιστον ἡμέρας ἐργασίας, ἐξ ὧν ἀνά ἑκατὸν τοῦλάχιστον καθ' ἑκάστον τῶν πέντε ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τοῦ ἔτους καθ' ὃ θέλουσι συμπληρώσει τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας προκειμένου περὶ ἀρρένων ἢ τὸ 60ον προκειμένου περὶ θηλέων ἢ ὑποβάλει τὴν περὶ ἀπονομῆς συντάξεως λόγω γήρατος αἴτησιν των μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ἐρίων ἡλικίας ἢ καταστοῦν ἀνάπηροι, κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51, δικαιοῦνται συντάξεως, ἐφ' ὅσον δὲν τυγχάνουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπονομῆς τῆς συντάξεως συνταξιούχοι τοῦ Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. ἢ ἑτέρου Ὄργανισμοῦ κυρίας ἀσφαλίσεως. Αἱ ὡς ἀνω 500 τοῦλάχιστον ἡμέραι ἐργασίας αὐξάνονται, ἀνά 175 τοιαύτας κατὰ μέσον ὅρον δι' ἑκάστον τῶν ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως ἐπομένων ἐκείνου τῆς δημοσίευσως τοῦ παρόντος. Μέλη οἰκογενείας ἠσφαλισμένου ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς § 6 τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 ὀριζομένων τοιούτων, δικαιοῦνται συντάξεως λόγω θανάτου, ἐφ' ὅσον ὁ θανὼν ἠσφαλισμένος εἶχε πραγματοποιήσει κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θανάτου του τὰς ὡς ἀνω ἡμέρας ἐργασίας.—7. Οὐδεμία σύνταξις μετὰ τῶν πάσης φύσεως προσαυξήσεων, χορηγουμένη ἐφεξῆς εἰς ἠσφαλισμένον τοῦ Ι.Κ.Α. βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ποσοθητικοῦ διατάγματος, δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῆς ἢς θὰ κατεβάλλετο εἰς αὐτόν, ἐὰν τὸ ποσὸν ταύτης ὑπελογιζέτο κατὰ τὰς ἰσχυούσας πρὸ τῆς δημοσίευσως τοῦ παρόντος διατάξεις. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. δύναται εἰς ἐκάστην αὔξησιν ἢ ἀναπροσαρμογὴν τῶν συντάξεων νὰ μεταβέλλωνται οἱ πίνακες Α καὶ Β τοῦ ἀρθρ. 29 τοῦ ἀν.ν. 1846/51 κατὰ τρόπον ὥστε τὸ προκύπτον ποσὸν συντάξεως νὰ μὴ εἶναι κατώτερον τῶν μέχρι τῆς αὔξεσεως ἢ τῆς ἀναπροσαρμογῆς καταβαλλομένων συντάξεων.—8. Μετὰ παρέλευσιν ἐξαμήνου ἀπὸ πάσης ἐφεξῆς χορηγουμένης γενικῆς αὔξεσεως τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος κατωτάτου ἡμερομισθοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ προβοίη δι' ἀποφάσεώς του δημοσιευμένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, εἰς αὔξησιν των ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χρηρηθησῶν βάσει πλειόνων τῶν 1200 ἡμερῶν ἐργασίας συντάξεων ἢ ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας ἐπὶ συντάξεων λόγω ἀτυχημάτων, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἠτιολογημένην γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. διαπιστοῦται οἰκονομικὴ ἐπάρκεια αὐτῶν.

Ἄρθρ. 13. Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ συμφωνῶν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κινητικῆς Ἀσφαλίσεως, δύναται νὰ ἀναγνωρίζεται εἰς ἐργατοτεχνίτας ἀπασχοληθέντας εἰς πάσης φύσεως οἰκοδομικὰς καὶ συναφεῖς ἐργασίας, ἐγγραφέντας δὲ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα των ταύτην εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. μέχρι τῆς 1.1.1954 ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἑκάστον τῶν ἐπὶ τὰς ἡμερολογιακῶν ἐτῶν τῶν ἀμέσως προηγουμένων τῆς ἰσχύος τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρθρ. 40 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἐκδοθέντος Κανονισμοῦ καὶ πάντως διὰ χρόνον οὐχὶ προγενέστερον τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν. Διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως θέλουσι ὀρισθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν δυναμένων νὰ ἀναγνωρισθῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡμερῶν ἐργασίας, οἱ ὅροι καὶ αἱ προϋποθέσεις ἀναγνωρίσεως αὐτῶν, ὁ τρόπος ἀποδείξεως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργατοτεχνίτου οἰκοδόμου, ὡς καὶ πᾶσα σχετικὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀρθροῦ λεπτομέρεια.

Ἄρθρ. 14.—1. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ διὰ τῆς ἀρθρ. 12 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2698/1953 ν. δ/τος ἐπερὶ Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ. προστεθέντος εἰς τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους κυρίου προσωπικοῦ καταβάλλοντα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ ἀπολήψει παρὰ τοῦ Ἰδρυμάτου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐφ' ὅσον καὶ δι' ὅσον χρόνον